

ROMÂNIA
JUDEȚUL NEAMȚ
CONSILIUL JUDEȚEAN

HOTĂRÂRE

**pentru modificarea și completarea Strategiei de dezvoltare a Județului Neamț –
perioadă de programare 2014-2020**

Consiliul Județean Neamț;

Examinând expunerea de motive nr. 13.430/2017 a domnului Ion Asaftei, vicepreședinte al Consiliului Județean Neamț;

Văzând raportul de specialitate nr. 13.430/2017 al Serviciului Programe Europene, precum și rapoartele de avizare ale comisiilor de specialitate;

Luând act de dezbatere din ședința plenului Consiliului Județean Neamț;

În temeiul dispozițiilor art.91, alin.3, lit. „d” și ale art. 97 din Legea nr.215/2001 a administrației publice locale, republicată, cu modificările și completările ulterioare;

HOTĂRĂȘTE:

Art.1: Se aprobă modificarea și completarea Strategiei de dezvoltare a Județului Neamț-perioadă de programare 2014-2020 – anexă la Hotărârea Consiliului Județean Neamț nr.99/2015, conform anexei care face parte integrantă din prezenta hotărâre.

Art.2: Direcția proiecte și programe de dezvoltare județeană va asigura aducerea la îndeplinire a prevederilor prezentei hotărâri.

Art.3: Secretarul județului va asigura comunicarea prezentei hotărâri autorităților și instituțiilor interesate, prin intermediul Serviciului gestionarea documentelor și editarea monitorului oficial al județului.

P.PREȘEDINTE
VICEPREȘEDINTE
Ion ASAFTEI

CONTRASEMNEAZĂ:
SECRETARUL JUDEȚULUI
Daniela SOROCEANU

***Strategia de Dezvoltare
a Județului Neamț-
perioada de programare 2014 - 2020***

În perioada de programare 2007-2013, ca urmare a dificultăților apărute în implementarea proiectelor, Ministerul Fondurilor Europene comunică în Buletinul informativ - Instrumente structurale, nr. 8, decembrie 2013, aplicarea regulii „N+3”, adică fondurile europene alocate pentru anii 2011 și 2012 pot fi cheltuite până la 31 decembrie 2014, respectiv 31 decembrie 2015. Pentru a asigura o continuitate a planificării strategice anterioare, prin prisma obiectivelor sale generale și specifice, Strategia de dezvoltare a județului Neamț acoperă perioada de programare 2014-2023.

Strategia de dezvoltare durabilă a județului Neamț pe perioada 2014-2023 are ca obiectiv central să se asigure că măsurile și acțiunile întreprinse în direcția dezvoltării socio-economice durabile de către toți actorii de la nivelul județului, atât publici, cât și privați, sunt sinergice și sunt cât mai eficiente în atingerea scopurilor propuse.

Dezvoltarea socio-economică a județului presupune declinarea relevantă la nivel local a obiectivelor de creștere durabilă și incluzivă a Strategiei Europa 2020. Astfel, obiectivul central al dezvoltării durabile este abordat într-o dublă perspectivă: aceea a obiectivelor tematice pe care regulamentele europene le stabilesc pentru Fondurile Structurale și de Investiții (FEDR, FSE, FEADR, etc.) și aceea a provocărilor și nevoilor socio-economice și de mediu de la nivelul județului.

Pentru a concretiza această dublă abordare într-o manieră care să asigure și o lizibilitate crescută a felului în care strategia răspunde prin obiectivele și măsurile propuse nevoilor și provocărilor identificate – element esențial pentru o ulterioară implementare eficientă și eficientă și pentru mobilizarea comunităților locale – Strategia este structurată în trei părți principale: analiza provocărilor și nevoilor la nivelul județului pentru perioada 2014-2023, propunerea viziunii de dezvoltare și a obiectivelor generale, structura operațională a strategiei de dezvoltare.

Pentru coerența cu obiectivele tematice ale Fondurilor Structurale și de Investiții, atât analiza nevoilor, cât și structura operațională a Strategiei au fost organizate logic în jurul obiectivelor tematice (în special al celor 11 obiective FEDR). Analiza nevoilor la nivel local a utilizat însă și abordarea « de jos în sus » prin derularea unor consultări cu actorii locali în diferite locații din județ, de-a lungul cărora au fost discutate concluziile analizelor de tip cantitativ-statistic derulate prin utilizarea datelor Institutului Național de Statistică și a celor puse la dispoziție de către instituțiile deconcentrate și descentralizate de la nivelul județului (Inspectoratul Școlar, Direcția de Sănătate Publică, Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului, Agenția pentru Protecția Mediului, Agenția de Plăți și Intervenție în Agricultură, Agenția Județeană de Ocupare a Forței de Muncă, Direcția Județeană de Cultură, etc.) precum și de cele asociative public-private cum este Camera de Comerț și Industrie.

Documentul de față este structurat în trei capitole care corespund celor trei etape logice realizare menționate mai sus : analiza diagnostic, viziunea de dezvoltare și planul operațional.

CUPRINS

Capitolul 1: ANALIZA DIAGNOSTIC 4

1. Prezentare generală.....	4
2. Dezvoltare economică	5
3. Social.....	51
4. Mediu.....	81
5. Dezvoltare teritorială și spațială.....	107
6. Turism	121

Capitolul 2: VIZIUNEA DE DEZVOLTARE 144

1. Contextul strategic.....	144
2. Analiză comparativă priorități de dezvoltare	150
3. Misiune și Viziune de dezvoltare	156
Logica intervenției (Obiective generale și specifice).....	156

Capitolul 3: PLAN OPERAȚIONAL 187

1. Structura logică a Strategiei de dezvoltare a județului Neamț 2014-2023	187
1.1. Obiectiv general 1. Un județ în care mobilitatea intra și interzonală este crescută	187
1.2. Obiectivul general 2. Servicii medicale de calitate și ușor accesibile.....	189
1.3. Obiectiv general 3. Servicii sociale adecvate nevoilor populației	190
1.4. Obiectiv general 4. Un mediu înconjurător sănătos.....	193
1.5. Obiectiv general 5. Un sector turistic competitiv, pilon al economiei județene.....	202
1.6. Obiectiv general 6. Un județ dezvoltat multipolar și echilibrat teritorial	204

Capitolul 1: ANALIZA DIAGNOSTIC

1. Prezentare generală

1.1. Localizare geografică și relief

Învecinat cu județele Suceava la nord, Harghita la vest, Bacău la sud și cu județele Iași și Vaslui la est, Județul Neamț este situat în partea central-estică a României în regiunea Nord Est și se încadrează, din punct de vedere geografic, între 46°40' și 47°20' latitudine nordică și 25°43' și 27°15' longitudine estică. Formele de relief au înălțimi cuprinse între 1907m (vârful Ocolașul Mare) și 169 m (Iunca Siretului).

Județul Neamț prezintă un relief variat, muntos în partea de vest, coborând în trepte către Podișul Central Moldovenesc și culoarele râurilor Siret și Moldova în partea de est.

Principalele unități muntoase au altitudini situate între 1664 m în Munții Tarcău, la sud de valea Biczului și la est de valea Dămucului și 1907 m în masivul Ceahlău.

În zona estică, teritoriul județului Neamț cuprinde depresiunile Neamț, Cracău-Bistrița și o parte din depresiunea Tazlău. Unitatea de podiș are caracteristicile generale ale Podișului Central Moldovenesc.

1.2. Clima

Clima județului Neamț este temperat continentală, iar caracteristicile acesteia sunt determinate de particularitățile circulației atmosferice, de altitudine, de formele și fragmentarea reliefului, dar și de suprafețele lacustre ale amenajării hidroenergetice a râului Bistrița.

În ceea ce privește regimul climatic, acesta prezintă un caracter continental în estul județului unde aerul este mai uscat decât în zona montană. În cazul maselor de aer rece, zona montană deviază înaintarea acestora, determinând geruri intense în condițiile existenței unor depresiuni barice adânci deasupra Mării Negre și Mării Mediterane. Astfel de efecte contribuie la apariția unor viscole violente în zona estică a județului. În cazul maselor de aer instabile, ascensiunea forțată a aerului umed pe versanții estici contribuie la producerea efectelor de foehn în masivul Ceahlău spre valea Bistriței și în depresiunile subcarpatice Neamț și Cracău-Bistrița.

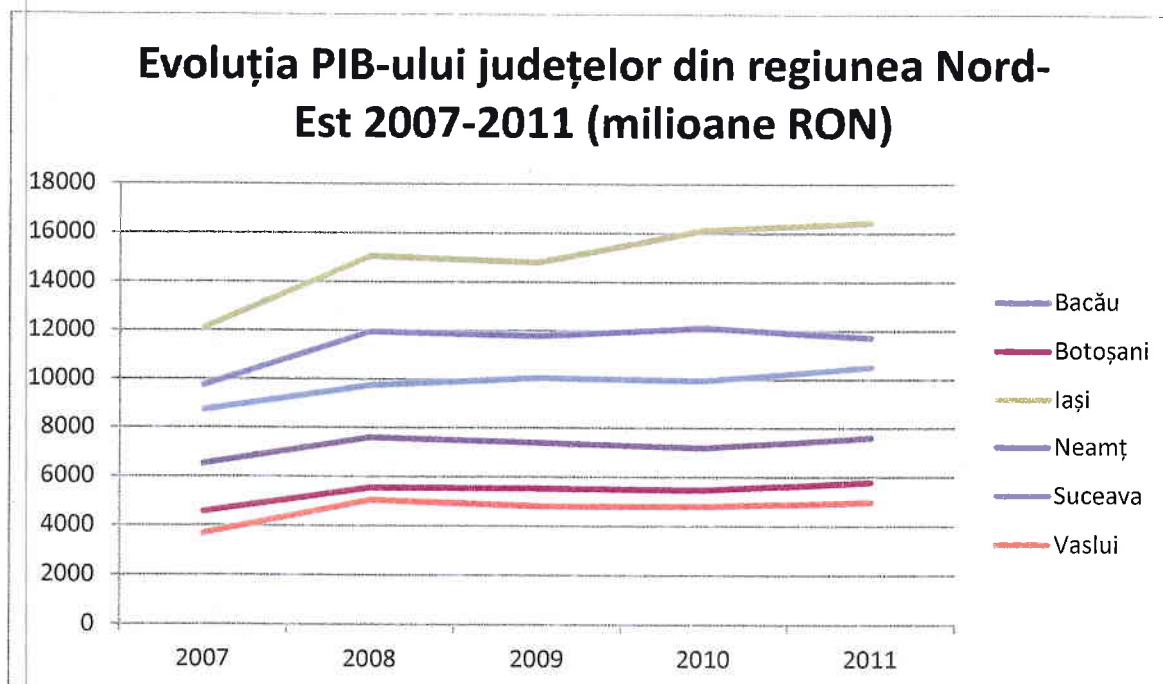
În ceea ce privește regimul precipitațiilor, maximum de precipitații se înregistrează în luna iunie și minimum în lunile ianuarie – februarie, în zona montană minimum înregistrându-se în luna octombrie.

2. Dezvoltare economică

2.1. Descriere macro-economică

Datele macro-economice plasează județul Neamț în partea inferioară a clasamentului Regiunii Nord-Est, una dintre cele mai sărace zone NUTS 2 din Uniunea Europeană. Atât în ce privește Produsul Intern Brut generat în județ, cât și PIB/capita, județul Neamț este depășit de județele Iași, Bacău și Suceava și se află aproape de cifrele județelor Vaslui și Botoșani.

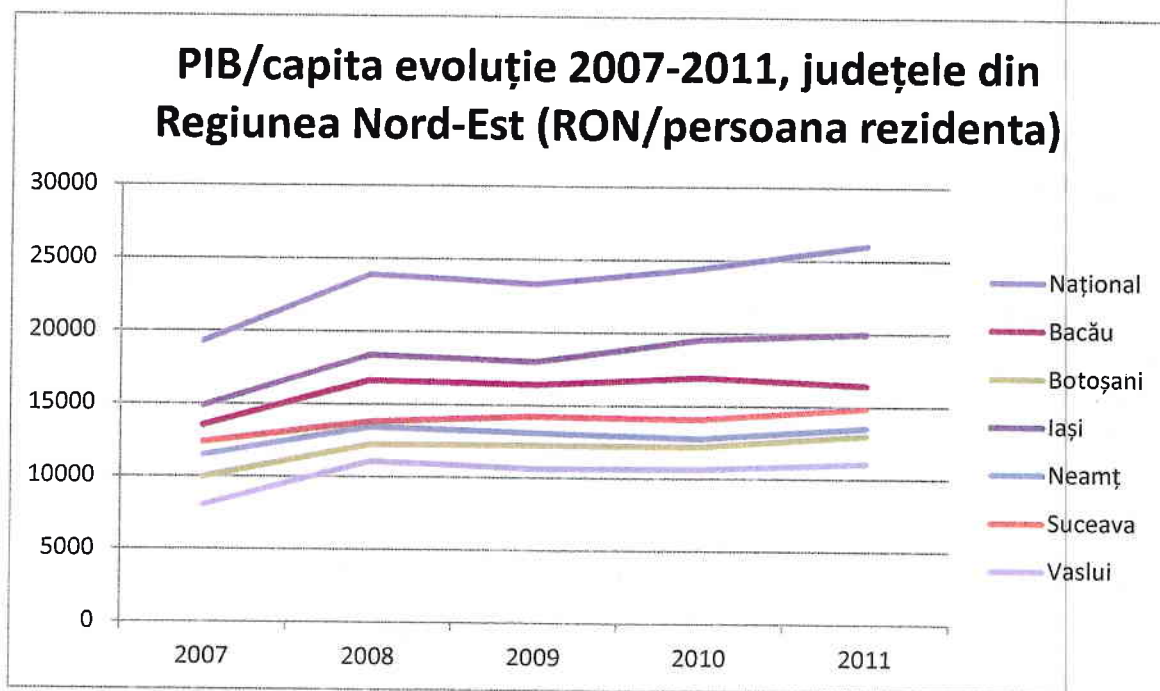
De asemenea, evoluția PIB-ului în perioada 2007-2011 în județele din Regiunea Nord-Est indică faptul că județul Neamț, asemeni celorlalte județe, a resimțit efectele crizei economice care a debutat în 2008. Graficul evoluției de mai jos indică însă o disjunctie îngrijorătoare a evoluției activității economice între județe, Neamțul plasându-se în categoria județelor mai puțin dinamice: dacă o revenire a creșterii PIB-ului se înregistrează în 2011, ritmul este mult inferior celui înregistrat de județul Iași și chiar Suceava.

Sursa datelor: INS-Institutul Național de Statistică

Graficul de mai jos prezintă evoluția PIB/capita în județele Regiunii Nord-Est, o imagine mai relevantă a capacității economiei locale de a furniza bunăstare. Reușind să înregistreze o nouă creștere după perioada de criză (2008-2010) și plasându-se astfel în grupul județelor care au înregistrat un reviriment, județul Neamț a înregistrat doar o revenire timidă în jurul valorilor pre-criză, afișând un PIB/capita la jumătatea valorii naționale și cu o treime mai mic față de cel din județul Iași.

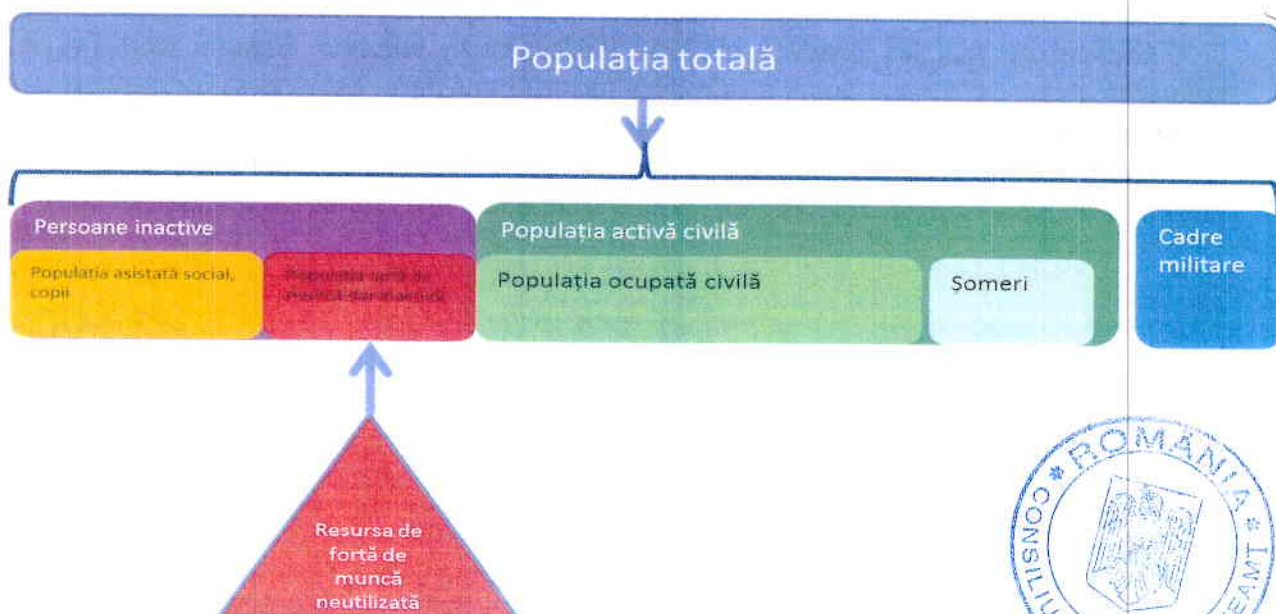

Sursa datelor: INS-Institutul Național de Statistică, prelucrarea consultantului

Pentru ca analiza macro-economică să fie pertinentă și să permită obținerea unei imagini realiste a funcționării economiei județului și nu doar o « fotografie » statică a activității economice cu o utilitate analitică scăzută, ea trebuie să vizeze profilul de competitivitate economică a județului Neamț. Analiza competitivității include elementele centrale care reprezintă resurse cheie pentru activitatea economică: resursele umane de muncă, productivitatea muncii, capacitatea de export și distribuția activității economice pe sectoare.

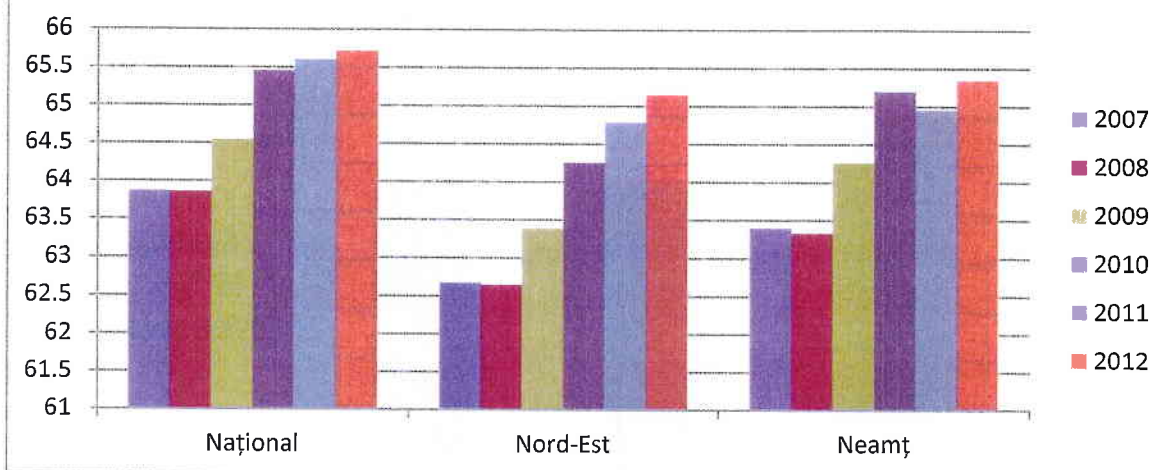
În ce privește resursa de muncă, schema de mai jos prezintă categoriile statistice care pot fi analizate. Cum se poate observa, datele cu privire la resursa de muncă sau la șomeri nu sunt suficiente din perspectiva competitivității economice, fiind necesară o analiză care să coroboreze evoluția resurselor de muncă cu cea a populației active și cu cea a populației ocupate civile, pentru a înțelege care sunt resursele « reale » disponibile pentru economia privată producătoare de valoare adăugată.

Astfel, deși graficul de mai jos prezintă cifre similare în ce privește evoluția ponderii resurselor de muncă în totalul populației între județul Neamț, Regiunea Nord-Est și la nivel național (cu anumite nuanțe legate de fluctuațiile de la un an la altul), rata de activitate (prezentată în schema următoare) prezintă diferențe notabile în defavoarea județului Neamț.

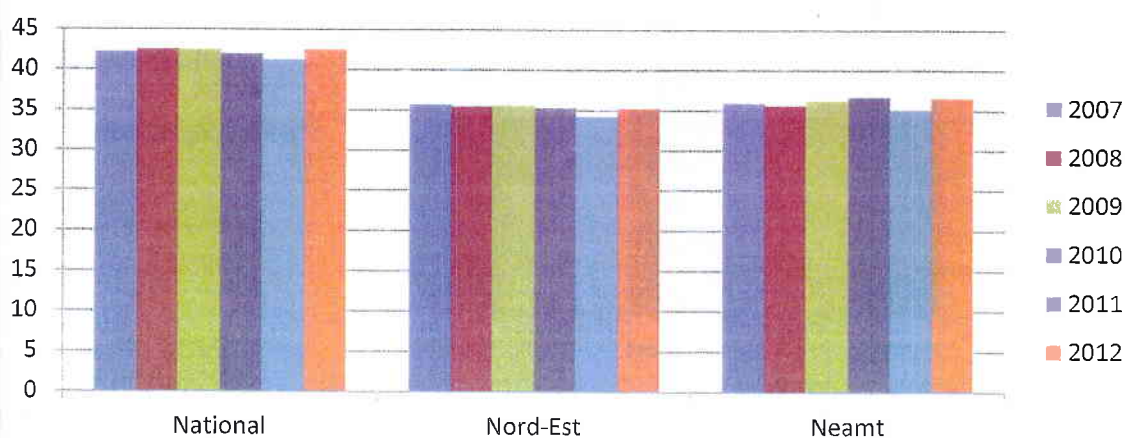
Evoluția resurselor de muncă disponibile din total populație - comparație național-regional-județean (% din total pop. rezidenta)

Sursa datelor: INS-Institutul Național de Statistică, prelucrarea consultantului

Similară nivelului înregistrat în Regiunea Nord-Est, rata de activitate a populației județului Neamț este cu circa 5% inferioară mediei naționale. Aceasta reprezintă un dezavantaj competitiv pentru activitatea economică, reprezentând o barieră pentru atragerea investitorilor și pentru dezvoltarea IMM-urilor locale.

Rata de activitate - comparație național-regional-județean (% din total pop. rezidenta)

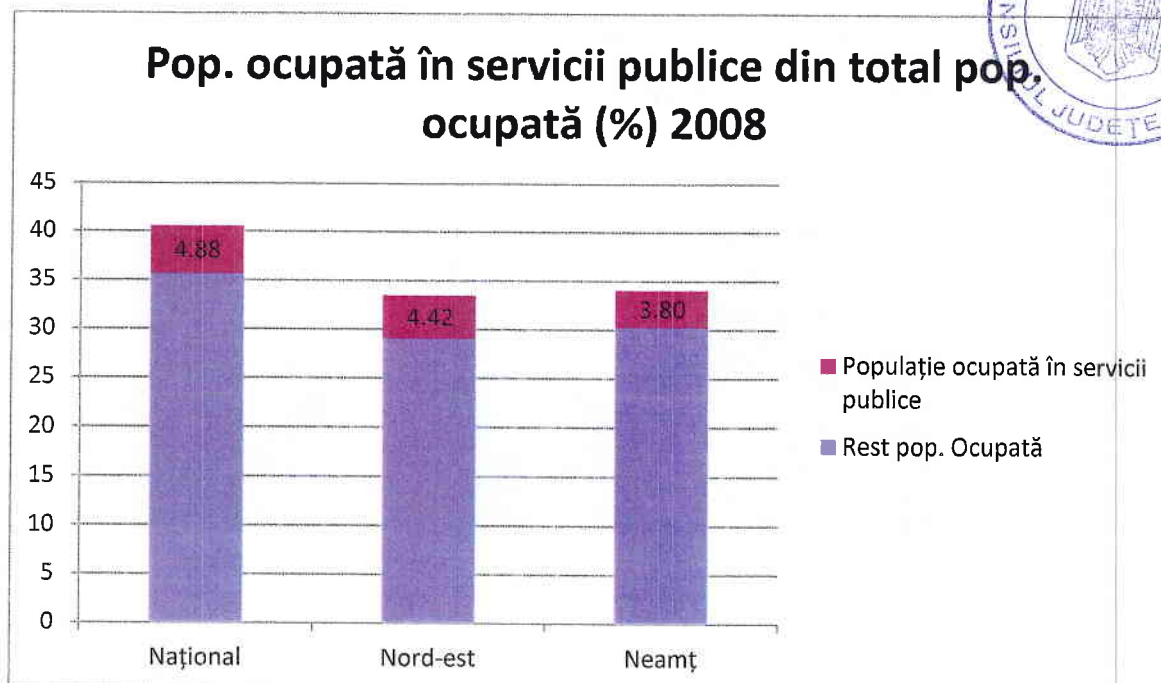

Sursa datelor: INS-Institutul Național de Statistică, prelucrarea consultantului

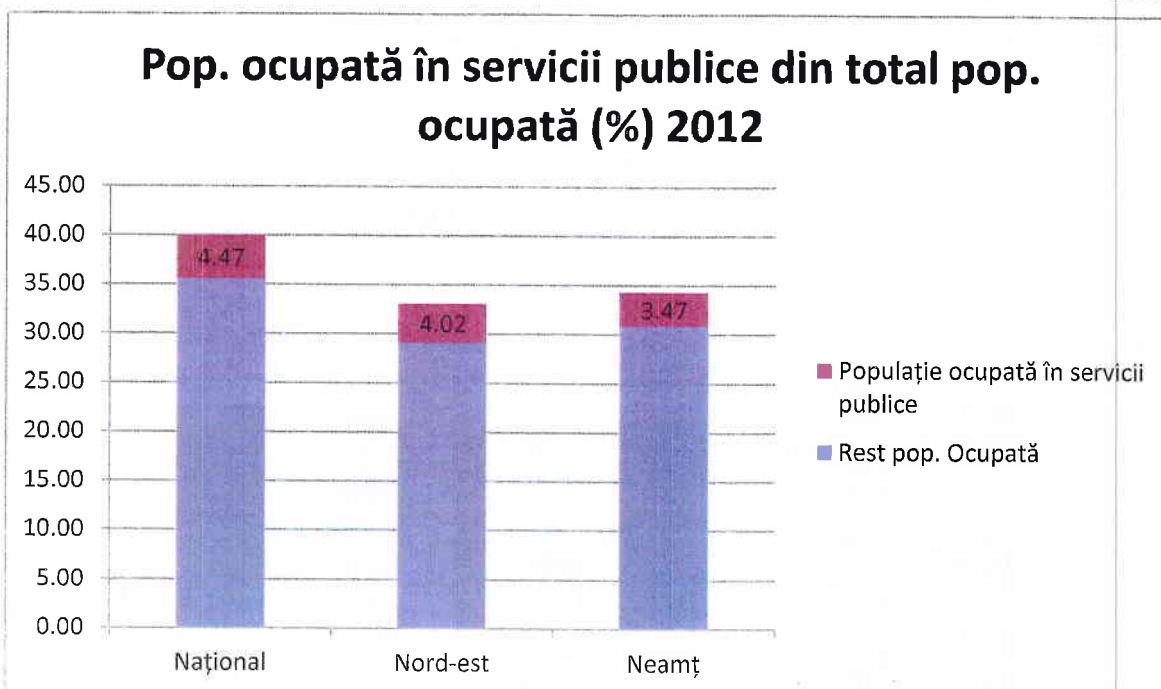
Ponderea populației ocupate civile a județului Neamț (reprezentând populația care este angajată într-o activitate generatoare de venit: salariu sau orice altă formă) este și ea constant inferioară nivelului

național (cu mai mult de 5%) însă superioară nivelului înregistrat în Regiunea Nord-Est. Aceasta confirmă caracterul problematic al capitalului uman în județul Neamț.

Pe lângă ponderea populației ocupate civile, graficele de mai jos prezintă și ponderea populației ocupate civile în servicii publice la totalul populației ocupate. Ponderea mai mică înregistrată în județul Neamț, precum și evoluția ei în direcția scăderii poate reprezenta un atu în direcția mobilizării resurselor umane pentru dezvoltarea economică privată.

Sursa datelor: INS-Institutul Național de Statistică, prelucrarea consultantului

Sursa datelor: INS-Institutul Național de Statistică, prelucrarea consultantului

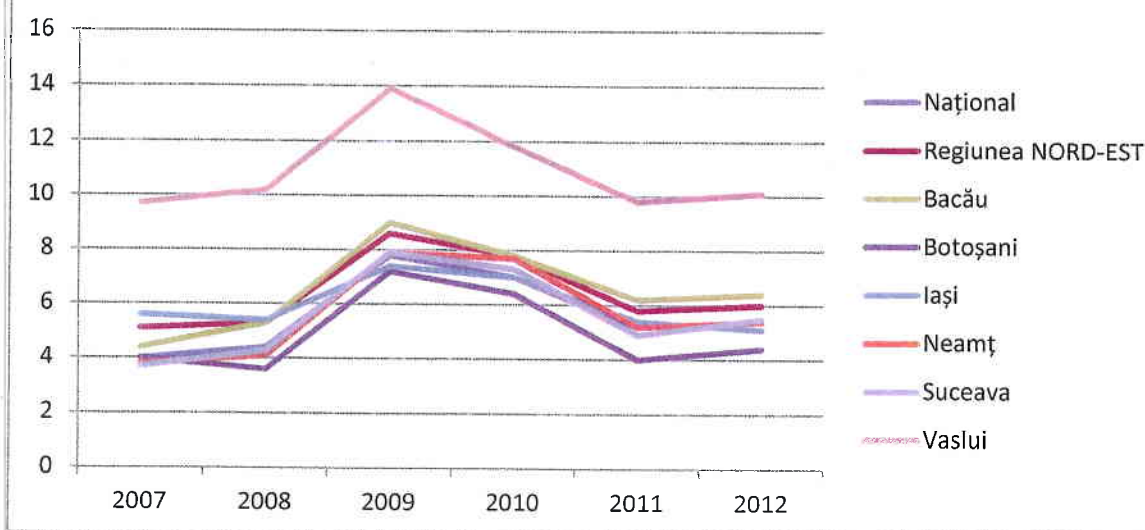
Rata șomajului în județul Neamț se înscrie perfect în tendințele regionale și naționale, prezentând valori similare. Șomajul în județul Neamț a înregistrat creșteri importante (s-a dublat) în perioada crizei economice, ajungând la 8% în 2009, apoi coborând în apropierea nivelului pre-criză în 2012. Având în vedere evoluția populației active și a celei ocupate, datele șomajului arată că resursele de muncă care se

mobilizează ușor se epuizează de asemenea ușor, întreprinderile și societățile comerciale putându-se confrunta rapid cu o lipsă de forță de muncă calificată.

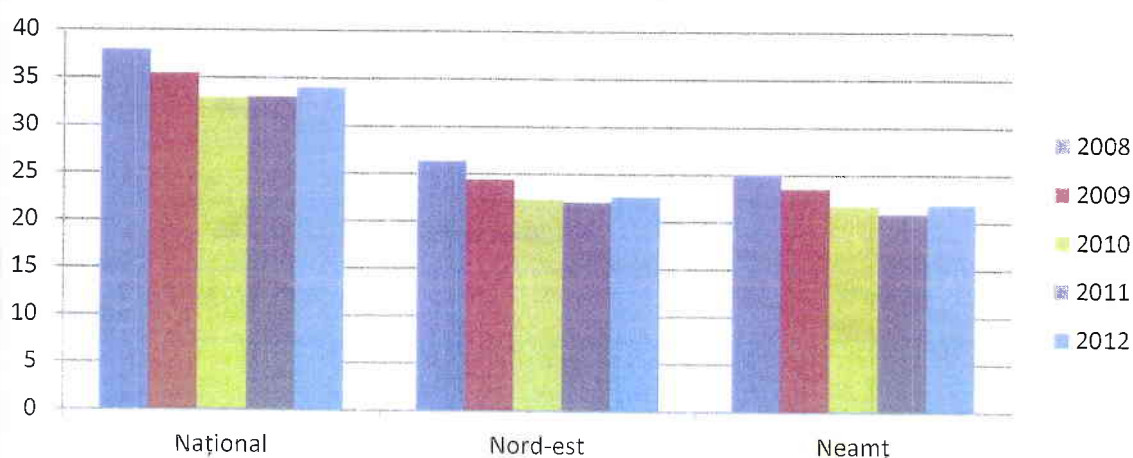
Evoluția ratei somajului la nivelul județelor Regiunii Nord-Est și național, 2007-2012

Sursa datelor: INS-Institutul Național de Statistică

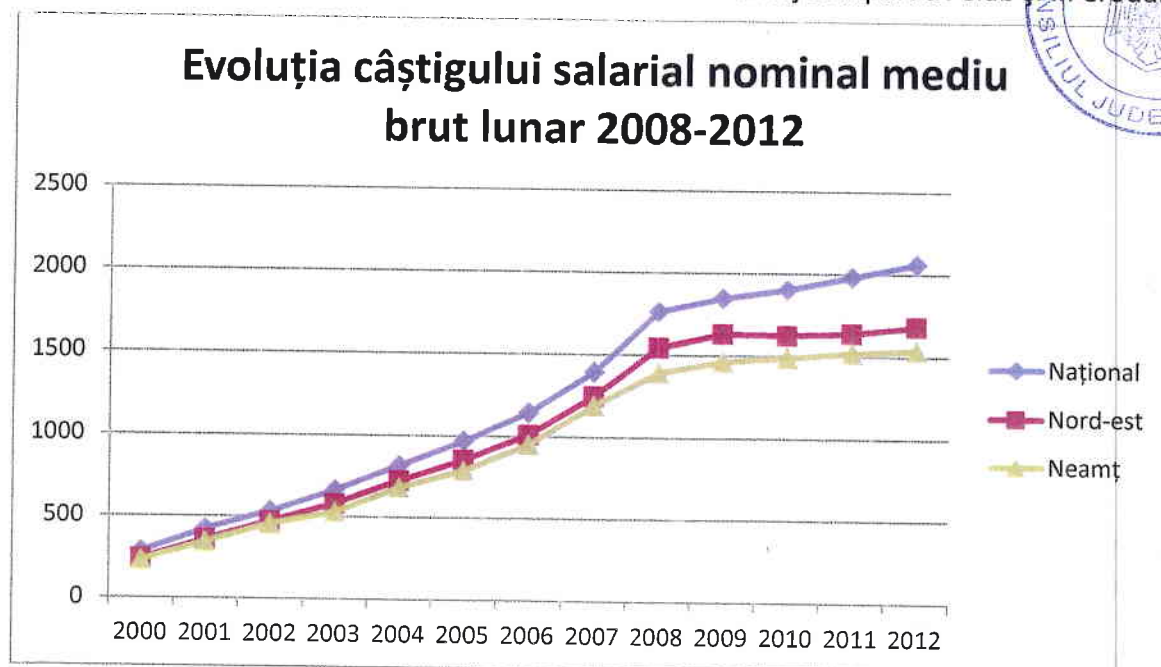
Constatările de mai sus legate de evoluția ratei șomajului sunt coroborate de datele cu privire la ponderea salariaților în totalul populației stabile în vârstă de muncă. Județul Neamț, asemeni întregii Regiuni Nord-Est, prezintă rate ale populației salariate mult inferioare mediei naționale, indicând ponderea ridicată a agriculturii de subsistență și a activităților sezoniere în activitatea economică care are astfel un profil slab competitiv (activități cu mică valoare adăugată). Diferențele semnificative între ponderea salariaților și cea a resurselor de muncă sau a ratei populației active reprezintă ponderea foarte importantă a grupului de persoane care, deși apte de muncă, reprezintă o resursă slab accesibilă și/sau dificil de mobilizat antreprenorial pentru economia modernă și/sau investitori.

Evoluția ponderii salariaților (nr. mediu anual) în pop. stabilă în vârstă de muncă 2008-2012 (%)

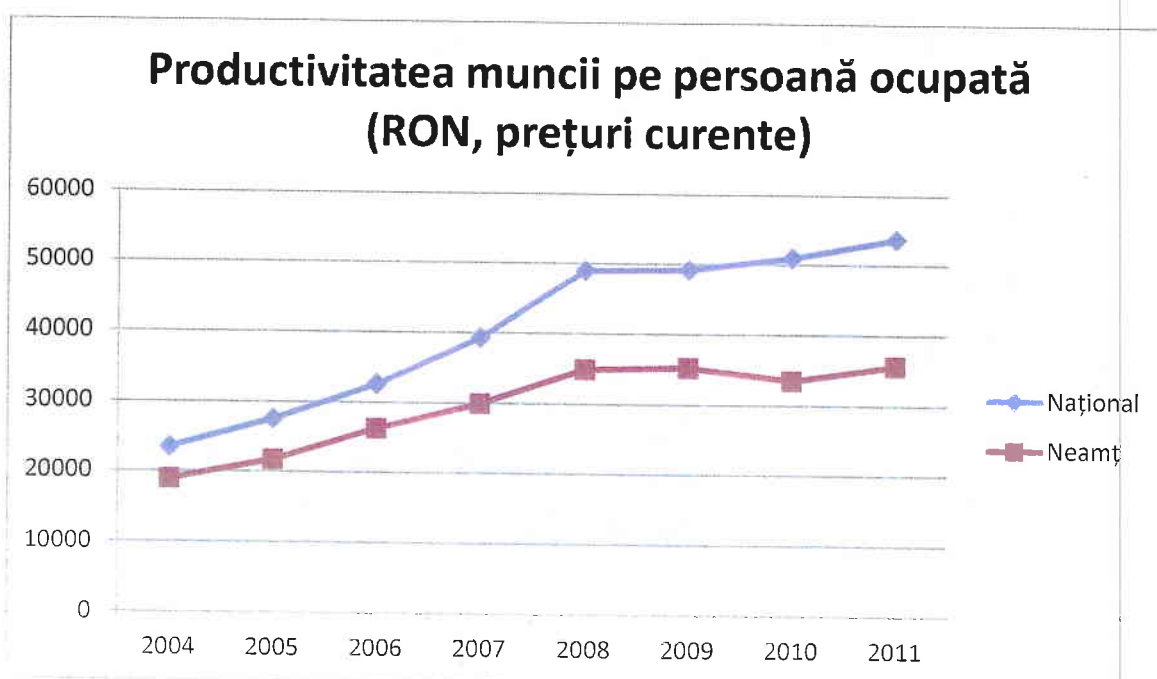
Sursa datelor: INS-Institutul Național de Statistică, prelucrarea consultantului

De altfel, slaba valoare adăugată generată de economia județului este ilustrată și de graficele de mai jos, prezentând evoluția câștigului salarial nominal mediu brut lunar și a productivității muncii pe persoană ocupată (calculată ca raport între valoarea adăugată brută și numărul de persoane ocupate). Astfel, câștigul salarial nominal mediu brut lunar județean este inferior celui regional și național, urmând însă tendințele de creștere rapidă de până în 2008 și de plafonare a creșterii începând din acest an. Distanța între salariul nominal mediu brut lunar la nivel național și cel la nivelul județului Neamț se mărește. Această evoluție indică, din nou, profilul de economie cu slabă valoare adăugată care se bazează, ca atu competitiv, pe nivelul scăzut al salariilor: un avantaj comparativ slab și în erodare rapidă.

Sursa datelor: INS-Institutul Național de Statistică

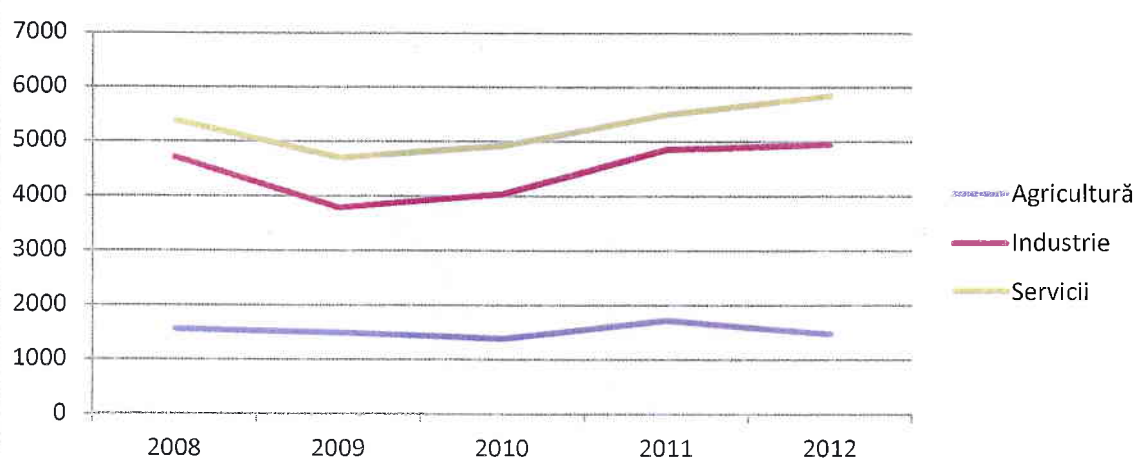
Productivitatea muncii pe persoană ocupată este și ea inferioară nivelului național cu circa o treime, îngrijorătoare fiind însă evoluția de decuplare de la tendința națională care a început să se manifeste în perioada 2009-2011. Productivitatea muncii în județul Neamț pare a se fi plafonat, un element extrem de îngrijorător având în vedere scăderea concomitentă a șomajului.

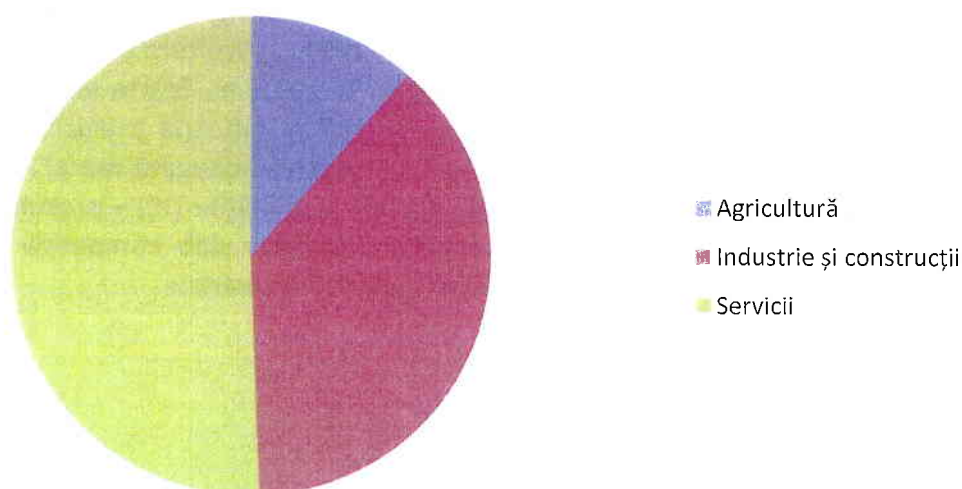
Sursa datelor: INS-Institutul Național de Statistică și calculele consultantului

În ce privește distribuția pe macro-sectoare economice a activității, se poate observa o structură în care se regăsește problematica națională a ponderii prea mari a persoanelor ocupate în agricultură comparativ cu cifra de afaceri generată de sectorul agricol. În termeni de evoluție, dacă sectorul industrial și cel al serviciilor au reușit, după o scădere în 2009, să depășească perioada de criză (în termeni de cifră de afaceri generată), sectorul agricol nu pare a fi afectat în mod semnificativ de conjunctura economică mondială pe fondul unei producții a cărei valoare de piață nu reușește să înregistreze creșteri semnificative, trădând lipsa de dezvoltare a valorii adăugate a produselor în această ramură economică.

Evoluția cifrei de afaceri a unităților active în județul Neamț pe sectoare economice (milioane RON)

Cifra de afaceri pe sectoare economice 2012, județul Neamț (mil. RON)

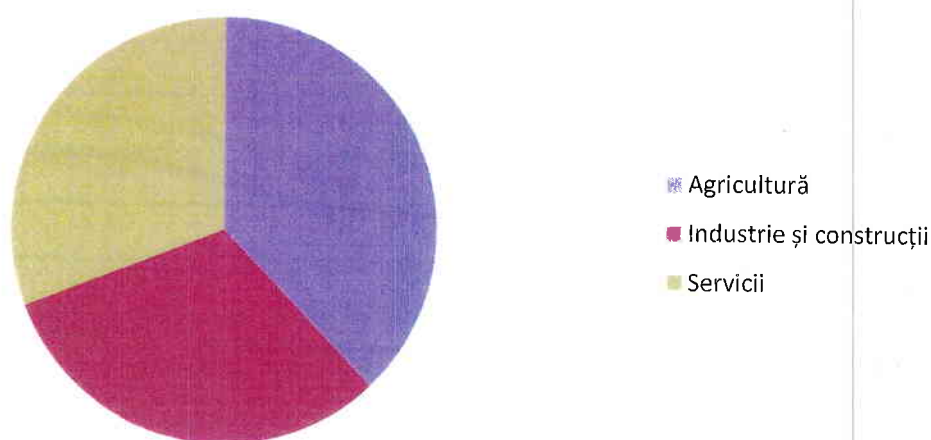

Sursa datelor: INS-Institutul Național de Statistică

Problema ponderii celor ocupați într-un sector agricol slab productiv este extrem de acută în județul Neamț. Distribuția cifrei de afaceri și cea a populației ocupate civile sunt elocvente în acest sens:

dacă mai puțin de un sfert din cifra de afaceri totală este generată în județul Neamț de sectorul agricol, aproape 40% din populația ocupată civilă salariată este angajată în acest sector. Datorată în mare parte importanței agriculturii de subzistență, această structură a economiei, care trădează o competitivitate economică scăzută, presupune și bariere în calea dezvoltării viitoare (limite în disponibilitatea resursei umane), dar și un risc crescut pentru coeziunea socială (risc de excluziune pentru grupuri largi de persoane). Posibili factori explicativi adiționali, precum exploatarea agricolă a județului de către firme cu sedii înregistrate în alte județe, nu reprezintă decât elemente de îngrijorare suplimentară pentru competitivitatea județului, indicând nivelul scăzut de atractivitate pentru afaceri al județului și o pierdere a unor venituri potențiale din taxe și impozite.

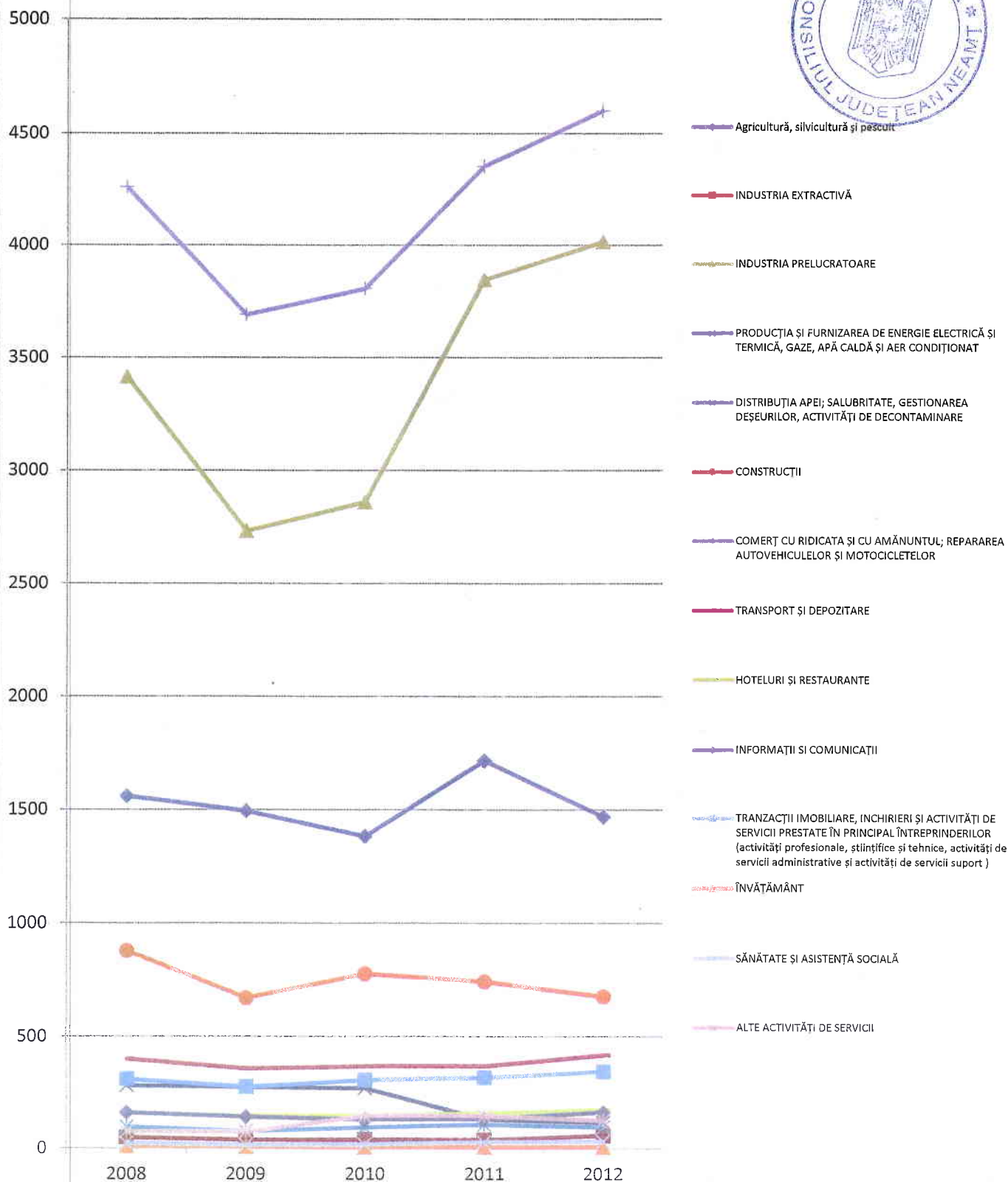
Populația ocupată civilă, pe activități ale economiei naționale (la sfârșitul anului 2012) - județul Neamț

Sursa datelor: INS-Institutul Național de Statistica, prelucrarea consultantului

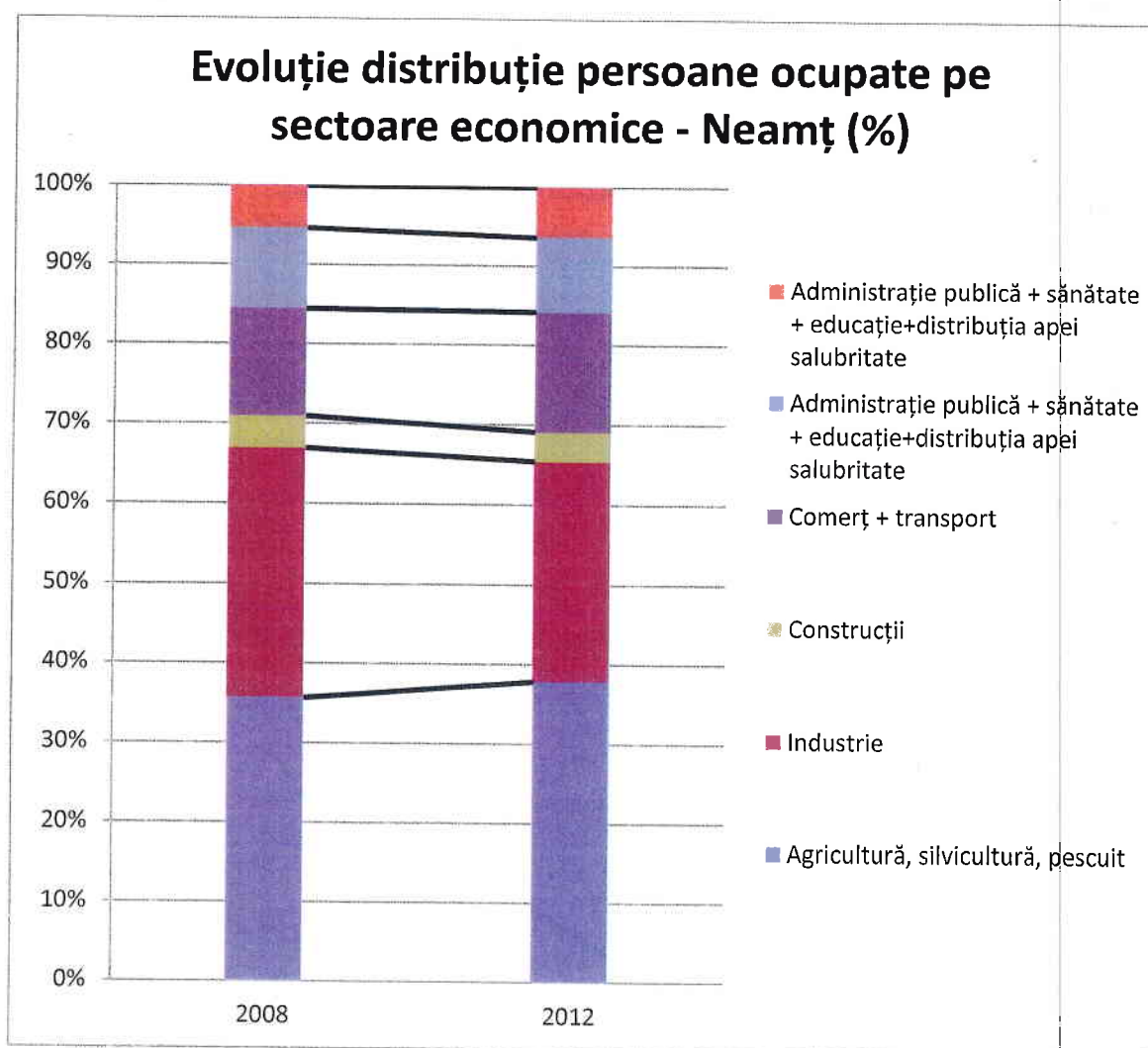
O privire asupra distribuției cifrei de afaceri pe activități ale economiei naționale (la nivel de secțiune CAEN Rev.2), arată o imagine mai detaliată a profilului productiv al județului Neamț și a evoluției acestuia în ultimii ani (2008-2012). Dacă cele două mari subsectoare economice, despre care știm la nivel de analiză calitativă că sunt foarte importante pentru economia județului, comerțul și industria prelucrătoare, domină puternic și reușesc să își revină robust și concomitent începând cu 2010, după o scădere puternică înregistrată în 2009, agricultura înregistrează fluctuații (scăderi față de anul anterior în 2009, 2010 și 2012 și creșteri în 2011) nu foarte importante la un volum al cifrei de afaceri totale aflat la jumătatea celui înregistrat în industria prelucrătoare. Nivelul foarte scăzut al activităților terțiare și cuaternare (servicii cu valoarea adăugată mare) – activități de servicii prestate întreprinderilor, informații și comunicații (include activitățile TIC) – precum și lipsa unei evoluții pozitive pe o perioadă de 5 ani, ilustrează profilul economic slab competitiv al unui județ încă puternic dependent de agricultură și de câteva mari investiții industriale.

Evoluția cifrei de afaceri (mil. RON) a unităților locale active din agricultură, industrie, construcții, comerț și alte servicii pe activități ale economiei naționale - județul Neamț

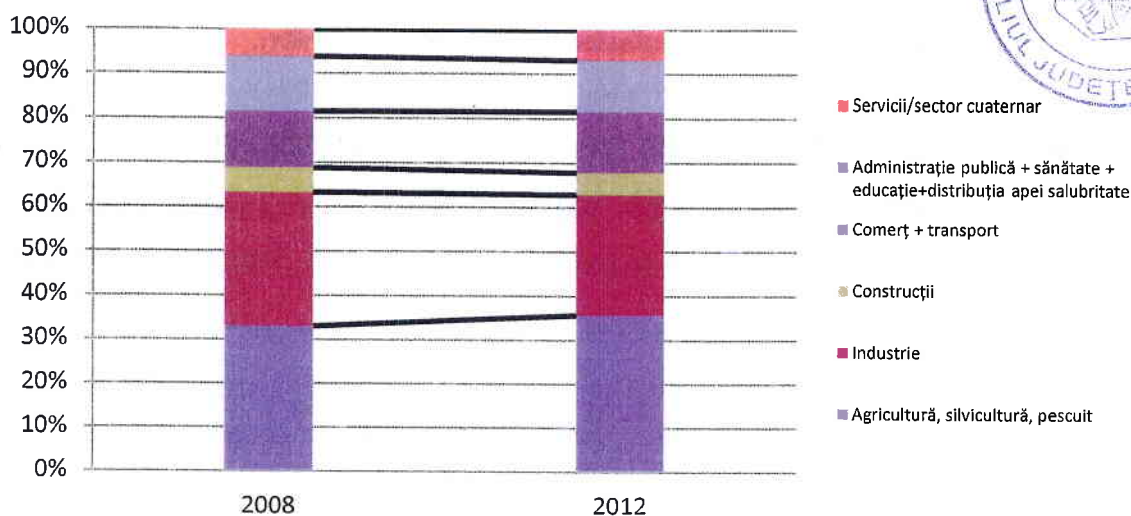
Sursa datelor: INS-Institutul Național de Statistică

În ce privește distribuția resursei umane (persoane ocupate) între sectoare economice macro, evoluția (între 2008 și 2012) la nivelul județului Neamț a fost similară celei înregistrate la nivelul Regiunii Nord-Est și la nivelul țării (graficele de mai jos), cu o creștere a ponderii sectorului agricol și o scădere a celui industrial. Având în vedere creșterea cifrei de afaceri din industrie, care a depășit în 2012 nivelul din 2008, precum și evoluția agriculturii, această evoluție este îngrijorătoare deoarece arată că principalul sector productiv al județului își crește productivitatea însă își scade ponderea ca angajator în lipsa emergenței unui alt sector competitiv. O situație similară se poate constata și în comerț, unde creșterea cifrei de afaceri are loc concomitent cu o creștere foarte slabă a ponderii persoanelor ocupate în comerț. Acești factori cumulați presupun o restrângere a pieței muncii și un risc de creștere a emigrației forței de muncă și a agriculturii de subzistență.

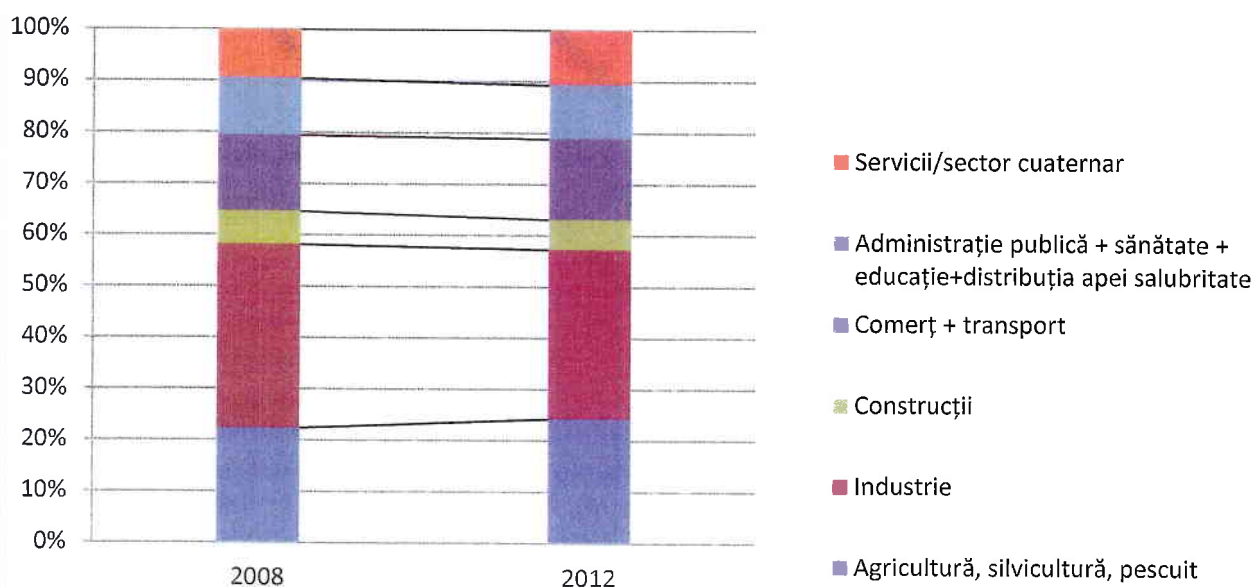
Sursa datelor: INS-Institutul Național de Statistică

Evoluție distribuție persoane ocupate pe sectoare economice - Nord-est (%)

Sursa datelor: INS-Institutul Național de Statistică

Evoluție distribuție persoane ocupate pe sectoare economice - național (%)

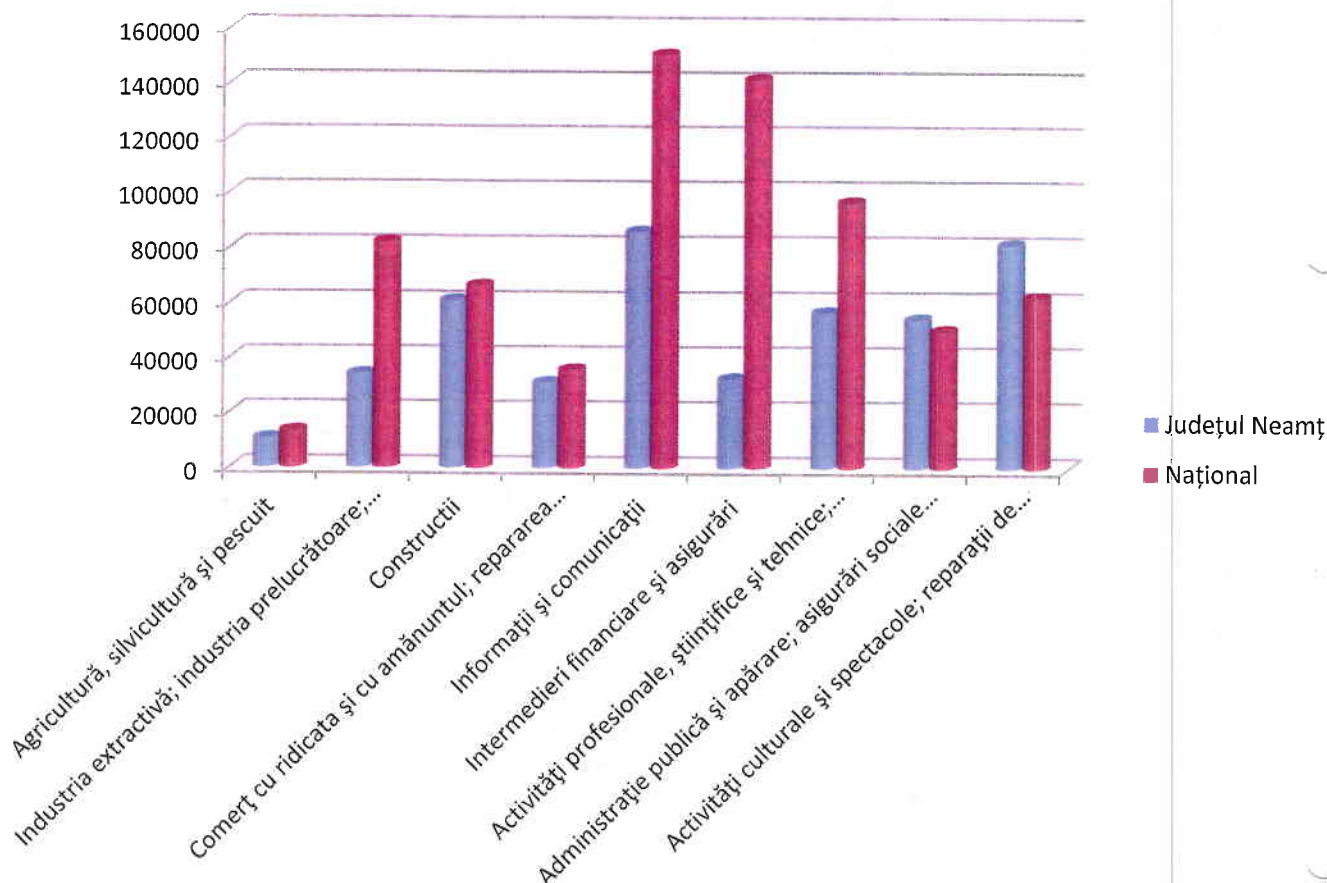
Sursa datelor: INS-Institutul Național de Statistică, prelucrarea consultantului

În ce privește productivitatea muncii pe sectoare (la nivel de secțiune CAEN Rev.2), pe fondul unei evoluții problematice (vezi discuția generală de mai sus), comparația cu nivelul național indică un profil

din nou îngrijorător: productivitate mult scăzută față de media națională în industrie (principalul sector competitiv al județului), productivitate inferioară față de nivelul național, în comerț (un sector important în județ ca cifră de afaceri și pondere în ocuparea forței de muncă) și o productivitate mult inferioară mediei naționale în sectorul terțiar, generator de valoare adăugată mare și competitivitate economică (informații și comunicații, activități profesionale științifice și tehnice).

Productivitatea muncii pe activități ale economiei naționale CAEN Rev.2 : Neamț vs. național 2011 (lei/persoană ocupată), tranzacții imobiliare excluse

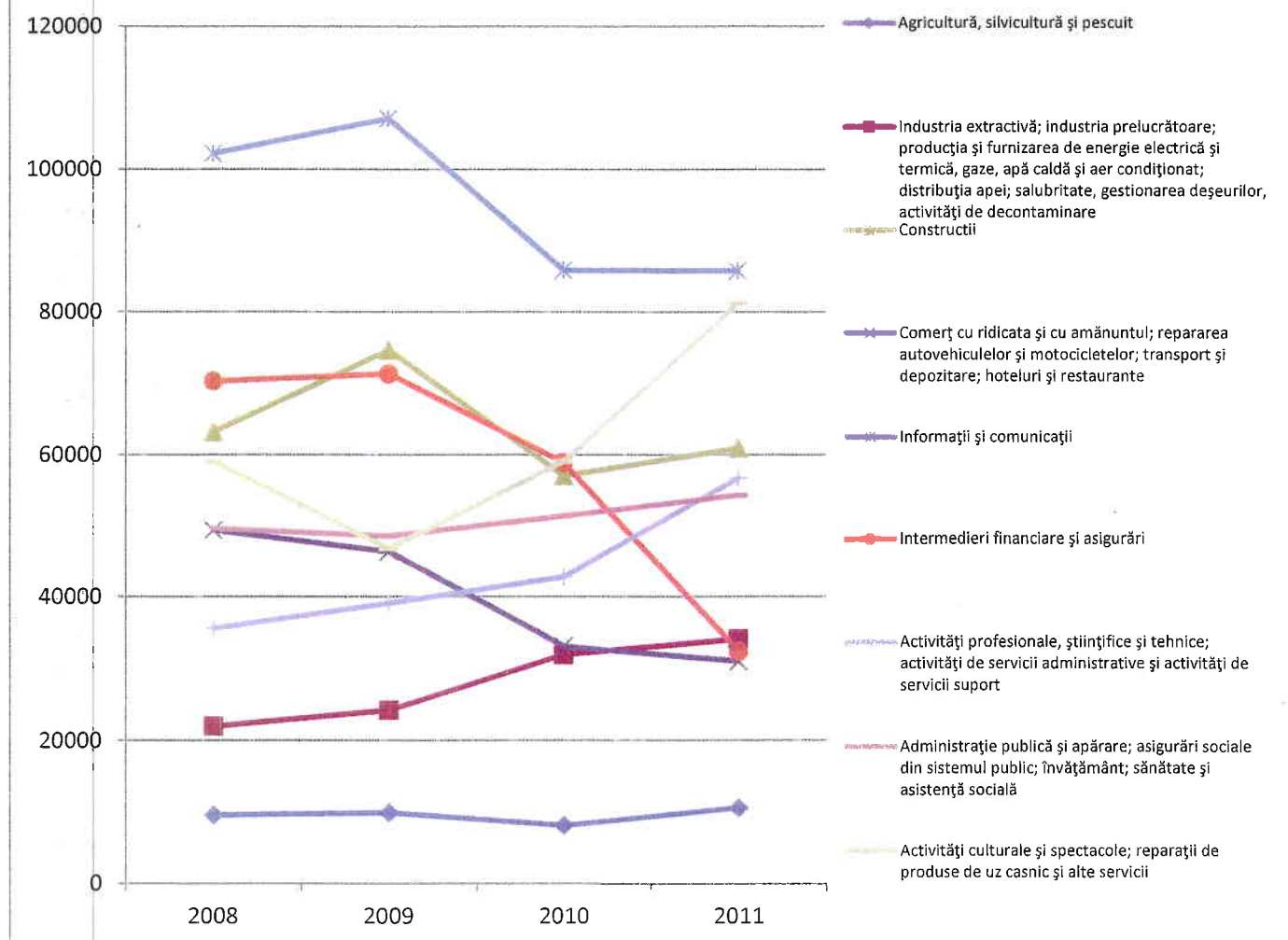

Sursa datelor: INS-Institutul Național de Statistică

Evoluția productivității muncii per sectoare (la nivel de secțiune CAEN Rev. 2) prezintă o imagine de ansamblu îngrijorătoare cu sectoare importante ca pondere (producție și persoane ocupate) care fie stagnează, fie înregistrează scăderi constante de productivitate în intervalul 2008-2011 (comerțul înregistrând scăderi majore) și sectoare generatoare de valoare adăugată mare (informații și comunicații) care înregistrează și ele scăderi ale productivității pe fondul crizei economice. Industria înregistrează totuși creșteri constante ale productivității, elemente care sunt de altfel justificate și coroborate de cifrele investițiilor realizate în sector în această perioadă.

Un caz interesant este cel al activităților profesionale, științifice și tehnice (incluzând activitățile de C&D) care înregistrează creșteri ale productivității muncii în lipsa unor investiții majore. Activitățile culturale și spectacolele au înregistrat și ele o creștere importantă a productivității în perioada 2008-2011, probabil pe fondul inaugurării Sălii Polivalente din Piatra Neamț.

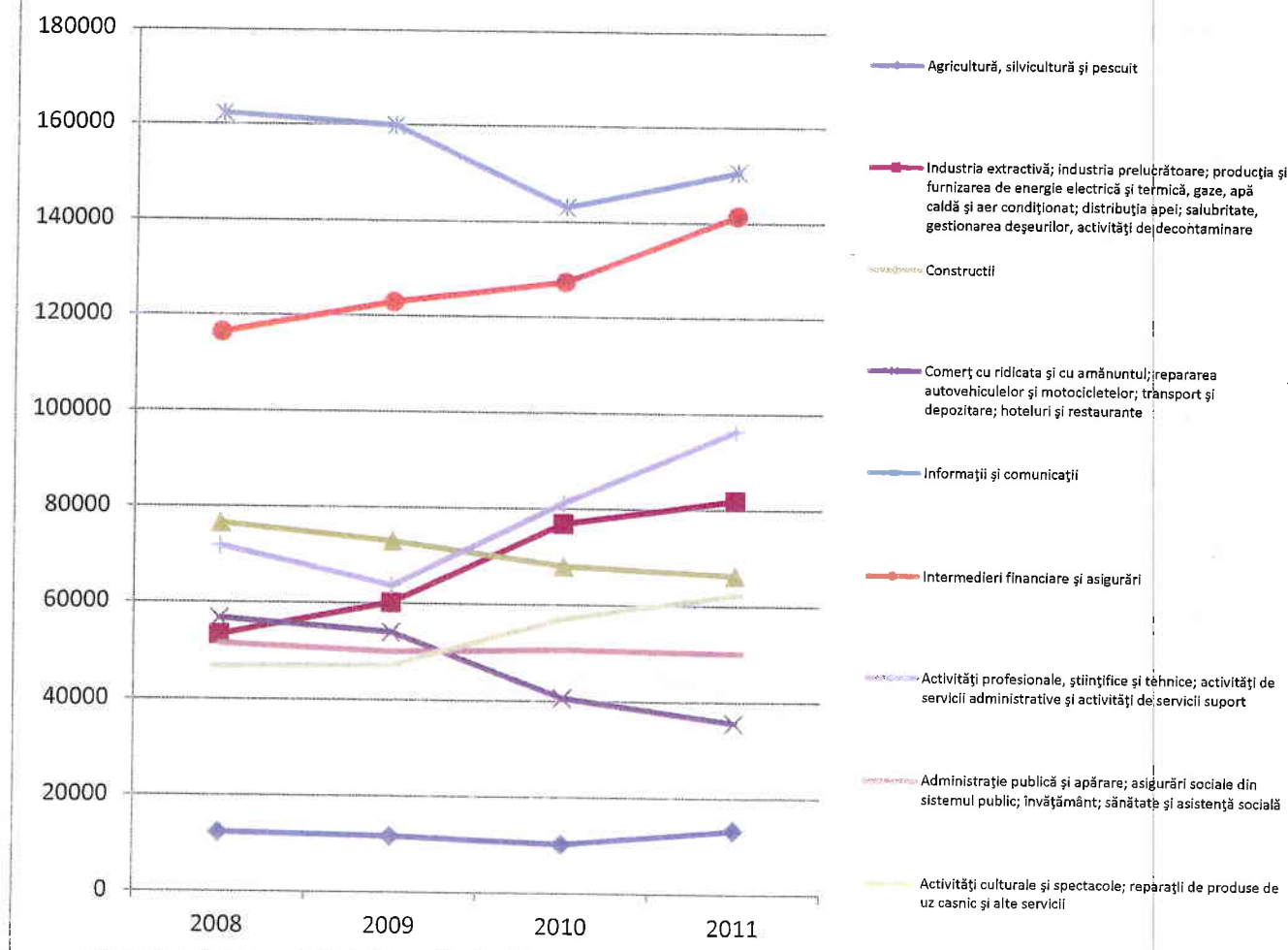
Evoluția productivității muncii (RON valoare adăugată brută pe persoană ocupată) pe activități ale economiei naționale (secțiune CAEN Rev.2) în județul Neamț 2008-2011, tranzacții imobiliare excluse

Sursa datelor: INS-Institutul Național de Statistică, prelucrarea consultantului

Tabelul de mai jos prezintă evoluția productivității muncii pe secțiuni cod CAEN Rev. 2 la nivel național. Comparația cu tabelul precedent indică faptul că județul Neamț are o evoluție similară cu nivelul național pe principalele sectoare economice prezente în județ. În sectoare cu valoare adăugată mare, cum sunt intermedierea financiară, informațiile și comunicațiile, județul Neamț are însă o evoluție negativă care diverge față de nivelul național unde aceste sectoare au reușit să înregistreze după perioada de criză noi creșteri.

Evoluția productivității muncii (RON valoare adaugata bruta pe persoană ocupată), pe activități ale economiei naționale CAEN Rev.2 la nivel național 2008-2011, tranzacții imobiliare excluse

Sursa datelor: INS-Institutul Național de Statistică

Având în vedere importanța industriei prelucrătoare în profilul economic al județului este important să înțelegem care sunt acele producții industriale care sunt prezente în județul Neamț. Mai jos tabelul prezintă ponderea sub-sectoarelor industriale din județul Neamț și evoluția lor între 2007 și 2012. Se poate ușor observa că profilul industrial a suferit modificări importante în această perioadă: dacă în 2007 fabricarea de mașini, utilaje și echipamente și industria produselor din metal dominau, reprezentând aproape 43% din producția industrială a județului, în 2012 acestea au fost înlocuite de industria metalurgică, chimică și fabricarea produselor din minerale nemetalice. Industria alimentară și fabricarea articolelor de îmbrăcăminte au păstrat o pondere constantă. Aspect notabil, industria alimentară reprezintă doar 10% din producția industrială într-un județ cu un profil atât de pregnant agricol ceea ce arată că economia județului nu reușește să dea valoare adăugată producției agricole brute înainte de a o comercializa.

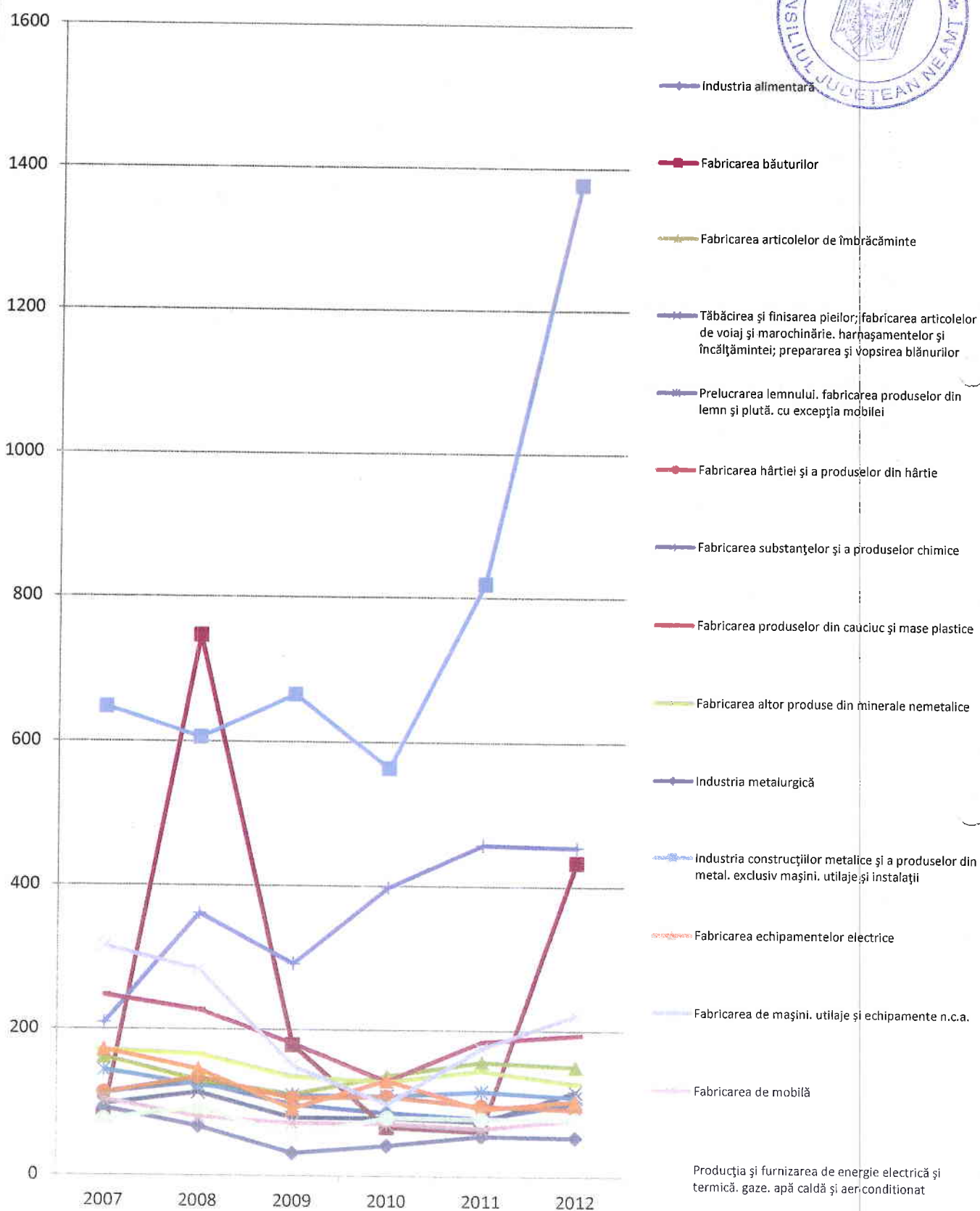
Structura producției industriale. pe activități la nivel de diviziune CAEN – județul Neamț (%)	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Industria alimentară	11.1	10.6	7.7	6.7	7.1	9.7
Fabricarea produselor textile	0.3	0.1	0.1	0.5	9.2	7.7
Fabricarea articolelor de îmbrăcăminte	6.6	5.8	5.3	5.4	8.2	8.1
Prelucrarea lemnului, fabricarea produselor din lemn și plută, cu excepția mobilei	0.9	0.5	0.5	1.3	5.1	4.7
Fabricarea substanțelor și a produselor chimice	0.1	0.2	0.2	0.3	20.2	20.1
Fabricarea altor produse din minerale nemetalice	1.6	1.8	10.4	1.7	15.5	13.7
Industria metalurgică	0.4	0.2	0.1	0.1	18.8	18.4
Industria construcțiilor metalice și a produselor din metal, exclusiv mașini, utilaje și instalații	15.5	12.8	13.7	12.2	0.9	1.5
Fabricarea echipamentelor electrice	2.5	1.9	1.1	1.5	0	0
Fabricarea de mașini, utilaje și echipamente n.c.a.	27.1	26.3	14.7	9.1	0.7	0.9
Fabricarea de mobilă	0.7	1.3	0.5	0.4	1.0	1.2
Producția și furnizarea de energie electrică și termică, gaze, apă caldă și aer condiționat	2.6	2.9	1.4	1.9	3.7	4.0

Sursa datelor: INS-Institutul Național de Statistică

Evoluția discutată mai sus este ilustrată în graficul de mai jos. Se poate lesne observa evoluția pozitivă a industriei construcțiilor metalice și a produselor din metal și evoluția mult mai modestă a celorlalte sectoare de activitate industrială.

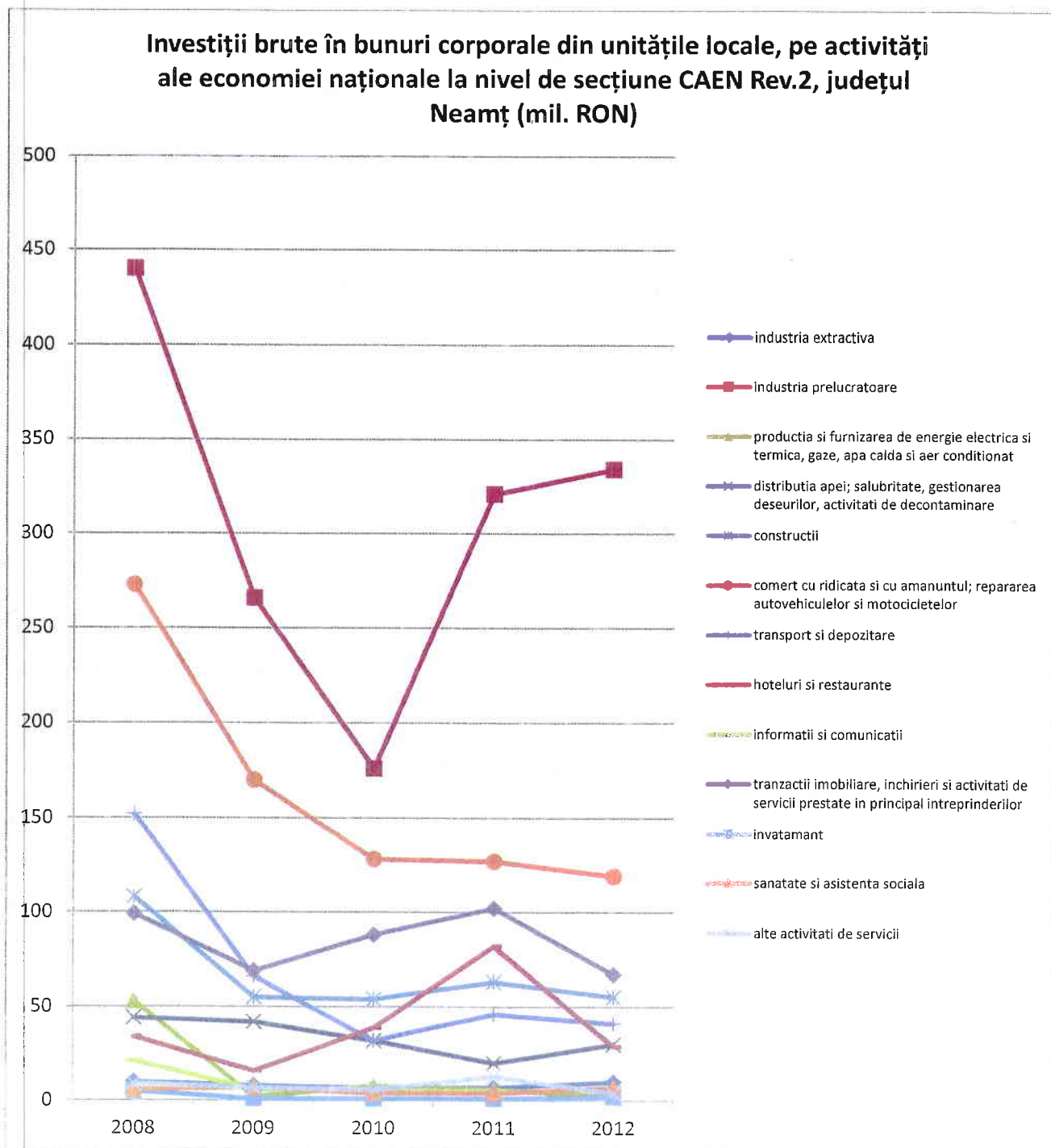

Indicii producției industriale (%), pe activități la nivel de diviziune CAEN - județul Neamț (2005 = 100%)

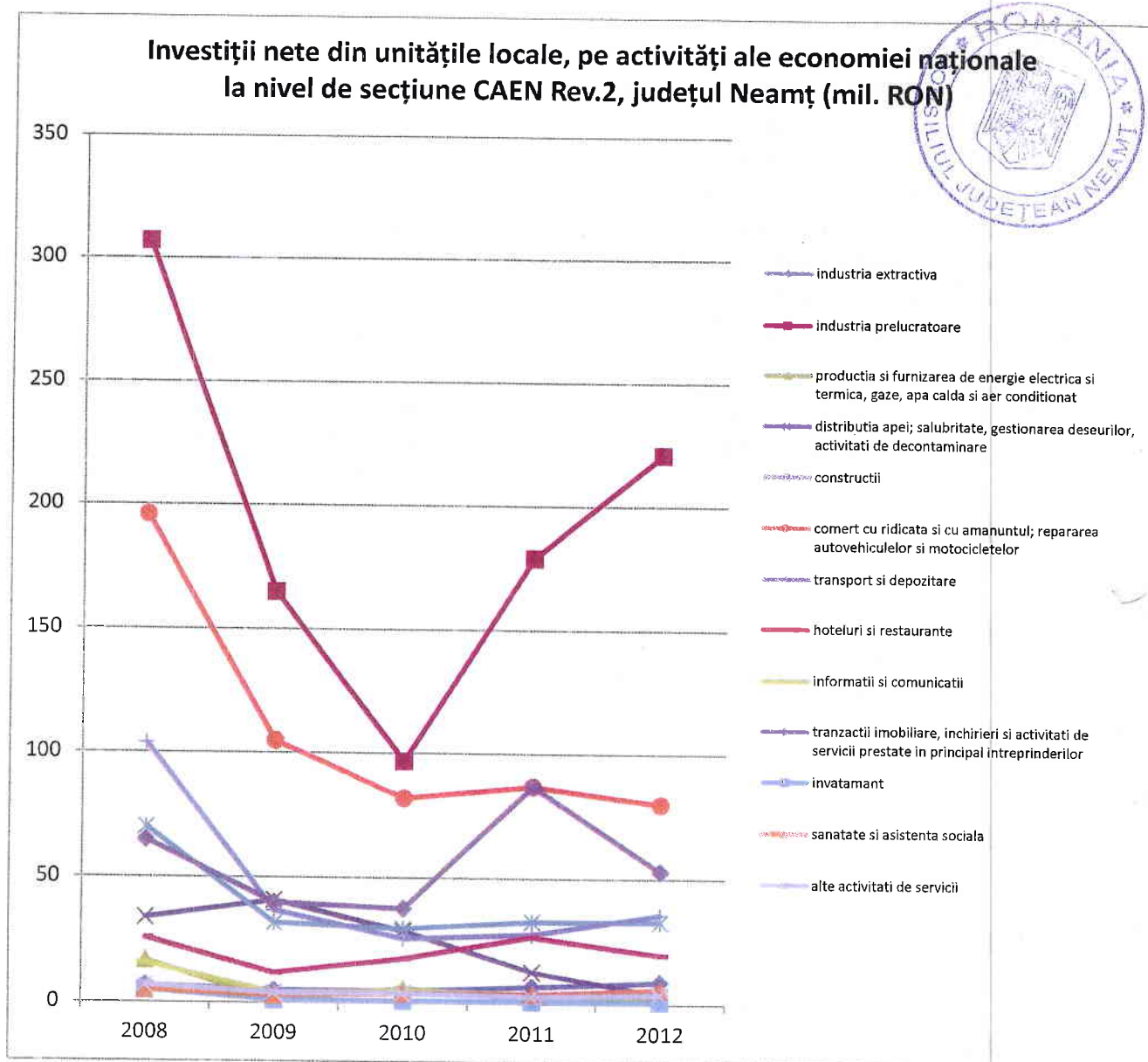

Sursa datelor: INS-Institutul Național de Statistică

Investițiile realizate de companii în perioada 2008-2012, ilustrate în graficul de mai jos (cu excepția agriculturii), sunt coerente cu analizele sectoriale de mai sus: industria prelucrătoare a reînceput investițiile în urma scăderilor inițiale generate de criza economică, asigurând creșterea robustă a productivității fără creștere de personal, turismul și activitățile de servicii prestate în principal întreprinderilor au înregistrat o creștere în 2009-2011 (generate fie de fondurile europene disponibile, fie de nevoia de a crește productivitatea în perioada de criză) scăzând apoi din nou investițiile în 2012, iar restul sectoarelor au înregistrat scăderi. O mențiune importantă este legată de comerț, un sector cu pondere importantă atât în totalul cifrei de afaceri, cât și în ocuparea forței de muncă care a înregistrat scăderi constante ale investițiilor în toată această perioadă, demonstrând cât de sensibil este acest sector la ciclul economic și cât de necesară este diversificarea economică (a serviciilor) prin dezvoltarea sectoarelor cu valoare adăugată mai mare pentru județul Neamț.

Sursa datelor: INS-Institutul Național de Statistică

Sursa datelor: INS-Institutul Național de Statistică

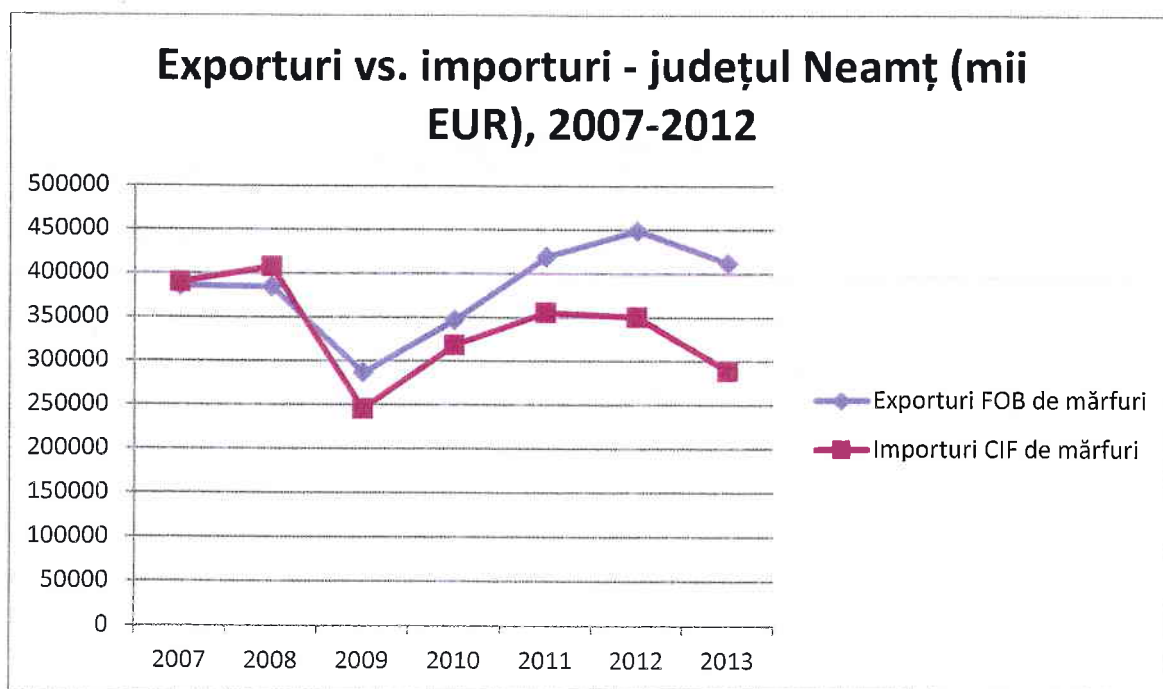
O importantă mențiune trebuie făcută cu privire la minerit. Dezvoltarea mineritului la suprafață și în subteran poate fi realizată prin: deschiderea de cariere (calcar, gresie), captarea de ape minerale și dezvoltarea unui brand de către o societate care să aparțină CJ Neamț, deschiderea exploatarei de Uraniu de la Grințieș. Acest din urmă proiect este de importanță națională și strategică, dar la nivel regional poate crea și locuri de muncă în județul nostru, locuri de muncă atât de necesare astăzi. Este extrem de important însă să se facă acest lucru cu respectarea normelor de mediu și în corelare cu legislația în vigoare.

Bineînțeles, dată fiind importanța strategică națională, că decizia nu va fi luată doar la nivel local, dar consider că această investiție trebuie să se regăsească în strategia județului.

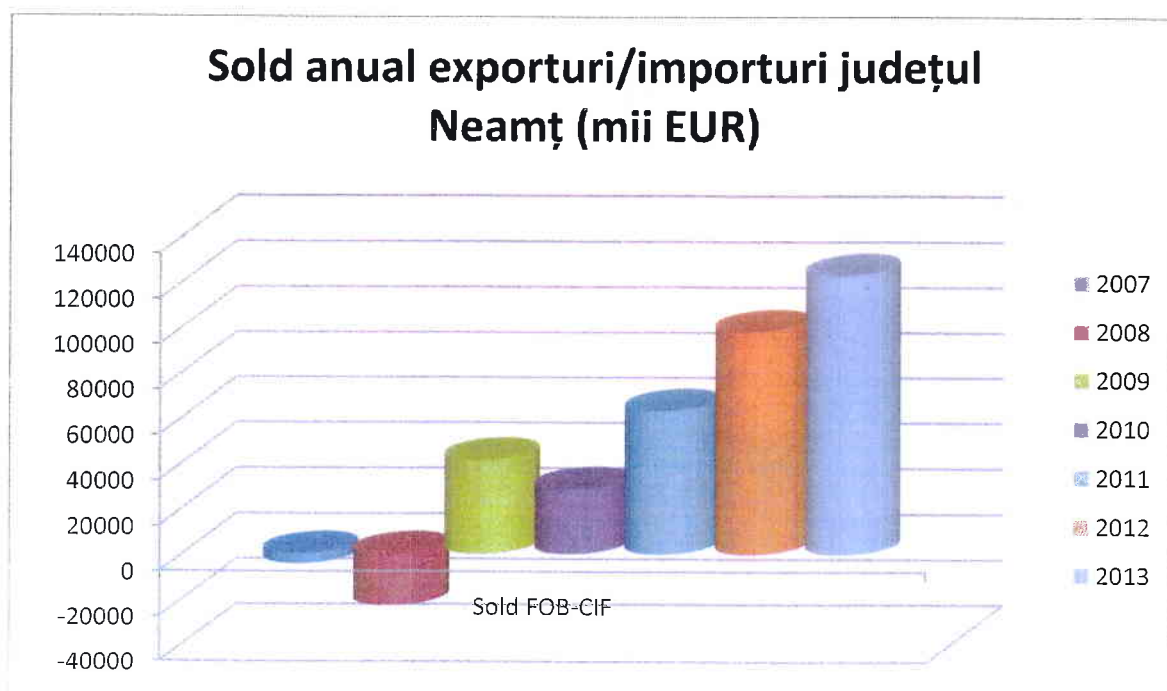
Concluzionez prin a spune că județul nostru are nevoie de a dezvolta mari investiții care să genereze plus valoare și care să creeze noi locuri de muncă. Există multe oportunități de afaceri, dar dacă dorim să micșorăm decalajul dintre județul Neamț și restul zonelor țării trebuie să promovăm și implementăm proiecte de amploare. Până la urmă proiectele mari generează beneficii mari.

2.2. Comerț

Cifrele privind comerțul indică o evoluție doar parțial pozitivă. Dacă în 2007, înainte de criză, comerțul județului a reușit să evite derapajele de la nivel național unde balanța era puternic negativă, odată cu revenirea fluxurilor începând cu 2010 a reușit să mențină un sold net pozitiv. Tendința extrem de pozitivă a balanței comerciale și a creșterii fluxurilor totale de comerț, în special export, din perioada 2009-2012 a cunoscut o înrăutățire în 2013 când, deși balanța a rămas pozitivă, fluxurile totale au scăzut mult față de 2012. Importurile mai ales au fost puternic afectate, întorcându-se la niveluri apropiate celor din 2009.

Sursa datelor: INS-Institutul Național de Statistică

Sursa datelor: INS-Institutul Național de Statistică

Ca și produse exportate și importate, tabelul de mai jos prezintă o distribuție care corespunde principalelor ramuri industriale prezente în județ: se importă materie primă pentru industria prelucrătoare (metalurgie, mașini și echipamente electrice, materii textile) care își exportă apoi produsele. Având în vedere procesele administrative de export, tabelul de mai jos nu este o imagine completă a exporturilor județului, o parte a acestora având loc mediat prin firme și structuri înregistrate în alte județe. Din informațiile de mai jos rezultă că metalele comune și articolele din acestea alături de materiile textile și articolele din acestea constituie cele mai importante produse de export ale județului, de departe de mobilier și produsele din lemn. Se poate observa de asemenea lipsa produselor alimentare din această listă, un aspect care trădează lipsa de competitivitate a producției agricole (produsele agricole brute apar deseori în statistica altor județe datorită înregistrării lor contabile, e rezonabil să presupunem că dacă județul ar fi procesat competitiv produsele agricole ele ar fi apărut mai puternic în statistici).

Exporturi Județul Neamț – mii EURO						
Categorie produse	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Produse din lemn, plută și împletituri din nulele	33697	30013	24621	25319	31223	34507
Materii textile și articole din acestea (fibre, filamente și articole de îmbrăcăminte)	123808	116145	105622	136162	159533	157296
Articole din piatră, ipsos, ciment, ceramică, sticlă și din alte materiale similare	4804	7551	4668	4082	4369	4047
Metale comune și articole din acestea	166830	159100	63332	93655	133241	155350
Mașini, aparate și echipamente electrice; aparate de înregistrare sau de reprodus sunetul și imaginile	19280	28530	20361	23358	34600	35953
Mărfuri și produse diverse (Mobilier; aparate de iluminat și alte articole similare (inclusiv componente))	20672	15851	18854	14264	16948	17613

Sursa datelor: INS-Institutul Național de Statistică

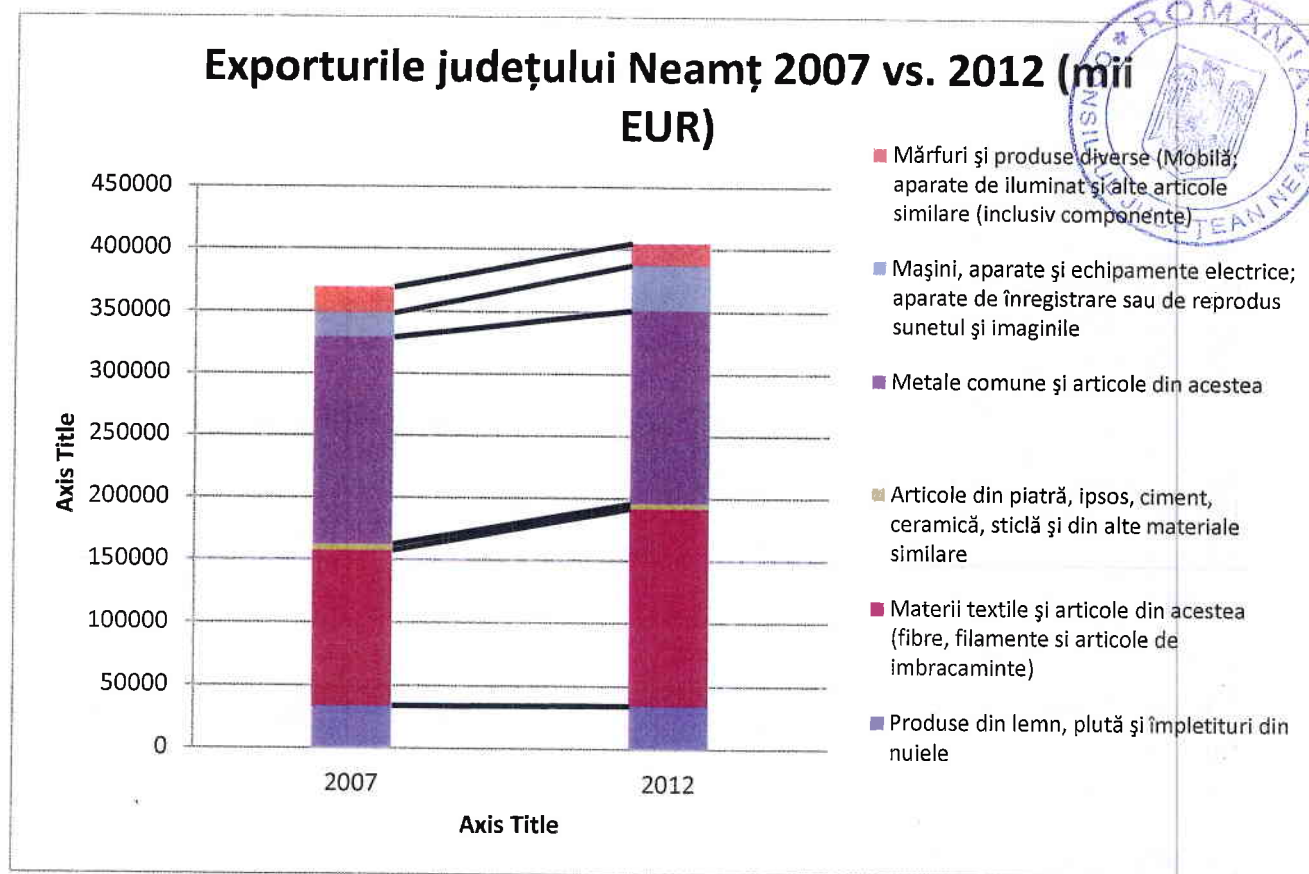
Importuri județul Neamț – mii EURO

Categorie produse	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Produse minerale	1139	2154	3272	2442	4760	4026
Produse ale industriei chimice	13398	16608	14464	16702	18030	15638
Materiale plastice, cauciuc și articole din acestea	26060	25247	16808	25405	29924	31201
Materii textile și articole din acestea	89640	81680	67178	81013	103715	93235
Articole din piatră, ciment, ceramică, sticlă și din materiale similare	6559	7541	4751	9220	5767	5211
Metale comune și articole din acestea	78129	91668	31436	55229	39313	38015
Mașini, aparate și echipamente electrice; aparate de înregistrat sau de reprodus sunetul și imaginile	121098	124762	70929	83935	106181	120503
Mijloace de transport	13310	13386	4208	12680	10712	11216
Mărfuri și produse diverse (Mobilă; aparate de iluminat și alte articole similare (inclusiv componente))	19644	18963	11317	11332	12336	11182

Sursa datelor: INS-Institutul Național de Statistică

Categoriile de produse exportate au totuși o evoluție cu elemente pozitive: dacă produsele din lemn și articolele din piatră stagnează sau scad în fluxurile comerciale între 2007 și 2012, mașinile și echipamentele electrice, cu o valoare adăugată mai mare, reușesc o creștere. Creșterea exporturilor are însă loc, după cum putem constata, pe baza produselor textile (atât articole de îmbrăcăminte cât și fibre). Aceasta indică faptul că exporturile rămân totuși dependente de piețele de export tradiționale, de activități de tip lohn și că nu reușesc să producă saltul către categorii de produse cu o valoare adăugată mai mare. Această evoluție traduce de fapt dificultățile generale ale economiei județene de a-și schimba profilul către o economie mai diversificată care să reușească generarea unor producții competitive cu valoare adăugată mare. Competitivitatea la export rămâne dominată de logica forței de lucru ieftine și de

dependența de câteva investiții industriale cu piața de desfacere extrem de sensibilă la ciclurile economice (metalele).

Sursa datelor: INS-Institutul Național de Statistică

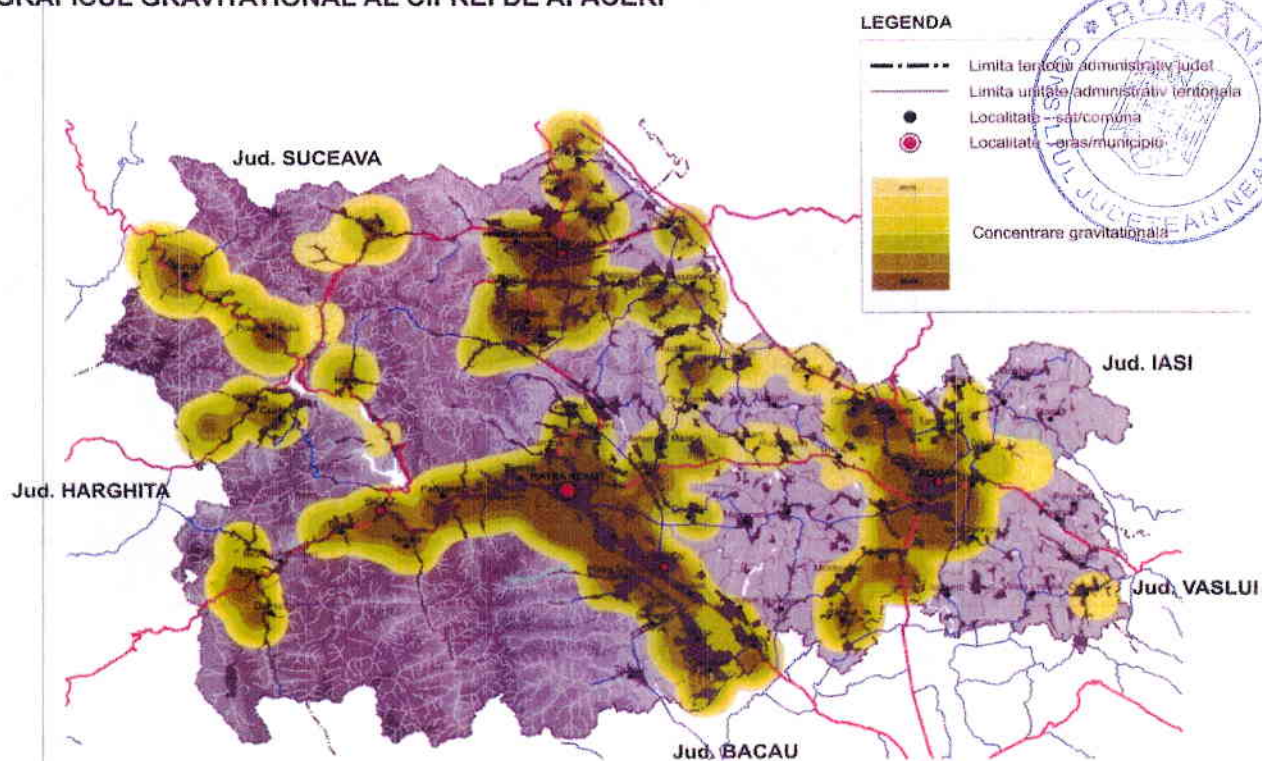
2.3. Structura teritorială a activității economice

Distribuția activității economice în teritoriul județului indică o existență a trei mari poli de activitate intensă generați în jurul celor trei mari centre urbane ale județului, în ordinea mărimii cifrei de afaceri: Piatra-Neamț, Roman și Tîrgu-Neamț.

Se poate de asemenea observa existența unor axe de dezvoltare economică de-a lungul principalelor axe de circulație, în special pe direcția Piatra-Neamț-Bacău și pe direcția Roman-Bacău (cu posibilă extindere și către Iași pe drumul național).

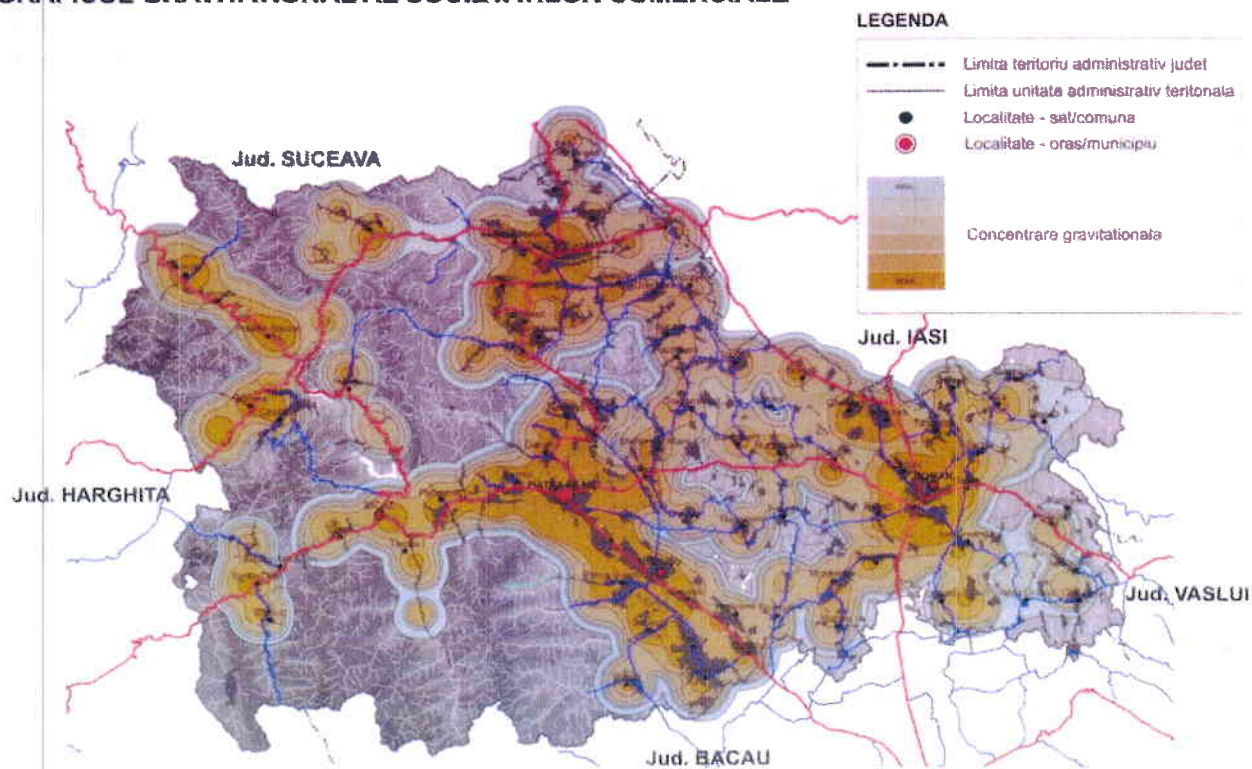
Dacă această distribuție este una pozitivă, având în vedere posibilitatea dezvoltării economice multipolare a județului, existența unor zone gri slab productive în plină zonă dens locuită (în zona de est a județului) reprezintă o problemă care indică, iar, slaba dezvoltare economică a zonei rurale dominate de agricultura de subzistență. Spre exemplu, în zona Făurei-Margineni și zona Valea Ursului-Pojenari-Stanița, deși există firme înregistrate ca active la nivelul teritoriului lor, cifra de afaceri generată de acestea este extrem de slabă. Astfel, se explică de ce populația activă din aceste zone are tendința de a lucra în centrele mai active din proximitate.

GRAFICUL GRAVITATIONAL AL CIFREI DE AFACERI

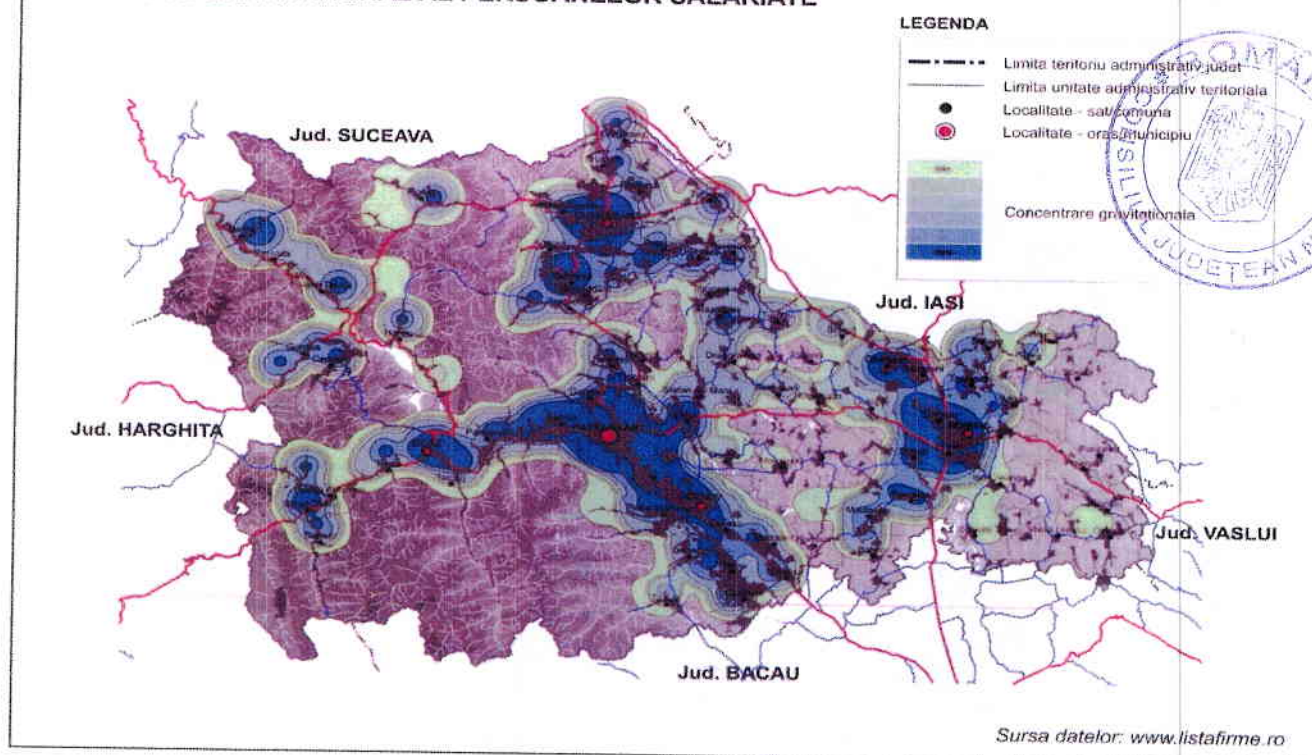
Sursa datelor: www.listafirme.ro

GRAFICUL GRAVITATIONAL AL SOCIETATILOR COMERCIALE

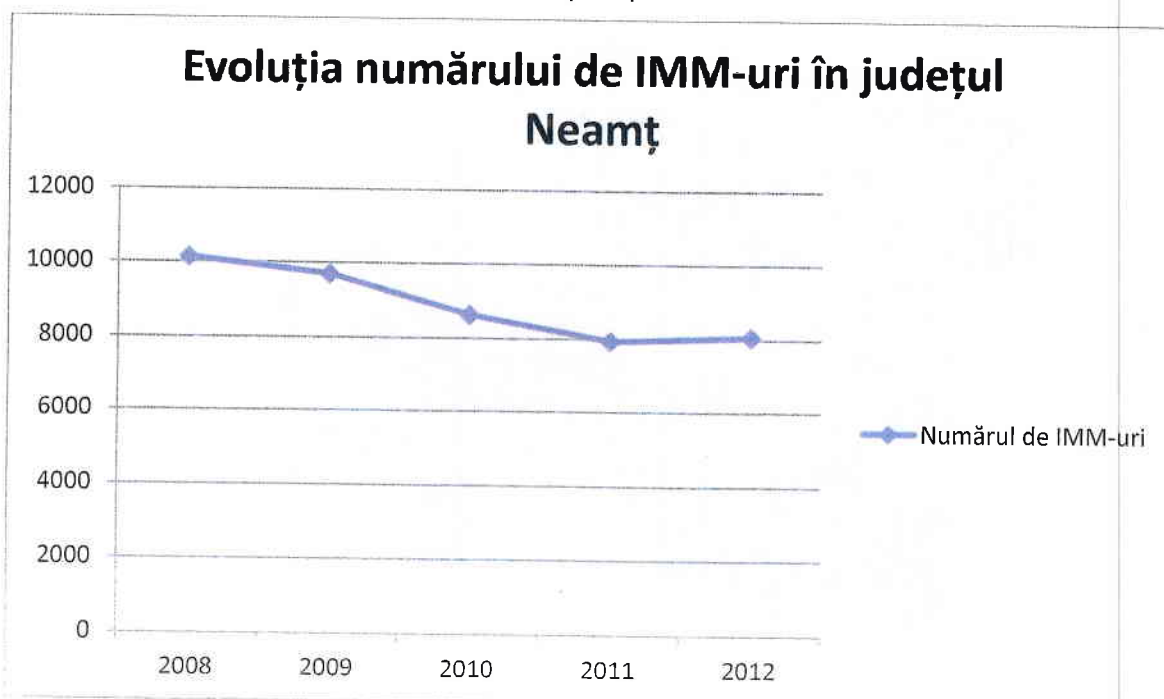
Sursa datelor: www.listafirme.ro

GRAFICUL GRAVITATIONAL AL PERSOANELOR SALARIATE

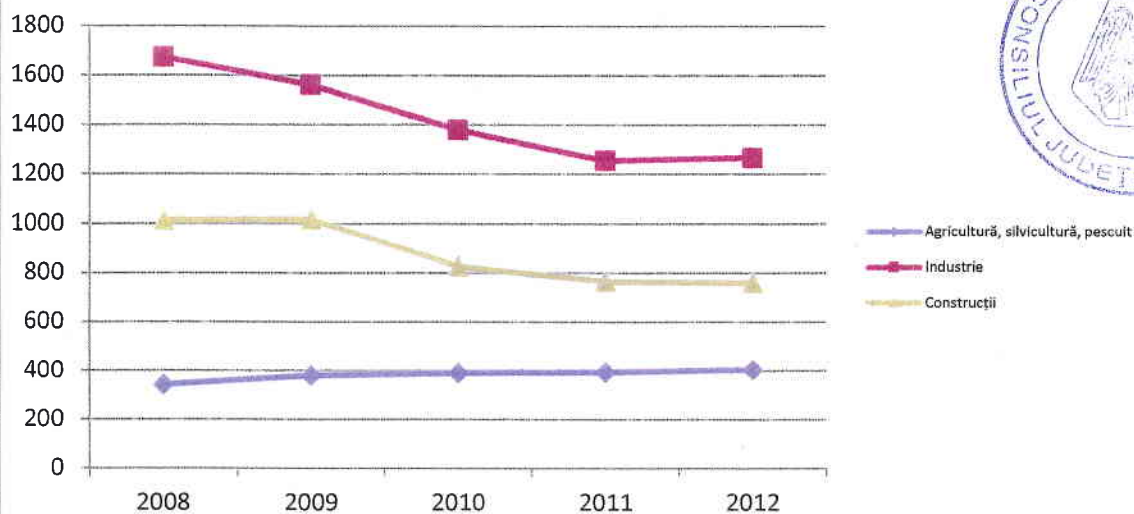
2.4. Întreprinderile mici și mijlocii

Întreprinderile mici și mijlocii reprezintă cheia de boltă a dezvoltării economice durabile a unui teritoriu, asigurând maximizarea retenției locale a beneficiilor activității economice cât și dezvoltarea bazată pe resurse locale (endogene). În județul Neamț, IMM-urile au cunoscut în ultimii ani o evoluție negativă, similară celei de la nivel național, resimțind impactul crizei economice. Astfel, numărul de IMM-uri din județ a scăzut în aproape toate ramurile economice între 2008 și 2012, mai puțin în domeniul agriculturii, unde însă numărul acestora a rămas aproape constant.

Sursa datelor: INS-Institutul Național de Statistică

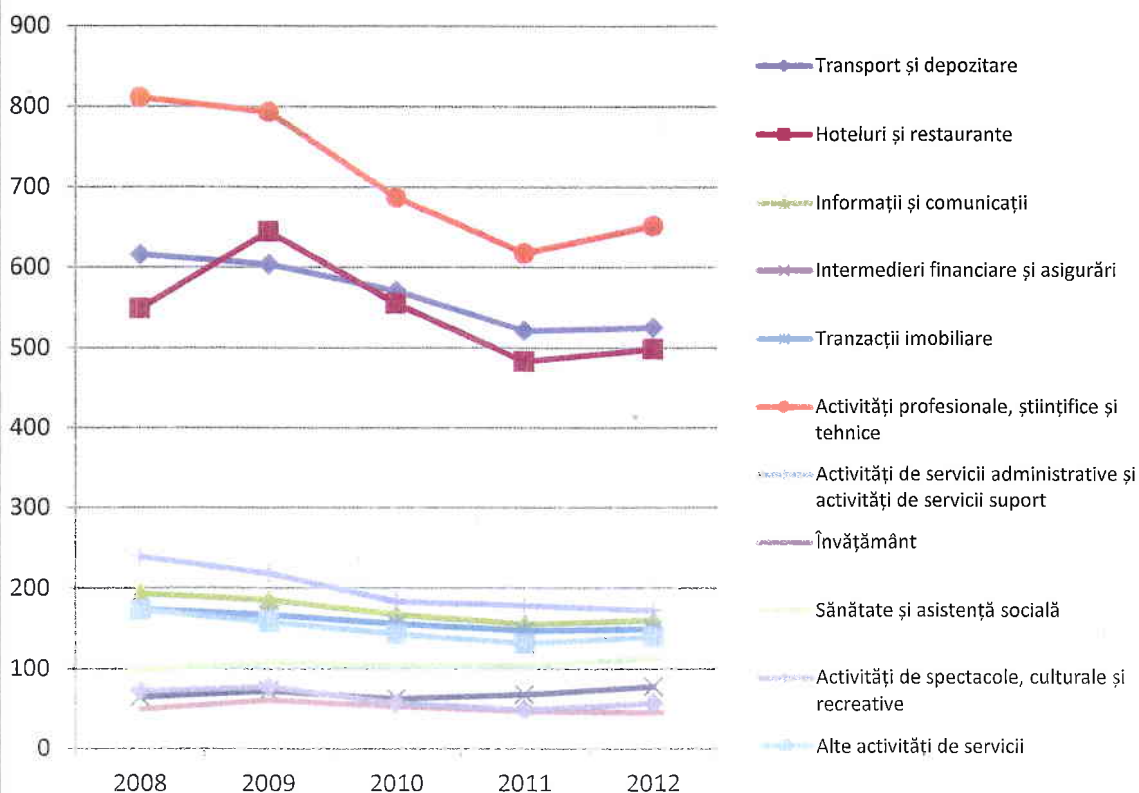
Evoluția numărului de IMM-uri pe sectoare de activitate - județul Neamț

Sursa datelor: INS-Institutul Național de Statistică

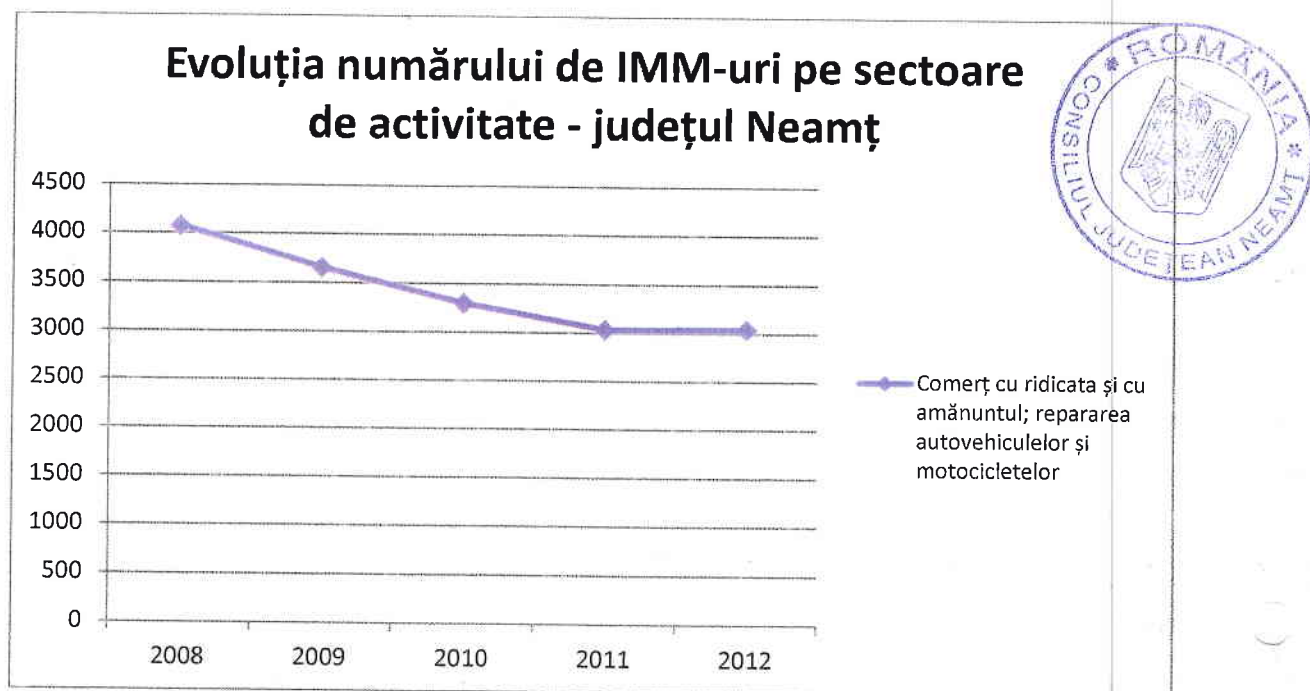
Activitățile profesionale, științifice și tehnice și cele turistice au înregistrat o revenire ușoară în ce privește numărul de IMM-uri în 2012.

Evoluția numărului de IMM-uri pe sectoare de activitate - județul Neamț

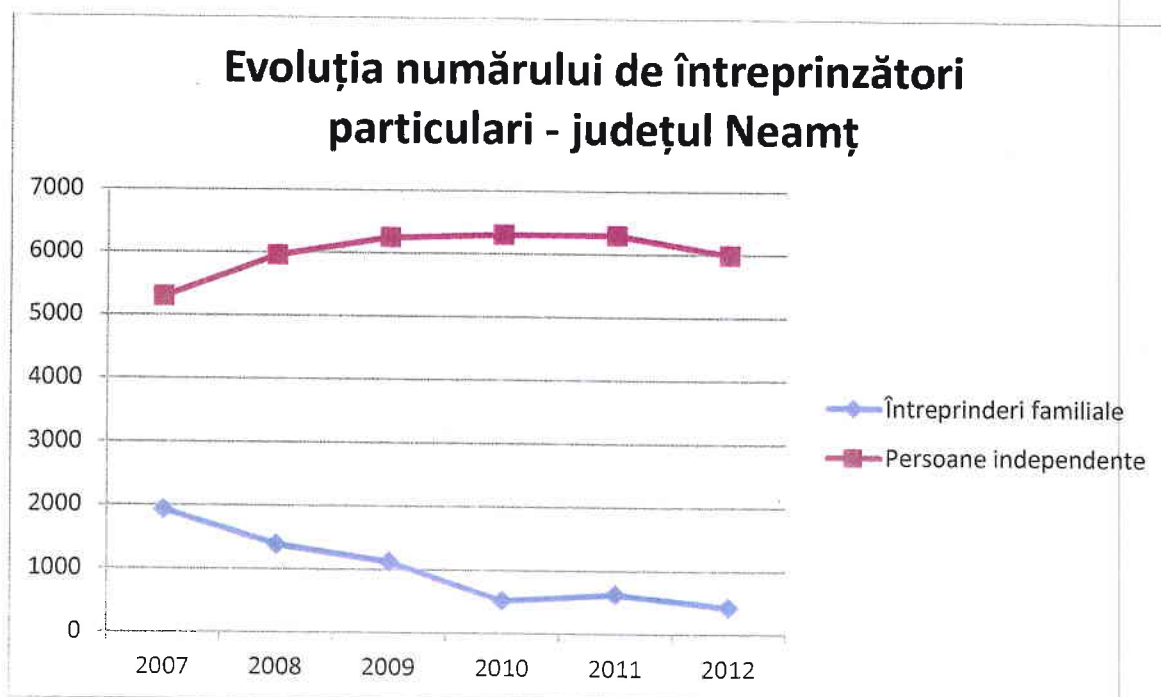
Sursa datelor: INS-Institutul Național de Statistică

În sectorul comerțului, domeniu foarte important la nivel social prin numărul de angajați și cifra de afaceri generată, numărul de IMM-uri a scăzut puternic în perioada 2008-2011.

Sursa: INS Neamț

Numărul de întreprinzători particulari a crescut doar ușor în perioada de referință (o tendință similară celor de la nivel național unde s-a înregistrat o migrație a IMM-urilor către forma mai avantajoasă fiscal a PFA-urilor), iar întreprinderile familiale au cunoscut o scădere puternică.

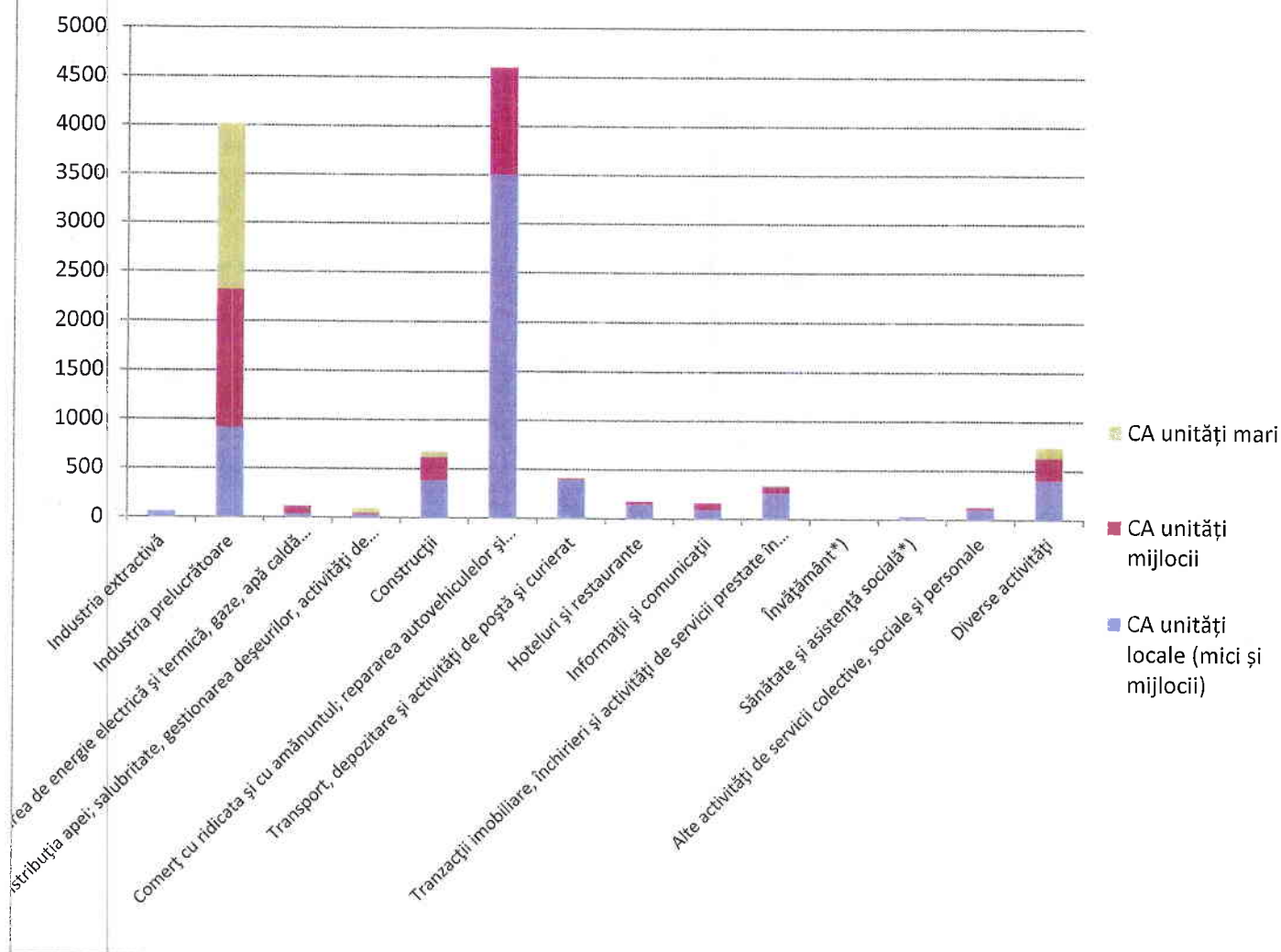
Sursa: INS Neamț

În graficul de mai jos se poate observa ponderea cifrei de afaceri generate (pe activități ale economiei naționale la nivel de secțiune CAEN Rev.2) de IMM-urile din județul Neamț în 2012 în totalul cifrei de afaceri. În afară de sectoare ca industria prelucrătoare (metalurgie, textil), salubritate și construcții, IMM-urile sunt practic cele care asigură întreaga activitate economică a județului. Mai mult chiar, firmele mici generează peste 50% din cifra de afaceri la nivel județean. **Cu toate acestea, cifra de**

afaceri a firmelor mici are cea mai mică pondere în sectoarele cele mai productive/care au cele mai mari investiții/cele mai importante exportatoare cum sunt industria prelucrătoare și comerțul. Numărul scăzut de firme din sectorul terțiar/cuaternar (în afara comerțului) este de asemenea o caracteristică evidentă a economiei județului Neamț. Aceasta trădează problemele de competitivitate ale economiei județului și faptul că mare parte din resursa umană este angajată în activități cu slabă valoare adăugată.

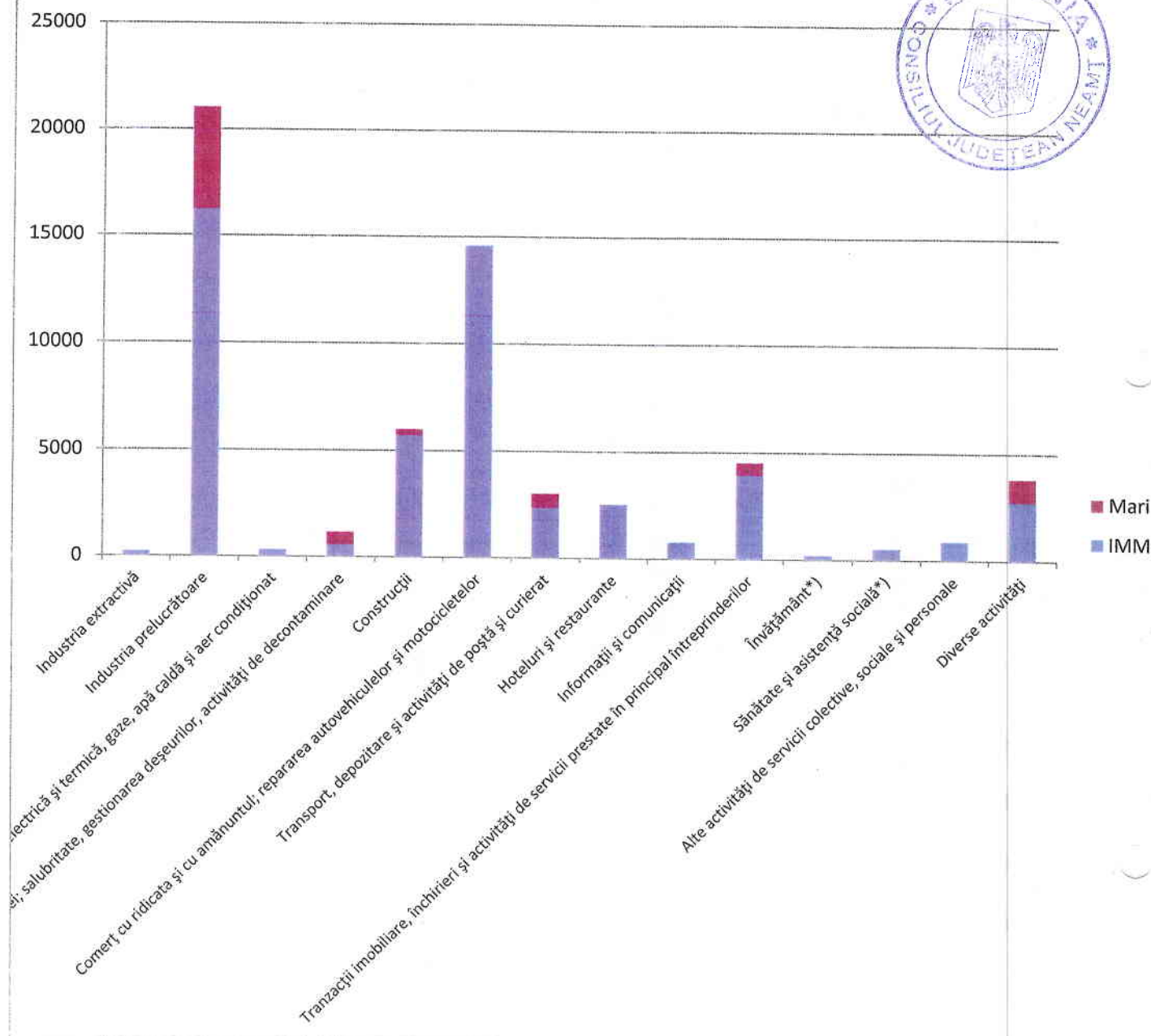
Cifra de afaceri a unităților locale active din industrie, construcții, comerț și alte servicii, pe activități ale economiei naționale, comparație unități mici-mijlocii vs. medii vs. mari, 2012 (milioane RON)

Sursa: INS Neamț

Concluzia anterioară se poate ușor verifica în graficul de mai jos. Apare ca evidentă necesitatea creșterii competitivității IMM-urilor din județ prin diversificare economică și creșterea productivității muncii prin dezvoltarea resurselor umane și oferirea de oportunități de angajare la nivel local în sectoare cu valoare adăugată mai mare.

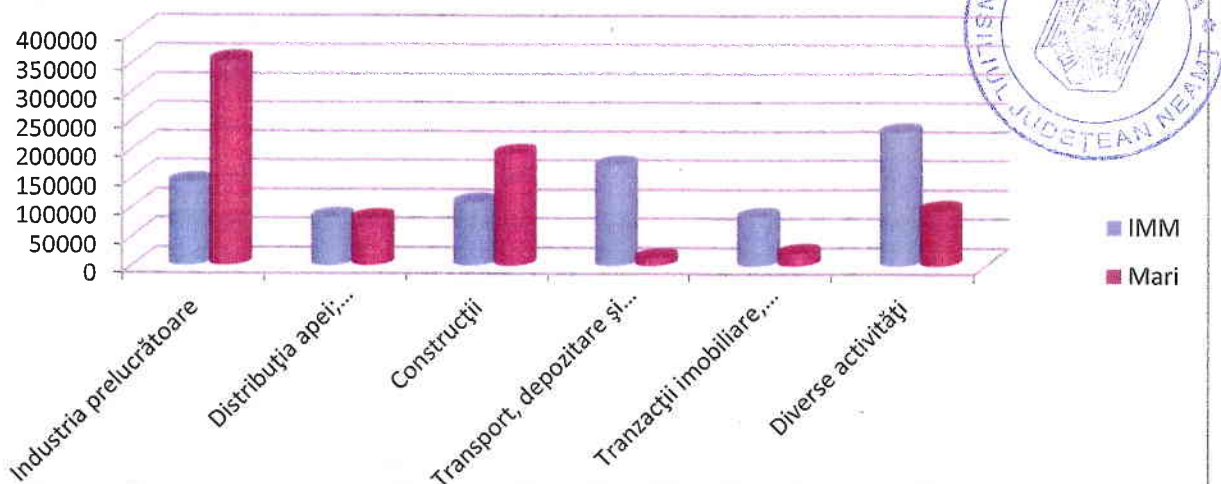
Personalul din unitățile locale active din industrie, construcții, comerț și alte servicii, pe activități ale economiei naționale și pe clase de mărime - județul Neamț, 2012

Sursa : INS Neamț

Productivitatea muncii este și în județul Neamț o problemă a IMM-urilor, CA/angajat fiind la nivelul IMM-urilor la jumătate față de cea din firmele mari în industria prelucrătoare.

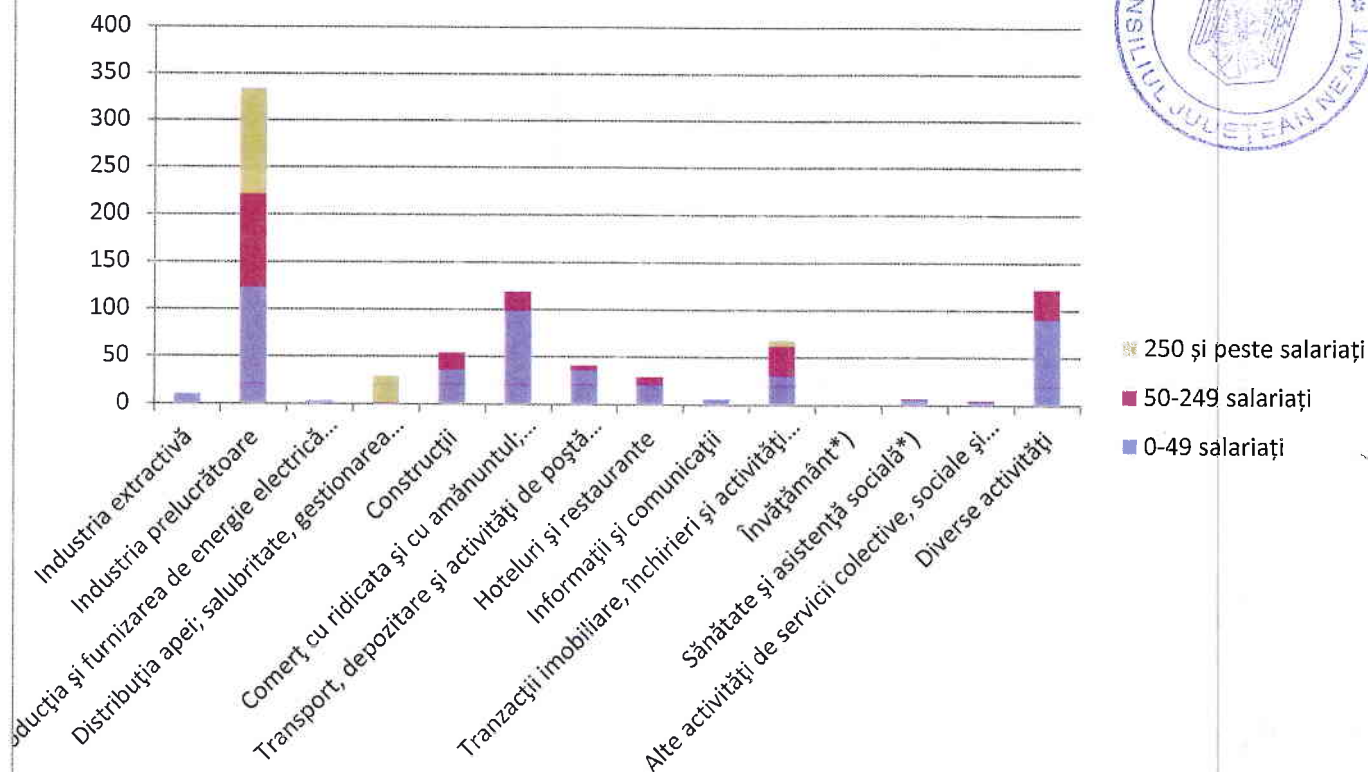
CA/personal, comparație IMM vs. unități mari - județul Neamț, 2012 (mil. RON)

Sursa : INS Neamț

În ce privește capacitatea IMM-urilor locale de a-și dezvolta activitatea prin investiții, graficul de mai sus coroborat cu graficul de mai jos prezentând evoluția investițiilor brute pe sectoare economice (la nivel de secțiune CAEN Rev. 2), indică faptul că acestea au o capacitate investițională scăzută. Investițiile majore sunt realizate în sectoare unde ponderea firmelor mari este cea mai importantă, restul sectoarelor înregistrând niveluri scăzute ale investițiilor care nu reușesc să își revină în urma scăderilor înregistrate în urma crizei economice. **Aceasta poate reprezenta o indicație asupra faptului că rețeaua de IMM-uri este puternic dependentă de dezvoltarea activității în domenii unde sunt prezente firmele mari (de multe ori rezultatul unor achiziții sau investiții ale unor grupuri multinaționale). IMM-urile par a avea astfel o slabă capacitate de a genera o activitate economică care să se autosustină sau să fie competitivă la export în condiții de criză economică sau absența marilor investiții în industria prelucrătoare.**

Investițiile brute ale unităților locale active din industrie, construcții, comerț și alte servicii, pe activități ale economiei naționale și pe clase de mărime - județul Neamț, 2012

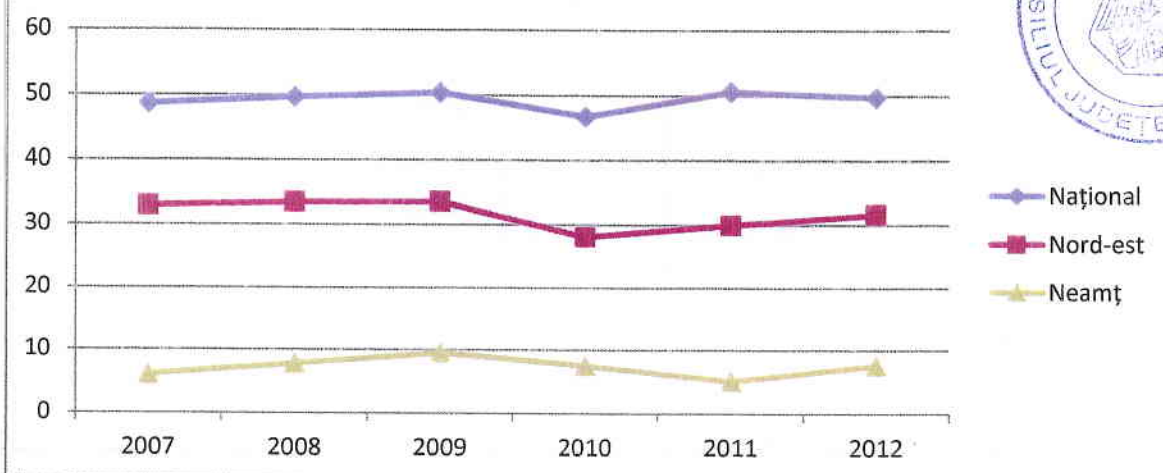
Sursa: INS Neamț

Astfel, rețeaua de IMM-uri pare a fi, din datele disponibile, slab integrat pe orizontală și puternic dependent de activitatea economică generată de firmele mari fie direct (prin subcontractare sau contracte de prestări) fie indirect (prin veniturile generate la nivel local prin taxe și salariile angajaților).

2.5. Inovația și cercetarea

Datele statistice macro disponibile cu privire la activitatea de cercetare-dezvoltare indică un profil al județului Neamț de joasă intensitate în acest sector esențial pentru dezvoltare competitivității economice și a produselor și serviciilor inovatoare. Graficul de mai jos arată numărul scăzut de salariați în activitatea de C&D din județul Neamț, comparat cu numărul de salariați în activitatea C&D la nivel regional și național.

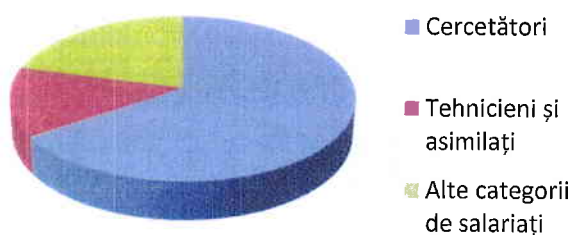
Evoluția numărului de salariați din activitatea de cercetare-dezvoltare la 10000 persoane ocupate civile

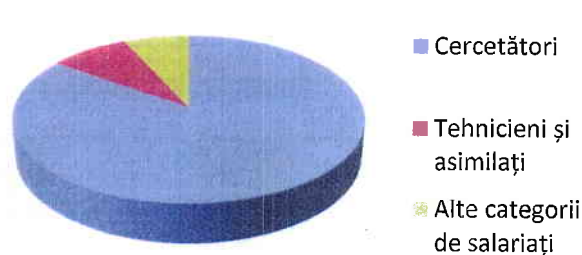
Sursa : INS

Distribuția salariaților în activitatea de C&D arată că în județul Neamț, personalul auxiliar are o pondere mult mai mare decât la nivel național sau chiar regional. Această structură poate indica faptul că la nivelul județului Neamț activitatea de cercetare-dezvoltare rămâne dominată, mai mult ca la nivel de regiune sau național, de structuri de cercetare-dezvoltare moștenite din trecut (institute de C&D), tradițional slab conectate cu întreprinderile private și cu nevoile de inovare pentru producția de piață. Având în vedere profilul activității economice din județ (valoare adăugată scăzută) și existența unui număr limitat de produse sau servicii inovatoare, datele brute din graficele de mai jos par a corobora concluzia că activitatea de cercetare-dezvoltare este conectată doar limitat la lumea întreprinderilor.

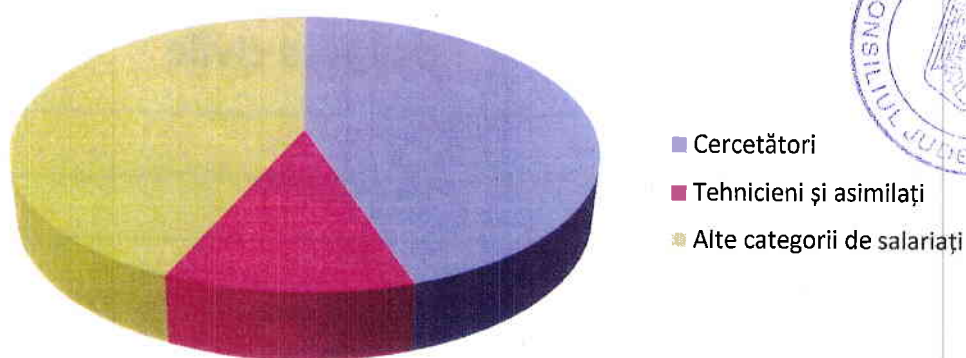
Salariați din activitatea de cercetare-dezvoltare la nivel național - 2012

Salariați din activitatea de cercetare-dezvoltare la nivelul Regiunii Nord-Est - 2012

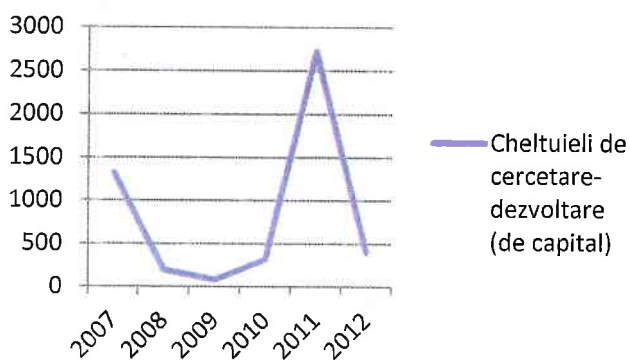
Salariați din activitatea de cercetare-dezvoltare la nivelul județului Neamț - 2012

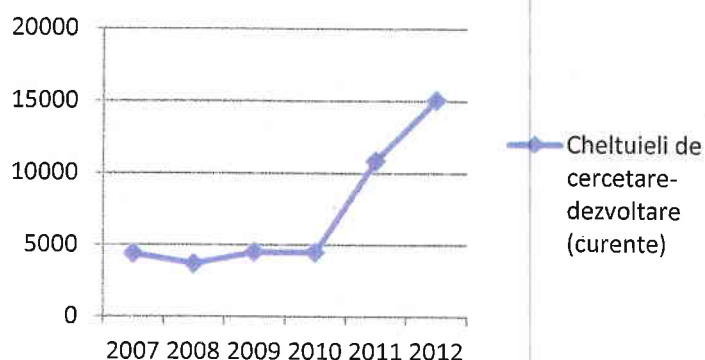
Sursa : INS

Faptul că sectorul cercetării și inovării este puțin dezvoltat în județul Neamț este ilustrat și de structura cheltuielilor de cercetare-dezvoltare, având o valoare absolută scăzută, fluctuantă și în general dedicată salariilor și cheltuielilor curente ale Institutelor/Centrelor de cercetare.

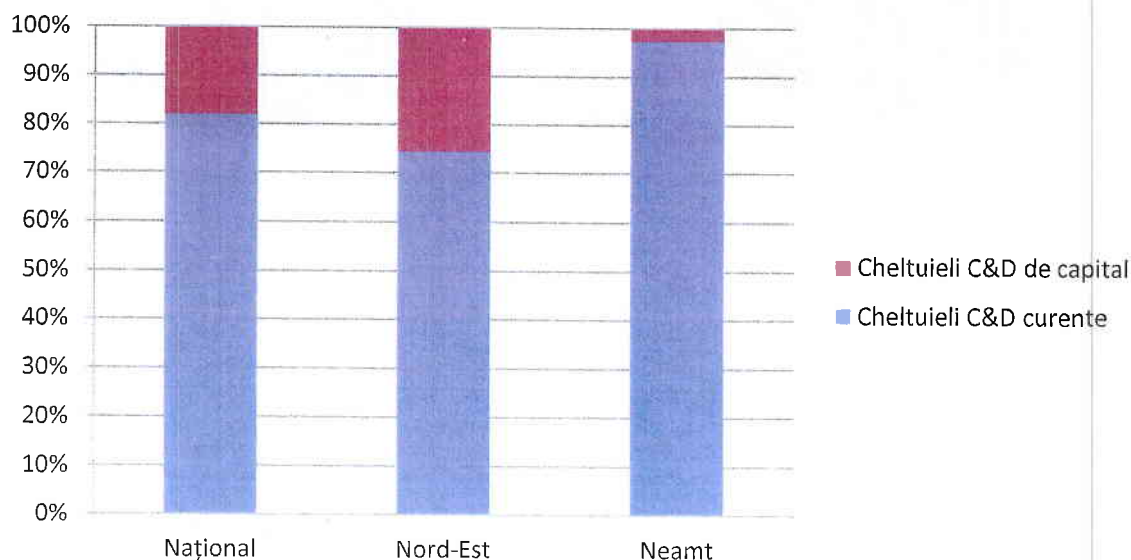
Cheltuieli de cercetare-dezvoltare (de capital) - județul Neamț (mii RON)

Cheltuieli de cercetare-dezvoltare (curente) - județul Neamț (mii RON)

Cheltuielile de C&D ponderi pe tipuri (curente vs. de capital) - 2012

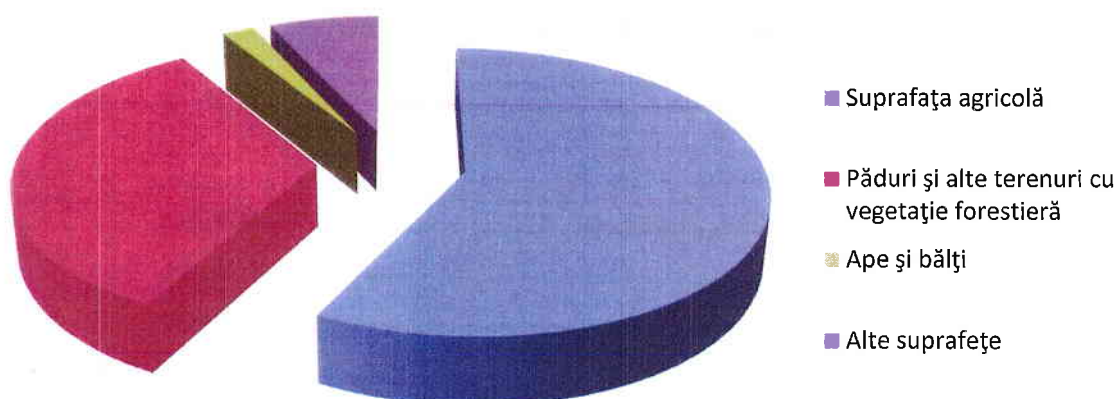

Sursa : INS și prelucrarea consultantului

2.6. Agricultură

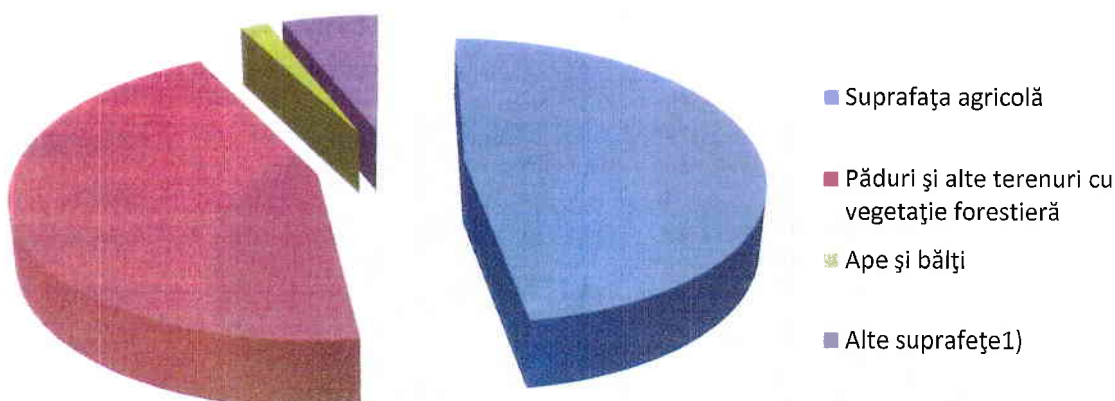
Județul Neamț este un teritoriu în care agricultura este o activitate economică care ocupă o bună parte din populația rezidentă, după cum am văzut în statisticile anterioare. Privind profilul său agricol, observăm că ponderea suprafeței agricole în județul Neamț este inferioară celei de la nivelul Regiunii Nord-Est, diferență explicabilă prin ponderea mult mai importantă a suprafețelor de pădure și vegetație forestieră din județul Neamț, în special în jumătatea sa vestică muntoasă.

Fondul funciar după modul de folosință - regiunea Nord-Est (ha), 2012

Sursa: Institutul Național de Statistică Neamț

Fondul funciar după modul de folosință - județul Neamț (ha), 2012

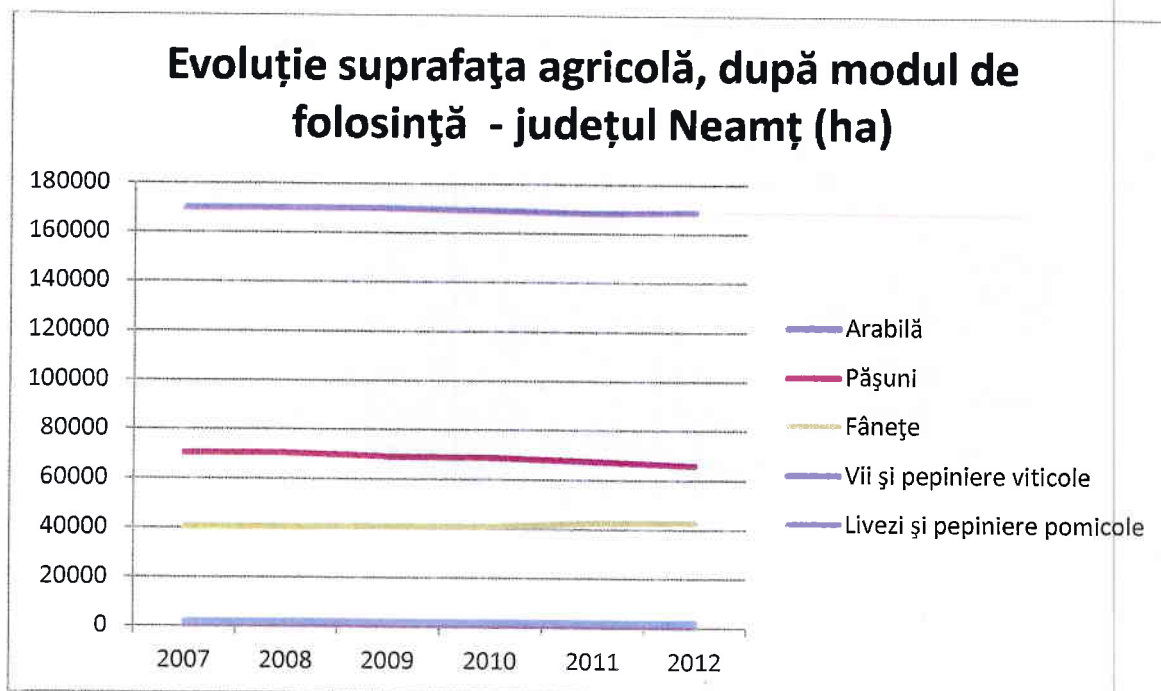

Sursa: Institutul Național de Statistică Neamț

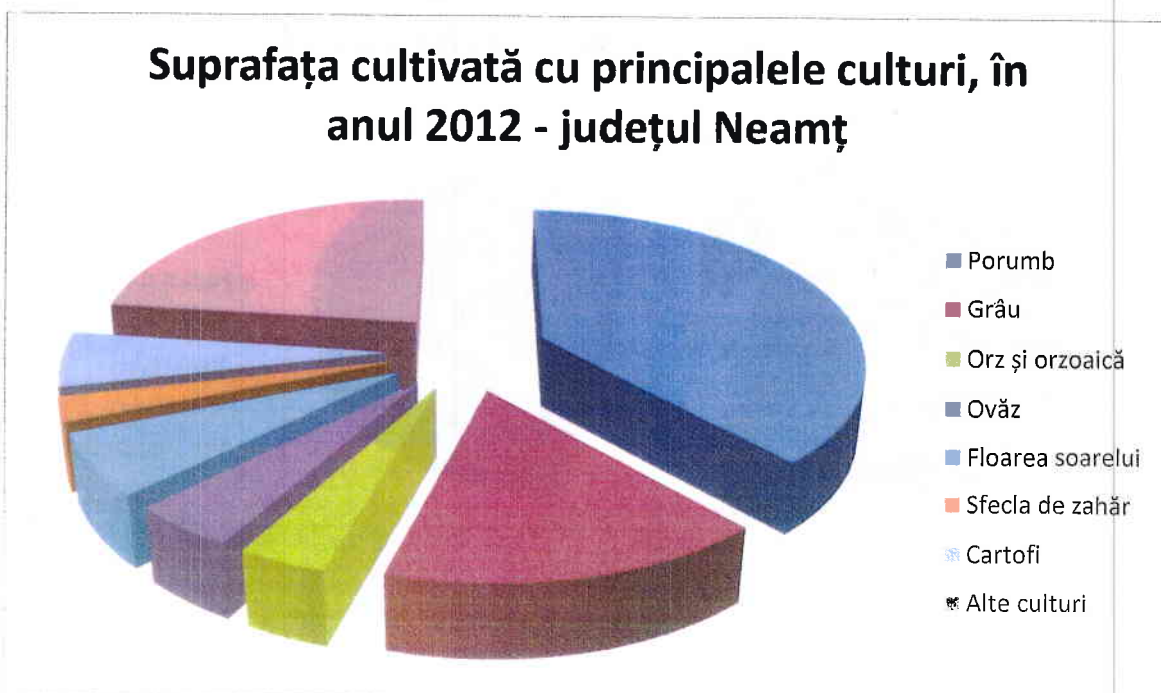
Graficul de mai jos ilustrează modul de folosință al suprafeței agricole și evoluția lui în ultimii 6 ani. Cum se poate observa, suprafața arabilă domină această distribuție fiind urmată de pășuni și fânețe

(pondere dată de prezența și importanța zonei muntoase în relieful județului). Deși specificul pedoclimatic este unul propice culturii fructicole, suprafața de livezi și pepiniere pomicole este una extrem de redusă. În plus, în ultimii 6 ani nu se înregistrează modificări notabile în această distribuție, suprafețele fiind grosso-modo constante. Faptul că suprafața arabilă este atât de importantă, iar livezile și pepinierele pomicole rămân la valori scăzute sunt o indicație a ponderii importante a exploatațiilor intensive de mari dimensiuni, având în vedere faptul ca exploatarea mică-medie este mai puțin profitabilă la culturile cerealiere/intensive decât în cazul legumiculturii și al fructiculturii. Această distribuție a suprafețelor agricole coroborează și informația statistică de mai sus cu privire la slaba valoare adăugată a produselor rezultate din filierele agricole existente în județ (ex. dezvoltarea unei filiere pomicole și fructicole ar fi impulsionat dezvoltarea procesării și ar fi condus la comercializarea de produse cu valoare adăugată mai mare).

Sursa: Institutul Național de Statistică Neamț

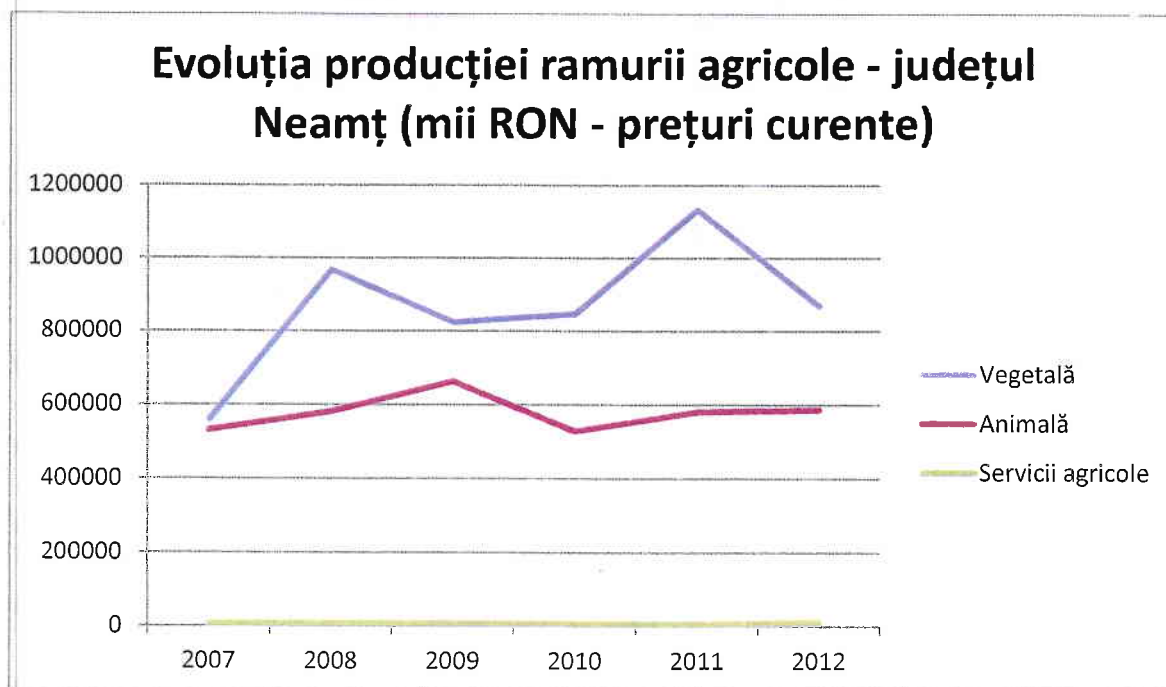

Sursa: Institutul Național de Statistică Neamț

În ceea ce privește principalele culturi raportate la suprafața totală cultivată, se observă faptul că, așa cum se poate intui, culturile de porumb, grâu (și cereale în general) și floarea soarelui - culturi de suprafață mare - ocupă mare parte din suprafața totală cultivată la nivelul județului. Legumicultura nu pare a reprezenta o filieră importantă în județ, cel puțin nu la nivel de producții pentru piață, care să fie raportate.

În legătură cu acest profil al utilizării terenului agricol, este necesar să înțelegem care este producția de piață care rezultă. Cum putem observa din graficul rezumativ de mai jos, producția vegetală prezintă fluctuații importante în intervalul 2007-2012, denotând o dependență ridicată față de factorii climatici, pe când producția animală rămâne constantă fără o evoluție pozitivă. Evoluția producției animale este o altă indicație a lipsei de investiții și a dificultății dezvoltării unor ferme viabile economic, în ciuda creșterii cererii mondiale pentru carne și produse animale.

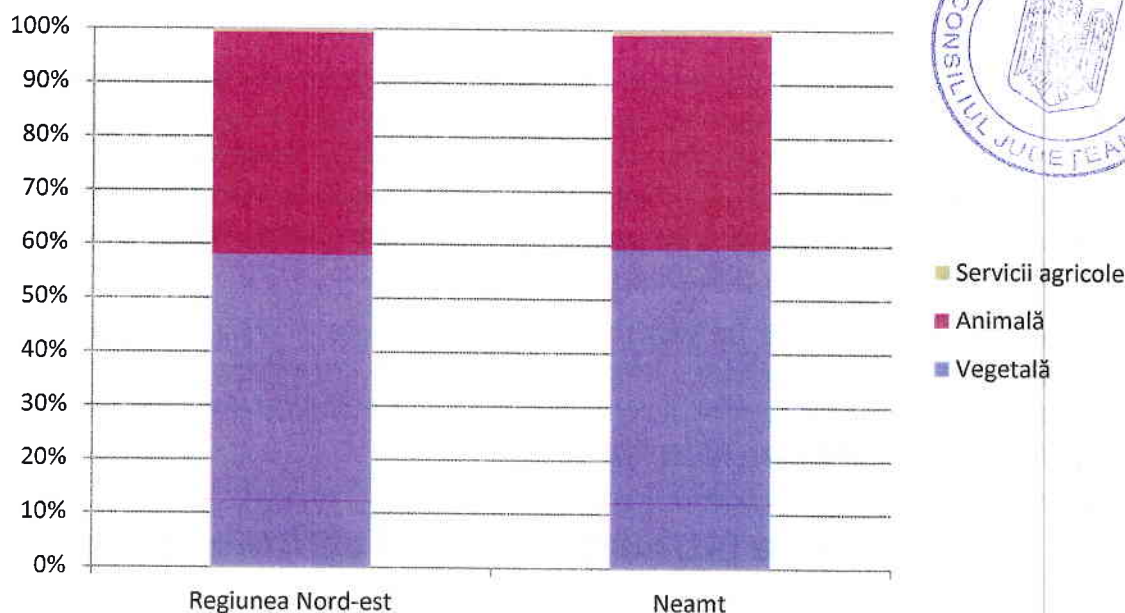
Serviciile agricole rămân la valori foarte joase, ceea ce este un indicator al împărțirii agriculturii județene – similar celei naționale – între mari proprietari (care integrează întreaga filieră și își asigură serviciile agricole în regie proprie) și cei foarte mici exploatând terenul în regim de subzistență (nu pot reprezenta o cerere pentru servicii agricole).

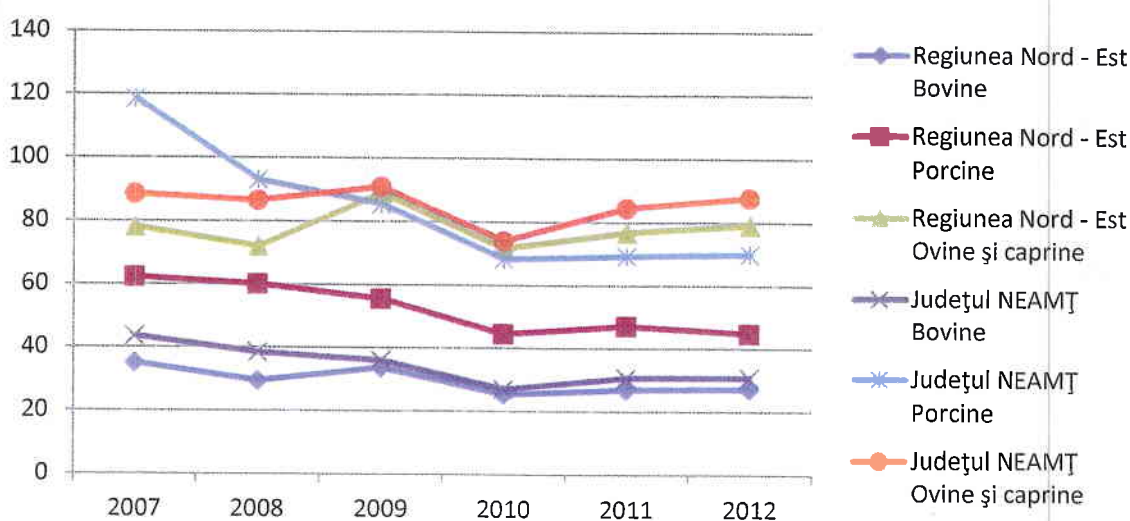
Sursa: Institutul Național de Statistică Neamț

Având în vedere relieful și caracteristicile pedo-climatice ale județului și distribuția producției ramurii agricole, este interesant de observat (în graficul de mai jos) că ponderea producției animale este aproape egală (chiar mai mică) în județul Neamț față de media regională (unde județe ca Iași, Vaslui, Bacău dețin suprafețe arabile mai mari, iar Iași, Vaslui și Botoșani au o pondere cel puțin dublă a suprafeței arabile față de Neamț). Având în vedere cel de-al doilea grafic (animale ce revin la 100 de ha) aceasta indică o exploatare ale cărei rezultate se înregistrează în contul unor firme aflate în alte județe. Cu alte cuvinte, beneficiile potențialului zootehnic nu sunt realizate și/sau reținute de județ.

Producția ramurii agricole - categorii, Nord-Est vs. Neamț

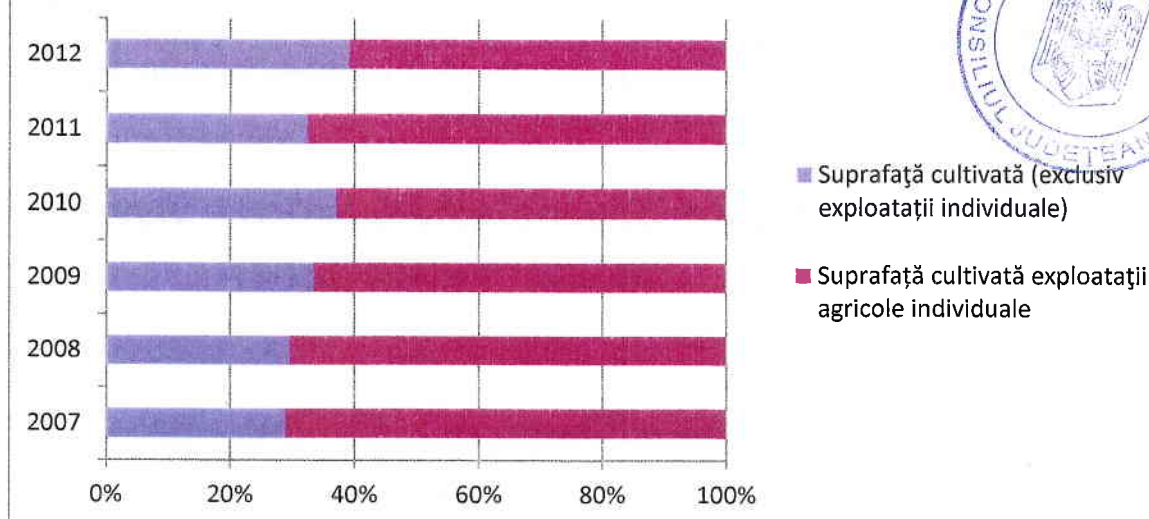
Animale ce revin la 100 hectare teren , comparație Nord-Est vs. Neamț

Sursa: Institutul Național de Statistică Neamț

Modernizarea agriculturii județene prin tranziția de la agricultura de subzistență la o agricultură modernă, performantă (capabilă de productivitate și generatoare de valoare adăugată), orientată către piață este în fapt principala miză a sectorului în județul Neamț. Datele generale statistice indică faptul că exploatațiile agricole individuale, exploatații în majoritate de subzistență care cu greu pot deveni baza unei întreprinderi agricole viabile economic, rămân dominante. Mai mult, ponderea lor a crescut în 2011 față de nivelul minim atins în 2010. Ponderea lor a scăzut din nou în 2012, însă această evoluție este insuficientă pentru o modernizare susținută și durabilă a sectorului agricol.

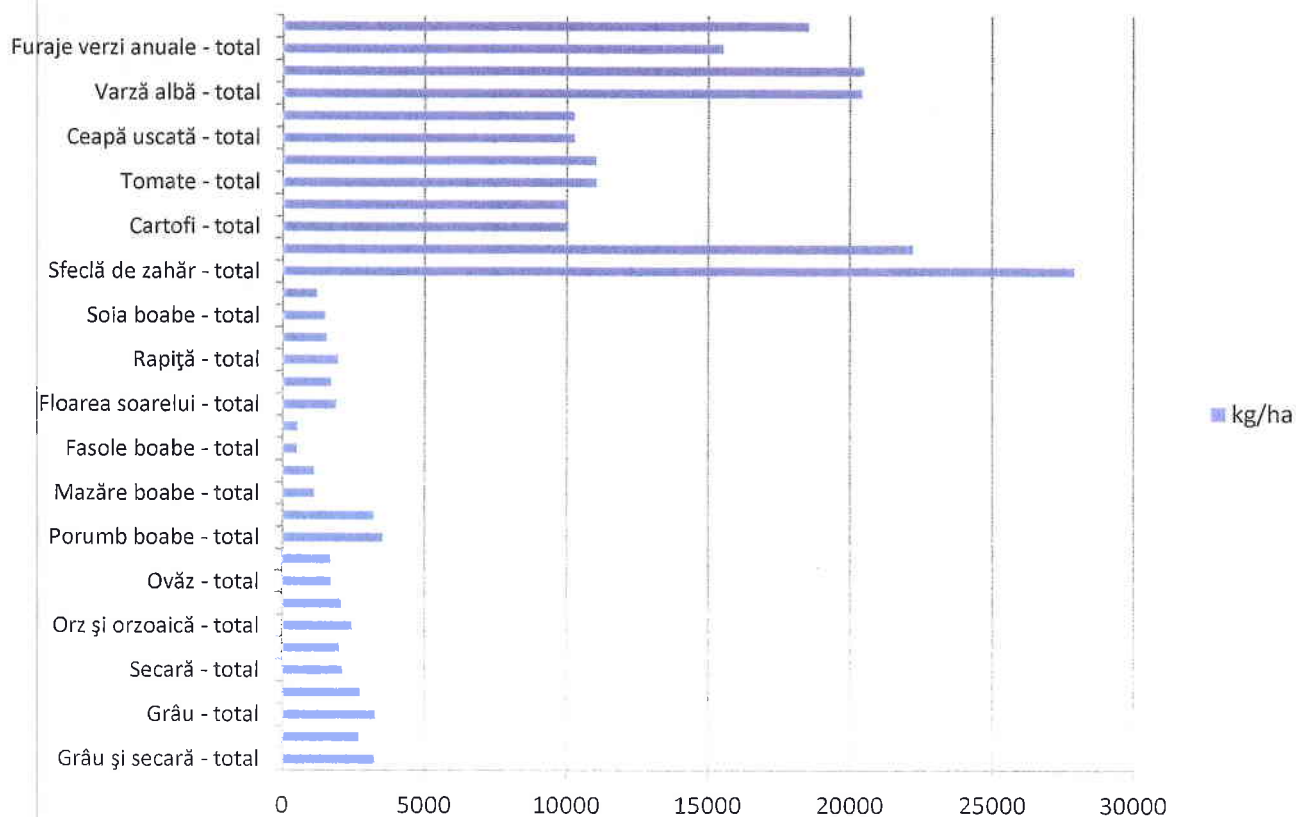
Suprafața cultivată - evoluția ponderii exploatațiilor agricole individuale (ha)

Sursa: Institutul Național de Statistică Neamț

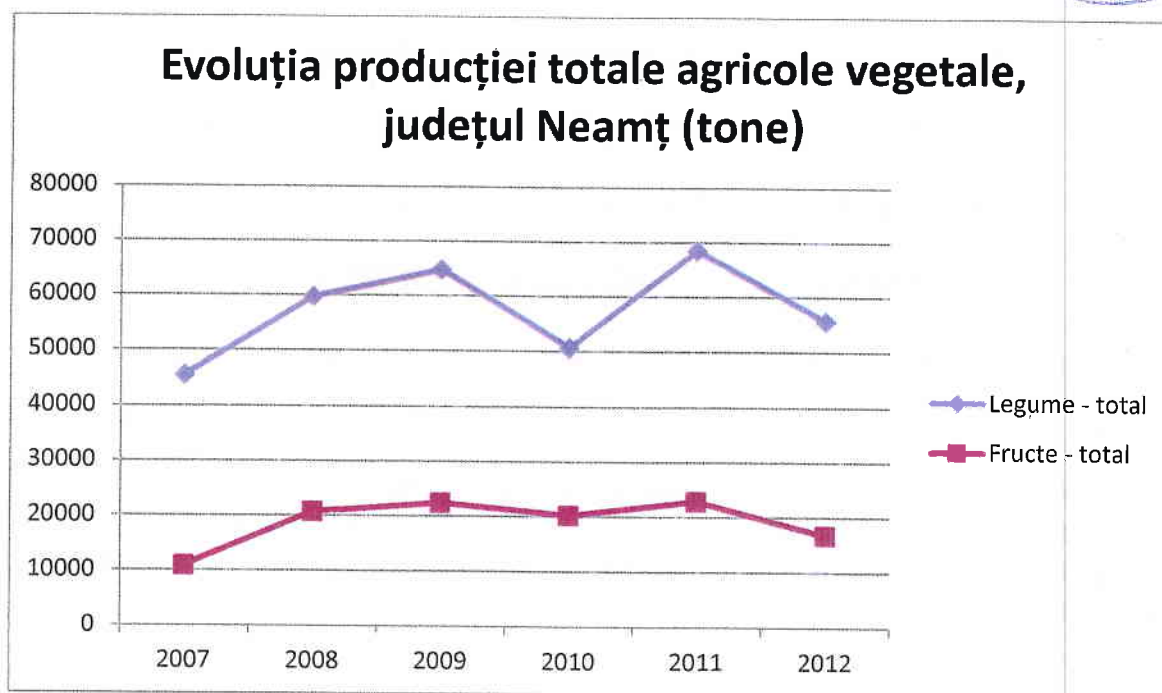
Din tabelul de mai jos, care compară producția medie la ha pe producții vegetale, se poate observa că exploatarea agricolă individuală este mai puțin productivă decât media la aproape toate tipurile de producții și în special în ce privește producțiile care domină în județ: cereale, floarea soarelui, sfeclă de zahăr, rapiță.

Producția medie la ha pe principalele producții vegetale, comparație generală vs. exploatații agricole individuale - kg/ha (2012)

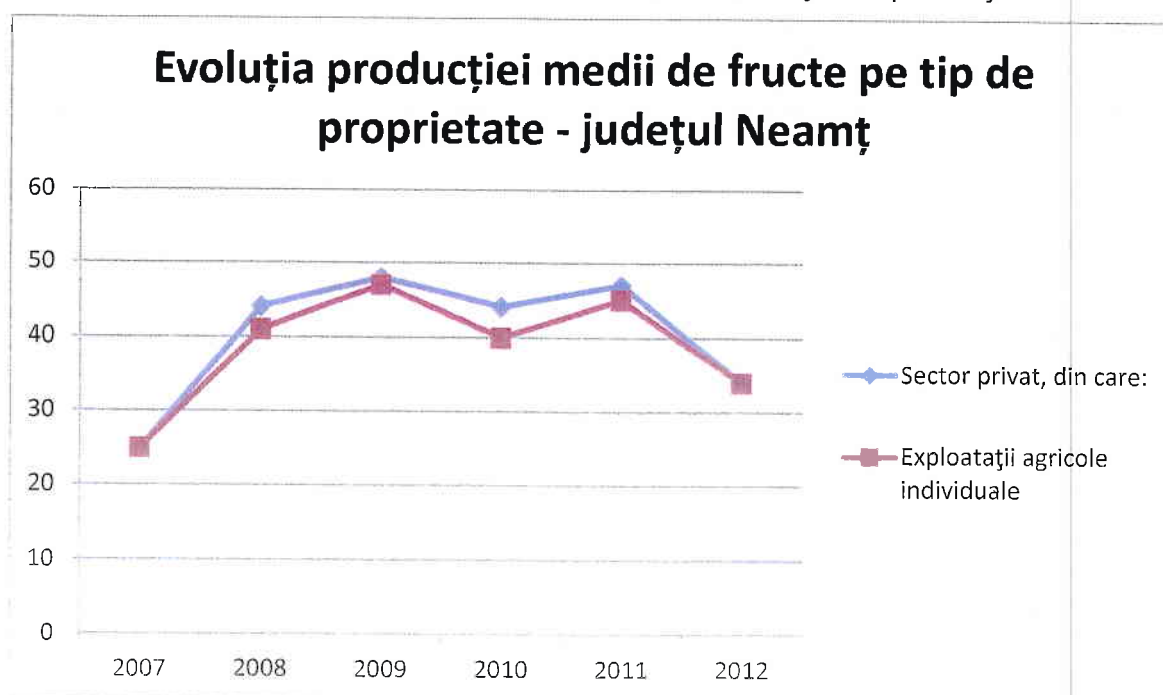
Sursa: Institutul Național de Statistică Neamț

În ce privește producția de fructe și legume, observăm că ea nu reușește să evolueze în mod semnificativ, trădând lipsa de investiții în domeniu datorată în primul rând lipsei de organizare a sectorului în structuri de exploatare (organizații de producători). Organizarea sectorului ar fi creat structuri economice capabile să genereze planuri de afaceri viabile și să obțină finanțări (europene sau de alt tip) pentru investiții în creșterea producției. De altfel, producția de fructe este una extrem de slabă pentru un județ cu profilul pedo-climatic precum Neamț.

Sursa datelor: INS-Institutul Național de Statistică, prelucrarea consultantului

Lipsa organizării productive în sectorul de fructe se poate lesne observa din graficul de mai jos ilustrând evoluția producției de fructe în sectorul privat în general și în exploatațile agricole individuale în special. Egalitatea dintre media privată și exploatațile individuale indică lipsa unor organizații de producători sau a unor investiții majore în sector care să conducă la creșterea producției.

Sectorul animalier, un alt sector cu potențial foarte bun în județ, rămâne, așa cum am văzut și mai sus, un sector problematic. Tabelul de mai jos indică scăderi ale producției de carne pe aproape toate speciile (mai puțin la păsări) între 2007 și 2012, asemănător produselor derivate (lapte, lână).

Producția agricolă animală Județul NEAMȚ							
Anul		2007	2008	2009	2010	2011	2012
Carne – total	mii tone greutate în viu	33,0	33,3	28,9	23,8	20,9	20,8
din care:							
Carne de bovine	mii tone greutate în viu	8,5	9,0	9,0	7,8	7,0	7,1
Carne de porcine	mii tone greutate în viu	20,1	19,7	15,4	11,9	9,6	9,5
Carne de ovine și caprine	mii tone greutate în viu	2,2	2,1	2,0	1,3	1,5	1,4
Carne de pasăre	mii tone greutate în viu	2,2	2,6	2,5	2,8	2,8	2,8
Lapte de vacă și bivoliță (inclusiv consumul vițelilor)	mii hl	2046,6	1807	1728	1439	1488	1356
Lapte de oaie și capră	mii hl	142,2	138	112	115	102	100
Lână	tone	473,5	468	586	406	383	361
Ouă	milioane bucăți	141,7	152	147	145	166	150
Miere extrasă	tone	332,8	353	298	549	402	359

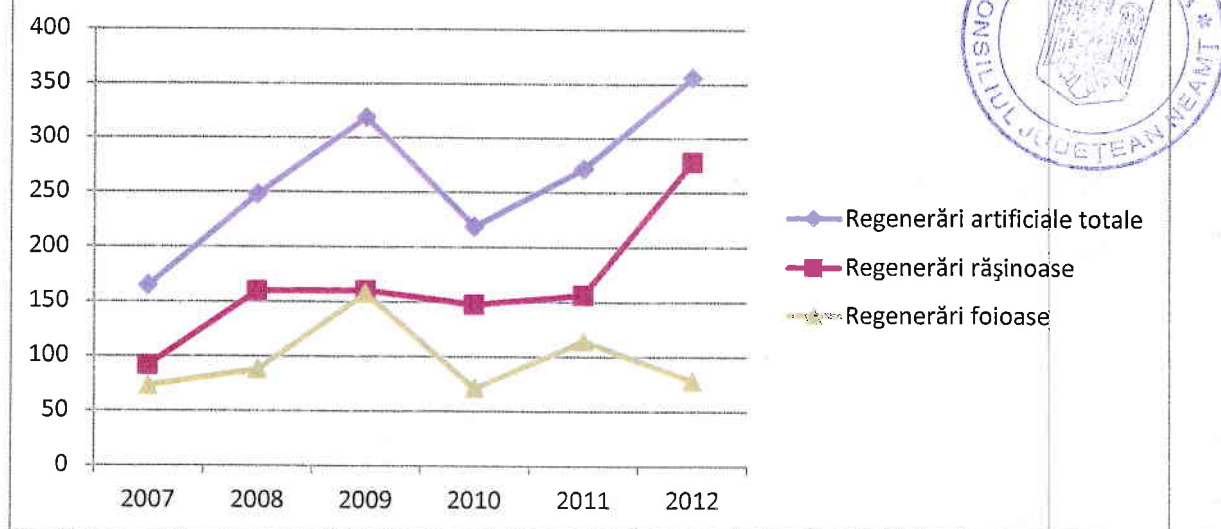
Sursa : Anuarul județului Neamț 2013, DRS Neamț

Silvicultura este una dintre ramurile foarte importante ale sectorului primar din județul Neamț, mai ales datorită profilului geografic al județului (jumătatea muntoasă de vest cu largi zone împădurite) și prezenței în județ a unui sector industrial al mobilei care în ciuda problemelor actuale reprezintă un potențial de dezvoltare care nu poate fi neglijat. Problematika retrocedării pădurilor și a durabilității exploatarei silvice reprezintă însă o temă cu impact major în viitor.

Fondul forestier – NEAMȚ (mii ha)	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Total	258,4	259,0	258,9	259,0	259,0	259,3
Suprafața pădurilor	253,5	253,1	253,9	253,8	253,9	254,4
Rășinoase	141,6	141,1	141,5	141,0	139,8	139,2
Foioase	111,9	112,0	112,4	112,8	114,1	115,2
Alte terenuri	4,9	5,9	5,0	5,2	5,1	4,9

Sursa: DRS Neamț

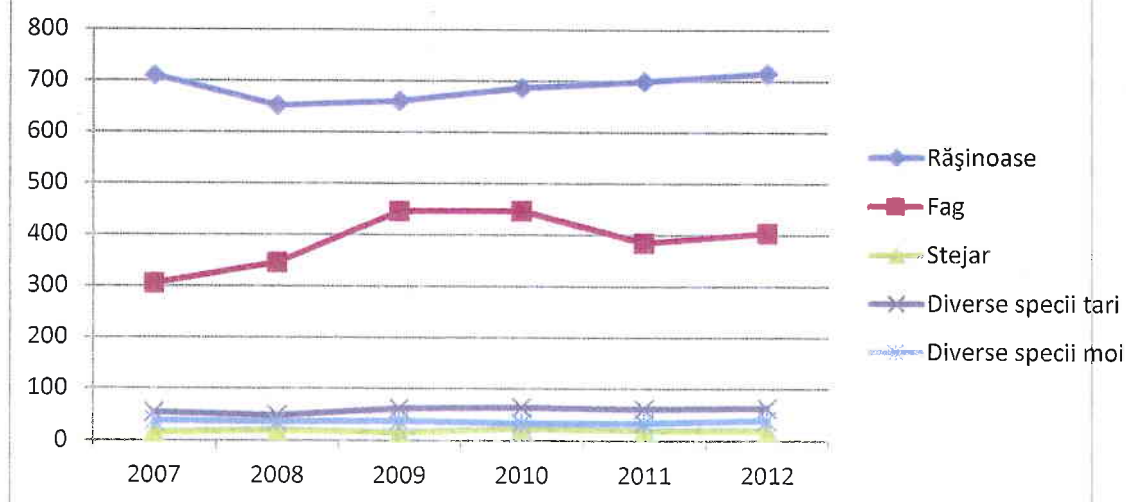
Suprafața terenurilor pe care s-au executat regenerări artificiale (ha) - județul Neamț

Sursa: Institutul Național de Statistică Neamț

Evoluția suprafețelor de terenuri pe care s-au executat regenerări artificiale denotă un trend general pozitiv în special pentru vegetația rășinoasă. Comparând evoluția regenerărilor artificiale cu evoluția volumului de lemn recoltat putem observa un echilibru precar ce trebuie într-o primă fază menținut, urmând ca pe termen lung acesta să fie susținut prin politici de monitorizare și control privind defrișările necontrolate.

Evoluția volumului de lemn recoltat pe esențe (mii m³, lemn brut) - județul Neamț

Sursa: Institutul Național de Statistică Neamț

În ce privește structura agricolă și viabilitatea economică a exploatațiilor, județul Neamț se confruntă, în general, cu aceleași probleme pe care le are întreaga agricultură românească: **ponderea foarte importantă a agriculturii de subzistență, dificultățile de organizare ale fermierilor și distribuția foarte dezechilibrată a suprafețelor între exploatațiile foarte mari și cele foarte mici.** Aceste probleme reprezintă în fapt principalii factori care explică lipsa de performanță economică a agriculturii (elemente ale acesteia sunt evocate mai sus în termeni de producție și evoluție a ei) pe măsura potențialului dat de pedologie, climat, etc. O problemă care rezultă din dificila organizare a fermierilor locali care se face

simțită din ce în ce mai mult la nivelul agriculturii județului Neamț este cea a exploatării agricole realizate prin persoane juridice amplasate în afara județului, făcând ca producția să părăsească imediat județul înainte de a putea genera taxe sau venituri la nivel local, altele decât cele legate strict de exploatarea terenului.

Distribuția din graficul de mai jos indică această ruptură a suprafeței agricole între marea și mica proprietate și slaba prezență/pondere a celui tip de exploatare medie. Exploatarea medie este centrul Politicii Agricole Comune care asigură o agricultură durabilă și permite dezvoltarea rurală. Mai mult de 40% din suprafața agricolă totală este exploatată în regim de fermă mare (peste 100 de HA), fermele mici reprezentând și ele 30% (pentru o populație ocupată în agricultură de circa 40% din totalul populației ocupate). Mai mult, 90% dintre fermieri exploatează suprafețe sub 5 hectare.

Procent din suprafața totală pe dimensiuni de ferma - 2014

Sursa: APIA Neamț

Singura șansă a exploatațiilor agricole mici de a fi viabile economic (de a genera o cifră de afaceri care să permită dezvoltarea și să asigure veniturile agriculturilor alături de plata taxelor) este organizarea lor în cooperative/organizații de producători/asociații care să asigure masa critică pentru a face posibilă investițiile (în organizarea producției și transformarea ei pentru piață) și intrarea pe piața comerțului modern. Din păcate tocmai în segmentul micilor fermieri lipsesc inițiativele de cooperare, de asociere în vederea dezvoltării producției. Din tabelul de mai jos putem vedea că fermierii persoane juridice dețin o suprafață medie care depășește 50 de ha pentru principalele tipuri de ferme. Doar fermele exploatate sub formă de PFA sau cooperativă (existând o singură cooperativă) dețin o suprafață medie mai mică. Aceasta presupune că mica proprietate este, în majoritatea sa covârșitoare, exploatată în regim de subzistență de către indivizi și nu de persoane juridice. Cu alte cuvinte micii proprietari nu se asociază.

TIP FERMIER	NR. FERMIERI	SUPRAFAȚA (HA)	SUPRAFAȚA MEDIE
ASOCIAȚIE DE CRESCĂTORI DE ANIMALE	104	14,291.05	137.4139
COOPERATIVĂ AGRICOLĂ	1	23.00	23
INSTITUȚIE DE CULT	122	2,627.18	21.53426
ÎNȚREPRINDERE INDIVIDUALĂ	178	11,469.97	64.43803
IMM	209	54,120.38	258.9492
INSTITUȚIE DE STAT	10	1,585.93	158.593
PERSOANĂ FIZICĂ AUTORIZATĂ	259	5,594.15	21.59903
TOTAL GENERAL	883	89,711.66	101.5987

Sursa: APIA Neamț

Din perspectivă economică, agricultura ecologică poate reprezenta o alternativă pentru fermierii mici și mijlocii pentru a rezista concurenței de pe piață și a-și asigura veniturile necesare continuării activității, fiind vorba de o producție agricolă cu valoare adăugată mai mare și unde lanțul de distribuție este mult mai scurt asigurând un transfer mai puțin mediat al beneficiilor către agricultori.

Agricultura ecologică ar fi astfel o filieră alternativă pentru unii producători din județul Neamț. Cu toate acestea, datele APIA Neamț indică o dezvoltare încă timidă a acestui tip de producție (doar 21 de ferme au solicitat ajutorul de stat pentru agricultură ecologică în 2013 din cele câteva mii existente).

Un instrument instituțional important pentru dezvoltarea rurală este reprezentat de Grupurile de Acțiune Locală (GAL). În județul Neamț există 5 GAL-uri dintre care 2 includ doar comune din județ. 4 dintre cele 5 GAL-uri sunt în mare parte incluse în teritoriul județului Neamț. Cu excepția zonei de sud-est și a fâșiei peri-montane care merge de la Tîrgu Neamț la Tarcău, teritoriul județului este acoperit de GAL-uri. Lista lor este prezentată mai jos:

Denumirea GAL	Acoperire comune GAL	Suprafață totală (km ²)	Populație Locuitori	Reprezentant legal	Date de contact GAL
Asociația "Grupul de Acțiune Locală Ceahlău"	Comune : Bicaz – Chei, Bicazu – Ardelean, Borca, Ceahlău, Dămuc, Farcașa, Grințieș, Hangu, Pipirig, Poiana Teiului, Râșca, Tașca Orașe : Bicaz	1850	60.940	Pintilie Ștefania	Adresa: Primaria Com. Hangu, sat Hangu, comuna Hangu, Județul Neamț Tel: 0754 643 936 Fax: 0333 819 473 Email: gal.ceahlau@gmail.com galceahlau@gal- ceahlau.ro www.gal- ceahlau.ro
Asociația Grupul de Acțiune Locală (G.A.L.) "Nicola e Roznovanu"	Comune : Dochia, Balcani, Borlești, Mărgineni, Piatra Șoimului, Tazlău, Zănești Orașe: Roznov	694,01	51.242	Daniel Vasiliu	Adresa : Str. Principală, nr. 1285 , Loc. Zănești, Județul Neamț Tel./Fax: 0233 283 471 Mobil : 0747 665 555, 0721 693 648, 0759 012 130 E-mail : galroznovanu@yahoo.co m office@galnicolaeroznov anu.ro www.galnicolaeroznov u.ro
GAL "Podisul de Nord al Barladului"	Comune : Bira, Sagna, Boghicea, Gadinți, Stănița, Oteleni	292,97	17.966	Petraru Dănuț	Adresa : Com. Bîra, sat Bîra, jud. Neamț, C.P. 617030 Tel/Fax: 0233 765 502 Mobil : 0766 314 220, 0768 101 938

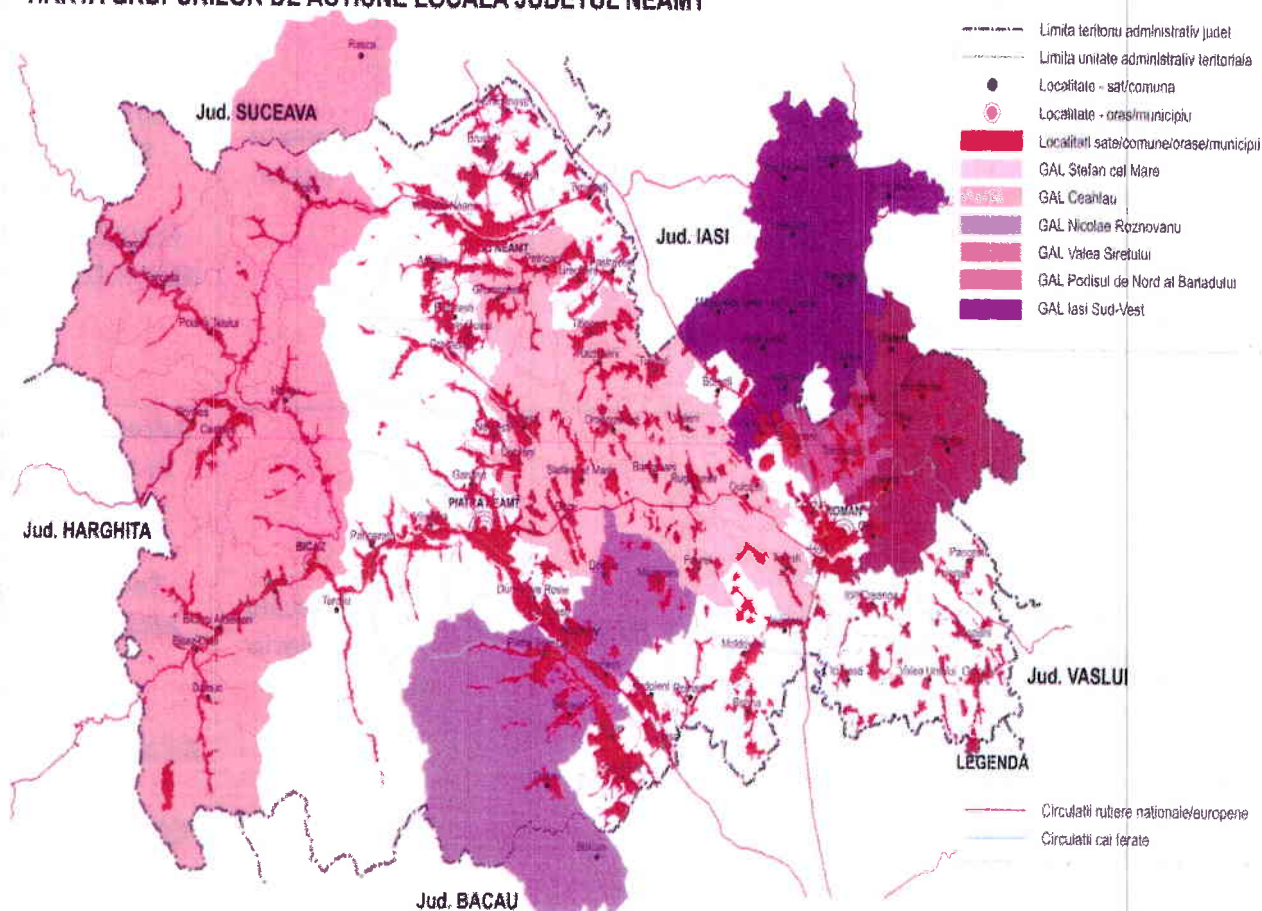

						E-mail : galpnb@yahoo.ro www.galpnb.ro
GAL "Ștefan cel Mare"		Comune: Bârgăuani, Dragomirești, Bodești, Ciohorăni, Dulcești, Făurei, Girov, Văleni, Trifești, Ruginoasa, Ștefan cel Mare, Tupilați, Țibucani, Dobreni, Grumăzești, Negrești, Petricani, Războieni	829,05	60.224	Panaite Vasile	Adresa: Sat Vad, Comuna Dragomirești, jud Neamț Tel/Fax: 0233 293.999 Tel: 0731 056 262 E-mail: avanttiss@yahoo.com izopoint.tehnic@yahoo.com
GAL "Valea Siretului"		Comune: Săbăoani, Tămășeni, Doljești, Rachițeni	105,90	31.553	Dascălu Valeria	Adresa : Str.Orizontului nr.58, Loc. Săbăoani, Com. Săbăoani, jud. Neamț Tel : 0233 735 183 ; Mobil : 0730 223 880, 0753.551.558 E-mail : gal.valeasiretului@yahoo.com www.galvaleasiretului.ro

Sursa : APDRP

HARTA GRUPURILOR DE ACTIUNE LOCALA JUDETUL NEAMT

Sursa datelor: Ministerul Agriculturii si Dezvoltarii Rurale - Directia Generala de Dezvoltare Rurala/2011

2.7. Analiza SWOT – Dezvoltare economică

Puncte Tari	Puncte slabe
- Balanța comercială excedentară - Polarizare teritorială echilibrată a activității economice - Existența unei filiere industriale prelucrătoare cu tradiție care a reușit /continuă tranziția la economia de piață (textile, țevi) - Filiera lemnului și industria mobilei cu tradiție - Resurse și potențial agricol și silvic importante	- Ponderea crescută a activităților care generează valoare adăugată scăzută - Ponderea resurselor umane ocupate într-un sector agricol neperformant (ponderea CA din agricultură în total CA, valoarea adăugată scăzută a produselor agricole) - Ponderea scăzută a salariaților în totalul persoanelor ocupate - Productivitatea muncii scăzută: • Un sector agricol cu o pondere mare în totalul persoanelor ocupate dar cu o producție cu o valoare adăugată scăzută și o evoluție problematică (ponderea importantă a agriculturii de subzistență) • Un sector al serviciilor bazat pe comerț puternic dependent de veniturile generate de alte sectoare, cu o pondere mare în totalul persoanelor ocupate, cu productivitate și investiții în scădere • Un sector industrial cu o productivitate în creștere bazată pe investiții însă în scădere în pondere total populație ocupată. - Competitivitatea economică bazată pe costul scăzut al forței de muncă - Fluxurile comerciale în scădere
Oportunități	Amenințări
- Dezvoltarea unor clustere pe domenii de nișă, astfel încât, prin conectarea trans-sectorială să asigure condițiile specializării inteligente (ecoturism-turism de sănătate-producție agricolă bio-transporturi, etc.) - Dezvoltarea de produse inovatoare de către IMM-urile din județ și marketingul lor eficace în sectoare competitive conform Strategiei Naționale pentru Competitivitate 2014-2020: textile și pielărie, lemn și mobilier, procesarea alimentelor și băuturilor, bioeconomie (agricultură, silvicultură, pescuit și acvacultură) - Dezvoltarea agriculturii ecologice și/sau a unor producții agricole cu valoare adăugată mare (fructe, legume procesate, etc.) - Dezvoltarea unui țesut de IMM-uri pentru industriile prelucrătoare și pentru marile industrii din zona vecină lărgită - Poziția geografică a județului și configurația infrastructurii de transport pot conduce la dezvoltarea unor noduri intermodale și/sau a unor hub-uri logistice în jurul cărora să se dezvolte poli de activitate economică	- Criza economică poate afecta piețele de desfacere externe pentru principalele produse de export ale județului (industrie prelucrătoare, agricultură, etc.) - Lipsa resursei umane cu formare profesională adaptată cererii și migrația forței de muncă celei mai productive - Dezvoltarea economică mult mai dinamică a polilor lași și Bacău poate genera, pe termen scurt și mediu, o dificultate în realizarea potențialului de dezvoltare economică a zonei de vest a județului, în special datorită faptului că investițiile publice au tendința de a fi localizate în zona văii Siretului (ex.: infrastructura de transport) - Probleme de durabilitate a filierei silvice

2.8. Provocări strategice – Dezvoltare economică

- ✓ Creșterea competitivității IMM-urilor (productivitate, export, producție cu valoare adăugată mare)
- ✓ Creșterea competitivității agriculturii prin dezvoltarea producției cu valoare adăugată mai mare și organizarea sectorului
- ✓ Creșterea capacității de conectare a IMM-urilor între sectoarele economice (comerț-industrie prelucrătoare-servicii turistice, etc.)
- ✓ Sprijinirea IMM-urilor în investițiile lor legate de dezvoltarea producției și clusterizare
- ✓ Sprijinirea dezvoltării de start-up-uri în domeniul serviciilor

2.9. Concluzie

Județul Neamț prezintă un profil economic cu o problemă a competitivității similară în linii mari celei de la nivel național și regional: productivitate deficitară (valoare adăugată mică a produselor și serviciilor), slab inovatoare, sectoare performante cu caracter insular, agricultura de subzistență. În județul Neamț doar câteva sectoare din industria prelucrătoare reușesc în ultimii ani să-și crească productivitatea și cifra de afaceri. Dacă serviciile sunt dominate de comerț – profil slab competitiv – agricultura are o producție cu valoare adăugată mică.

Cu toate acestea, județul deține atuuri importante pentru dezvoltarea economică: potențial agricol și turistic, este traversat de două importante coridoare TEN-T și deține resurse și tradiție pentru prelucrarea lemnului. Cu toate acestea, problema resursei umane (emigrație puternică a resursei celei mai formate și/sau apte de muncă, rata de activitate joasă, ponderea importantă a persoanelor ocupate în agricultura de subzistență, dificultățile învățământului profesional/vocațional, etc.) reprezintă poate cea mai importantă barieră în calea realizării acestor potențiale prin piedica pe care o reprezintă pentru atragerea unor investitori și dezvoltarea antreprenoriatului. Lipsa resursei umane adecvate este ilustrată de productivitatea scăzută a muncii din IMM-uri. De asemenea, investițiile realizate de întreprinderi, în special în industria prelucrătoare, conduc la creșteri ale productivității, și la scăderea numărului de persoane angajate. Aceasta arată cât de importantă este investiția publică în dezvoltarea competențelor și abilităților resursei de muncă și încurajarea antreprenoriatului (dezvoltarea de IMM-uri performante).

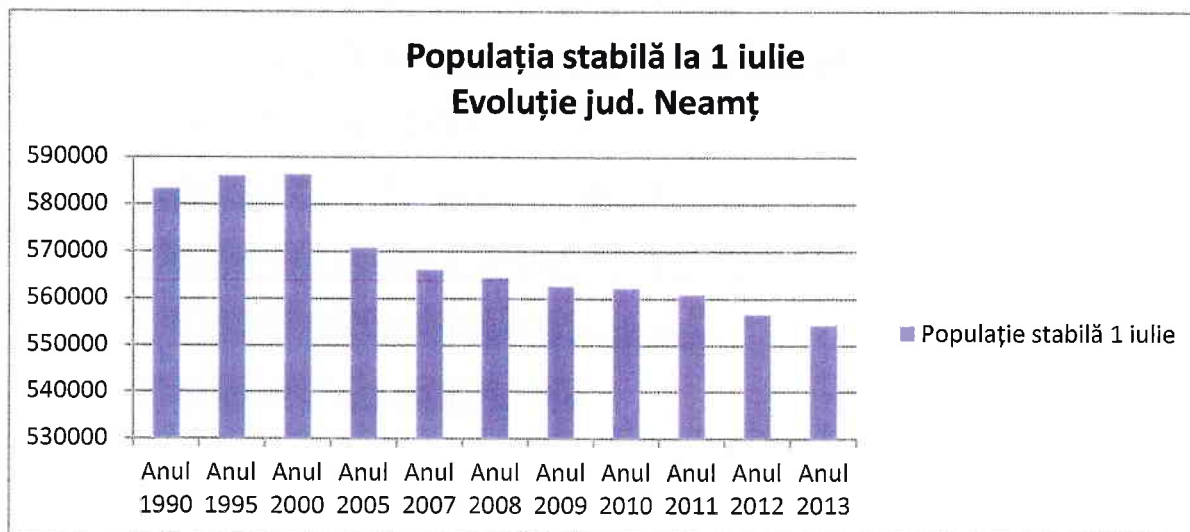
Gradul scăzut de integrare/clusterizare al firmelor din județ, în special al IMM-urilor, face dificilă inovația și dezvoltarea de produse/servicii cu valoarea adăugată mai mare și reprezintă astfel o cauză importantă a lipsei de competitivitate a activităților economice locale.

În domeniul agriculturii, ponderea importantă a agriculturii de subzistență și/sau a exploatațiilor mici individuale, slaba pondere a fermelor medii, slaba organizare a producătorilor și orientarea către culturile cerealiere conduc la obținerea de produse cu valoare adăugată mică. Lipsa de procesare și de structuri economice care să adauge valoare adăugată la nivel local produselor agricole, explică de ce o mare parte a acestora părăsesc județul în stare brută fără a contribui decât foarte puțin la bunăstarea județului.

3. Social

3.1. Repartiție și evoluții demografice

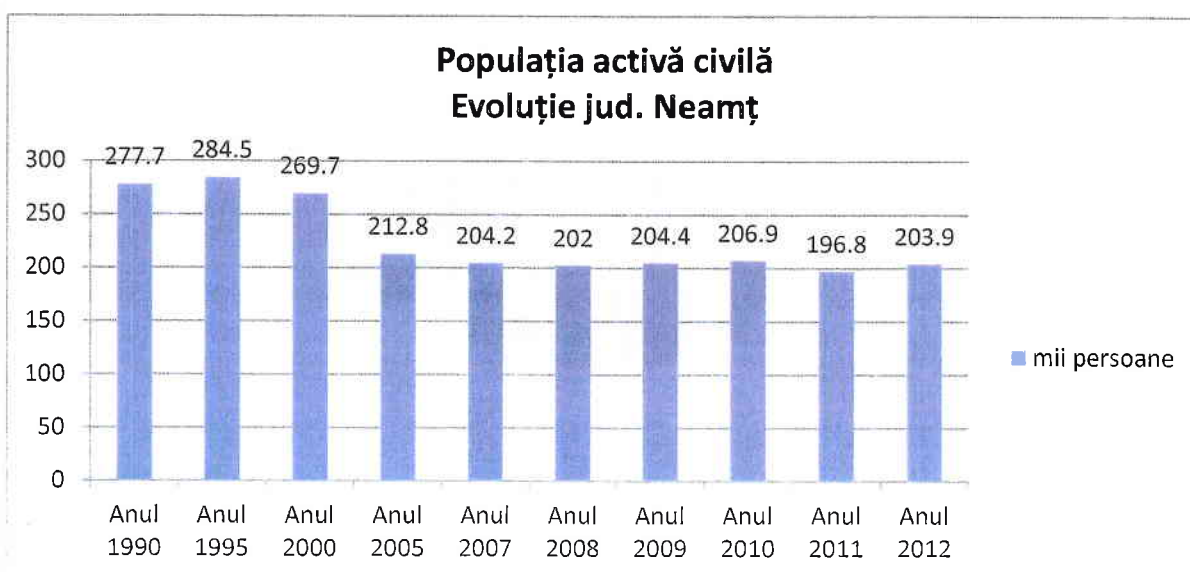
Chiar dacă în intervalul 1990 – 2000 Județul Neamț a cunoscut o lejeră creștere a populației stabile, acesta se confruntă cu o diminuare a densității populației, datorată în mare parte și migrației, aflându-se într-o scădere constantă începând cu anii 2000, tendință manifestată și pe parcursul ultimilor ani.

Sursa: Institutul Național de Statistică

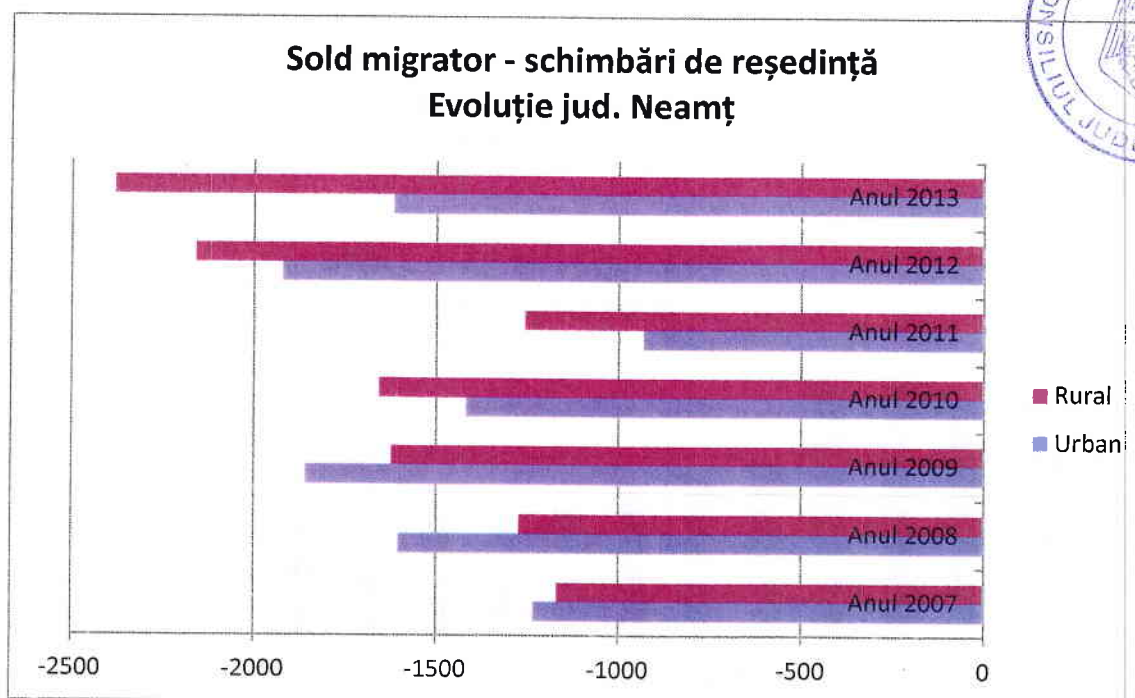
Analizând evoluția populației județului Neamț în perioada 2000-2013 se observă o descreștere constantă a numărului de locuitori ai județului. În continuare se preconizează o descreșterea continuă a demografiei județului care se va menține constantă până la orizontul 2025.

Mai mult, începând cu anul 1995 județul Neamț a cunoscut și o scădere susținută a populației active, în prezent aceasta menținându-se la un nivel relativ constant cu o medie de 203,03 mii persoane pe intervalul 2007 – 2012.

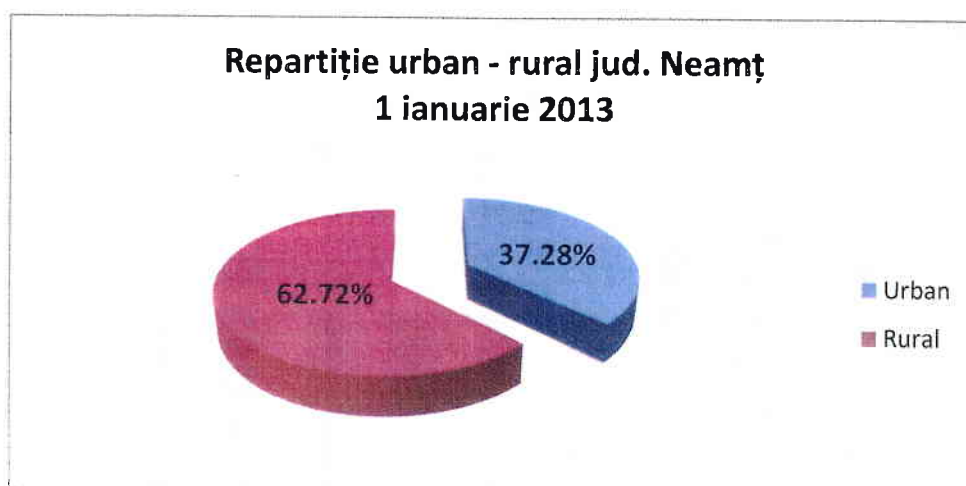
Sursa: Institutul Național de Statistică

Soldul migrator a rămas relativ constant în ultimii ani, negativ, dar sub media regiunii Nord-Est, ca urmare a unui trend asemănător urmat atât de plecările cât și de sosirile din mediul urban și rural.

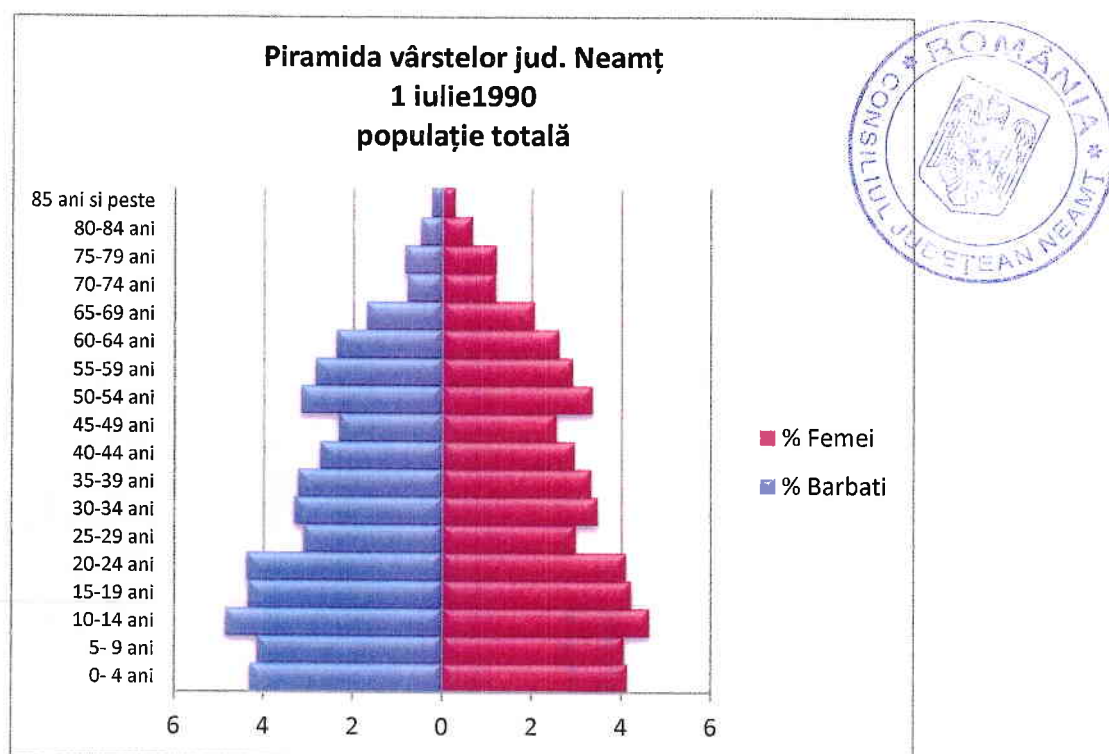

Sursa: Institutul Național de Statistică

Conform datelor statistice înregistrate, la 1 ianuarie 2013, un procent de 62,72% din populația județului Neamț avea reședința în mediul rural, procent mai ridicat decât media regională, care este situată la 56,83%. Situația populației pe localități urbane ne indică o repartitie rural-urban situată sub normele naționale cu un excedent de populație în mediul rural. Principalele aglomerări urbane din județ corespund polilor regionali de dezvoltare economică (spre exemplu, peste 30 % din populația județului Neamț se află în Municipiile Roman și Piatra Neamț).

Sursa: Institutul Național de Statistică

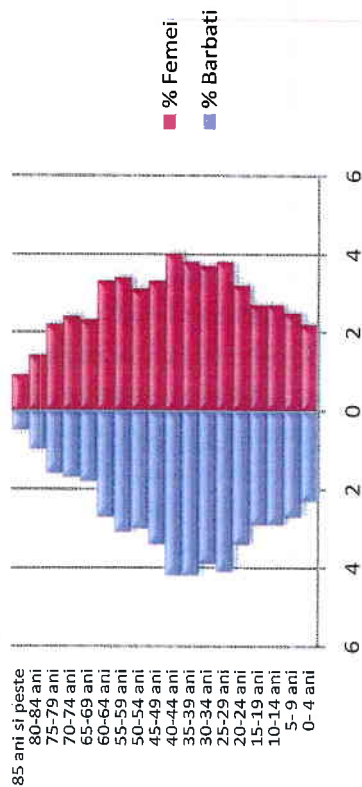

Sursa: Institutul Național de Statistică, cu prelucrarea consultantului

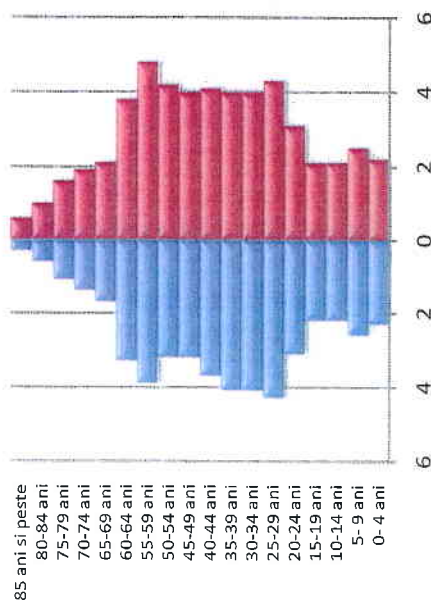
Analizând piramida vârstelor pentru județul Neamț din anul 1990 în comparație cu cea din 2013 observăm în prezent o populație îmbătrânită. Pentru segmentul 0 – 20 de ani observăm o diminuare de la 34,75% din totalul populației în anul 1990 la 20,79% din totalul populației în anul 2013, iar pentru segmentul 60 de ani plus o creștere de la 14,46% din totalul populației în anul 1990 la 21,71% din totalul populației în anul 2013. În ceea ce privește repartitia pe vârste a populației din județul Neamț în funcție de mediul de reședință, se observă o prezență mai ridicată în mediul urban a segmentului de populație 55-64 ani, iar în mediul rural grupa de vârstă cea mai răspândită este reprezentată de populația din segmentul de vârstă 35-44 ani. De asemenea, în mediul rural se observă o prezență mai importantă a populației îmbătrânite, cea peste 65 de ani, situație similară cu cea întâlnită la nivel național.

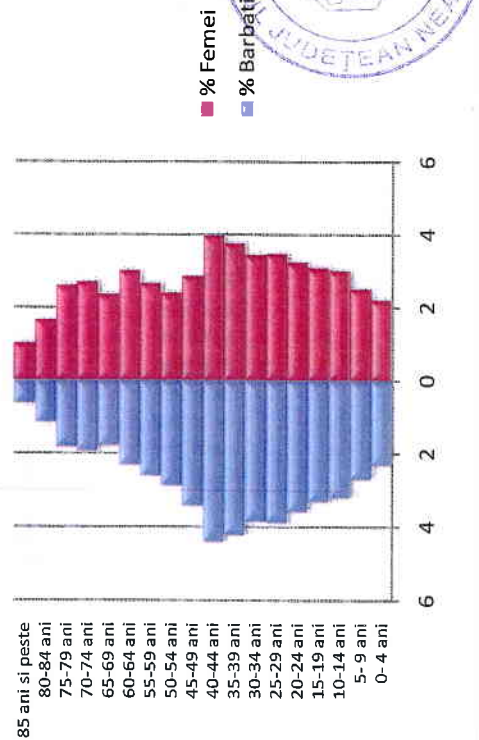
Piramida vârstelor jud. Neamț 1 iulie 2013 populație totală

Populație urbană

Populație rurală

Sursa: Institutul Național de Statistică

3.2. Resurse umane și ocuparea forței de muncă

Evoluția populației ocupate civile pe activități ale economiei naționale		
CAEN Rev.2 (activități ale economiei naționale)	Evoluție 2008-2012 %	Diferență persoane 2008- 2012
TOTAL	-0,52%	-1000
AGRICULTURĂ, SILVICULTURĂ ȘI PESCUIT	3,18%	2700
INDUSTRIE	-16,67%	-5300
INDUSTRIA EXTRACTIVĂ	0,00%	0
INDUSTRIA PRELUCRĂTOARE	-16,61%	-4800
PRODUCȚIA ȘI FURNIZAREA DE ENERGIE ELECTRICĂ ȘI TERMICĂ, GAZE, APĂ CALDĂ ȘI AER CONDIȚIONAT	-25,00%	-200
DISTRIBUȚIA APEI; SALUBRITATE, GESTIONAREA DEȘEURILOR, ACTIVITĂȚI DE DECONTAMINARE	-17,65%	-300
CONSTRUCȚII	-12,05%	-1000
COMERȚ CU RIDICATA ȘI CU AMĂNUNTUL; REPARAREA AUTOVEHICULELOR ȘI MOTOCICLETELOR	6,44%	1700
TRANSPORT ȘI DEPOZITARE	13,51%	1000
HOTELURI ȘI RESTAURANTE	11,63%	500
INFORMAȚII ȘI COMUNICAȚII	41,67%	500
INTERMEDIERI FINANCIARE ȘI ASIGURĂRI	-7,14%	-100
TRANZACȚII IMOBILIARE	-14,29%	-100
ACTIVITĂȚI PROFESIONALE, ȘTIINȚIFICE ȘI TEHNICE	-20,00%	-300
ACTIVITĂȚI DE SERVICII ADMINISTRATIVE ȘI ACTIVITĂȚI DE SERVICII SUPORT	21,43%	600
ADMINISTRAȚIE PUBLICĂ ȘI APĂRARE; ASIGURĂRI SOCIALE DIN SISTEMUL PUBLIC	-23,68%	-900
ÎNVĂȚĂMÂNT	-10,84%	-900
SĂNĂTATE ȘI ASISTENȚĂ SOCIALĂ	-4,05%	-300
ACTIVITĂȚI DE SPECTACOLE, CULTURALE ȘI RECREATIVE	37,50%	300
ALTE ACTIVITĂȚI DE SERVICII	35,29%	600

Sursa: Institutul Național de Statistică

În ceea ce privește evoluția populației ocupate civile pe activități ale economiei naționale, în intervalul 2008-2012, se observă o diminuare consistentă a numărului de persoane în industrie și

industria prelucrătoare, dar și o creștere în agricultură, silvicultură și pescuit, comerț cu ridicata și cu amănuntul, repararea autovehiculelor și motocicletelor și transport și depozitare.

Din punct de vedere al structurii populației ocupate civile, județul Neamț prezintă o diferență notabilă față de structura de la nivel național, două dintre cele trei sectoare economice dominante fiind suprareprezentate și concentrând și cel mai important număr de persoane active (75,57% din totalul județului Neamț față de 38,21% la nivelul național) , respectiv:

- Agricultură, silvicultură și pescuit – 44,09% din totalul populației județului Neamț față de 20,60% la nivel național
- Industrie și industrie prelucrătoare – 31,48% din totalul populației județului Neamț față de 17,61% la nivel național

Evoluția salariului nominal mediu net lunar pe activități ale economiei naționale (comparație Jud. Neamț vs România)

Activități ale economiei naționale	2008-2009	2009-2010	2010-2011	2011-2012	Salariu mediu net lunar (Neamț) 2012	Salariu mediu net lunar (România) 2012
AGRICULTURA, SILVICULTURA SI PESCUIT	↗	↗	↘	↗	1.075,00 lei	1.093,00 lei
INDUSTRIE	↗	↗	↗	↗	1.182,00 lei	1.541,00 lei
INDUSTRIA EXTRACTIVA	↗	↗	↘	↘	2.473,00 lei	2.786,00 lei
INDUSTRIA PRELUCRATOARE	↗	↗	↗	↗	1.069,00 lei	1.393,00 lei
PRODUCTIA SI FURNIZAREA DE ENERGIE ELECTRICA SI TERMICA, GAZE, APA CALDA SI AER CONDITIONAT	↘	↗	↗	↗	2.894,00 lei	2.904,00 lei
DISTRIBUTIA APEI; SALUBRITATE, GESTIONAREA DESEURILOR, ACTIVITATI DE DECONTAMINARE	↗	↗	↗	↗	1.343,00 lei	1.388,00 lei
CONSTRUCTII	↗	↘	↗	↘	867,00 lei	1.193,00 lei
COMERT CU RIDICATA SI CU AMANUNTUL; REPARAREA AUTOVEHICULELOR SI MOTOCICLETELOR	↗	↗	↗	↘	861,00 lei	1.305,00 lei
TRANSPORT SI DEPOZITARE	↗	↘	↗	↗	1.189,00 lei	1.624,00 lei
HOTELURI SI RESTAURANTE	↗	↗	↘	↗	667,00 lei	850,00 lei
INFORMATII SI COMUNICATII	↘	↘	↗	↘	1.395,00 lei	2.992,00 lei
INTERMEDIERI FINANCIARE SI ASIGURARI	↘	↘	↗	↘	2.202,00 lei	3.587,00 lei
TRANZACTII IMOBILIARE	↗	↗	↘	↗	907,00 lei	1.248,00 lei
ACTIVITATI PROFESIONALE, STIINTIFICE SI TEHNICE	↗	↘	↗	↗	1.496,00 lei	2.216,00 lei
ACTIVITATI DE SERVICII ADMINISTRATIVE SI ACTIVITATI DE SERVICII SUPT	↗	↗	↘	↗	781,00 lei	1.030,00 lei
ADMINISTRATIE PUBLICA SI APARARE; ASIGURARI SOCIALE DIN SISTEMUL PUBLIC	↘	↘	↘	↗	1.728,00 lei	1.102,00 lei
INVATAMANT	↘	↘	↘	↗	1.191,00 lei	1.371,00 lei
SANATATE SI ASISTENTA SOCIALA	↗	↘	↗	↗	1.306,00 lei	1.315,00 lei
ACTIVITATI DE SPECTACOLE, CULTURALE SI RECREATIVE	↘	↘	↘	↗	959,00 lei	1.148,00 lei
ALTE ACTIVITATI DE SERVICII	↗	↗	↗	↗	1.057,00 lei	929,00 lei

Sursa: Institutul Național de Statistică

Important de menționat este faptul că toate creșterile salariului nominal net lunar s-au înregistrat în domenii de activitate cu venituri reduse. Chiar dacă reprezintă o pondere importantă în economia județeană aceste domenii de activitate asigură venituri mici chiar și la nivel național.

3.3. Educație și formare profesională continuă

Unități de învățământ:

În anul școlar 2012-2013 au fost funcționale 133 de unități școlare cu personalitate juridică, la care au fost arundate 224 de structuri, din care:

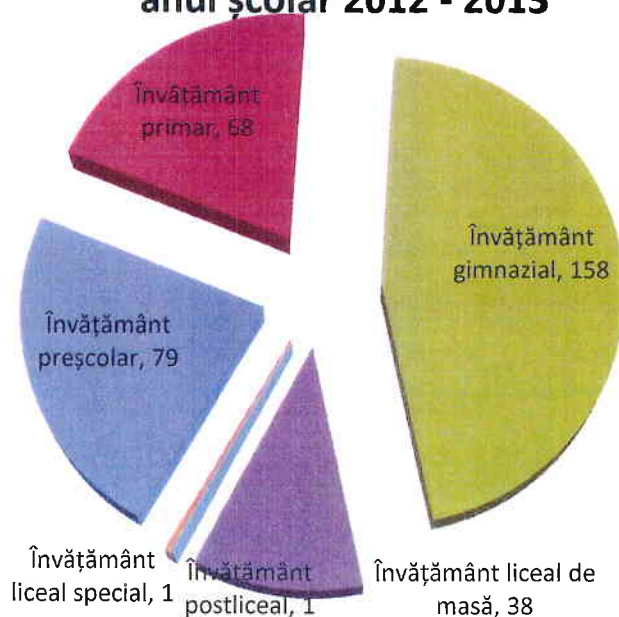
- Învățământ de masă – 363 unități;
- Învățământ special – 4;
- Cluburi și palate ale copiilor - 4 unități și o structura.

Unități școlare organizate pe niveluri de școlarizare:

- Învățământ preșcolar – 79;
- Învățământ primar – 68;
- Învățământ gimnazial – 158;
- Învățământ liceal de masă – 38;
- Învățământ liceal special – 1;
- Învățământ postliceal – 1.

Unități școlare pe niveluri de școlarizare jud. Neamț anul școlar 2012 - 2013

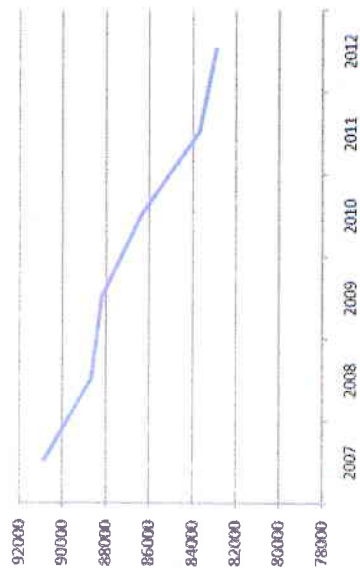

Sursa: Raport privind starea învățământului nemțean în anul școlar 2012-2013 – Inspectoratul Școlar Județean Neamț

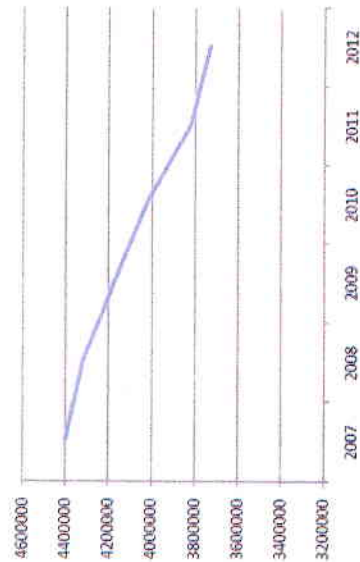
În ceea ce privește sistemul de învățământ, atât populația școlară cât și numărul personalului didactic s-au aflat pe o pantă descendentă în perioada 2007-2012.

Populația școlară - jud. Neamț

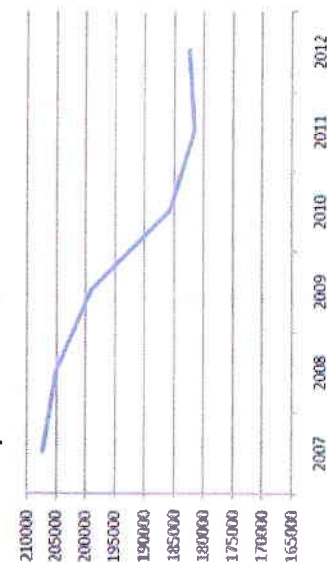
Populația școlară - România

Personal didactic în învățământul preuniversitar - jud. Neamț

Personal didactic în învățământul preuniversitar - România

Sursa: Institutul Național de Statistică

Pe de o parte, principalele scăderi ale populației școlare au fost înregistrate în învățământul gimnazial și preuniversitar și în învățământul profesional, unde s-a înregistrat o diminuare cu peste 90% a elevilor înscriși în anul 2007 față de anul 2007 (trend similar cu cel național), în timp ce numărul de elevi înscriși în învățământul postliceal și învățământul de maiștri a crescut, cu respectiv 163% față de anul 2007 pentru învățământul postliceal și 110% față de anul 2007 pentru învățământul de maiștri (aceste fluctuații ale populației școlare se datorează în mare parte desființării Școlilor de Arte și Meserii din anul 2009)

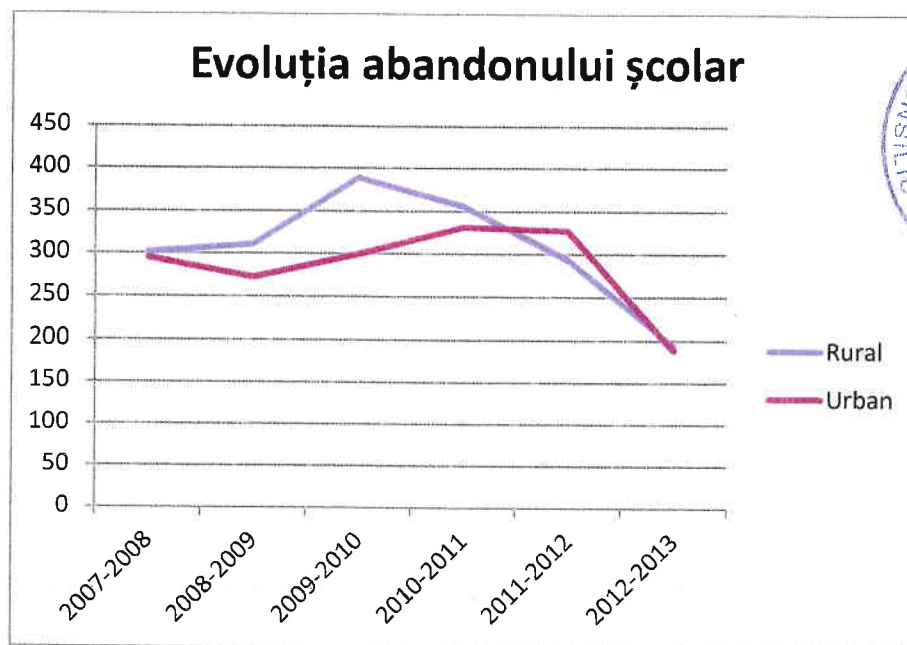
Niveleuri de instruire	Judete	Ani					UMI: Număr persoane						
		Anul 2007		Anul 2008		Anul 2009		Anul 2010		Anul 2011		Anul 2012	
		Număr persoane	Număr persoane	Număr persoane	Număr persoane	Număr persoane	Număr persoane	Număr persoane	Număr persoane	Număr persoane	Număr persoane	Număr persoane	Număr persoane
Total	TOTAL	4404581	4324992	4176866	4029226	3823515	3734326						
-	Neamț	90898	88716	88248	86433	83733	82982						
Copii înscriși în grădinițe	TOTAL	650324	652855	666123	673736	673641	581144						
-	Neamț	15550	15889	16130	15853	15726	12976						
Elevi înscriși în învățământul preuniversitar	TOTAL	2846904	2781039	2735424	2682489	2610022	2688590						
-	Neamț	74588	71982	71149	69721	67347	69545						
Elevi înscriși în învățământul primar și gimnazial (inclusiv învățământul special)	TOTAL	1789693	1752335	1719676	1691441	1629406	1744192						
-	Neamț	48347	46685	45579	44233	42212	44793						
Elevi înscriși în învățământul primar (inclusiv învățământul special)	TOTAL	865175	859169	845679	828853	810126	931951						
-	Neamț	23244	22801	22238	21253	20347	23311						
Elevi înscriși în învățământul gimnazial (inclusiv învățământul special)	TOTAL	924518	893166	873997	862588	819280	812241						
-	Neamț	25103	23884	23341	22980	21865	21482						
Elevi înscriși în învățământul liceal	TOTAL	791348	784361	837728	866543	888768	831810						
-	Neamț	19076	18376	20360	21539	22364	21665						
Elevi înscriși în învățământul profesional	TOTAL	220335	189254	115445	54538	12382	19734						
-	Neamț	6209	5573	3541	1761	397	581						
Elevi înscriși în învățământul postliceal	TOTAL	40994	48770	56260	63859	72902	85796						
-	Neamț	928	1285	1582	2107	2316	2447						
Elevi înscriși în învățământul de maiștri	TOTAL	4534	6319	6315	6108	6564	7058						
-	Neamț	28	63	87	81	58	59						
Studenti înscriși	TOTAL	907353	891098	775319	673001	539852	464592						
-	Neamț	760	845	969	859	660	461						
Studenti înscriși - învățământ public	TOTAL	526844	480239	452982	433063	399464	364916						
-	Neamț	760	845	867	783	589	395						
Studenti înscriși - învățământ privat	TOTAL	380509	410859	322337	239938	140388	99676						
-	Neamț	102	76	71	66								

An școlar	Nr. total elevi	Nr. total elevi în abandon, din care:	Rural	Urban	Nr. total elevi în abandon/ Nr. total elevi	Învățământ						Învățământ liceal (inclusiv învățământul profesional - SAM și AN DE COMPLETEARE)		
						Învățământ primar	Învățământ gimnazial		Învățământ profesional - SAM și AN DE COMPLETEARE)	Învățământ primar	Învățământ gimnazial		Învățământ profesional - SAM și AN DE COMPLETEARE)	
							Nr.elevi	Nr.elevi în abandon						Nr.elevi în abandon
2007-2008	72288	597	302	295	0,82	22980	78	24669	124	23431	473	0,003	0,005	0,02
2008-2009	68884	583	311	272	0,84	22174	91	23202	118	22197	374	0,004	0,005	0,01
2009-2010	69321	688	389	299	0,99	22232	71	23479	133	22206	484	0,003	0,005	0,02
2010-2011	65491	687	356	331	1,04	20723	66	22414	128	21649	493	0,003	0,005	0,020
2011-2012	62 928	620	293	327	0,96	19323	72	22361	127	21244	421	0,003	0,005	0,010
2012-2013	62 527	382	194	188	0,61	19756	58	21414	73	21357	251	0,002	0,003	0,010

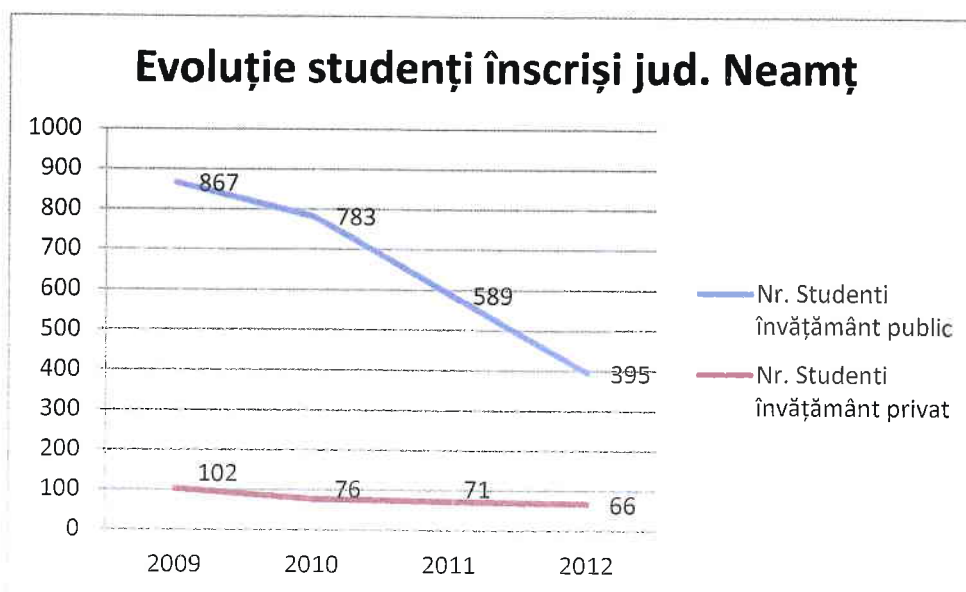

Sursa: Institutul Național de Statistică, prelucrarea consultantului

În ceea ce privește evoluția abandonului școlar la nivelul județului Neamț, se observă o diminuare a numărului de cazuri în ultimii 3 ani, important fiind de menționat faptul că numărul de cazuri nu este unul îngrijorător, fiind sub cel înregistrat la nivel regional și național.

În ceea ce privește învățământul universitar din județul Neamț, acesta este concentrat în totalitate în municipiul Piatra Neamț, fiind prezente 4 facultăți:

- Facultatea de Economie și Administrarea Afacerilor (Al. Ioan Cuza Iasi)
- Filiala ASE București
- Facultatea de Muzică Piatra Neamț
- Universitatea Spiru Haret București - Centrul teritorial Piatra-Neamț

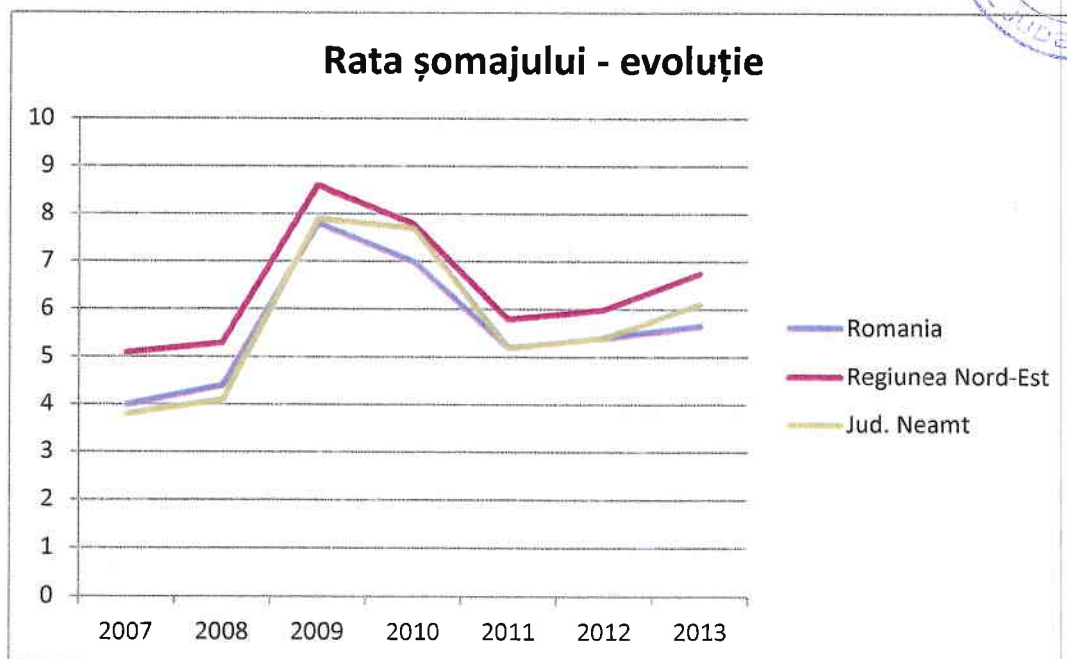

Sursa: Institutul Național de Statistică

Referitor la evoluția studenților înscriși, se observă o diminuare a numărului acestora pentru intervalul 2009-2012, înregistrându-se o scădere a numărului de studenți înscriși de 35% în învățământul privat, respectiv de 54% în învățământul public. De notat faptul că în prezent județul Neamț nu prezintă atuurile necesare pentru ca acesta să devină centru universitar.

3.4. Situația șomajului

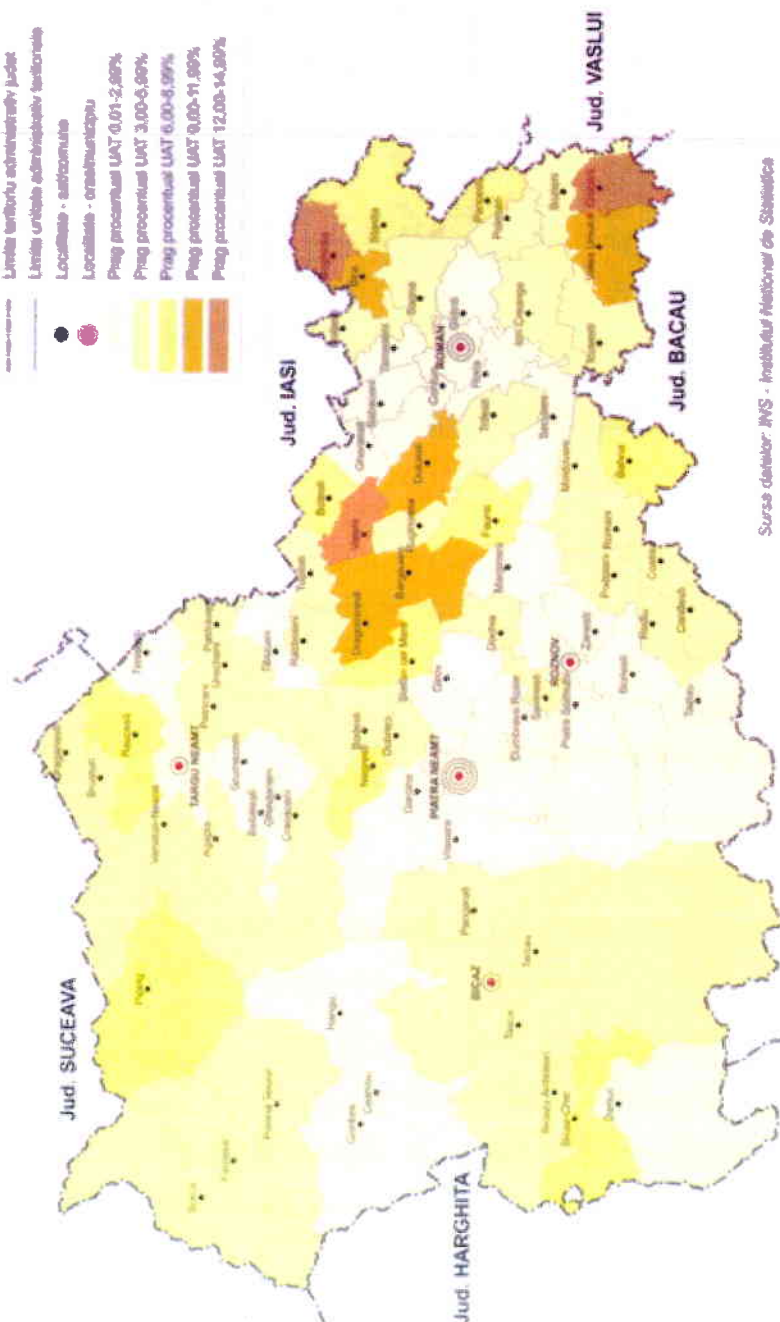
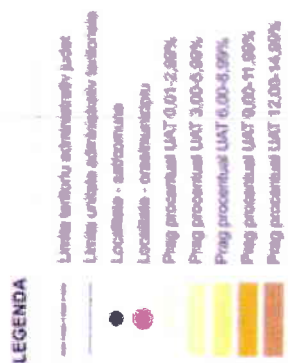
Sursa: Institutul Național de Statistică

Conform datelor INS, evoluția șomajului în perioada 2007 – 2012 nu a înregistrat valori semnificative la nivelul județului Neamț. La nivelul anului 2013, rata șomajului de 6,11% de la nivelul întregului județ este sub cea regională (6,75%) dar se situează deasupra nivelului național (5,65%), astfel încât crearea de noi locuri de muncă continuă să reprezinte o prioritate.

Activitățile agricole și industriale prezente în județ au imprimat o puternică identitate în jurul acestor sectoare de activitate, reprezentând principalele domenii economice cu potențial de angajare ridicat. Datorită diminuării disponibilității locurilor de muncă din domeniul industrial, recalificarea forței de muncă în județ a reprezentat și continuă să fie o necesitate imediată. În prezent există o ofertă diversificată de cursuri de recalificare. Un fenomen îngrijorător din acest punct de vedere este însă evoluția cheltuielilor pentru formarea profesională, care au urmat un trend descrescător în ultimii 5 ani, ca urmare a reducerilor bugetare.

SITUATIA PRIVIND RATA SOMAJULUI IN JUDETEL NEAMT MEDIA PE UAT-uri - INTERVALUL DE VARSTA 18-62 ANI

Sursa dateelor INS - Institutul National de Statistica

POPULATIA SOMERA
12 458 nr. persoane
6,11%

POPULATIA CU
LOC DE MUNCA
203 887 nr. persoane
93,89%

RATA SOMAJULUI IN CADRUL
POPULATIEI ACTIVE CIVILA

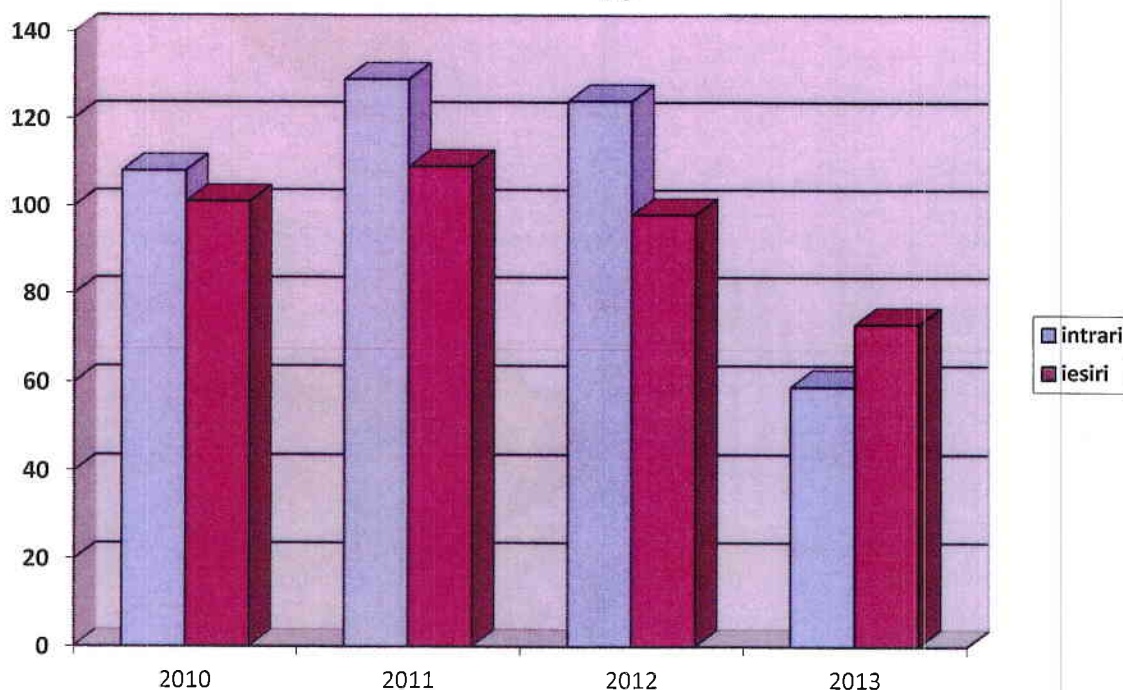

3.5. Asistență socială și grupuri vulnerabile

Protecția copilului

Evoluție intrări-ieșiri copii din centre de plasament 2010 - 2013 (trimestrul III)

Sursa: DGASPC Neamț

La data de 30.09.2013 numărul copiilor aflați în evidența sistemului de protecție al DGASPC Neamț era de 2437 copii, din care:

În servicii din subordinea D.G.A.S.P.C. Neamț:

a) În cadrul serviciilor de tip rezidențial:

- centre maternale: 3 copii
- case de tip familial, apartamente: 81 copii
- centre de plasament: 197 copii, din care 23 asistați
- centre de recuperare pentru copii cu dizabilități: 84 copii
- centre de primire în regim de urgență: 18 copii

În servicii aflate în subordinea altor autorități:

- centre de recuperare pentru copii cu dizabilități: 2 copii
- școli speciale: 338 copii
- organisme private autorizate: 95 copii

b) În cadrul serviciilor de zi

- centre de zi: 24 copii

c) În cadrul serviciilor de tip familial

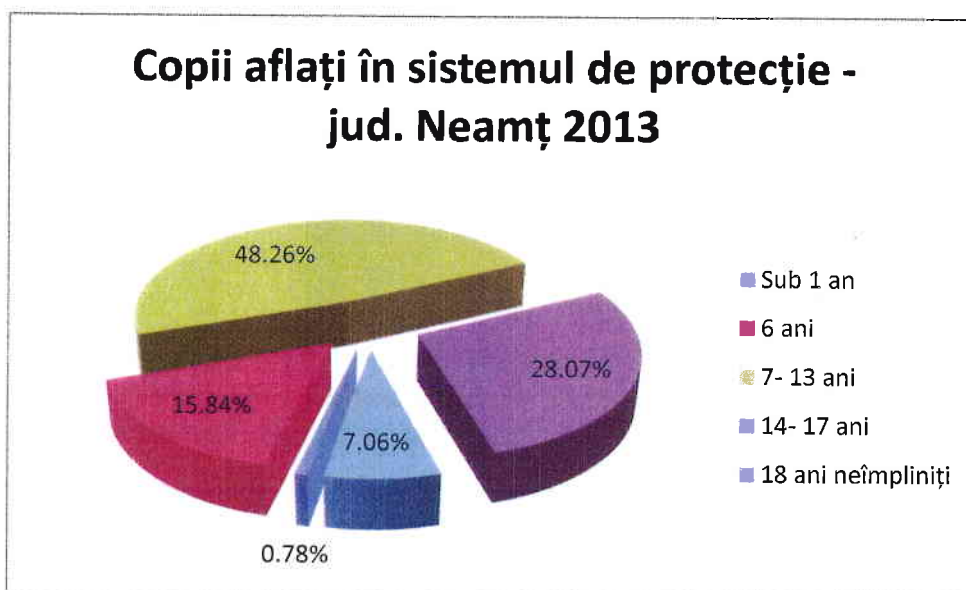
- asistență maternală/plasament la rude, alte familii sau persoane: 1123 copii, din care 558 copii la asistenți maternali profesioniști
- tutele: 38

d) Încredințări în vederea adopției: 6 copii

Adopții finalizate care sunt în perioada de monitorizare: 12 copii;

e) Servicii de consiliere și prevenire: 273 copii;

f) Alte servicii (recuperare): 143 copii;

Sursa: DGASPC Neamț

Din totalul de 2437 de copii aflați în sistemul de protecție la nivelul județului Neamț, peste trei sferturi dintre aceștia sunt în segmentul de vârstă 7-17 ani, având nevoi permanente de ghidare, consiliere și îndrumare educațională.

Servicii sociale persoane adulte

Situația beneficiarilor de servicii și prestații oferite în cadrul compartimentelor specializate ale DGASPC Neamț la 30 septembrie 2013

a) acordare prestații și drepturi persoane cu handicap

- persoane în evidență:
  - ✓ 16.363 persoane cu handicap, din care 802 instituționalizate și 15.561 neinstituționalizate;
  - ✓ 762 asistenți personali și 2.498 persoane care au optat pentru indemnizație;
- prestații plătite pentru persoane cu handicap:
  - ✓ plată indemnizație lunară pentru:

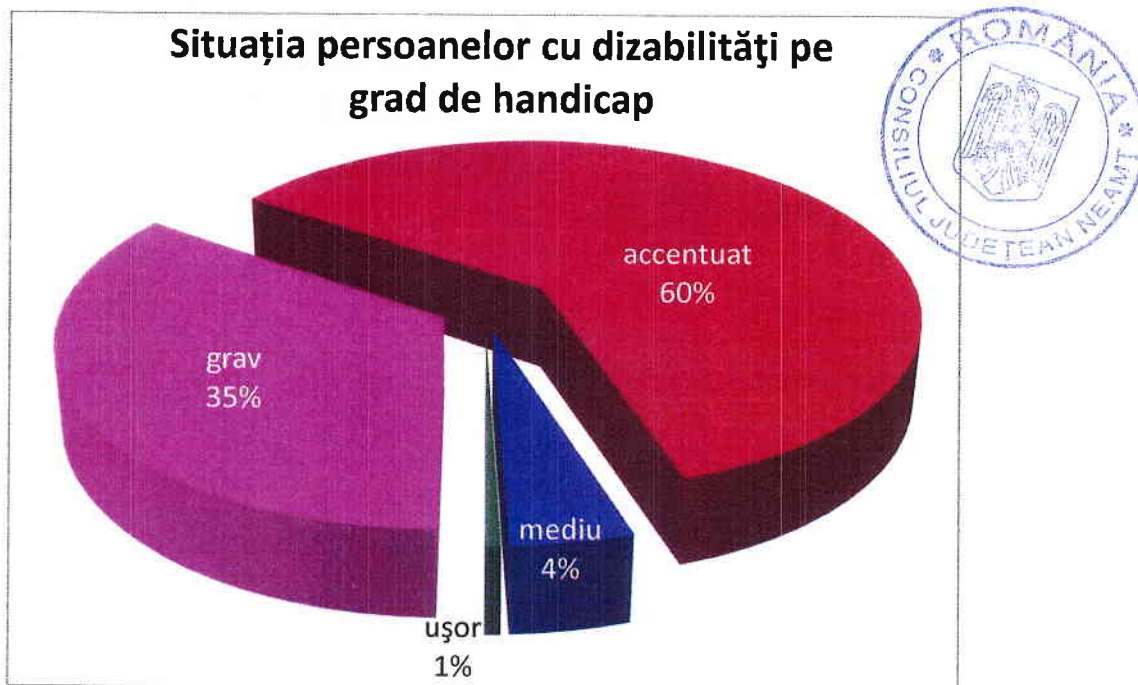

- un număr de 4.648 persoane adulte cu handicap grav, în valoare totală de 8.469.222 lei;
- un număr de 8.061 persoane adulte cu handicap accentuat, în valoare totală de 11.931.848 lei ;
- ✓ plată alocație zilnică de hrană pentru un număr de 8 copii cu HIV/SIDA în valoare totală de 24.112 lei;
- ✓ plată buget personal complementar pentru:
  - persoane cu handicap grav – 1.046 copii și 4.648 adulți, în valoare totală de 4.647.514 lei;
  - persoane cu handicap accentuat - 338 copii și 8.061 adulți, în valoare totală de 5.089.603 lei;
  - persoane cu handicap mediu – 253 copii și 543 adulți, în valoare totală de 236.544,50 lei;
  - plată indemnizații însoțitor pentru un număr de 1.430 nevăzători, în cuantum total de 7.934.169 lei.
- drepturi acordate conform legii:
  - ✓ au fost eliberate 46.324 bilete gratuite auto și 10.804 bilete gratuite CFR și s-a decontat suma de 1.726.133,72 lei reprezentând plata transportului interurban de călători (auto și CFR) pentru un număr de 23.033 bilete și 11.492 de beneficiari;
  - ✓ au fost eliberate 591 de legitimații transport urban;
  - ✓ au fost primite și eliberate un număr de 354 roșii, din care 172 pentru reprezentanții legali ai copiilor cu dizabilități, 146 pentru persoane adulte, 36 pentru persoane adulte cu handicap, care posedă mașini adaptate;
  - ✓ s-a decontat suma de 82.189,89 lei pentru un număr de 41 beneficiari de credite pentru care dobânda se suportă din bugetul de stat.

Situația persoanelor adulte cu handicap neinstituționalizate pe tipuri și grade de handicap !
30 septembrie 2013 se prezintă astfel:

Tip \ Grad	grav	accentuat	mediu	ușor	TOTAL
fizic	1110	2012	188	6	3316
somatic	375	1297	147	11	1830
auditiv	1	470	15	0	486
vizual	1863	1226	130	30	3249
mintal	934	2192	79	30	3235
psihic	73	769	5	1	848
asociat	473	745	80	8	1306
hiv/SIDA	171	25	1	0	197
boli rare	29	53	0	0	82
surdocecitate	2		1		3
TOTAL	5031	8789	646	86	14552

Județul Neamț dispune de o strategie de incluziune socială atât pentru copiii aflați în sistemul de protecție, cât și pentru persoanele adulte. Această strategie se concentrează asupra integrării sociale și profesionale a tinerilor care părăsesc sistemul de protecție a copilului, precum și a celorlalte grupuri vulnerabile. Din punct de vedere statistic, două treimi din tipurile de handicap ale persoanelor care primesc asistență sunt de natură fizică, vizuală și mintală.

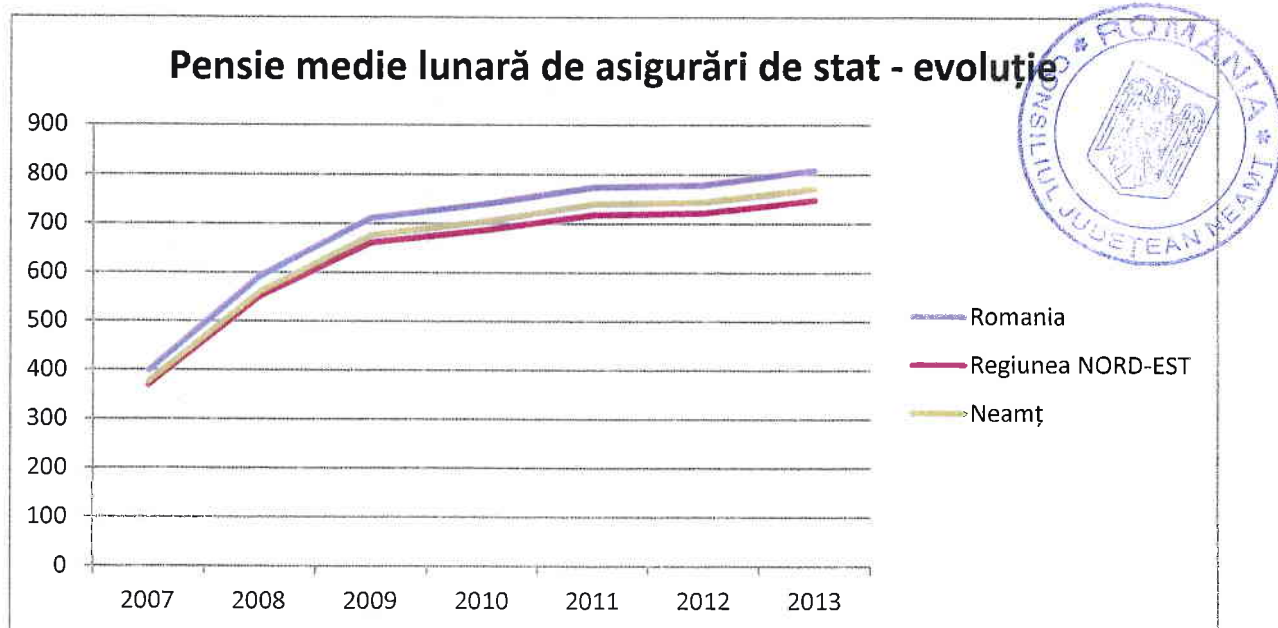
Sursa: DGASPC Neamț

Totodată, o categorie din ce în ce mai extinsă de risc este reprezentată de copiii ai căror părinți sunt plecați la muncă în străinătate. 80% dintre aceștia se află în îngrijirea rudelor până la gradul IV și nu beneficiază în prezent de măsuri de protecție suplimentară. Județul Neamț ocupă locul 3 la nivel național în ceea ce privește județele cu cei mai mulți copii rămași singuri înregistrați la nivelul DGASPC, fiind surclasat de județele Bacău și Suceava, acestea din urmă ridicând această problemă la nivel regional.

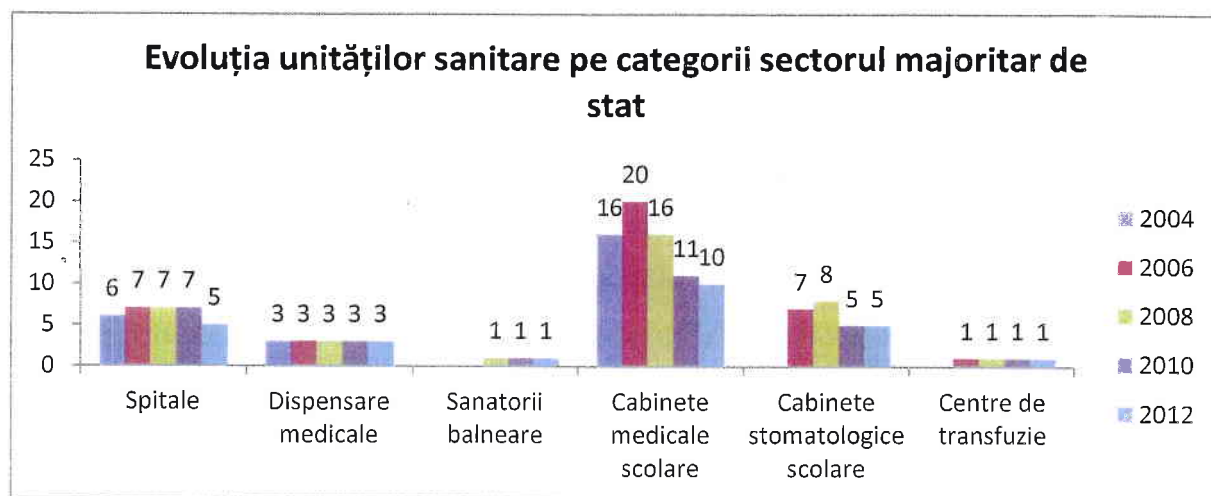
Nu în ultimul rând, o constatare importantă se referă la centrele aflate în subordinea Direcției Generale de Asistență Socială și Protecția Copilului Neamț. Având în vedere gradul ridicat de ocupare al acestor structuri (centre de plasament clasice și modulate, apartamente și case de tip familial) a fost identificată nevoia de a dezvolta acest tip de serviciu.

În ceea ce privește pensia medie lunară, din punct de vedere statistic, județul Neamț este poziționat favorabil, în anul 2013 fiind clasat peste media regională cu o pensie medie lunară de 771 lei, dar totuși la o diferență de 38 lei față de media națională.

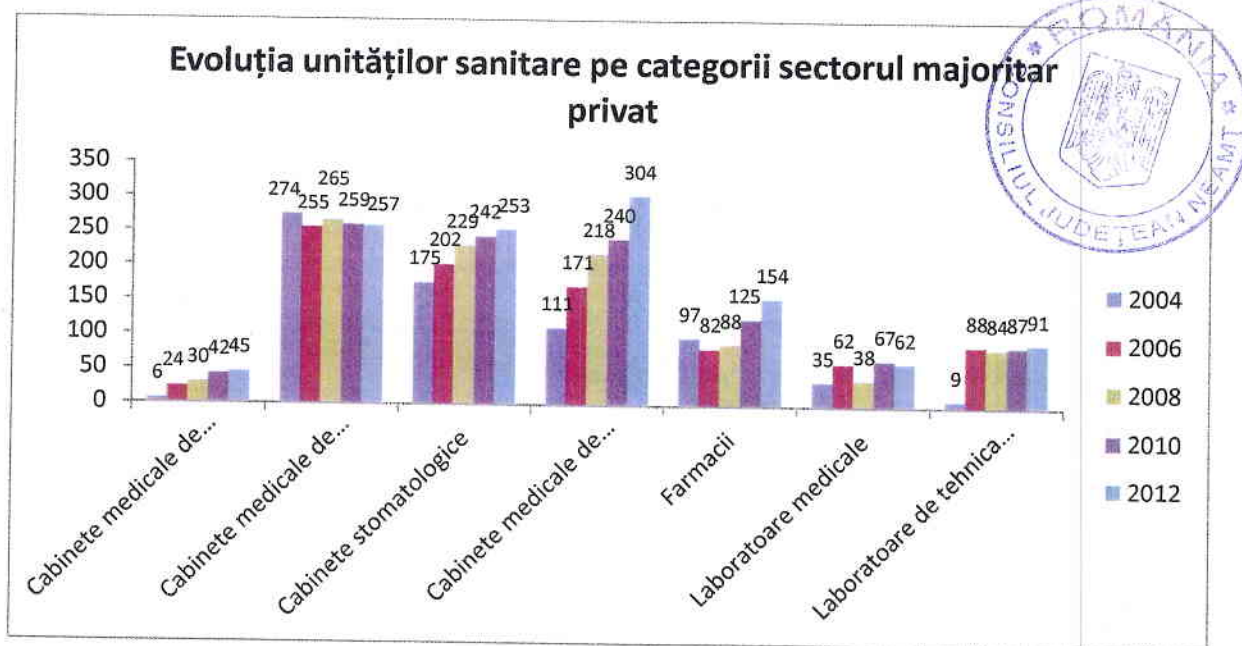

3.6. Sistemul de sănătate

Situația sistemului de sănătate la nivel județean este relativ stabilă în ceea ce privește unitățile sanitare din sectorul majoritar de stat. Conform trendului național, unitățile sanitare din sectorul majoritar privat au cunoscut un trend crescător.

În ceea ce privește evoluția unităților sanitare din sectorul majoritar privat în intervalul 2004-2012 a fost înregistrată o creștere semnificativă a cabinetelor medicale de medicină generală, de specialitate, a cabinetelor stomatologice și a farmaciilor.

Serviciile de sănătate

Servicii de sănătate profilactice

Activitatea de prevenire a bolilor se desfășoară în cadrul Direcției de Sănătate Publică Neamț în:

1. Departamentul de supraveghere în sănătate publică:
  - A. Compartimentul de supraveghere epidemiologică și control boli transmisibile
  - B. Compartimentul de evaluare a factorilor de risc din mediul de viață și muncă
  - C. Compartimentul de evaluare și promovare a sănătății
  - D. Laboratorul de diagnostic și investigare în sănătate publică
2. Serviciul de control în sănătate publică:
  - A. Biroul/Compartimentul inspecția și controlul factorilor de risc din mediul de viață și muncă;
  - B. Biroul/Compartimentul control unități și servicii de sănătate,
3. Punctele fixe de lucru Roman și Tg. Neamț, în strânsă colaborare cu rețeaua de medicină școlară, unitățile sanitare cu paturi, servicii specifice, mediatori sanitari romi, asistenți comunitari, unitățile sanitare fără paturi din județ, societatea civilă.

Principalele servicii de sănătate profilactice furnizate în județul Neamț se realizează în cadrul principalelor programe naționale de sănătate, respectiv:

- Realizarea imunizărilor conform calendarului național de vaccinare
- Supravegherea principalelor boli infecțioase pentru prevenirea apariției epidemiilor și instituirea principalelor măsuri de control
- Monitorizarea evoluției infecției HIV/SIDA
- Supravegherea bolilor transmisibile

- Supravegherea calității apei potabile și a îmbolnăvirilor în relație cu apa nepotabilă.
- Supravegherea calității alimentelor și prevenirea toxiinfecțiilor alimentare
- Monitorizarea condițiilor igienico-sanitare în colectivitățile de copii și tineri
- Monitorizarea și prevenirea îmbolnăvirilor asociate factorilor de risc ocupaționali
- Monitorizarea și evaluarea modului de gestionare a deșeurilor medicale
- Promovarea sănătății și educația pentru sănătate prin campanii tematice.

Servicii de sănătate curative

Unități sanitare existente la sfârșitul anului 2013 în județul Neamț

Mediul urban

- + 4 spitale
- + 4 dispensare medicale
- + 37 cabinete medicale de medicină generală adulți
- + 119 cabinete medicale de familie
- + 79 farmacii
- + 2 drogherii
- + 3 depozite farmaceutice
- + 1 centru medical de specialitate
- + 3 ambulatorii integrate spitalului
- + 200 cabinete stomatologice
- + 309 cabinete medicale de specialitate
- + 1 centru de transfuzie sanguină
- + 40 laboratoare medicale
- + 82 laboratoare de tehnică dentară
- + 2 centre de sănătate mintală
- + 1 unitate de ambulanță cu 58 de autosanitare
- + 10 cabinete medicale de fiziokinetoterapie.

Mediul rural

- + 1 spital
- + 6 cabinete medicale de medicină generală adulți
- + 141 cabinete medicale de familie
- + 1 societate medicală civilă
- + 50 farmacii
- + 19 puncte de lucru ale farmaciilor
- + 3 drogherii
- + 1 depozit farmaceutic
- + 63 cabinete stomatologice
- + 5 laboratoare medicale
- + 4 laboratoare de tehnică dentară
- + 1 cabinet medical de specialitate
- + 2 cabinete medicale de fiziokinetoterapie

Sursa: Direcția de Sănătate Publică Neamț - Raport de activitate 2013

Infrastructura de sănătate

Situația unităților sanitare cu paturi din județul Neamț

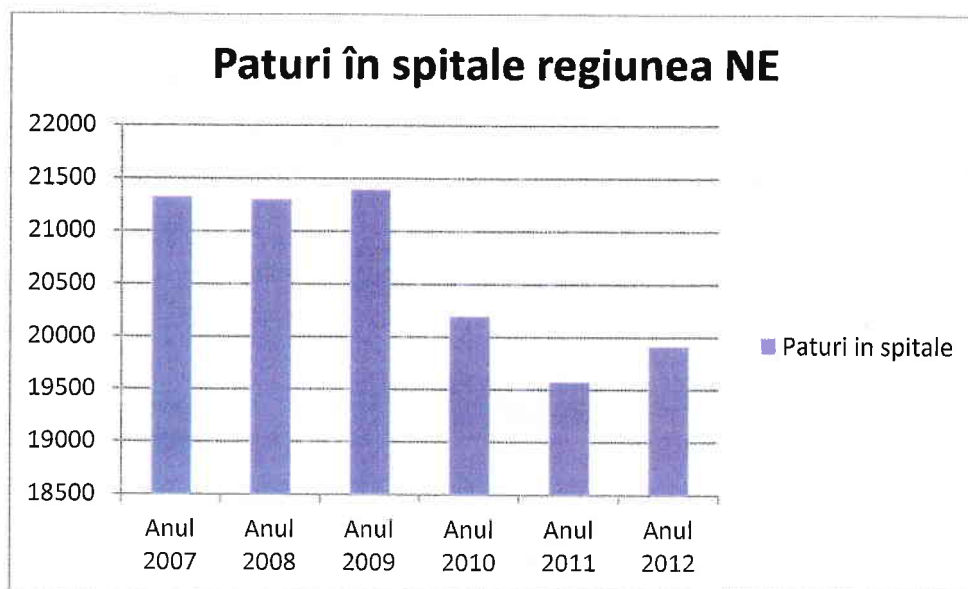
Crt.	Unitatea sanitară	Subordonată	Număr paturi disponibile
1	Spitalul Județean de Urgență Piatra-Neamț	Consiliului Județean Neamț	883 paturi
2	Spitalul Municipal Roman	Consiliul Local Roman	666 paturi
3	Spitalul Orășenesc Tîrgu-Neamț	Consiliul Local Tîrgu-Neamț	260 paturi
4	Spitalul de Pneumoftiziologie Biserici	Consiliul Local Alexandru cel Bun	320 paturi
5	Spitalul de psihiatrie Sf. Nicolae Roman	Consiliul Județean Neamț	130 paturi
Total paturi disponibile județul Neamț			2.259 paturi

Situația paturilor din spitale pe specialități

Situația paturilor pe specialități	
Specializare	Număr paturi
Spitalizare continuă	2.259
Interne	168
Nefrologie	20
Boli infecțioase	104
Cardiologie	110
Dermato-venerologie	27
Diabet zaharat, nutriție și boli metabolice	40
Endocrinologie	20
Gastroenterologie	20
Hematologie	15
Neonatologie	111
Neurologie	90
Oncologie	65
Pediatrie	199
Pneumologie	306

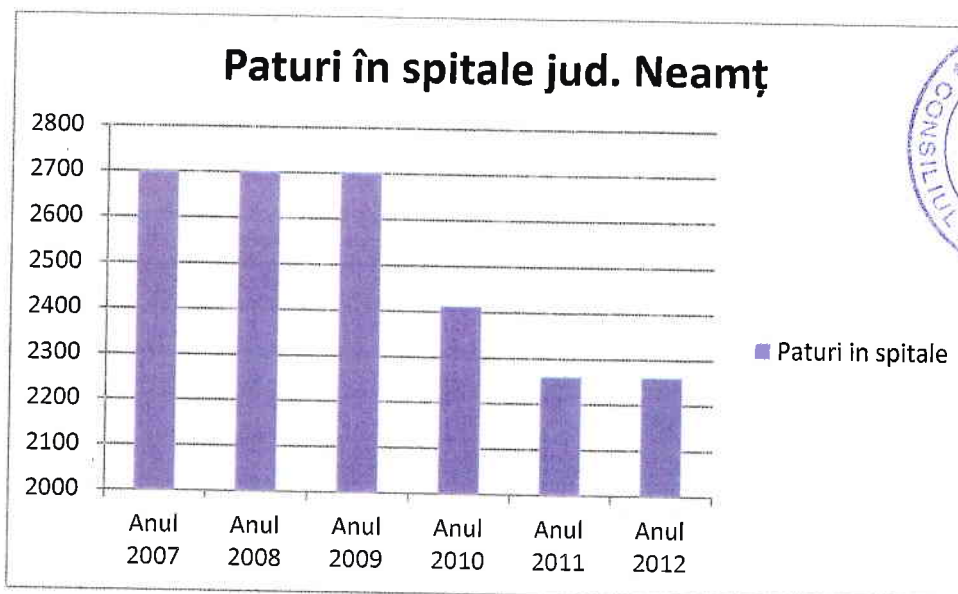

Psihiatrie	255
Recuperare medicală fizică și balneologie	43
Reumatologie	60
Chirurgie	200
Neurochirurgie	8
Obstetrică-ginecologie	185
Oftalmologie	27
ORL	40
Ortopedie-traumatologie	60
Urologie	25
ATI (anestezie, terapie intensivă)	55
Îngrijiri paleative	6
Cazuri de zi	57

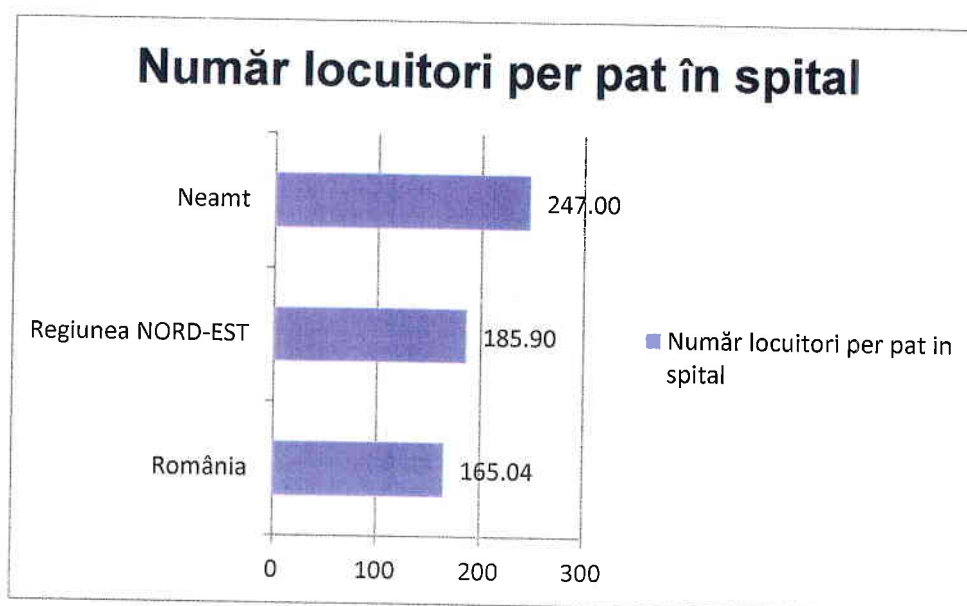

Sursa: Institutul Național de Statistică și prelucrarea consultantului

În ceea ce privește situația paturilor în spitale în intervalul 2007-2012, se observă o diminuare majoră a acestora în perioada 2010-2011 atât la nivel județean cât și regional. Pentru anul 2012 observăm o creștere la nivel regional și o stagnare la nivelul județului Neamț.

Sursa: Institutul Național de Statistică și prelucrarea consultantului.

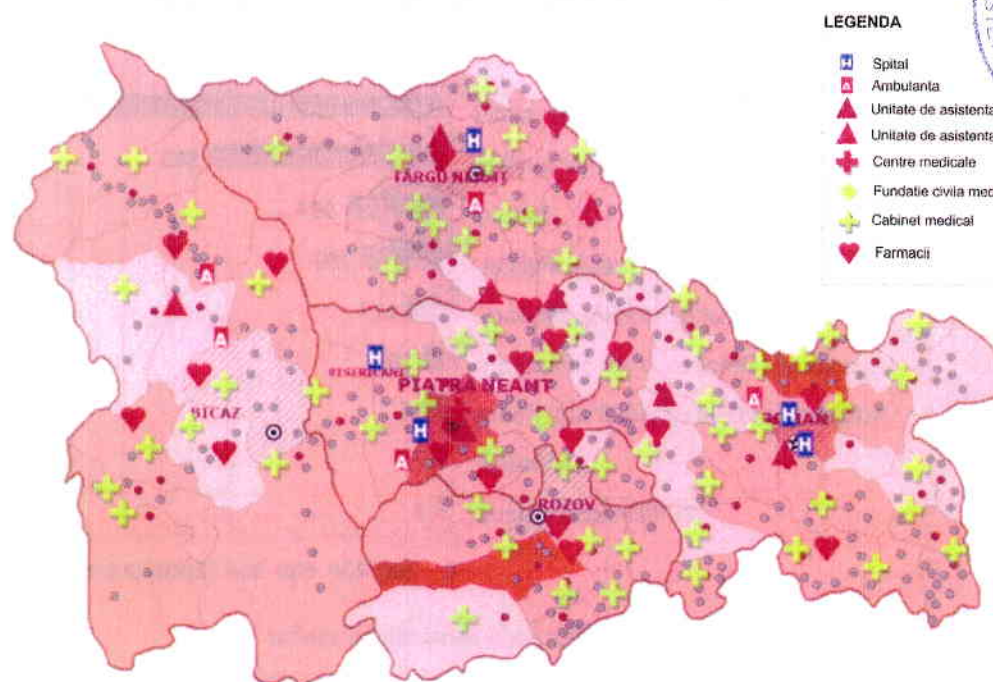
Sursa: Institutul Național de Statistică și prelucrarea consultantului

Analizând numărul de paturi în spitale disponibile raportate la populația locală observăm diferențe majore în ceea ce privește numărul de locuitori per pat de spital, mai exact la nivel național avem un număr de aproximativ 165 de oameni / pat în spital, la nivel regional 185 de oameni / pat în spital, iar la nivelul județului Neamț 247 de oameni / pat în spital.

Sintetizând situația paturilor în spitale la nivelul județului Neamț, observăm o accentuare a problematicii legate de accesibilitatea sistemului de sănătate. Acesta se confruntă cu o diminuare severă a numărului de paturi disponibile în spitale și un număr foarte mare de locuitori per pat în spital.

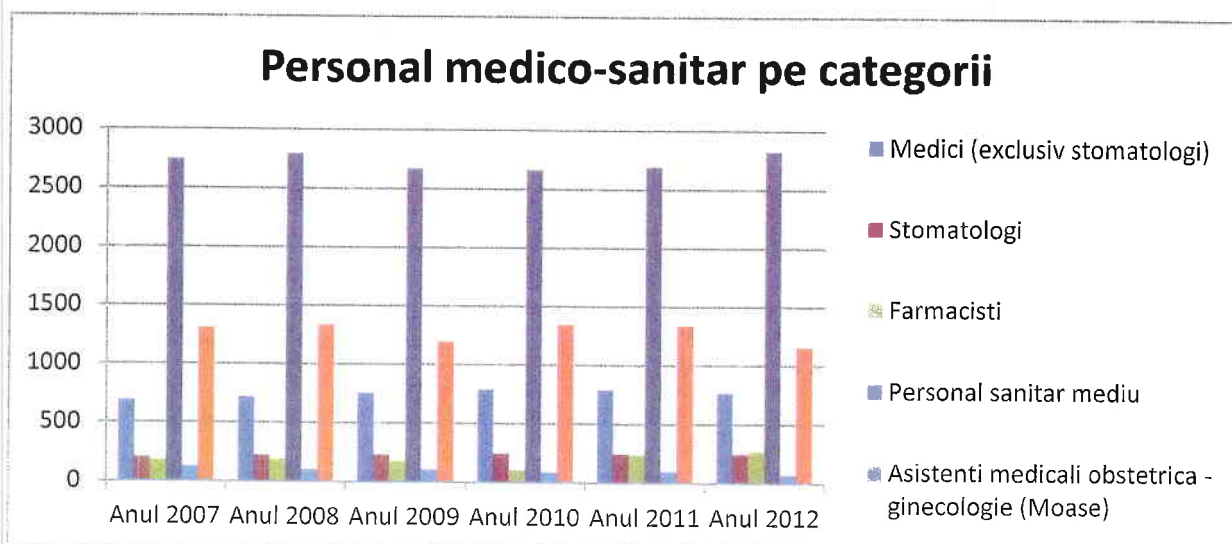
REPARTIȚIA UNITĂȚILOR SANITARE ȘI SERVICIILOR CONEXE DE SĂNĂȚATE

Sursa datelor: Direcția de Sănătate Publică Neamț - Raport de activitate 2013

În legătură cu accesibilitatea serviciilor de sănătate și repartiția teritorială a acestora putem observa în primul rând o diseminare echitabilă a cabinetelor medicale și a farmaciilor pe teritoriul județului, dar în același timp constatăm și o aglomerare în jurul principalelor zone urbane din județ a spitalelor și a unităților de asistență socială.

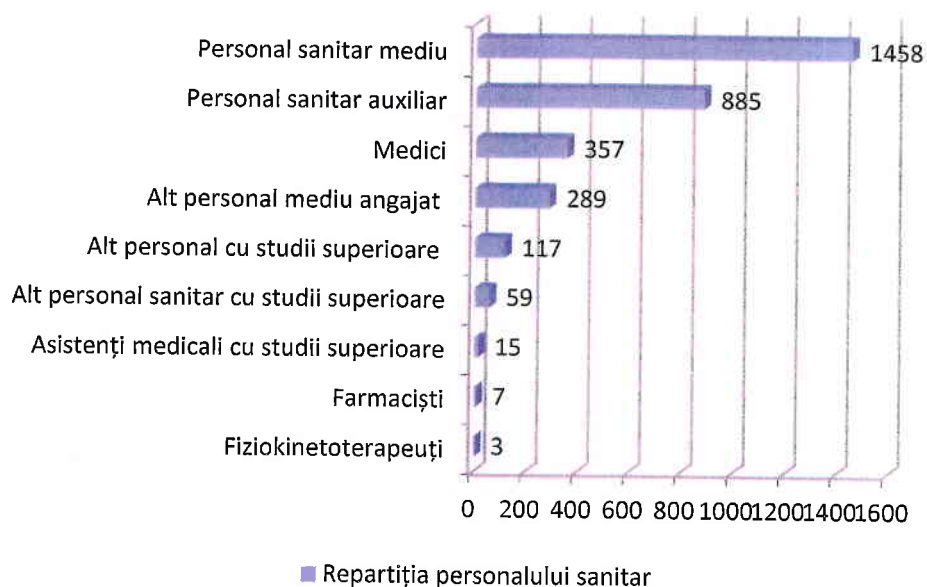
Situația personalului sanitar

Sursa: Institutul Național de Statistică și prelucrarea consultantului

În ceea ce privește evoluția personalului medico-sanitar pe categorii, observăm pentru intervalul de timp 2007-2012 o creștere a numărului de medici la nivelul județului Neamț de peste 10%, în trend cu media națională, dar peste cea regională.

Repartiția personalului sanitar

Sursa: Institutul Național de Statistică și prelucrarea consultantului

Numărul medicilor (exclusiv dentiști), după specialitatea medicală							
Nr. Crt.	Specialitatea medicală	Total	d.c:femei	din Total			
				med.pt.copii		medici rezidenti	
				total	din care femei	total	d.c. femei
A	B	1	2	3	4	5	6
1.	Total, d.c:	356	257	30	26	65	50
2.	Alergologie și imunologie clinică	0	0	0	0	0	0
3.	A.T.I.	17	10	0	0	3	3
4.	Boli infecțioase	12	11	0	0	1	1
5.	Cardiologie	14	10	0	0	5	4
6.	Dermatovenerologie	5	4	0	0	0	0
7.	Diabet zaharat, nutriție și boli metabolice	4	4	0	0	1	1
8.	Endocrinologie	6	6	0	0	2	2
9.	Expertiza medicală a capacității de muncă	0	0	0	0	0	0
10.	Farmacologie clinică	0	0	0	0	0	0
11.	Gastroenterologie	3	3	0	0	1	1
12.	Genetică medicală	0	0	0	0	0	0
13.	Geriatrică și gerontologie	0	0	0	0	0	0
14.	Hematologie	1	1	0	0	0	0
15.	Medicină de familie	3	1	0	0	3	1
16.	Medicină de urgență	22	13	0	0	11	6
17.	Medicină internă	18	14	0	0	2	2
18.	Medicină generală	19	13	0	0	0	0
19.	Medicina muncii	3	2	0	0	0	0
20.	Medicină sportivă	0	0	0	0	0	0
21.	Nefrologie	2	2	0	0	1	1
22.	Neonatologie	8	8	4	4	4	4
23.	Neurologie	12	12	0	0	2	2
24.	Neurologie pediatrică	1	0	0	0	1	0
25.	Oncologie medicală	9	8	0	0	3	3
26.	Pediatrică	24	22	22	20	2	2
27.	Pneumologie	20	17	0	0	4	4
28.	Psihiatrie	11	6	0	0	1	0
29.	Psihiatrie pediatrică	1	1	1	1	0	0
30.	Radioterapie	0	0	0	0	0	0
31.	Recuperare, medicină fizică și balneologie	8	6	0	0	3	2
32.	Reumatologie	4	3	0	0	0	0
33.	Chirurgie cardiovasculară	0	0	0	0	0	0
34.	Chirurgie generală	20	3	0	0	1	0
35.	Chirurgie orală și maxilo- facială	1	1	0	0	0	0
36.	Chirurgie pediatrică	3	2	2	1	1	1
37.	Chirurgie plastică-microchirurgie reconstructivă	1	1	0	0	0	0
38.	chirurgie toracică	2	1	0	0	1	0
39.	Chirurgie vasculară	0	0	0	0	0	0

40.	Neurochirurgie	1	1	0	0	0	0
41.	Obstetrică- ginecologie	18	15	0	0	2	1
42.	Oftalmologie	5	5	0	0	0	0
43.	Ortopedie și traumatologie	9	2	1	0	0	0
44.	O.R.L.	8	3	0	0	0	0
45.	Urologie	5	1	0	0	1	0
46.	Anatomie patologică	4	3	0	0	0	0
47.	Epidemiologie	7	6	0	0	0	0
48.	Igienă	3	2	0	0	0	0
49.	Medicină de laborator	15	15	0	0	3	3
50.	Medicină legală	6	3	0	0	1	1
51.	Medicină nucleară	0	0	0	0	0	0
52.	Radiologie – imagistică medicală	20	15	0	0	5	5
53.	Sănătate publică și management	1	1	0	0	0	0
54.	Altă specialitate medicală	0	0	0	0	0	0

Sursa: Direcția de Sănătate Publică Neamț

3.7. Analiza SWOT – Populație și dezvoltare socială

Puncte Tari	Puncte slabe
- Rata șomajului sub media regională - Evoluția pozitivă a numărului de unități sanitare din sectorul majoritar privat - Creșterea numărului de medici în intervalul 2007 – 2012 (peste 10%)	- Diminuarea constantă a densității populației din județul Neamț - Fenomenul migrației interne și externe, cu precădere în rândul populației tinere (20-34 de ani) - Numărul relativ ridicat al persoanelor beneficiare de prestații sociale - Diminuarea numărului de elevi din învățământul profesional, datorat reorganizării din sistemul educațional - Diminuarea, în intervalul 2009-2012, cu aproximativ 40% a numărului de studenți înscriși
Oportunități	Amenințări
- Creșterea gradului de implicare al cetățenilor în viața comunității și dezvoltarea societății civile. - Creșterea implicării mediului privat și non-guvernamental în furnizarea de servicii medicale, educaționale și de asistență socială - Multiplicarea numărului de inițiative de tip parteneriat public-privat - Promovarea egalității de șanse	- Insuficienta implicare a comunității, a mediului de afaceri și cetățenilor în acțiuni sociale, de binefacere la nivelul comunităților locale - Lipsa personalului de specialitate (asistenți sociali, psihologi, terapeuți, etc.) în domeniul asistenței sociale - Diminuarea populației școlare și a personalului didactic din învățământul preuniversitar

3.8. Provocări strategice – Populație și dezvoltare socială

- ✓ Sprijinirea înființării, dezvoltării și funcționării serviciilor sociale primare la nivelul comunităților locale în parteneriat cu asociațiile non-guvernamentale prezente în județ
- ✓ Facilitarea accesului la serviciile publice de asistență medicală și socială și încurajarea dezvoltării parteneriatelor public - private
- ✓ Implicarea comunităților locale în implementarea proiectelor și în procesul deciziilor strategice la nivel local
- ✓ Dezvoltarea învățământului profesional în parteneriat cu sectorul privat, pentru a facilita integrarea tinerilor pe piața muncii
- ✓ Promovarea dezvoltării economiei sociale și integrarea grupurilor marginalizate
- ✓ Susținerea dezvoltării IMM-urilor la nivel local prin crearea de oportunități pentru întreprinzătorii locali întorși în țară
- ✓ Crearea unei structuri specializate de monitorizare și consiliere a copiilor cu părinții plecați la muncă în străinătate

3.9. Concluzie – Populație și dezvoltare socială

Problema socială de fond a județului Neamț este cea legată de depopulare și îmbătrânirea populației, mai ales în zona rurală. Evoluția demografică negativă a județului este cauza unor evoluții negative la nivelul activității economice și indirect asupra finanțării și viabilității tuturor serviciilor de asistență socială (scăderea contribuțiilor).

Cu toate acestea, la originea fenomenului de migrație (atât către centre urbane din țară cât și în afara țării) se află lipsa de oportunități economice și de carieră, fenomen ce agravează depopularea generată de îmbătrânirea populației (natalitate scăzută).

Prin creșterea nevoilor de asistență socială, prin creșterea ratei de dependență, fenomenul de îmbătrânire și depopulare pune presiune asupra sistemelor de asistență socială și servicii publice și comunitare. Rata înaltă de inactivitate în rândul persoanelor apte de muncă precum și numărul persoanelor încadrate cu diferite grade de handicap se adaugă pentru a crește presiunea asupra sistemului de asistență socială din județ (numărul beneficiarilor de prestații sociale la nivel județean este ridicat).

O altă problemă majoră a asistenței sociale este furnizarea ei fără un obiectiv clar de reinserție socială și pe piața muncii (pentru persoanele apte de muncă), de reautonomizare a persoanei prin furnizarea acelor competențe și oportunități care să o scoată din starea de dependență.

Aceste tendințe și abordări pun pe termen scurt și mediu problema eficacității sistemului de asistență socială (poate el să își atingă obiectivele în termeni de protejare și asigurare a unui nivel de trai decent pentru populația asistată a județului?) și pe termen mediu și lung cea a sustenabilității sistemului în întregul său (lipsa de finanțare și de personal în condițiile creșterii nevoilor).

De aceea este urgentă luarea unor măsuri care să asigure o mai bună implicare a comunității și a societății civile în general în furnizarea de servicii și prestații sociale care să conducă, pe baze locale (subsidiaritate), la creșterea eficacității și eficienței serviciilor sociale, contribuind și la obiectivul european al dezinstituționalizării. De asemenea dezvoltarea unei economii sociale trebuie să preia o

parte din sarcinile actuale ale sistemului de protecție și asistență socială, mai ales în zonele cartierelor defavorizate din orașe și în zonele rurale slab populate. Implicarea mediului de afaceri ar trebui încurajată pentru a identifica oportunități reale de integrare pe piața muncii a grupurilor defavorizate și/sau sărace (romi, persoane cu handicap ușor, etc.).

4. Mediu

4.1. Cadru natural

Cadrul natural al județului Neamț este divers și complex, de o mare frumusețe, incluzând câmpii, dealuri, văi și munți. Acesta prezintă o mare varietate de formațiuni vegetale, game de culori și forme, toate acestea conferindu-i acestui teritoriu un caracter de specificitate aparte.

Ariile naturale protejate din județul Neamț

Parcuri Naționale

- **Cheile Bicazului-Hășmaș** – 3315,82 ha pe teritoriul Județului Neamț (comunele Bicaz Chei, Bicazu Ardelean, Dămuc), 3621,27 ha pe teritoriul Județului Harghita
- **Ceahlău** -- 7742,5 ha, aflate doar pe teritoriul Județului Neamț (orașul Bicaz, comunele Bicazul Ardelean, Ceahlău și Tașca)

Parcuri naturale

Vânători-Neamț – 30818 ha, aflate în întregime pe teritoriul Județului Neamț (Agapia, Bălțătești, Brusturi, Crăcăoani, Vânători Neamț, Răucești, Pîpirig și orașul Tg. Neamț).

Rezervații forestiere

- **Dobreni** -- Comuna Dobreni, 37 ha
- **Pângărați** – Comuna Pângărați, 2 ha
- **Codrul Secular Runc** – Localitatea Bahna, 58 ha
- **Secu** – Localitatea Secu, 776,7 ha, în cadrul ROSPA0129 Masivul Ceahlău
- **Gosman** -- Comuna Tarcău, 175 ha
- **Polița cu Crini** – Comuna Ceahlău, 370 ha; în cadrul Parcului Național Ceahlău
- **Codrii de Aramă** – Comuna Agapia, 7 ha;
- **Pădurea de Argint** – Comuna Agapia, 2 ha.

Rezervații faunistice

- **Rezervația de zimbri Neamț** – Comuna Vânători-Neamț, 11500 ha; în cadrul Parcului Natural Vânători
- **Brateș** – Comuna Tarcău, 30,7 ha
- **Borca** – Comuna Borca, 357 ha

Rezervații floristice

- **Dealul Vulpii-Botoaia (Ochiul de stepă)** – Municipiul Piatra-Neamț, 2 ha

Rezervații paleontologice

- **Locul fosilifer Cozla** - Municipiul Piatra-Neamț, 10 ha
- **Locul fosilifer Pietricica** - Municipiul Piatra-Neamț, 39,50 ha
- **Locul fosilifer Cernegura** - Municipiul Piatra-Neamț, 198,2 ha în cadrul ROSCI0156 Munții Goșman
- **Locul fosilifer Agârcia** - Municipiul Piatra-Neamț, 1 ha

Rezervații acvatice

- **Pârâul Borcuța** – Comuna Borca, 1,2 ha
- **Lacul Cuejdel** – Comuna Gârcina, 114 ha
- **Lacul Izvorul Muntelui** – Orașul Bicaz, 150 ha, parțial în ROSPA0129 Masivul Ceahlău

Arii de protecție specială avifaunistică

- **Lacul Vaduri** – Comuna Alexandru cel Bun, 119 ha
- **Lacul Pângărați** – Comuna Pângărați, 153 ha

Monumente ale naturii

- **Cascada Duruitoarea** – Comuna Ceahlău, 1 ha; în cadrul Parcului Național Ceahlău
- **Cheile Bicazului** – Comuna Bicaz-Chei, 11.600 ha; în cadrul Parcului Național Cheile Bicazului-Hășmaș
- **Cheile Sugăului** – Comuna Bicaz-Chei, 90 ha, în ROSCI0033 Cheile Sugăului Munticelu
- **Stânca Șerbești** – Comuna Ștefan cel Mare, 5 ha
- **Piatra Teiului** – Comuna Poiana Teiului, 0,2 ha
- **Peștera Toșorog** – Comuna Bicazu Ardelean, 0,1 ha
- **Peștera Munticelu** – Comuna Bicazu Ardelean, 1 ha, în ROSCI0033 Cheile Sugăului Munticelu.

4.2. Biodiversitate

Ca urmare a marii diversități de biotopuri și habitate, Județul Neamț posedă o floră și o faună bogate.

Identificarea habitatelor în Județul Neamț a fost realizată luând în considerare o serie de factori precum speciile dominante, formarea plantelor, caracteristicile zonei, locația geografică, altitudinea, topografia, rocile și solul.

În total, au fost identificate următoarele 35 de habitate:

- Habitate de apă dulce – 7 habitate
- Habitate specifice pajiștilor și tufărișurilor – 13 habitate
- Habitate de turbărie și mlaștina – 2 habitate
- Habitate de rocă și grotă – 4 habitate

- Habitate de pădure – 9 habitate

Flora județului cuprinde 2269 specii de plante dintre care 8 sunt plante protejate acoperite de Anexele la Directiva Habitadelor, 4 dintre ele sunt acoperite de Anexele la Convenția Bern și 27 sunt listate în Anexele la EGO 57/2007 privind regimul zonelor protejate, conservarea habitatelor naturale și conservarea florei și faunei sălbatice.

Fauna Județului Neamț cuprinde 454 specii de animale, cele mai multe dintre ele fiind protejate de diferite legi naționale și internaționale. În EGO 57/2007, au fost identificate 136 specii de nevertebrate (10 din ele fiind specii protejate), 32 specii de pește (10 din ele fiind specii protejate), 15 specii de amfibieni (toate protejate) 10 specii de reptile (8 protejate), 203 specii de păsări (126 protejate) și 58 specii de mamifere (41 protejate).

Ariile naturale protejate de interes comunitar

SPA – declarate prin HG. nr. 971 din 5 octombrie 2011 pentru modificarea și completarea Hotărârii Guvernului nr. 1.284/2007 privind declararea ariilor de protecție specială avifaunistică - parte integrantă a rețelei ecologice europene Natura 2000 în România.

Nr. crt.	Denumire	Localizare	Suprafața (ha)		Suprafața suprapusă pe supraf. ANP (%)	Plan de management
			Totală	Pe terit. județului		
1.	ROSPA0018 Cheile Bicazului-Hășmaș	Județele Neamț (comunele Bicaz Chei, Bicazu Ardelean, Dămuc) și Harghita	7961	3582.4	Include Parcul Național Cheile Bicazului Hășmaș	DA
2.	ROSPA0072 Lunca Siretului Mijlociu	Județele Iași, Neamț (comunele Doljești, Gâdinți, Horia, Icușești, Ion Creangă, Sagna, Secuieni, Tămășeni și municipiul Roman), Bacău	10455	5436,6	-	DA
3.	ROSPA0107 Vânători-Neamț	Județele Neamț (comunele Agapia, Bălțătești, Brusturi, Crăcăoani, Gârcina, Hangu, Pipirig, Răucești, Vânători Neamț și orașul Tîrgu	30841	30841	Include Parcul Natural Vânători Neamț – 30818 ha.	DA

		Neamț) și Suceava				
4.	ROSPA0125 Lacurile Vaduri și Pângărați	Județul Neamț - Comunele Alexandru cel Bun și Pângărați și orașul Piatra Neamț	452	452	272	DA
5.	ROSPA0129 Masivul Ceahlău	Județul Neamț (Comunele Bicazu Ardelean, Ceahlău, Grințieș, Tașca și Orașul Bicaz) și județul Harghita	27.837	27827	7742.5	NU
6.	ROSPA0138 Piatra Șoimului- Scorțeni- Gârleni	Județul Neamț (comunele Borlești, Cândești, Dumbrava Roșie, Piatra Șoimului, Rediu și Tazlău și orașul Piatra Neamț) și jud. Bacău	37.445	20594.7	-	NU

SCI - declarate prin Ordin nr. 2387/2011 pentru modificarea și completarea Hotărârii Guvernului nr. 1.964/2007 privind instituirea regimului de arie naturală protejată a siturilor de importanță comunitară, ca parte integrantă a rețelei ecologice europene Natura 2000 în România.

Nr. crt.	Denumire	Localizare	Suprafața (ha)		Suprafața suprapusă pe suprafa. ANP (%)	Plan de Management
			Totală	Pe terit. județului		
1.	ROSCI0024 Ceahlău	Județul Neamț (orașul Bicaz, comunele Bicazu Ardelean, Ceahlău, Grințieș, Tașca)	7737	7737	Este inclus în totalitate în Parcul Național Ceahlău 100	Da
2.	ROSCI0027 Cheile Bicazului – Hășmaș	Județele Neamț (comunele Bicaz Chei, Dămuc) și Harghita	7642	3286	Este inclus în totalitate în Parcul Național Cheile Bicazului-	Da

					Hășmaș 100	
3.	ROSCI0033 Cheile Șugăului – Munticelu	Județul Neamț (comunele Bicaz Chei și Bicazu Ardelean)	335	335	Include Rezervația Naturală Cheile Șugăului – Munticelu – 26.8	Nu- in curs de elaborare prin Proiect POS Mediu
4.	ROSCI0152 Pădurea Floreanu- Frumușica- Ciurea	Județul Neamț (comuna Stănița) și județul Iași	18.978	2277.3	-	Nu
5.	ROSCI0156 Munții Goșman	Județul Neamț (Comunele Alexandru cel Bun, Dumbrava Roșie, Piatra Șoimului, Pângărați și Tarcău și orașul Piatra Neamț)	17.156	17.156	Include Locurile Fosilifere Cernegura și Agârcia 1,15%	NU
6.	ROSCI0270 Vânători - Neamț	Județul Neamț (comunele Agapia, Bălțătești, Brusturi, Crăcăoani, Gârcina, Hangu, Pipirig, Răucești, Vânători- Neamț și orașul Tîrgu Neamț) și județul Suceava	30206	30206	Include parțial Parcul Natural Vânători Neamț	DA
7.	ROSCI0323 Munții Ciucului	Județul Neamț (comunele Dămuc, Tarcău) și județele Bacău și Harghita	59.641	-	-	NU
8.	ROSCI0363 Râul Moldova între Oniceni și Mitești	Județul Neamț (comunele Drăgănești, Păstrăveni, Răucești, Timișești, Urecheni, Țibucani),	3.215	1028,8	-	NU- în curs de elaborare prin proiect POS Mediu

		județele Iași și Suceava				
9.	ROSCI0364 Râul Moldova între Tupilați și Roman	Județul Neamț (comunele Botești, Cordun, Dulcești, Gherăești, Horia, Tupilați, Văleni, Țibucani și orașul Roman) și județul Iași	4.720	4.720	-	NU - în curs de elaborare prin proiect POS Mediu
10.	ROSCI0365 Râul Moldova între Păltinoasa și Ruși	Județul Neamț (comuna Drăgănești) și județul Suceava	5.303	106	-	NU - în curs de elaborare prin proiect POS Mediu
11.	ROSCI0378 Râul Siret între Pașcani și Roman	Județul Neamț (comunele Doljești, Gădinți, Horia, Ion Creangă, Sagna, Tămășeni și orașul Roman) și județul Iași	3.711	1447,2	Se suprapune parțial peste ROSPA Lunca Siretului Mijlociu	NU

În concluzie este important de menționat faptul că ariile naturale protejate, prin valoarea lor naturală și gradul redus al intervenției umane pe teritoriul lor, sunt cele mai bune exemple de gestionare a patrimoniului natural, iar integrarea și corelarea acestora sub forma unor coridoare verzi poate constitui o valoare adăugată mare pentru teritoriul județului Neamț.

4.3. Interacțiunea Agricultură – Mediu

Pe lângă sectorul industrial, sectorul agricol poate deveni o importantă sursă de poluare, cu posibil impact negativ asupra calității mediului (în special asupra apei și solului), asupra biodiversității naturale cât și asupra florei și faunei, putând afecta sau chiar distruge unele ecosisteme.

Evoluția utilizării solului în agricultură în ultimii ani în Județul Neamț este prezentată în tabelul de mai jos:

Evoluția utilizării solului în agricultură (suprafață – ha)										
Nr.	Utilizare	Suprafața [ha]								
		2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
1.	Teren arabil	170.555	170.454	170.375	170.349	170.721	170.992	171.061	170.930	170.923
2.	Pășuni	68.432	68.168	68.739	68.945	69.107	69.228	69.645	69.774	69.906
3.	Fânețe și terenuri înierbate natural	40.628	40.995	40.687	40.614	40.419	40.341	40.168	40.106	40.170
4.	Podgorii și pepiniere, culturi viță de vie	1.082	1.072	1.084	947	912	684	705	780	676
5.	Livezi și pepiniere arbori	2.843	2.813	2.705	2.630	2.471	2.418	2.572	2.411	2.229
TOTAL AGRICULTURĂ Suprafață		283.540	283.502	283.590	283.485	283.632	283.663	284.051	284.002	283.905

Impactul unor factori – precum eroziunea, alunecările de teren, zonele inundabile, efectele acizilor, compactarea, deficitul de nutrienți etc. – asupra calității solului în Județul Neamț se prezintă după cum urmează:

Impactul unei serii de factori asupra situației calității solului					
Județul Neamț		Suprafața (ha)			
	Factori dăunatori	2009	2010	2011	2012
	Eroziune	64.815,78	65.338,03	65.775,21	64.815,00
	Alunecări de teren	25.117,12	25.202,34	25.455,28	25.117,00
	Zone inundabile	14.971,99	16.085,71	16.808,19	14.972,00
	Daune acizi	52.911,00	52.170,00	51.767,00	104.269,00
	Compactare sol cauzată de lucrări improprii	63.339,86	67.952,64	68.646,75	63.340,00
	Deficit nutrienți	152.478,00	155.474,00	158.826,00	152.478,00
	Volum edafic redus	1.519,02	1.519,02	1.519,02	79.364,00
	Salinizare	-	-	-	-
	Exces de umiditate în sol	63.805,00	65.875,60	66.276,79	63.805,00
	Gleizare	4.894,21	6.033,63	7.239,16	4.894,00
	Pseudo-gleizare	17.380,06	19.213,46	19.563,35	17.380,00
	Secetă periodică	3.920,00	-	-	39.200,00
	Deșertificare	-	-	-	1.519,00

În ceea ce privește impactul a diferiți factori asupra calității solului se observă o majorare considerabilă a volumului edafic redus (grosimea solului până la rocile compacte și masive) și a daunelor cauzate de acizi.

4.4. Rețeaua hidrografică

Sistemul de Gestionare a Apei Neamț acoperă aproape întreaga suprafață a județului, cu excepția părții estice care este acoperită de bazinul hidrografic al Râului Bârlad. Lungimea rețelei hidrografice codificate a Județului Neamț este de 2150 km; există un număr de 39 de baraje folosite pentru producția de electricitate, pescuit și protecție împotriva inundațiilor. Volumul total al acestor acumulări este de 1306,546 milioane m³.

Principalele râuri în Județul Neamț sunt Siret, Moldova, Bistrița, Ozana și Tazlău. Principalele caracteristici ale acestor râuri sunt prezentate succint în tabelul de mai jos.

Nr.	Râuri	Stație Hidrometrică	Deversări maxime în 2010 (m ³ /s)	Deversări medii multi-aniuale (m ³ /s)
Bazin hidrografic Siret				
1.	Siret	Nicolae Bălcescu	192 / 27,10	37,7
2.	Moldova	Roman	473 / 7,08	31,9
3.	Bistrița	Frunzeni	167 / 25,10	19,0
4.	Neamț (Ozana)	Dumbrava	71,2 / 6,08	3,52
5.	Tazlău	Tazlău	62,5 / 22,10	1,33

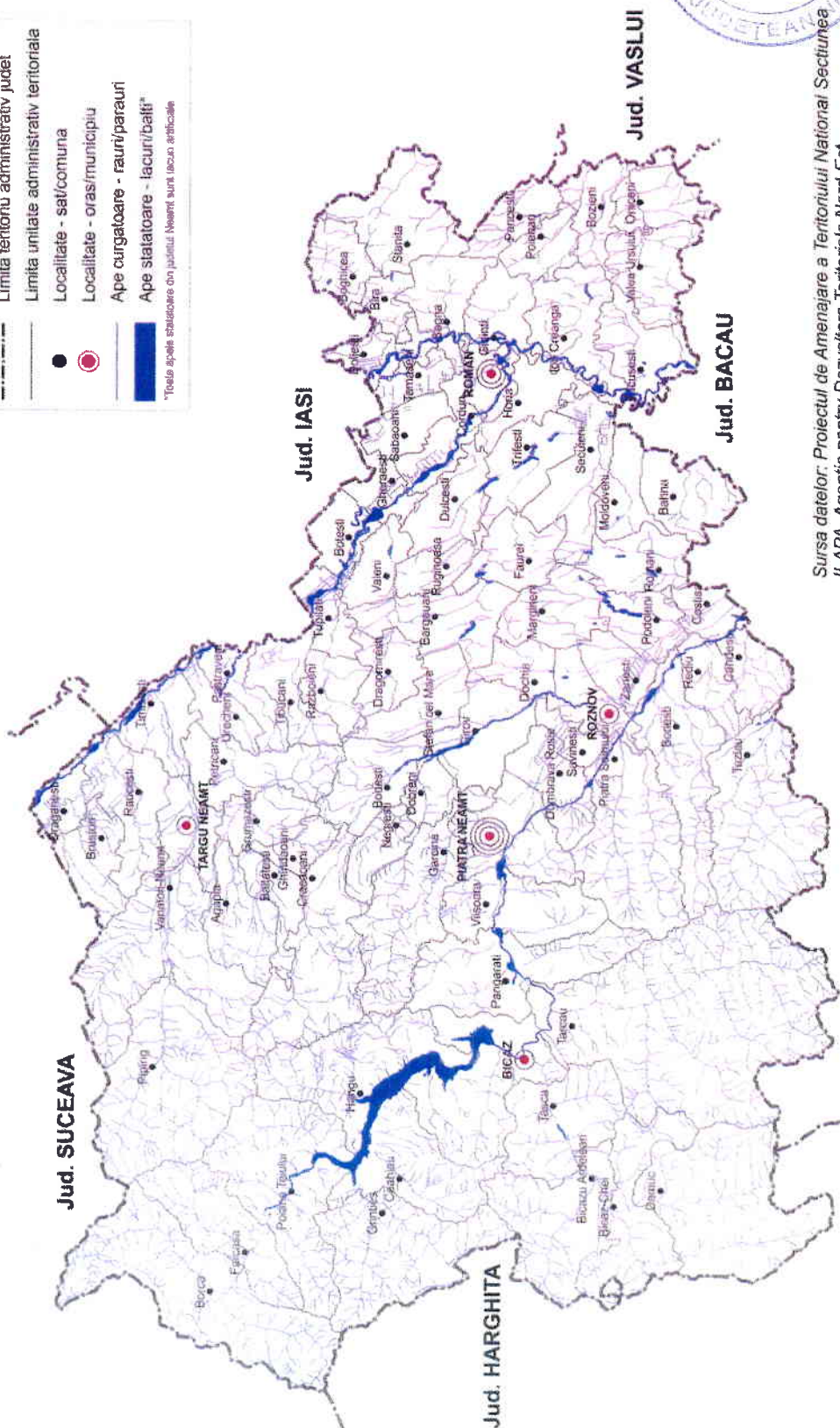
Apele subterane reprezintă principala sursă de alimentare cu apă pentru populația județului; apa subterană este folosită ca sursă centralizată pentru zonele urbane și ca sursă locală – fântâni, fronturi de captare-pentru zonele rurale.

RETEAUA HIDROGRAFICA A JUDETULUI NEAMT

LEGENDA

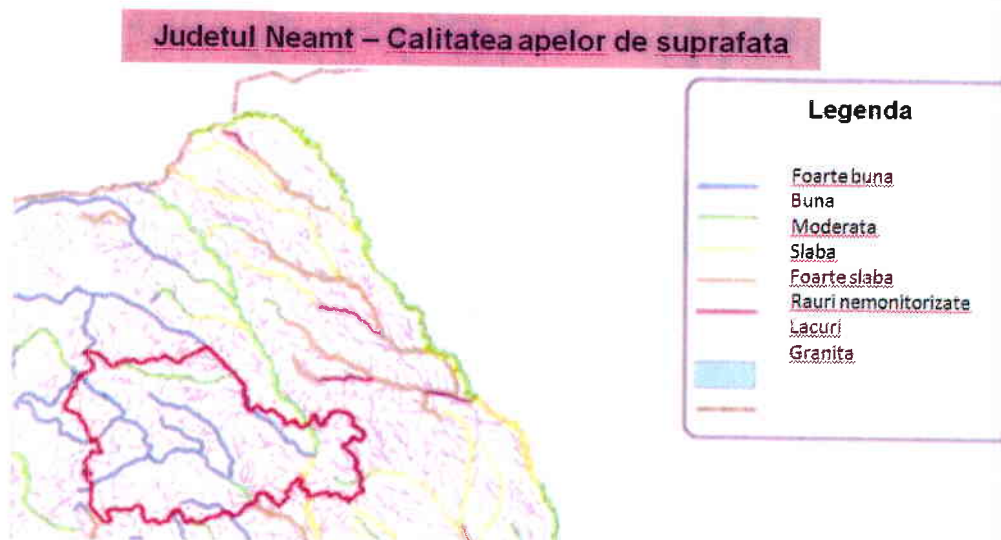
- Limita teritoriu administrativ judet
  - Limita unitate administrativ teritoriala
  - Localitate - sat/comuna
  - Localitate - oras/municipiu
  - Ape curgatoare - rauri/parauni
  - Ape statatoare - lacuri/balti*
- *Toate apele statatoare din judetul Neamt sunt lacuri artificiale

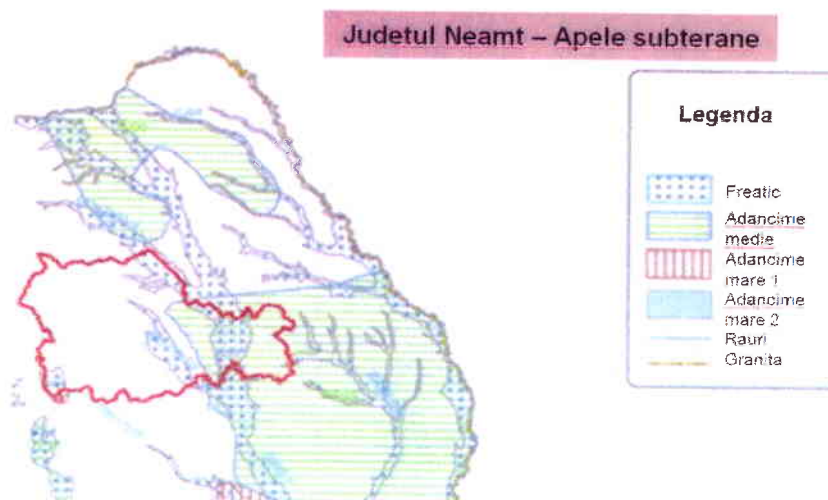
Sursa datelor: Proiectul de Amenajare a Teritoriului National Sectiunea II-APA, Agentia pentru Dezvoltare Teritoriala Nord-Est

Calitatea râurilor

Rețeaua hidrografică cuprinde bazinul hidrografic al râului Siret. Afluenții principali ai Siretului sunt râul Bistrița și râul Moldova, iar un afluent principal al râului Moldova este râul Neamț (Ozana). Sursă importantă de apă de suprafață pentru producția de apă potabilă este sursa de suprafață Bâta Doamnei pe râul Bistrița care face parte din bazinul Siret / Bistrița.

Resursele de apă subterană sunt disponibile în văile râurilor principale și într-o măsură mai mică în văile afluenților. Unele dintre aceste surse sunt poluate de activitățile agricole, locații de depozitare a deșeurilor, deversarea de ape uzate, industrie și alte activități. Principalele surse de apă subterană folosite pentru producția de apă potabilă sunt Vaduri (sistemul Piatra Neamț), Simionești (sistemul Roman), Lunca și Preuteuști (sistemul Tîrgu Neamț) și Timișești (sistemul Iași). Acestea sunt localizate în văile Bistrița, Neamț și Moldova. Următoarea figură oferă o perspectivă asupra surselor de apă subterană:

Sursa : Master Planul județului Neamț - APA SERV S.A.

4.5. Infrastructura de mediu

Rețelele de infrastructură rutieră, de apă și canalizare provoacă probleme în majoritatea județelor din nord-estul țării. Tehnologia industrială și agricolă este în mod evident învechită, personalul are un nivel scăzut de calificare, există totodată probleme de mediu cauzate de lipsa resurselor de apă, despăduriri, alunecări de teren de amploare și existența stratului freatic la mare adâncime.

Lista operatorilor economici care administrează rețelele de apă/canal

1. **Compania Județeană Apa Serv S.A.** este operator regional al Serviciului Public de alimentare cu apă și canalizare din județul Neamț.

Aria de operare ApaServ în județul Neamț este împărțită în trei zone:

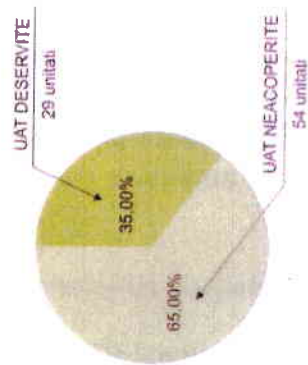
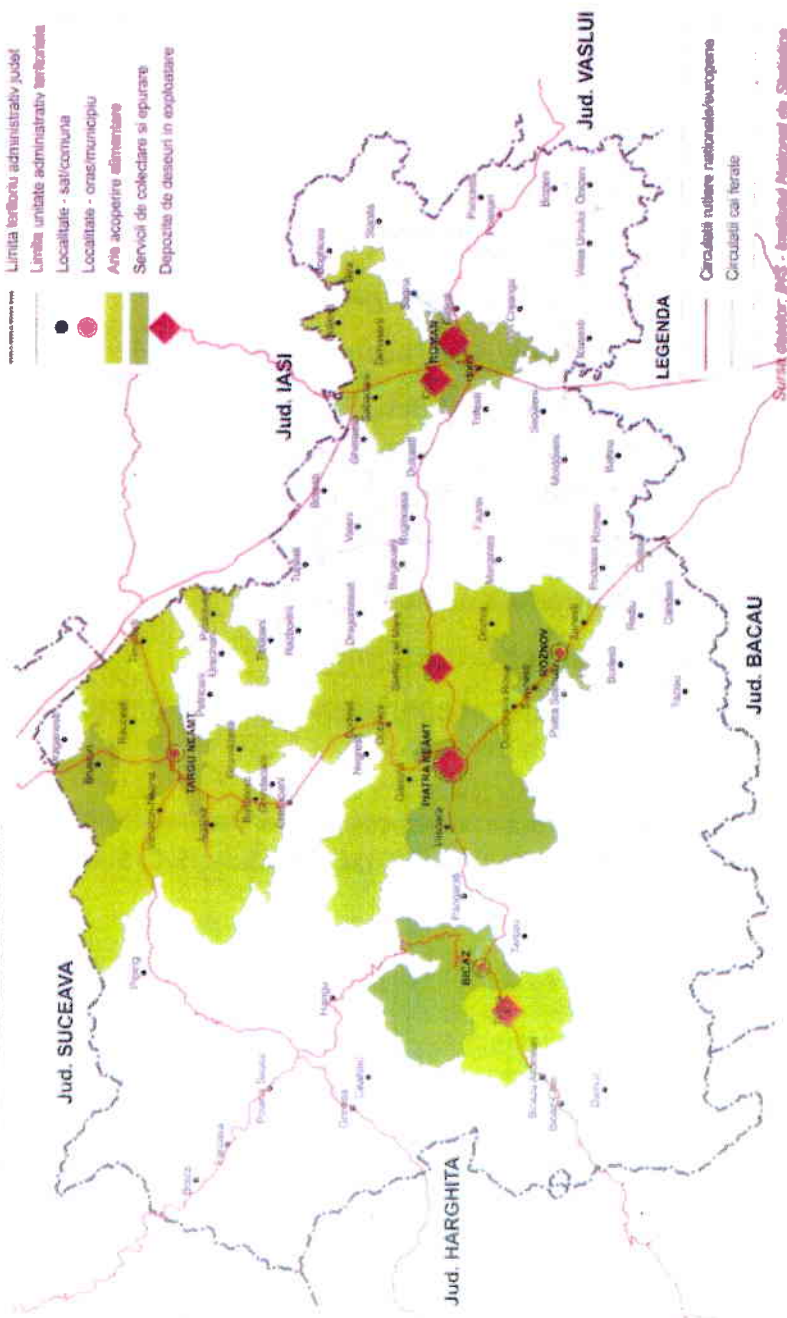
- Zona Sud: Piatra-Neamț – Bicăz;
- Zona Est: Roman;
- Zona Nord: Tîrgu Neamț.

În prezent compania asigură:

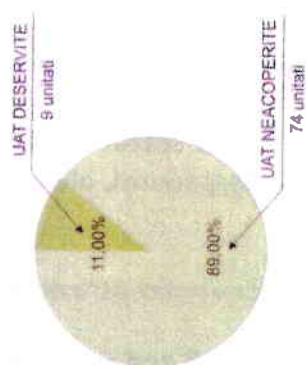
- servicii de furnizare a apei potabile în:
  - 2 municipii: Piatra-Neamț, Roman;
  - 3 orașe: Tîrgu Neamț, Bicăz, Roznov;
  - 24 comune: Alexandru cel Bun, Dumbrava Roșie, Săvinești, Gârcina, Girov, Dochia, Zănești, Bodești, Dobreni, Ștefan cel Mare, Tașca, Horia, Tămășeni, Săbăoani, Cordun, Bâra, Răucești, Grumăzești, Vânători, Bălțătești, Agapia, Păstrăveni, Timișești, Brusturi.
- servicii de colectare și epurare a apelor uzate în:
  - 2 municipii: Piatra-Neamț, Roman;
  - 3 orașe: Tîrgu Neamț, Bicăz, Roznov;
  - 4 comune: Alexandru cel Bun, Săvinești, Horia, Brusturi.

2. **S.C. APAVITAL S.A.** Iași deservește comunele Timișești, Doljești, Săbăoani (sat Traian), operatori economici din zona Roman (S.C. Mittal Steel S.A., S.C. Suinprod S.A., etc).

HARTA OPERATORILOR ECONOMICI CARE ADMINISTREAZA REELELE DE APA/CANAL

PROCENTUL DE ACOPERIRE ALIMENTARE A CANAL

PROCENTUL DE SERVICII DE COLECTARE ȘI EPURARE A APELOR UZATE

Alimentare cu apă

Toate orașele din județ și aproape 42 % din localități beneficiază de sisteme existente de alimentare cu apă. În special pentru componentele vechi ale acestor sisteme pot fi prezentate succint următoarele probleme principale depistate:

Probleme generale:

- Pierderi mari de apă (peste 50 %);
- Avarii conducte pe perioada refacerii drumurilor;
- Conducte din azbociment în unele segmente de rețea (care sunt totuși în curs de înlocuire).

Probleme specifice pentru Județul Neamț:

- Pericol pentru sursele de apă de suprafață:

Râul Bistrița: risc sporit de poluare rezultând din bazinul hidrografic extins (întreaga zonă localizată în România)

- Sisteme de transport lungi
- Niveluri de presiune scăzută parțial ca urmare a sistemelor învechite

Principalele probleme critice sunt legate de calitatea apei, în special în cazul puțurilor din zona rurală. Pentru asigurarea conformării în sectorul alimentării cu apă, toate comunele afectate de calitatea precară a apei trebuie să beneficieze de sisteme adecvate de alimentare cu apă. Alte probleme critice sunt reprezentate de valoarea redusă a analizelor de apă și de pericolul potențial pentru sursele de apă de suprafață. Sunt necesare eforturi generale în domeniul controlului calității apei, protecției și totodată în domeniul reabilitării și protecției surselor subterane.

Apa uzată

Abordarea în domeniul colectării și tratării apelor uzate este determinată și ea de datele impuse pentru conformare până la care trebuie implementate valorile ridicate pentru efluent. În primul rând trebuie să se asigure îmbunătățirea tratării apelor uzate, care la rândul ei trebuie să fie derulată împreună cu măsuri de reabilitare hidraulică pentru rețelele de canalizare existente.

Principalele obiective în domeniul apelor uzate sunt:

- reducerea în mod eficient a infiltrărilor în sistemele de colectare a apelor uzate;
- operarea eficientă a facilităților existente de epurare a apelor uzate,
- eliminarea oricăror riscuri de contaminare provenind de la consumatori non-casnici;
- creșterea gradului de conectare la sistemele de colectare a apelor uzate.

În ceea ce privește situația stațiilor de epurare din județ, acestea sunt vechi și în stare degradată, deversând efluentul direct în râuri și emisari. Situația este cauzată preponderent de faptul că facilitățile existente nu funcționează, sunt vechi și au o proiectare învechită sau sunt într-o stare avansată de degradare.

Prin proiectul „Reabilitarea și extinderea sistemelor de alimentare cu apă și de canalizare în județul Neamț” din POS Mediu, faza 1 sunt în derulare o serie de lucrări de reabilitare și extindere a

rețelelor de alimentare cu apă și canalizare, precum și a stațiilor de tratare apă și epurare apă uzată. Prin acest proiect se urmărește creșterea calității serviciilor de alimentare cu apă și canalizare, precum și creșterea ratelor de conectare a populației din aglomerările mari (peste 10.000 locuitori) în vederea conformării cu directivele europene.

În următoarele faze ale acestui proiect se urmărește creșterea calității serviciilor de alimentare cu apă și canalizare, precum și creșterea ratelor de conectare a populației din aglomerările mici (sub 10.000 locuitori) în vederea conformării cu directivele europene.

Sistemele de colectare a apelor uzate trebuie să fie extinse pentru a include întreaga populație deservită. Sistemele existente de colectare a apelor uzate sunt în stare avansată de uzură, ca urmare a nivelului mare al exfiltrării apelor uzate și infiltrărilor / conectărilor între colectoarele de apă uzată și cele de apă pluvială.

4.6. Poluarea apei

Surse majore de poluare

În mod curent, sursele majore de poluare în județ sunt:

- Marile aglomerări urbane care deversează cele mai mari încărcări poluante (substanțe organice, amoniac, metale grele etc.) din stațiile de epurare municipale și industriale cu randament de tratare insuficient. Un procent ridicat al stațiilor de epurare existente funcționează inadecvat ca urmare a lipsei de finanțare, lipsei de management și capacitate de operare, folosirea de echipamente învechite și depășite și recurgerea la procese de tratare inadecvate.
- Agenții producători de energie termică și electrică, industria de procesare chimică și industria prelucrătoare a metalelor, care deversează cele mai mari volume de apă uzată.
- Rampe municipale sau industriale de depozitare a deșeurilor solide, cu sisteme inadecvate sau inexistente de colectare și tratare a levigatului, care este deversat în cursuri de apă.
- Surse difuze și punctuale de poluare din agricultură (zootehnie, creștere a animalelor etc.).

Următorul tabel prezintă statutul curent al Stațiilor de epurare existente în Județul Neamț.

Stații de epurare existente în Județul Neamț						
Localitate	Lungime rețea canalizare	Populație racordată	Tip SEAU	Starea curentă a stației de epurare		Râul în care se deversează
	m	P.E.		Componentă stație	Stare	
Piatra	89.,600	68.859	M + B	Lucrări civile:	Adecvat	Râul Bistrița

Stații de epurare existente în Județul Neamț						
Localitate	Lungime rețea canalizare	Populație racordată	Tip SEAU	Starea curentă a stației de epurare		Râul în care se deversează
	m	P.E.		Componentă stație	Stare	
Neamț				Partea electromecanică	Adecvat	
Roznov	13.000	2.190	M + B	Lucrări civile: Partea electromecanică	Inadecvat Inadecvat	Râul Bistrița
Bicaz	15.000	5.700	M + B	Lucrări civile: Partea electromecanică	Adecvat Adecvat	Râul Bistrița
Roman	61.000	64.600	M + B	Lucrări civile: Partea electromecanică	Inadecvat Inadecvat	Râul Siret
Țirgu Neamț	24.000	7.424	M + B	Lucrări civile: Partea electromecanică	Adecvat Adecvat	Râul Neamț

În ceea ce privește situația locuitorilor cu locuințele conectate la sistemele de canalizare și epurarea a apelor, la sfârșitul anului 2013, remarcăm următoarele:

- 30,5% din populația totală a județului Neamț este conectată la stații de epurare orășenești (procent aproape identic cu media regională)
- 31,46% din populația totală a județului Neamț este conectată la sisteme de canalizare cu epurare

Analizând situația populației deservite de sistemul public de alimentare cu apă, pentru anul 2012, remarcăm faptul că 47,88% din populația totală a județului Neamț este deservită, cu peste 7 procente mai mult decât media regională.

Impactul deversării apelor uzate

Prin prisma utilizării apelor de suprafață și subterane, impactul apelor uzate deversate (tratate sau netratate) poate fi multiplu. Cele mai relevante impacturi sunt:

- Impact negativ asupra utilizării surselor de suprafață / surselor subterane ca și surse pentru apă potabilă.
- Impact negativ asupra utilizării surselor de suprafață / surselor subterane pentru irigații.
- Reducerea gradului de utilizare a apelor de suprafață pentru pescuit.
- Folosirea apei de suprafață / apei subterane pentru domenii industriale (apa de răcire, apa tehnologică, apa de spălare)
- Impact negativ asupra utilizării apelor de suprafață ca și zone de agrement în regiuni cu importante concentrări de populație.
- Impact negativ general asupra ecosistemelor acvatice ale emisarilor care necesită protecție.

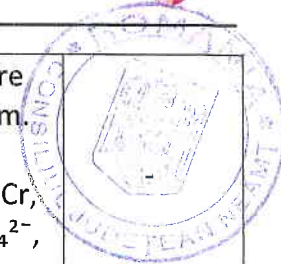
Problemele de calitate a apei provocate de deversările de apă uzată pot fi de ordin igienic, toxic, fizic sau estetic.

Impact asupra apelor de suprafață

Apele de suprafață sunt preponderent afectate de deversarea de ape uzate orășenești și industriale netratate sau tratate insuficient. Așa cum s-a descris în capitolul precedent, majoritatea stațiilor de epurare existente funcționează cu randament foarte scăzut. Întrucât sistemele de aerare ale bazinelor de nămol activ nu funcționează, procesele de tratare sunt reduse la sedimentarea suspensiilor solide.

Sursele de poluare din județul Neamț, conform APM Neamț, sunt:

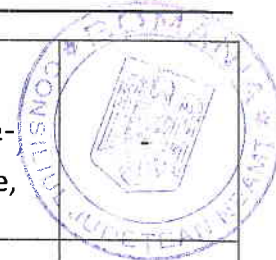
Surse de poluare	Domeniul de activitate	Emisar	Volum ape uzate evacuate (mil.m ³)	Poluanți specifici	Grad de epurare - % -
Piatra Neamț					
S.C. Petrocart S.A.	2112	Rețea canalizări orășenești	0,30	fibră de celuloză, coloranți, produși de înclieiere, Al ₂ (SO ₄) ₃ , etc/ CBO ₅ , CCOCr, MTS	M, B
Inspectoratul de Poliție Neamț	8424	-/-	0,30	agenți deszăpezire carosabil, produse petroliere, factori de contaminare biologică/ CBO ₅ , CCOCr, PO ₄ ²⁻ , MTS, subst.extractibile	-

S.C. TYC IMPEX S.R.L.	5610	-//-	0,07	factori de contaminare biologică, produși chim. de dezinfectie, detergenți/CBO ₅ , CCOCr, subst. extractibile, PO ₄ ²⁻ , MTS	
S.C. Palina Com S.R.L.	1581	-//-	0,03	amelioratori, enzime de fermentație, acid folic, proteine, etc/MTS, CCOCr, CBO ₅ , NH ₄ ⁺	-
Grup Școlar Ghe. Cartianu	8532	-//-	1,18	factori de contaminare biologică, produși chimici pt.dezinfectie, detergenți/ PO ₄ ²⁻ , MTS, subst. extractibile	-
S.C. Kubo Ice S.R.L.	1552	-//-	0,03	aditivi alimentari: coloranți, aromatizanti, îndulcitori, agenți gelifiere, agenți frigorifici, etc/ CBO ₅ , CCOCr, MTS, subst. extractibile	-
Grand Hotel Ceahlău S.R.L.	5510	-//-	1,10	factori de contaminare biologică, detergenți, produși chimici pt.dezinfectie etc/CBO ₅ , CCOCr, NH ₄ ⁺ , PO ₄ ²⁻ , subst. extractibile	-
S.C. Rocom Central S.A.	5510	-//-	0,20	factori de contaminare biologică, detergenți, produși chimici pt.dezinfectie etc/CBO ₅ , CCOCr, NH ₄ ⁺ , PO ₄ ²⁻ , subst. extractibile	-
S.C. Valrodim Impex S.R.L.	5610	-//-	0,02	factori de contaminare biologică, produși chim. de dezinfectie, detergenți/CBO ₅ , CCOCr, subst. extractibile, PO ₄ ²⁻ , MTS	-
Spitalul Județean	8610	-//-	4,4	bacterii, viruși, toxine, alți factori de contaminare biologică/CBO ₅ , PO ₄ ²⁻ , CCOCr, MTS, subst. extractibile	M+dezinfect.

S.C. Liciu Pan Prod S.R.L.	1581	-/-	0,05	amelioratori, enzime de fermentație, acid folic, proteine,etc/MTS, CCOCr, CBO ₅ , NH ₄ ⁺	-
S.C. Panmont S.A.	1581	-/-	0,10	amelioratori, enzime de fermentație, acid folic, proteine,etc/MTS, CCOCr, CBO ₅ , NH ₄ ⁺	-
S.C. Prod Prosper S.R.L.	1011	-/-	0,0058	nitrozamine, aditivi alimentari: coloranți, aromatizanti/ MTS, CBO ₅ , CCOCr	-
S.C. Dustim Prod S.R.L.	1013	-/-	0,10	nitrozamine, aditivi alimentari, factori de contaminare biologică/CBO ₅ , CCOCr, MTS, PO ₄ ²⁻ , subst. extractibile	-
S.C. Langellotti Imp. S.R.L.	1511	-/-	0,33	coloranți, compuși organici volatili din vopsele, solvenți; fibre textile fine, pulberi/NH ₄ ⁺ , CBO ₅ , CCOCr, MTS, subst.extractibile	M
S.C. Feromet S.A.	2593	-/-	0,17	metale grele, subst. organice oxidabile, etc/CBO ₅ , CCOCr, subst.extractibile	-
S.C. Vinalcool S.A.		-/-	0,08	amelioratori, enzime de fermentație, acid folic, proteine,etc/MTS, CCOCr, CBO ₅ , NH ₄ ⁺	-
Bicaz					
S.C. Canguro Wool S.A.	1310	Retea canalizare oraseneasca	0,07	coloranți, compuși organici volatili din vopsele, solvenți; fibre textile fine, pulberi/NH ₄ ⁺ , CBO ₅ , CCOCr, MTS, subst.extractibile	-
Spitalul Orășenesc	8610	-/-	0,04	bacterii, viruși, toxine, alți factori de contaminare biologică/CBO ₅ , PO ₄ ²⁻ , CCOCr, MTS, subst. extractibile	-

Petrom	610	-//-	0.07	produși petrolieri, hidrocarburi aromatice/ NH_4^+ , PO_4^{2-} substanțe extractibile, MTS	
Roman					
S.C. Turoag S.A.	Hotel	Rețea canalizare orașeneas că	0,09	pH,CBO5,CCOCr, MTS, $\text{S}^{2-} + \text{H}_2\text{S}$, subst.extr. NH_4^+ , P_T .	-
S.C. GRUP-ROYAL S.R.L.	Spălătorie auto, alim. publică	-//-	0,12	pH,CBO5,CCOCr, MTS, $\text{S}^{2-} + \text{H}_2\text{S}$, subst.extr. NH_4^+ , P_T .	pretratare mecanică
S.C. NEMASE	Motel	-//-	0,28	pH,CBO5,CCOCr, MTS, $\text{S}^{2-} + \text{H}_2\text{S}$, subst.extr. NH_4^+ , P_T .	-
S.C. Cord- Company	Abator	-//-	0,01	pH,CBO5,CCOCr, MTS, $\text{S}^{2-} + \text{H}_2\text{S}$, subst.extr. NH_4^+ , P_T .	-
S.C. PROTAN S.A.	Dezinfecți e ecologică	-//-	0,03	pH,CBO5,CCOCr, MTS, $\text{S}^{2-} + \text{H}_2\text{S}$, subst.extr. NH_4^+ , P_T .	pretratare mecanică
Spital Municipal	Spital	-//-	1,54	pH,CBO5,CCOCr, MTS, $\text{S}^{2-} + \text{H}_2\text{S}$, subst.extr. NH_4^+ , P_T .	-
Spital Precista	Spital	-//-	0,3	pH,CBO5,CCOCr, MTS, $\text{S}^{2-} + \text{H}_2\text{S}$, subst.extr. NH_4^+ , P_T .	-
Grup școlar VASILE SAVU	Școală, cantină	-//-	0.22	pH,CBO5,CCOCr, MTS, $\text{S}^{2-} + \text{H}_2\text{S}$, subst.extr. NH_4^+ , P_T .	-
Colegiul Tehnic DANUBIANA	Școală, cantină	-//-	0.37	pH,CBO5,CCOCr, MTS, $\text{S}^{2-} + \text{H}_2\text{S}$, subst.extr. NH_4^+ , P_T .	-
S.C. UMARO S.A.	Prelucr. metalice	-//-	0,10	pH,CBO5,CCOCr, MTS, $\text{S}^{2-} + \text{H}_2\text{S}$, subst.extr. NH_4^+ , P_T .	pretratare chimică
Seminar Teologic SF. GHEORGHE	Școală, cantină	-//-	0,23	pH,CBO5,CCOCr, MTS, $\text{S}^{2-} + \text{H}_2\text{S}$, subst.extr. NH_4^+ , P_T .	-
Seminar Teologic Franciscan	Școală, cantină	-//-	0,32	pH,CBO5,CCOCr, MTS, $\text{S}^{2-} + \text{H}_2\text{S}$, subst.extr. NH_4^+ , P_T .	-

S.C. PETROM Depozit PECO	Depozit prod.petr oliere	-/-	0,15	pH,CBO5,CCOcr, MTS, S ²⁻ + H ₂ S, subst.extr. NH ₄ ⁺ ,P _T .	
SC OMV	Stație carburanți , alim. publică	-/-	0,13	pH,CBO5,CCOcr, MTS, S ²⁻ + H ₂ S, subst.extr. NH ₄ ⁺ , P _T .	
SC Morărit- Panificație SA	ind. alim.	-/-	0,26	pH,CBO5,CCOcr, MTS, S ²⁻ + H ₂ S, subst.extr. NH ₄ ⁺ ,P _T .	-
SC Mira-Lucia SA	ind. alim.	-/-	0,31	pH,CBO5,CCOcr, MTS, S ²⁻ + H ₂ S, subst.extr. NH ₄ ⁺ ,P _T .	-
U.M. 01147	Unitate militară	-/-	2,2	pH,CBO5,CCOcr, MTS, S ²⁻ + H ₂ S, subst.extr. NH ₄ ⁺ ,P _T .	-
Liceul cu Program Sportiv	Școală, cantină	-/-	0,15	pH,CBO5,CCOcr, MTS, S ²⁻ + H ₂ S, subst.extr. NH ₄ ⁺ ,P _T .	-
S.C. MARSAT S.A.	Agricol, siloz	-/-	0,07	pH,CBO5,CCOcr, MTS, S ²⁻ + H ₂ S, subst.extr. NH ₄ ⁺ ,P _T .	-
ISU PETRODAVA	Grup pompieri	-/-	0,0004	pH,CBO5,CCOcr, MTS, S ²⁻ + H ₂ S, subst.extr. NH ₄ ⁺ ,P _T .	-
Tg. Neamț					
Regia Națională a Pădurilor RomSilva	Prelucrare a lemnului	Rețea canalizare orășenească	0,116	Amoniu, CBO5, CCO- Cr, Extractibile, H ₂ S+S ²⁻ , Suspensii	-
S.C. LA DORNA	Prelucrare a laptelui	-/-	0,869	Amoniu, CBO5, CCO- Cr, Extractibile, H ₂ S+S ²⁻ , Suspensii	-
S.C. 1 DECEMBRIE	Prelucrare a laptelui	-/-	0,0585	Amoniu, CBO5, CCO- Cr, Extractibile, H ₂ S+S ²⁻ , Suspensii	-

Sursa : Master Planul județului Neamț - APA SERV S.A.

4.7. Situația deșeurilor

Activitățile socio-economice și industriale din Județul Neamț duc la generarea unor volume substanțiale de deșeuri casnice și industriale. Gestionarea colectării, transportului și depozitării acestor deșeuri nu a fost o prioritate principală în trecut și, în consecință, starea mediului induce un anumit risc populației.

Managementul deșeurilor solide reprezintă una dintre cele mai critice probleme de protecție a mediului.

Deșeurile urbane sunt compuse din deșeuri casnice, deșeuri generate de companii și instituții, deșeuri stradale, deșeuri organice din parcuri și grădini, cât și deșeuri provenite din activități de construire și demolare.

În Județul Neamț, managementul deșeurilor urbane nu a ajuns încă la standarde europene; în zonele rurale, nu s-a implementat încă un sistem general de colectare a deșeurilor.

În zonele urbane, managementul deșeurilor urbane – colectare, transport și depozitare – este asigurat de câteva companii de salubritate, care acoperă doar municipiile și orașele și câteva sate din împrejurimile acestor zone urbane.

Situația depozitelor de deșeuri în exploatare în județul Neamț

Depozite municipale conforme

Nr. Crt.	Județ	Depozit	Operator	Capacitate disponibilă de depozitare la sfârșitul anului 2012 (mc)
1	NEAMȚ	Piatra Neamț	„Asocierea S.C. Rosal S.R.L. – S.C. Salubritate S.A.”	Celula 1: Sistată depozitarea Celula 2: 150213,29

Depozite industriale (de producție) nepericuloase

Agent economic	Adresa	Suprafața ocupată (ha)	Anul programat pentru închidere	Observații
Arcelor Mittal Roman Tubular Product S.A. - Roman-halda nouă	Simionești comuna Cordun	0,005	2032	conform
S.C. Cersanit România S.A. Roman-halda nouă	Roman	0,072	2034	conform

Lista incineratoarelor de deșeuri din județul Neamț care se află sub incidența HG 128/2002 privind incinerarea deșeurilor

- SC Carpatcement Holding SA – Fabrica de ciment Tașca ca o facilitate pentru tratarea termică a deșeurilor; în prezent nu coîncinerează deșeuri municipale.

Instalație	Locație	Tipul	Capacitatea proiectată (t/an)	Tipul de deșeuri
Instalație de fabricare ciment – Carpatcement	Tașca	Cuptoare rotative pentru clincher	Ciment – 1.200.000 tone/an	- deșeuri solide – 72tone/zi - deșeuri lichide –

Holding S.A. - Fabrica de ciment Tașca			16,8 tone/zi
Tipuri de deșeuri co-incinerate	Anvelope uzate, uleiuri uzate și emulsii, deșeuri de la fabricarea lacurilor și vopselelor, deșeuri de hârtie și carton, deșeuri de lemn, deșeuri plastice, deșeuri textile, deșeuri din batal (fracție solidă și lichidă), deșeuri de la rafinarea petrolului, cleiuri, adezivi și solvenți, nămoluri de la stațiile de epurare și de la fabricarea hârtiei.		

- S.C. Kober S.R.L. Turturești – Girov, județul Neamț deține o instalație de incinerare pentru ape chimice rezultate din activitatea proprie, cu o capacitate de 1.500 t/an.

4.8. Riscuri de mediu

Riscurile de mediu prezentate mai jos au fost extrase din cadrul "Schemei cu riscurile teritoriale din zona de competență a Inspectoratului pentru Situații de Urgență Petrodava al județului Neamț".

Fenomene meteorologice periculoase

Inundații

Teritoriul județului Neamț aparține în proporții aproximativ egale sectorului cu climă de munte (partea de vest) și celui cu climă continentală - ținutul climei de dealuri, districtul Subcarpaților estici și parțial Podișului Central Moldovenesc (jumătatea de est).

Cantitățile medii anuale de precipitații cresc gradat de la est către vest, de la 550 mm în est, la peste 1000 mm în vest. Zona montană și subcarpatică cu altitudini mai mari primește anual între 800 și 1050 mm, sectorul de podiș între 600 și 800 mm (Piatra-Neamț - 649 mm, Tîrgu Neamț - 672 mm) iar pe văile largi ale Bistriței, Moldovei și Siretului între 550 și 600 mm (Roman - 529 mm). Cantitățile medii în luna iulie variază pe mai mult de jumătate din suprafața județului între 90 și 140 mm, iar în valea râului Siret scad până la 70 mm.

Seceta este un fenomen deseori întâlnit în timpul verii. Cantitățile medii ale lunii ianuarie se încadrează între 30 și 70 mm, iar în zona montană 80 mm.

Inundațiile sunt în multe cazuri amplificate de activități umane ca: depozitarea de materiale și deșeuri pe maluri care sunt antrenate la ape mari și produc blocaje în special la traversări, reducerea secțiunii de scurgere prin executarea de lucrări de traversare, executarea de construcții neautorizate în zonele inundabile ale cursurilor de apă, în mod special împrejurimi și anexe gospodărești.

Toate comunele din județ pot fi afectate mai mult sau mai puțin de inundații, cu excepția comunei Săbăoani.

Acest tip de risc poate afecta în județ, cu aproximație, următoarele obiective aflate în zona inundabilă:

- 2300 gospodării individuale;
- 97 societăți comerciale sau instituții publice;
- 9049 ha terenuri agricole;
- 232 km de drumuri;

Secetă hidrologică

Seceta hidrologică este caracterizată prin micșorarea accentuată a debitelor pe cursurile de apă, din care unele sunt afectate intermitent sau prelungit de fenomenul de secare. Lipsa debitelor pe cursurile de apă afectează consumatorii de apă care au stații de captare în bazinele unor astfel de cursuri de apă. În județul Neamț zona afectată de secetă hidrologică se află în bazinul hidrografic al râului Moldova cu afluenții de dreapta cei mai importanți, respectiv râul Neamț (Ozana) și pâraul Topolița.

Ploi cu caracter de aversă

Ploile cu caracter de aversă sunt mai frecvente în zonele de munte: municipiul Piatra-Neamț, orașul Țirgu Neamț, comunele Piatra Șoimului, Tazlău, Tarcău, Dămuș, Bicăzu Ardelean, Borca, Farcașa, Poiana Teiului, Bicăz Chei și Pipirig.

Grindină

Conform istoricului, localitățile cele mai des afectate de căderi de grindină se află în zona de sud a județului, de-a lungul comunicațiilor Piatra Neamț-Costișa și Români - Secuieni, în zona de nord, pe direcția Țirgu Neamț - Păstrăveni, și în zona de est - localitățile Săbăoani, Gherăești, Tămășeni, Doljești, Stănița, Icușești, Valea Ursului, Oniceni, Boghicea și Bîra;

Ninsori abundente și viscolite care blochează circulația auto se înregistrează în special pe traseele Piatra-Neamț - Brusturi, Piatra Neamț - Roman - Poienari, Bicăz - Potoci, Petru Vodă - Pluton, Români - Moldoveni - Secuieni, Piatra Neamț - Mărgineni, Girov - Ștefan cel Mare - Dragomirești - Războieni etc.;

Intensificări ale vântului cu aspect de tornadă au avut loc în Țirgu Neamț, Ceahlău, Grințieș și Poiana Teiului;

Înghet

O particularitate a județului Neamț o reprezintă **fenomenul de zăpor de pe râul Bistrița**. Localitățile afectate de acest fenomen fiind Poiana Teiului, Farcașa și Borca.

Incendii de pădure

Suprafața fondului forestier din județul Neamț este de 262.445 ha, din care 224.205 ha sunt acoperite cu păduri. Acesta este răspândit pe toată suprafața județului, cu o pondere mai însemnată în jumătatea vestică, acolo unde și relieful este muntos.

Suprafețele împădurite care pot fi afectate de incendiile de pădure reprezintă cca. 60 % din suprafață.

Fondul forestier al județului Neamț este format din păduri de molid, pin, brad și alte conifere care posedă o mare capacitate de ardere, precum și din diferite categorii de foioase care au o mai mică capacitate de ardere (stejar, mesteacăn, plop de munte, etc.).

Posibilitatea producerii incendiilor de pădure este relativ ridicată, mai ales în perioadele secetoase și în zonele perimetrare așezărilor umane.

Zonele împădurite care prezintă factor de risc pentru producerea acestui tip de situație de urgență sunt situate pe raza ocoalelor silvice Vaduri, Gârcina, Roznov, Tazlău, Țirgu Neamț și Văratec.

Perioadele în care se produc incendiile de pădure sunt în lunile martie – aprilie, dar și pe toată perioada verii (dacă sunt veri secetoase), cât și toamna (septembrie – octombrie). În ultimii ani s-au înregistrat în medie câte 3-4 incendii pe an la nivelul întregii Direcții Silvice Piatra Neamț, toate afectând litiera.

Fenomene distructive de origine geologică

Cutremure de pământ

Teritoriul județului Neamț poate fi afectat de mișcările seismice din zona Vrancea situată la cca. 150 km depărtare. Deși au fost înregistrate mișcări seismice cu epicentrul în zona Tazlău, probabilitatea de apariție a unor astfel de mișcări cu epicentrul în județul Neamț este redusă.

Conform normativului menționat, județul Neamț este situat în totalitate în zona de intensitate seismică VII (exprimată în grade MSK rotunjite la numere întregi).

Pericolul producerii unor alunecări de teren ca urmare a mișcărilor seismice este prezent pe cca. 48,6% din suprafața județului Neamț, procent ce reprezintă relieful muntos, cu pante mari, cu o mai mare susceptibilitate la alunecări de teren.

Apariția unor mișcări seismice în alte zone ale României (Făgăraș, Banat, Moldova Nouă, Carei) sau în zone învecinate sub limita a 200-300 km din Moldova și Ucraina este posibilă (există sub aspectul hazardului), dar nu prezintă importanță ca risc (probabilitate și intensitate foarte reduse).

Ca urmare a mișcărilor seismice sunt posibile apariții locale a unor dezastre complementare la construcțiile și instalațiile tehnologice. Vechimea în serviciu a construcțiilor industriale din județul Neamț este variabilă. Acestea cuprind instalații ce lucrează sub presiune, folosesc substanțe toxice, iar avarierea lor ar putea produce pierderi de vieți omenești, mari pagube materiale, precum și importante dezechilibre ecologice.

Depozitele de carburanți, care sunt amplasate în mod curent în perimetrele construibile, reprezintă o sursă de explozii și incendii.

Alunecări de teren

Alunecările de teren ca situație de urgență independentă nu prezintă periodicitate. Fiind o pierdere de echilibru a unui masiv de pământ, ele sunt provocate și favorizate de alterarea calității pământurilor (prin umezire, interzicerea traseelor tradiționale de circulație, eliminarea apelor subterane etc.) de creșterea valorii sarcinilor gravitaționale (construcții, depozite de pământ sau materiale) sau de intervenții neautorizate, fără o bază corectă asupra geometriei sistemului (săpături locale la bază, șanțuri, tunele, creșterea unghiului de pantă a taluzurilor). Ultimele două cauze ale alunecărilor de teren, fiind provocate prin intervenții umane, pot fi prevenite și ținute sub control, eventual prin severe măsuri coercitive.

Zonele cu potențial ridicat de producere a alunecărilor de teren se găsesc pe teritoriul următoarelor localități: Piatra-Neamț, Bicăz (Izvorul Alb, Potoci), Bicăzu Ardelean, Bîra, Borlești, Botești, Dobreni, Dulcești (Corhana), Făurei, Icușești, Moldoveni, Păstrăveni, Răucești, Războieni, Români, Sagna, Ștefan Cel Mare, Tupilați și Urecheni.

Zonele cu potențial mediu de producere a alunecărilor de teren se găsesc pe teritoriul următoarelor localități: Agapia, Bălțătești, Borca, Ceahlău, Farcașa, Gârcina (Cuejdel), Hangu, Ion Creangă, Piatra Șoimului, Pipirig (Dolhești, Pluton), Poiana Teiului (Petru Vodă) și Tașca (Tașca Deal și Hamzoaia).

4.9. Analiza SWOT – Mediu și infrastructura de mediu

Puncte Tari	Puncte slabe
- Succesul proiectului de reintroducere a speciilor protejate precum zimbrii de la Vânători Neamț aflați în libertate și semi-libertate - Patrimoniul natural al județului este bogat: existența ariilor naturale protejate și a siturilor Natura 2000 - Prezența biodiversității variate pe teritoriul județului - Spațiul rural neafectat, curat în special în zonele muntoase - Potențialul hidrografic pentru producerea energiei electrice	- Sisteme de canalizare învechite din punct de vedere fizic și moral - Defrișările necontrolate din partea de Vest a județului Neamț - Activitățile antropice se desfășoară fără să se țină cont de topografia locală - Nivelul scăzut de conștientizare a problemelor de mediu la nivelul populației - Zone industriale afectate de poluare - Lipsa politicilor pentru minimizarea/reciclarea deșeurilor rezultate din activitățile economice - Lipsa lucrărilor pentru combaterea eroziunii și a alunecărilor de teren - Lipsa planurilor de management pentru marea majoritate a ariilor naturale protejate de interes comunitar
Oportunități	Amenințări
- Promovarea investițiilor de mediu în zone de risc ecologic - Existența proiectelor pentru construcția și modernizarea stațiilor de epurare a apei - Elaborarea, în județ, a unor programe de gestiune a deșeurilor urbane și industriale, cu accent pe reciclarea și refolosirea produselor și materialelor - Posibilitatea de acces la fonduri nerambursabile în scopul soluționării problemelor de mediu	- Lipsa de conformare și conștientizare a cetățenilor cu privire la măsurile de protecție a mediului, în special în ce privește bransarea la rețelele de alimentare cu apă și racordarea la rețeaua de canalizare. - Prețul ridicat al racordării la infrastructurile de apă-canal datorat gradului scăzut de adoptare de către cetățeni. - Lipsa de corelare între legislația națională de mediu și legislația europeană - Problema mediului este o prioritate secundară a autorităților din județ - Echiparea inadecvată a agenților economici în cazul unui nivel potențial mare de poluare - Pericolul de riscuri naturale datorate schimbărilor climatice

4.10. Provocări strategice – Mediu și infrastructura de mediu

- ✓ Reducerea infiltrărilor în sistemele de colectare a apelor uzate
- ✓ Creșterea gradului de conectare la sistemele de colectare a apelor uzate
- ✓ Diminuarea riscurilor de contaminare provenind de la consumatorii non-casnici
- ✓ Creșterea gradului de colectare și de reciclare la nivelul județului
- ✓ Investiții în monitorizare și managementul ariilor protejate și planificarea de coridoare verzi necesare corelării acestora
- ✓ Investiții în infrastructura de protecție a mediului împotriva calamităților naturale
- ✓ Creșterea productivității centralelor electrice prin modernizarea unităților de producție

4.11. Concluzii – Mediu și infrastructura de mediu

Conform vizunii Națiunilor Unite, *o societate își poate compromite capacitatea de a satisface nevoile esențiale ale membrilor săi în viitor în mai multe moduri, cum ar fi exploatarea excesivă a resurselor de care dispune. Avansul tehnologic poate rezolva câteva dintre problemele imediate, însă poate genera și alte probleme mai mari*¹. De aceea, și în ceea ce privește problematica de mediu, orice acțiune trebuie să fie integrată într-o viziune de dezvoltare durabilă, avându-se în vedere importanța efortului concertat.

Având în vedere calitatea actuală a cadrului natural din județul Neamț și potențialul pe care acesta îl prezintă, încurajarea protejării resurselor existente împreună cu exploatarea sustenabilă a acestora reprezintă principalul obiectiv pe termen mediu și lung.

În ceea ce privește măsurile de protecția mediului, acestea sunt în primul rând un instrument pentru prezervarea resurselor existente și facilitarea dezvoltării economice și sociale. Crearea unui sistem de gestiune integrat al deșeurilor casnice și non-casnice ce include și componentele de reciclare și re folosire, împreună cu modernizarea și extinderea infrastructurii de apă canal reprezintă o necesitate care trebuie să aibă în vedere respectarea normelor de protecție a mediului și să aibă ca scop protejarea sănătății populației județului.

În contextul schimbărilor climatice actuale, județul Neamț, ca și restul țării, se regăsește în situația în care riscurile naturale constituie o problemă de actualitate, ce trebuie contracarată prin metode active de planificare, pregătire și protecție.

---

¹ UN Documents: Gathering a Body of Global Agreements compiled by the NGO Committee on Education of the Conference of NGOs from United Nations web sites, <http://www.un-documents.net/ocf-02.htm>

5. Dezvoltare teritorială și spațială

5.1. Poziționarea județului Neamț în contextul configurației poliilor urbane ai Regiunii Nord-Est

Regiunea Nord-Est a României, cu o suprafață de 36.849,83 kmp, reprezintă 15,5% din fondul funciar al teritoriului național, teritorial fiind cea mai mare regiune. Județul Neamț se află în partea centrală, la extremitatea vestică a Regiunii Nord-Est, având o suprafață de 5896,15 kmp.

Regiunea Nord-Est este formată din 6 județe: Bacău, Botoșani, Iași, Neamț, Suceava și Vaslui, care conțin la rândul lor 17 municipii, 29 orașe și 506 comune cu 2414 sate componente. Printre acestea, regiunea include două orașe de rang I (municipii de importanță națională cu potențială influență la nivel european) și anume, municipiul Bacău și municipiul Iași.

Regiunea Nord-Est este compusă astfel:

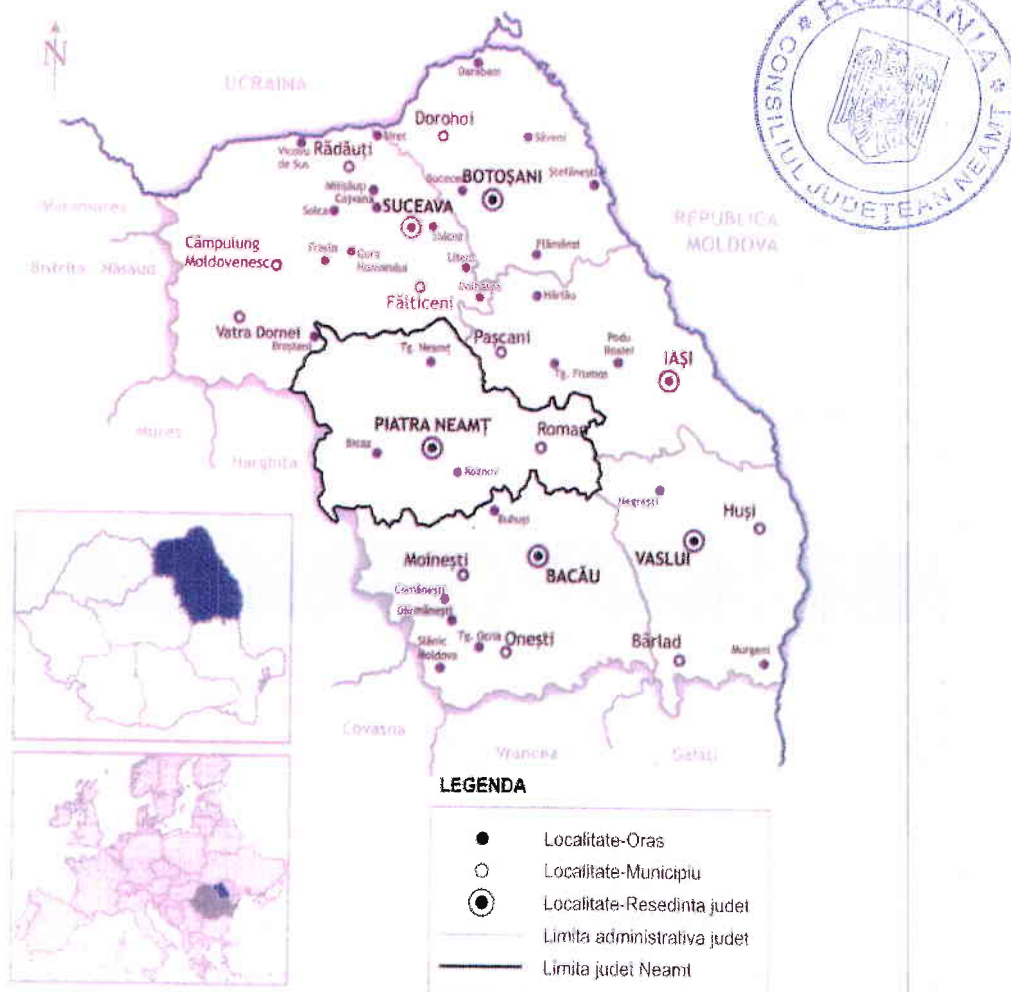
	Suprafața totală		Suprafața localităților urbane		Suprafața intravilană a orașelor	
	Kmp	%	Kmp	%	Kmp	%
Regiunea Nord Est	36849,83	100%	3562,47	100%	549,8	100%
Suceava	8553,5	23,2%	1411,86	39,6%	158,1	28,8%
Bacău	6620,52	18,0%	678,69	19,0%	106,2	19,3%
Neamț	5896,14	16,0%	329,6	9,3%	60	10,9%
Iași	5475,58	14,9%	287,7	8,1%	100,3	18,2%
Vaslui	5318,4	14,4%	342,75	9,6%	57,13	10,4%
Botoșani	4985,69	13,5%	512,4	14,4%	68	12,4%

Sursa datelor: INS-Institutul Național de Statistică

Dispersia teritorială a localităților urbane la nivelul Regiunii Nord-Est nu este foarte echilibrată, existând mai multe zone lipsite de orașe pe o rază de 25-30 km: Sud-estul județului Botoșani; Nord-estul județului Iași, Estul județului Bacău; Vestul județului Vaslui, Zona central-estică a județului Vaslui; Nord-Vestul județului Suceava; Nord Vestul județului Bacău și Nord Vestul județului Neamț.

PRINCIPALII POLI URBANI DIN REGIUNEA NORD-EST

Sursa datelor: Strategia de dezvoltare teritorială a României

Județul Neamț, asemeni județelor Iași și Vaslui, are un număr mic de orașe, incluzând doar 2 municipii, dintre care nici unul nu este un oraș de rang I: Piatra Neamț (rang II reședința de județ) și Roman (rang II). Celelalte 3 orașe din județ au rangul III: Țirgu Neamț, Bicăz și Roznov.

	Număr municipii			Număr orașe (Rang III)	Număr comune	Număr sate
	Total	Rang I	Rang II			
Regiunea Nord Est	17	2	15	29	506	2414
Bacău	3	1	2	5	85	491
Botoșani	2	0	2	5	71	333
Iași	2	1	1	3	93	418
Neamț	2	0	2	3	78	344
Suceava	5	0	5	11	98	379
Vaslui	3	0	3	2	81	449

Sursa datelor: INS-Institutul Național de Statistică

În Județul Neamț singura localitate care a primit statut de oraș în perioada de după anul 2000 este Roznov (declarat oraș în anul 2003), situat la sud față de municipiul Piatra Neamț, pe axul de circulație Piatra Neamț – Bacău.

Localitățile urbane din Regiunea Nord-Est se pot clasifica și după gradul de polarizare sau potențialul localității ca pol urban în contextul național și internațional. Între principalii poli urbani și zone metropolitane din regiune, întreaga extremitate estică a județului Neamț (incluzând municipiul Roman și comunele limitrofe) face parte din zona metropolitană Bacău-Roman.

Din perspectiva regională, municipiul Piatra Neamț este cel mai important pol urban al județului Neamț, fiind considerat alături de municipiile Bacău, Botoșani și Suceava ca pol metropolitan cu potențial regional (doar municipiul Iași este clasat ca pol metropolitan cu potențial internațional).

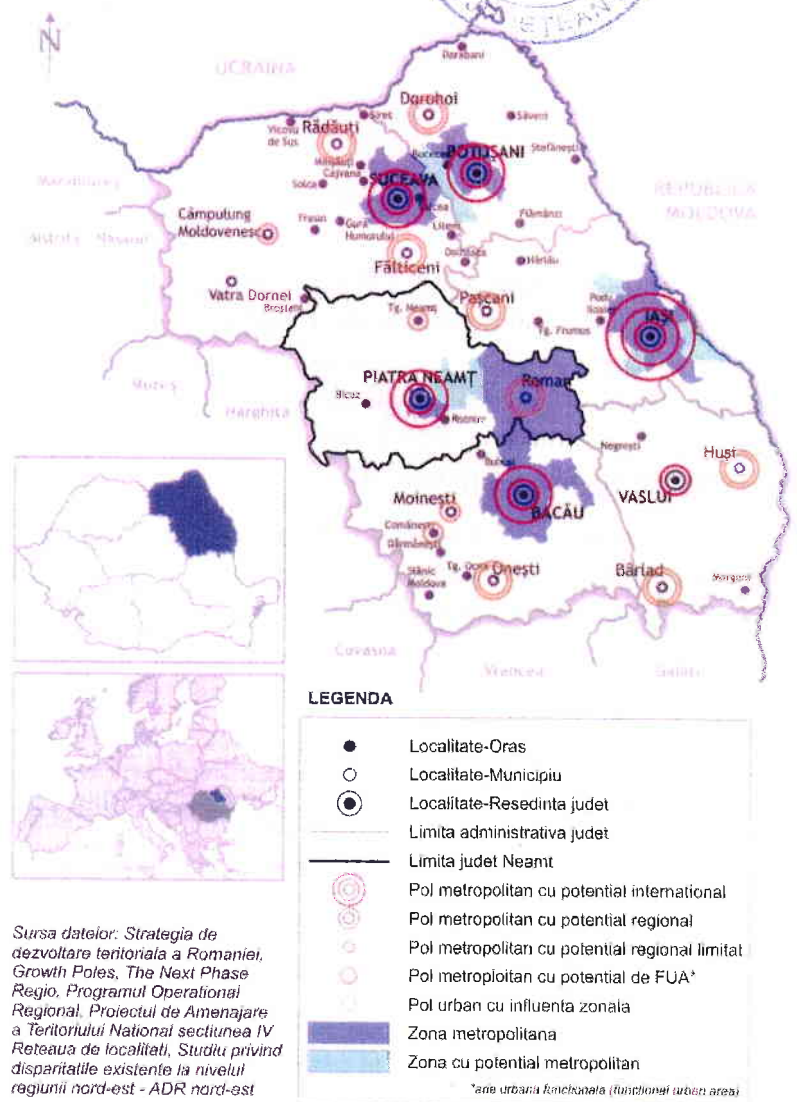
Lipsa categoriei de pol metropolitan cu potențial supraregional (intermediară între

cea cu pol internațional și cea cu pol regional) atât la nivel regional cât și județean indică potențialul de creștere a oricărui pol cu potențial regional prin procesul de constituire a zonelor metropolitane. Acest proces include pe lângă polul metropolitan cu potențial regional Piatra Neamț și municipiul Roman, prin cuprinderea acestui municipiu într-o zonă metropolitană cu influențe directe ale municipiului Bacău și conectarea acesteia cu zona metropolitană din jurul municipiului Piatra-Neamț.

Ariile funcționale urbane (FUA), reprezintă viitorul potențial exploatabil al policentricității și baza procesului viitor de dezvoltare urbană. În județul Neamț există un singur pol metropolitan cu potențial de arie funcțională urbană, structurat în jurul municipiului Roman. Aceasta se explică prin poziționarea în teritoriu a acestui pol socio-economic al județului care îl include în aceeași zonă metropolitană cu Bacău pe axa de circulație care îl leagă pe acesta de Iași și nordul țării.

Județul Neamț este compus din 2 municipii, 3 orașe și 78 de comune cu un total de 344 sate componente. Localitățile urbane din județ sunt următoarele:

PRINCIPALII POLI URBANI ȘI CONFIGURATII METROPOLITANE DIN REGIUNEA NORD-EST

Sursa datelor: Strategia de dezvoltare teritorială a României, Growth Poles, The Next Phase Regio, Programul Operațional Regional, Proiectul de Amenajare a Teritoriului Național secțiunea IV Reteaua de localități, Studiul privind disparitățile existente la nivelul regiunii nord-est - ADR nord-est

NUME LOCALITATE	STATUT	RANG	CLASA POL
Piatra Neamț	Reședința județ	II	Potential regional
Roman	Municipiu	II	Potential FUA*
Târgu Neamț	Oras	III	Influența zonală
Bicaz	Oras	III	-
Roznov	Oras	III	-

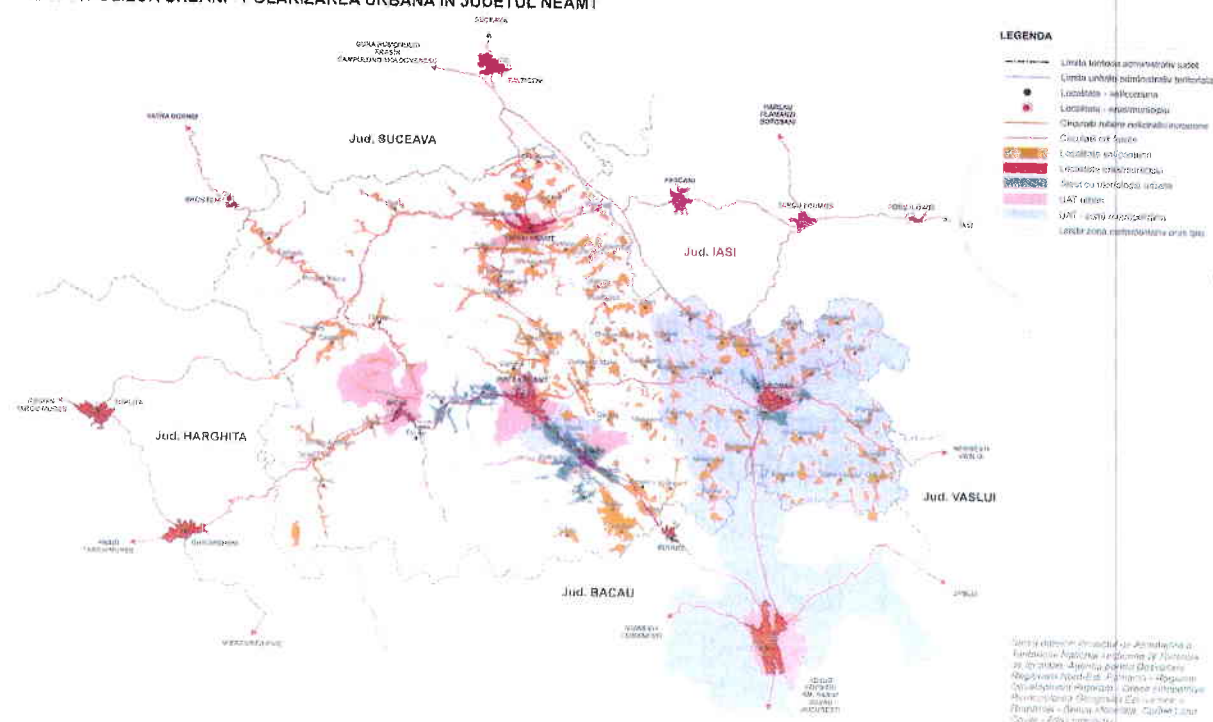
*FUA-are urbana functionala (functional urban area)

Aceste localități urbane la nivel de județ trasează și configurează arii metropolitane, tendințe și potențial de dezvoltare, legături de influență între localități, atât pe teritoriul administrativ al județului cât și în afara acestuia. Din studiile de specialitate efectuate în ultimii ani (Strategia de Dezvoltare Regională Nord-Est; Strategia de Dezvoltare Teritorială a României; Orașe competitive-Remodelarea Geografiei Economice a României; Atlasul interactiv Corine Land Cover) sunt definite două zone metropolitane la nivelul județului Neamț.

Principala zonă metropolitană este cea definită de legătura dintre municipiile Roman și Bacău. Atât geometria cât și relieful Județului Neamț facilitează legătura dintre cele două municipii, ariile de influență metropolitană ale acestora fiind unite, realizând astfel aria metropolitană Bacău-Roman. Din punct de vedere al poziționării Municipiului Roman, se poate identifica și o învecinare cu aria metropolitană a Municipiului Iași, aria definită a acestuia din urmă avându-și limita la nord-est față de Roman, lângă orașul Podul Iloaiei, pe traseul Bacău-Roman-Tîrgu Frumos-Podul Iloaiei. Se concludă astfel tendința de dezvoltare a localităților pe axul de circulație București-Bacău-Roman-Iași. Se observă în zonele din jurul orașului Roman dezvoltarea localităților prin apariția țesuturilor cu morfologie urbană.

A doua zonă metropolitană este cea a municipiului-reședință de județ Piatra Neamț, care este conectat cu orașul Roman printr-o regiune cu potențial metropolitan. În această zonă, sub influența metropolitană a reședinței de județ, este inclus și orașul Roznov. În acest caz, țesuturile cu morfologie urbană dezvoltate între Piatra Neamț și Roznov merg mai departe de acesta din urmă, către sud, pe traseul de circulație Bacău-Buhuși-Roznov-Piatra Neamț. Acest traseu de dezvoltare a țesuturilor cu morfologie urbană se termină în orașul Bicaz, după cum se poate observa în harta de mai jos.

HARTA POLILOR URBANI - POLARIZAREA URBANA IN JUDEȚUL NEAMȚ

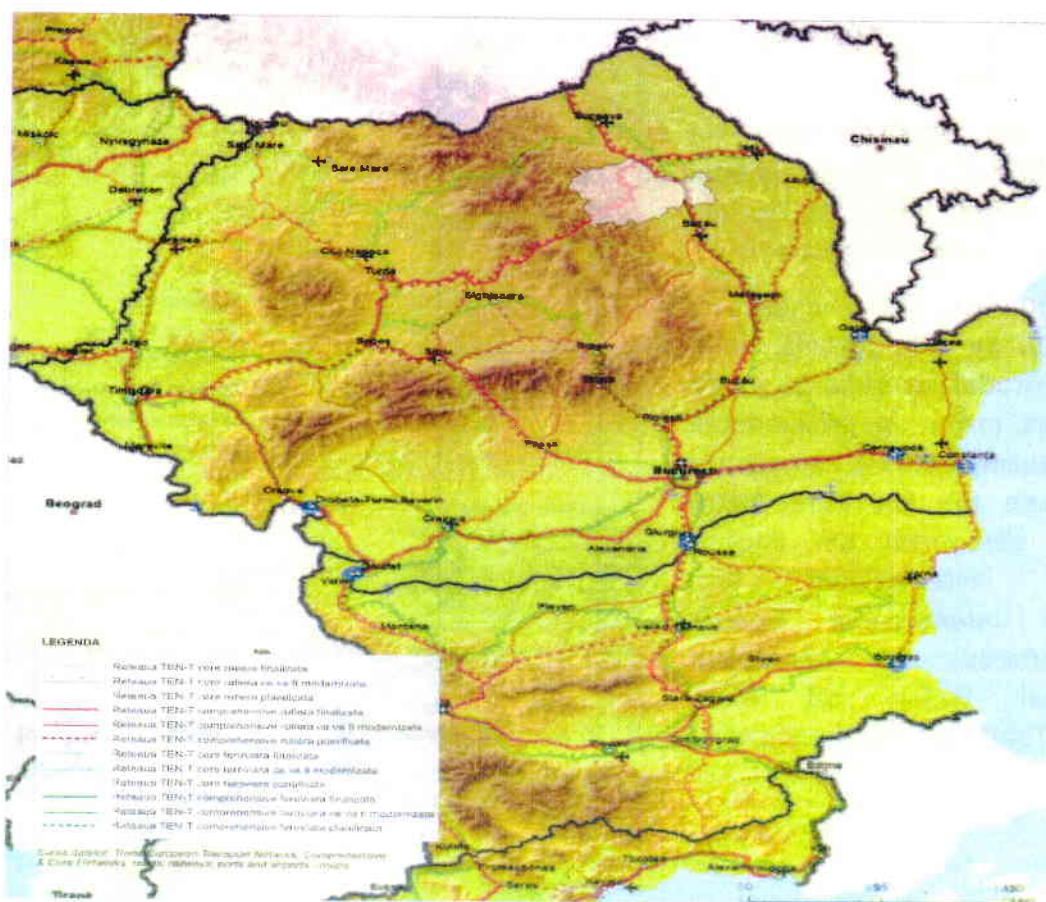
Tîrgu Neamţ este clasat ca un pol urban cu influenţă zonală. Fiind situat în partea de nord a judeţului, acesta beneficiază de legături la nivel rutier cu restul judeţului (Piatra Neamţ, Bicăz), având, în acelaşi timp şi un acces mai facil pe traseul Iaşi-Podu Iloaiei-Tîrgu Frumos-Paşcani-Tîrgu Neamţ, unde Paşcani (jud. Iaşi) este clasat ca un pol metropolitan cu potenţial de arie urbană funcţională.

Județul Neamț are o structură de dezvoltare policentrică conferită atât de poziționarea zonelor urbane în cadrul județului precum și de structura conexiunilor între acestea. Din perspectiva distribuției teritoriale a polilor urbani doar zona de nord-vest a județului este lipsită pe o rază de aproximativ 25 de km de prezența unui pol urban. Având în vedere caracterul muntos al acestei zone și deci accesibilitatea sa mai scăzută, distanța față de polii urbani ai județului reprezintă o barieră în direcția dezvoltării care trebuie luată în considerare în politicile de amenajare a teritoriului.

Configurația actuală a localităților urbane și a ariilor metropolitane în Județul Neamț subliniază o dezvoltare concentrată în zona de est a județului (Roman) cu legături în afara teritoriului administrativ al județului (Bacău, Iași) și o dezvoltare mai scăzută în zona vestică și nordică (Țirgu Neamț, Bicăz, Borca) unde există un grad de accesibilitate mai scăzut. Amplasat mai central, polul metropolitan constituit în jurul reședinței de județ Piatra-Neamț reprezintă, prin posibilitatea sa de dezvoltare, o oportunitate de a conecta mai strâns zonele estică și vestică a județului, crescând șansele de dezvoltare a acestora din urmă.

5.2. Accesibilitate – Județul Neamț în contextul Regiunii Nord-Est, al României și al coridoarelor pan-europene

Județul Neamț este amplasat într-o zonă privilegiată a Regiunii Nord-Est din punct de vedere al coridoarelor pan-europene de transport (TEN-T). Harta de mai jos prezintă rețeaua de coridoare TEN-T (care includ atât axe de circulație rutieră și feroviară modernizate cât și cele în curs de modernizare sau planificate, atât pe rețeaua „core” cât și pe cea, mai largă, „comprehensive”) la nivel național și intersecția lor cu teritoriul județean.

Cele mai importante artere rutiere care intersectează județul Neamț sunt:

Drumul European E85: (Lituania, Belarus, Ucraina) – Siret – Suceava – Fălticeni – Roman – Bacău – Buzău – Urziceni – București – Giurgiu – (Bulgaria, Grecia);

Drumul European E583: Săbăoani – Iași – Sculeni;

Cum se poate observa analizând configurația rețelei TEN-T (existentă dar și planificată), județul Neamț este traversat de 2 circulații TEN-T core rutiere (Transilvania-Iași și București-Siret) și 1 circulație TEN-T core feroviară (magistrala 500 care leagă prin România sudul Peninsulei Balcanice și Istanbulul de Ucraina). Această structură a coridoarelor pan-europene reprezintă un potențial major pentru dezvoltarea economică a județului într-o primă etapă din perspectiva tranzitului ca un hub logistic și de transport.

Rețeaua de drumuri naționale care traversează localitățile urbane ale județului este formată din:

- **DN12C:** Gheorgheni - Lacu Roșu – Bicăz;
- **DN15:** Turda - Luduș - Tîrgu Mureș - Toplița - Poiana Largului - Piatra Neamț - Bacău; **DN15B:** Poiana Largului - Tîrgu Neamț - Cristești; **DN15C:** Piatra Neamț - Bălțătești - Tîrgu Neamț - Fălticeni; **DN15D:** Piatra Neamț - Girov - Roman – Vaslui;
- **DN28:** Roman - Tîrgu Frumos - Iași - Albița;

În cadrul regiunii Nord Est rețeaua feroviară aflată în județul Neamț reprezintă doar 10,7% din totalul lungimii rețelei feroviare.

Din punctul de vedere al accesibilității pe cale aeriană, chiar dacă pe teritoriul județului nu există un aeroport major, în proximitatea județului Neamț există 3 aeroporturi internaționale (65 km între Piatra Neamț și aeroportul din Bacău): Aeroportul Internațional Iași, Aeroportul Internațional George Enescu (Bacău) și Aeroportul Internațional Ștefan cel Mare (Suceava). Toate cele trei aeroporturi se află în curs de dezvoltare (noi curse internaționale, etc.).

REȚEAUA PRINCIPALELOR CAI DE CIRCULAȚIE DIN REGIUNEA NORD-EST

Sursa datelor: Strategia de dezvoltare teritorială a României, Growth Poles, The Next Phase Regio, Programul Operațional Regional, Proiectul de Amenajare a Teritoriului Național secțiunea IV Rețeaua de localități, Studiu privind disparitățile existente la nivelul regiunii nord-est - ADR nord-est

La nivelul localităților urbane străzile orășenești din Regiunea Nord-Est totalizează 3839 km, din care 55,8% reprezintă străzi orășenești modernizate. Gradul cel mai ridicat de modernizare a străzilor orășenești este întâlnit în județul Neamț, urmat de județul Bacău și județul Iași. La nivel național, Regiunea Nord-Est este cea de-a doua regiune cu cel mai mic grad de modernizare a străzilor orășenești.

5.3. Accesibilitate – Circulațiile la nivelul Județului Neamț

Din cei 14.239 km de drumuri publice la nivelul regiunii, doar 1.765 km compun rețeaua de drumuri publice din Județul Neamț.

Un element important ce trebuie menționat în cadrul studiului accesibilității la nivel județean este relieful, premisă a dezvoltării infrastructurii prezente.

Relieful județului Neamț se suprapune parțial Carpaților Orientali, Subcarpaților Moldovei și Podișului Moldovenesc. Așadar, unitatea de relief predominantă în județ este cea muntoasă, reprezentată de Carpații Orientali (prin munții Bistriței, masivul Ceahlău, munții Hășmaș, munții Tarcău și munții Stănișoarei), care totalizează 278.769 ha (51% din suprafața județului este zonă muntoasă). De asemenea, putem aminti unitatea subcarpatică, reprezentată de Subcarpații Moldovenesci, și cea de dealuri, ale Podișului Central Moldovenesc. În mod firesc relieful influențează direct infrastructura de transport. Așadar, harta rețelei de circulații a Județului Neamț prezintă o densitate mai mare în zona central-estică, în zona de podiș.

Această segmentare facilitează o bună conectivitate rutieră cu părțile de nord, de sud și de est, lucru care nu se întâlnește și în partea de vest, aducând după sine un raport proporțional al dezvoltării economice.

Obstacolul muntos din partea de vest a județului determină pentru Județul Neamț o densitate scăzută și la nivel de drumuri publice și căi ferate, fiind la nivel de regiune județul cu cea mai mică densitate pentru ambele tipuri de circulații. O infrastructură rutieră bine dezvoltată nu numai că favorizează accesul la zonele urbane, dar funcționează și ca un catalizator pentru procesul de urbanizare.

La nivelul regiunii, județul Neamț prezintă un procent scăzut la categoria drumuri publice modernizate, deși în ce privește drumurile orășenești gradul de modernizare este mai mare decât media regională. Acest aspect reprezintă un dezavantaj nu doar din punct de vedere al infrastructurii rutiere ci și din punct de vedere al constituirii ariilor metropolitane, mai devreme menționate cu impact direct și pentru programele de dezvoltare rurală prin beneficiile economice obținute și transferate de către forța de muncă originară din acesta zonă.

Gradul de modernizare a drumurilor publice în regiunea Nord-Est (2010-2012)

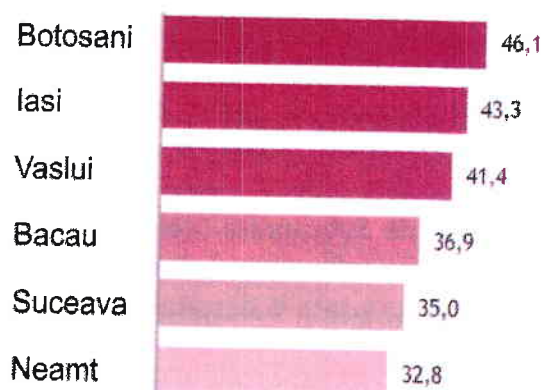
	Bacău		Botoșani		Iași		Neamț		Suceava		Vaslui		Regiunea NORD-EST	
Categorie drum public	2010	2011	2010	2011	2010	2011	2010	2011	2010	2011	2010	2011	2010	2011
Județene și comunale	10,1%	10,1%	10,1%	15,7%	4,1%	4,0%	4,4%	3,8%	24,9%	34,2%	16,9%	23,6%	12,1%	16,1%
Nationale	95,5%	95,6%	73,7%	74,4%	91,4%	91,5%	97,2%	97,4%	97,8%	97,8%	85,3%	85,4%	90,6%	90,8%
Total	25,8%	25,8%	23,6%	27,2%	16,9%	17,0%	25,3%	24,0%	42,0%	47,5%	29,1%	34,5%	27,5%	30,2%

Sursa datelor: INS-Institutul Național de Statistică

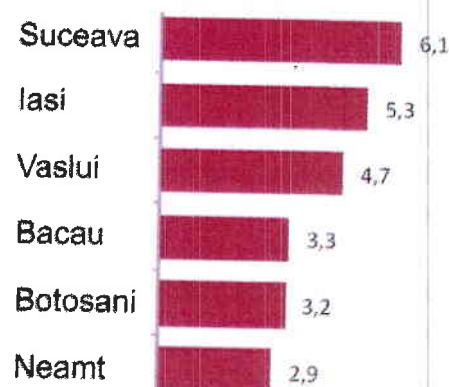
La nivel de cale ferată, Județul Neamț are o bună legătură cu Bucureștiul: municipiul Roman are legătură directă (magistrala 500), iar Piatra Neamț are o legătură indirectă prin transfer realizat la Bacău. Aceleași caracteristici se întâlnesc și în cazul legăturii cu Iași. Din harta căilor ferate observăm faptul că prin Județul Neamț nu se realizează o legătură directă cu Transilvania și mai departe cu vestul țării.

Situația infrastructurii feroviare la nivelul județului, unde pentru căile ferate și stațiile și haltele aferente nu sunt prevăzute lucrări de modernizare ci doar de mentenanță, este similară celei de la nivel național. Această lipsă de investiții conduce la scăderea vitezei de rulare, la deprecierea calității serviciilor de transport feroviar și în consecință a cererii de transport pe calea ferată (de călători sau de mărfuri) generând un cerc vicios defavorabil transportului feroviar și implicit dezvoltării multimodalității și a mobilității prietenoase cu mediul.

**Densitatea drumurilor publice
in regiunea Nord-Est 2011**
km drum public / kmp teritoriu

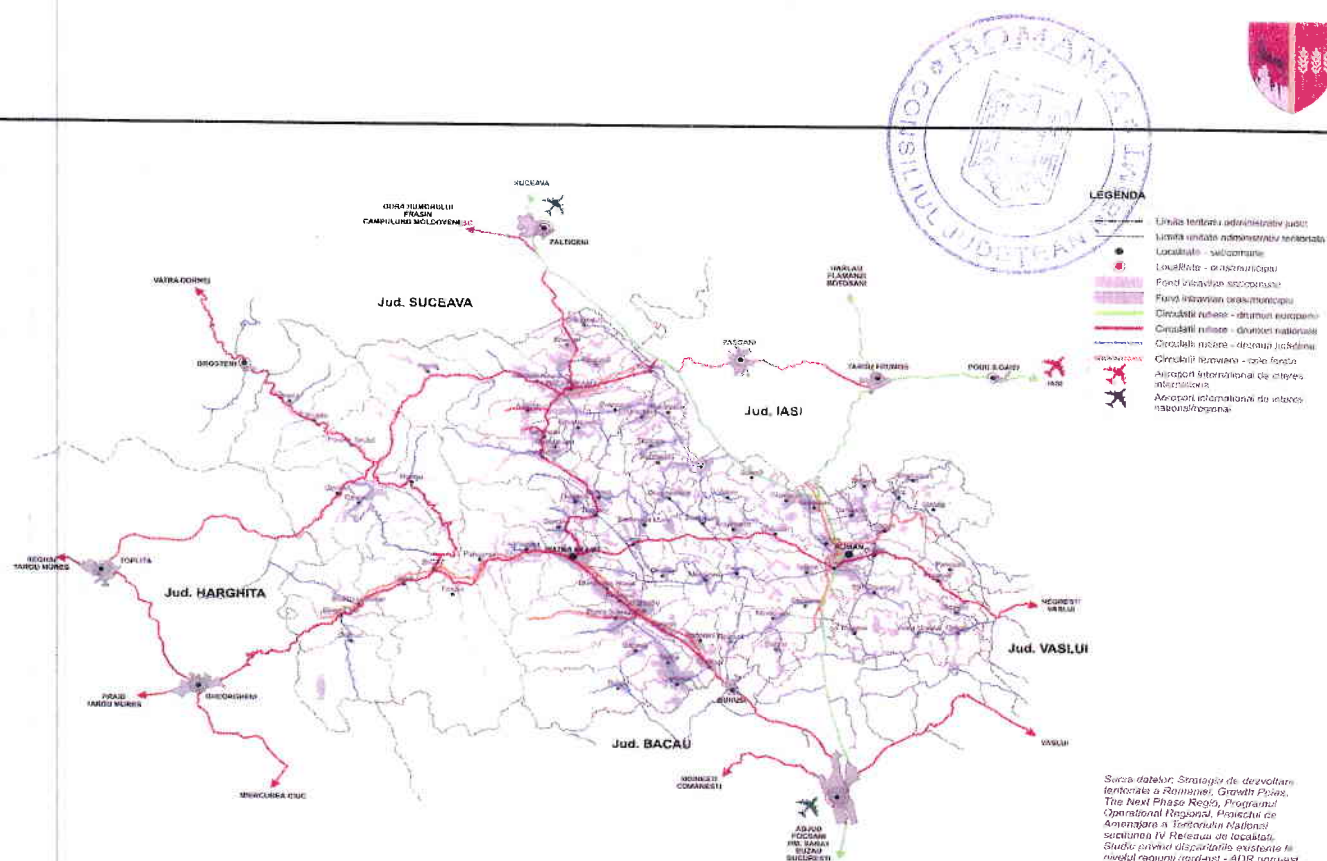

**Densitatea liniilor de cale
ferata in regiunea Nord-Est 2011**
km linie ferata / kmp teritoriu

Sursa datelor: INS-Institutul Național de Statistică

Poziția localităților urbane, care conturează forma de cruce mai devreme menționată, conduce la următoarea configurație a conectivității și mobilității: există legături rutiere între toate cele 5 orașe din județ (nu oricare două orașe sunt însă conectate direct, pentru multe binoame trecerea prin Piatra Neamț fiind obligatorie), la nivel de cale ferată însă există o legătură doar pe axele Bicz-Piatra Neamț-Roznov către Bacău și Roman-Tîrgu Neamț prin Pașcani. Această situație este dată de configurarea de tip *fish-bone* a rețelei de cale ferată din județ, cu capete de linie la Bicz-Chei și la Tîrgu-Neamț. Pe lângă stațiile aferente orașelor, în județ mai există 8 halte. Până în acest moment nu sunt planificate lucrări modernizare a stațiilor sau a haltelor.

În cadrul județului există 3 noduri intermodale importante.

Municipiul Roman poate fi considerat cel mai important nod intermodal la nivelul județului, dat fiind că este traversat de drumul european E85, element component al rețelei rutiere „core” TEN-T care oferă astfel un acces facil către București, Iași și alți poli de dezvoltare importanți. De asemenea municipiul Roman este o stație importantă pe coridorul feroviar TEN-T (linie ferată electrificată) care leagă Bucureștiul de Suceava și Iași (și Peninsula Balcanică de Ucraina) .

Reședința de județ Piatra Neamț este de asemenea un centru intermodal, care fiind poziționat în centrul județului, realizează prin intermediul drumurilor naționale, cum am menționat anterior, legături directe cu toate orașele din județ. Piatra Neamț este inclusă în rețeaua rutieră TEN-T „core”. Caracterul intermodal este dat de existența căii ferate către Bacău. Cu toate acestea, există multe aspecte problematice legate de conectivitatea reședinței de județ: faptul că Piatra Neamț se află pe o cale ferată al cărei capăt este la Bicăz (nu este conectată cu Transilvania), nu este electrificată, iar șoselele aflate pe coridorul TEN-T trebuie modernizate.

Tîrgu Neamț poate fi, de asemenea, considerat nod intermodal, datorită faptului că este conectat la rețeaua națională de cale ferată și se află pe traseul rețelei rutiere TEN-T „core”. Dată fiind însă ponderea sa economică, el are o importanță redusă ca nod intermodal având în principal un potențial de nod de legătură a hinterland-ului județean cu polii socio-economici exteriori, fiind conectat prin Pașcani cu Iași și apoi cu magistrala 500 București-Siret.

În general, pentru toate cele trei noduri intermodale sunt necesare investiții majore în reabilitarea infrastructurilor existente (căi ferate, șosele), modernizarea lor (electrificare, lărgirea și adaptarea șoselelor la un trafic mai intens, etc.) precum și în dezvoltarea centrelor de transfer intermodal cale ferată-rutier sau a hub-urilor logistice.

Tabelul cantitativ și calitativ al infrastructurii de transport a județului Neamț:

TOTAL CAI DE CIRCULAȚII: 1995,683 km 100%							
Cai ferate curente electrificate: 72,726 km 46%	Cai ferate curente: 157,662 km 69% (din totalul de cai feroviare)	Cai de circulație feroviara: Total: 230,076 km 12% (din totalul circulațiilor la nivel de județ)	Cai de circulație rutiera: Total: 1765,626 km 88% (din totalul circulațiilor la nivel de județ)	Drumuri naționale: 389,185 km 69% (din totalul de cai rutiere)	Drumuri naționale modernizate-asfaltate: 370,199 km 95% (din totalul drumurilor naționale)	Stare FB-B: 194,233km 52%	Stare medie: 175,886km 48%
Cai ferate curente neelectrificate: 84,936 km 54%					Drumuri naționale nemodernizate: 19,066 km 5% (din totalul drumurilor naționale)	Stare R-FR: 0km 0%	Stare FB-B: 0km 0%
Cai ferate stații electrificate: 10,350 km 14%	Cai ferate stații: 72,450 km 31% (din totalul de cai feroviare)			Drumuri județene: 726,807 km 41% (din totalul de cai rutiere)	Drumuri județene modernizate-asfaltate: 496,682 km 68% (din totalul drumurilor județene)	Stare medie: 14,745km 77%	Stare R-FR: 4,321km 23%
Cai ferate stații neelectrificate: 62,100 km 86%					Drumuri județene nemodernizate: 230,125 km 32% (din totalul drumurilor județene)	Stare FB-B: 219,701km 44%	Stare medie: 205,663km 41%
				Drumuri comunale: 649,615 km 37% (din totalul de cai rutiere)		Stare R-FR: 71,318km 15%	Stare FB-B: 12,609km 6%
						Stare medie: 104,479km 45%	Stare R-FR: 113,037km 49%

Sursa datelor: Consiliul Județean Neamț, Direcția Generală de Dezvoltare Județeană, 2013-2014

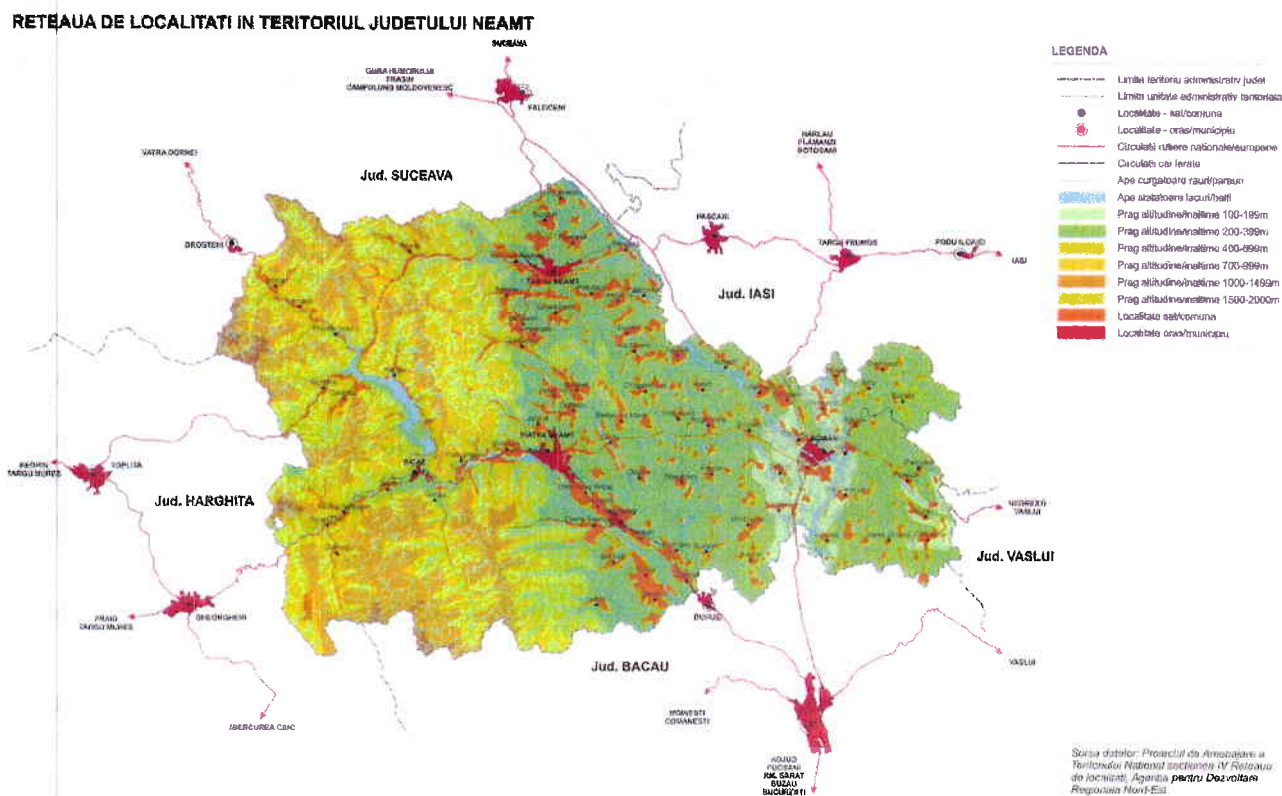
În contextul regiunii, gradul cel mai ridicat de modernizare a străzilor orășenești este întâlnit în județul Neamț, 70,7% din totalul străzilor orășenești fiind modernizate. Astfel, cea mai importantă problemă a transportului public local o reprezintă înnoirea parcului auto și nu modernizarea căilor de circulație. Conform datelor INS 2012, transportul public la nivel local este realizat doar în municipiul Piatra-Neamț, prin autobuze, microbuze și troleibuze.

Unul dintre factorii care favorizează dezvoltarea peri-urbană armonioasă și durabilă este mobilitatea între centrul urban și localitățile învecinate. Un nivel crescut de conectivitate între polul metropolitan și hinterland-ul său depinde în mare măsură de accesibilitatea serviciilor de transport public, care este accesibil unor pături mai largi de populație, asigurând atât o dezvoltare sustenabilă, cât și un acces mai facil al polului urban la resursele de toate tipurile localizate în proximitatea sa. Pentru ca transportul public să fie viabil și durabil el trebuie conceput astfel încât să asigure, în urma diferitelor inițiative și servicii din care e compus, atât mobilitatea intravilană a orașelor cât și conectarea polilor de activitate între ei (transport între principalele orașe) și a zonelor rurale cu polii urbani.

În concluzie, se observă astfel faptul că județul Neamț necesită lucrări de dezvoltare a infrastructurii rutiere și feroviare, consolidându-și poziția de hub de transport la nivelul regiunii (cu implicații pozitive la nivel economic și social), crescând gradul de conectivitate în raport cu regiunile învecinate și încurajând accesibilitatea polilor urbani, inclusiv prin transportul public. O infrastructură rutieră bine dezvoltată nu numai că favorizează accesul la zonele urbane, dar funcționează și ca un catalizator pentru procesul de urbanizare.

5.4. Dezvoltare teritorială și spațială – Rețeaua de localități

Harta rețelei de localități a județului Neamț prezintă o densitate mai mare a localităților în jumătatea de est. Acest lucru creează o densitate crescută a populației și un grad ridicat de acces la oportunități pentru rezidenții zonei de est. Aceasta distribuție este un argument puternic pentru procesul de constituire a ariilor metropolitane în zona colinară (cu implicație directă asupra dezvoltării localităților rurale din proximitatea polilor urbani - suburbanizare) și pentru accesibilitatea crescută atât în județ cât și în exteriorul acestuia, pentru rezidenții din centrele urbane și aria lor de influență metropolitană.

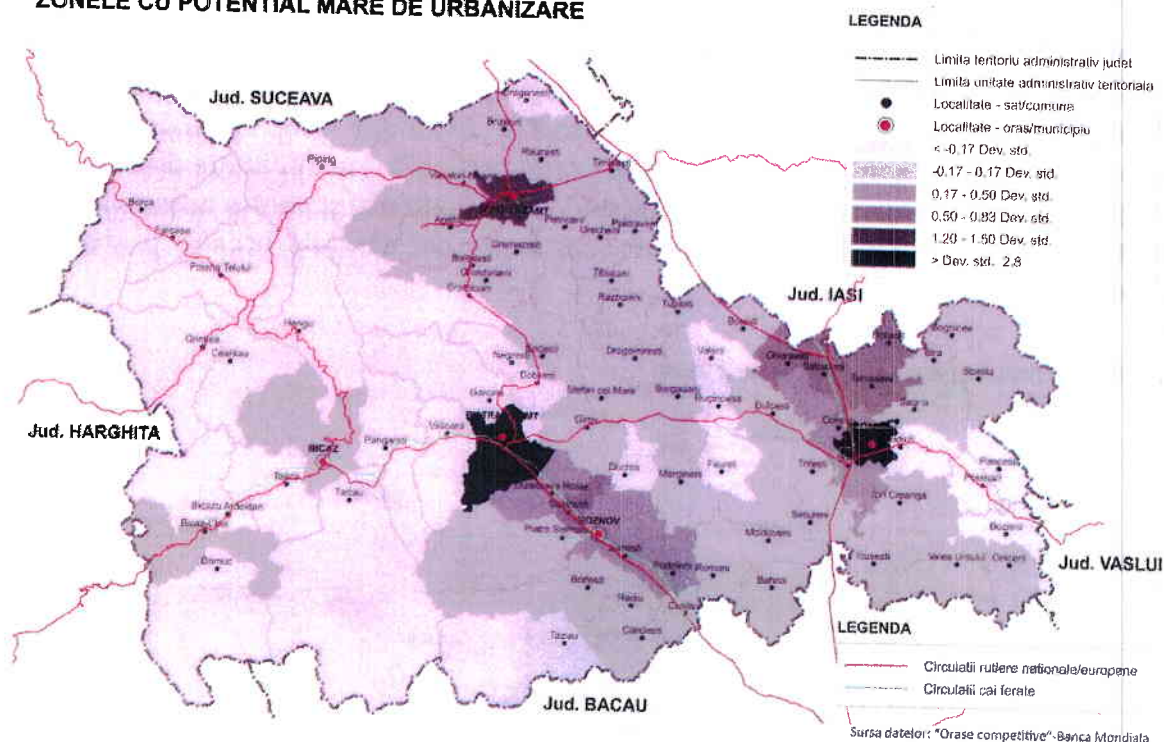
Localizarea centrelor urbane (Piatra Neamț, Roman, Roznov și Tîrgu Neamț) în zona de deal și podiș creează un dezechilibru în partea de N-V a județului din punct de vedere al urbanizării, aspect care reprezintă o barieră pentru dezvoltarea socio-economică a zonelor rurale din această arie.

Conectivitatea redusă cu zonele metropolitane sau orașe defavorizează dezvoltarea localităților din variate puncte de vedere (teritorial, demografic, economic, servicii publice, acces la oportunități), creând lacune semnificative la nivelul indicatorilor cantitativi și calitativi socio-economici. În concluzie, în aceste zone trecerea unei comune la statutul de oraș este foarte dificilă.

5.5. Dezvoltare teritorială și spațială – Potențialul de urbanizare

Harta zonelor cu potențial mare de urbanizare, realizată în cadrul studiului «Orașe Competitive» al Băncii Mondiale, prezintă o ilustrare a distribuției unităților administrativ-teritoriale din județ în funcție de densitatea populației lor rezidente comparată cu densitatea mediană a UAT-urilor din România. Această hartă indică astfel care sunt acele unități administrativ teritoriale în care există o concentrare a populației, indicând astfel potențialul de urbanizare al fiecăreia.

ZONELE CU POTENTIAL MARE DE URBANIZARE

- Se poate observa ușor că principalele orașe ale județului au un potențial de polarizare a localităților limitrofe în raza lor de urbanizare. Astfel se poate observa cum Piatra-Neamț împreună cu Roznov influențează localitățile din partea de sud a județului, care sunt poziționate pe o axă de urbanizare care are la extremitatea sud-estică municipiul Bacău.

Orașul Roman generează în jurul și în legătură cu municipiul Bacău o zonă de dezvoltare a densității populației rurale.

Orașul Tîrgu Neamț generează un pol de urbanizare local, cu o mai bună legătură cu Piatra-Neamț și cu exteriorul județului.

Potențialul de urbanizare este astfel subliniat în zona de est, zonă cu o densitate crescută la nivelul infrastructurii rutiere și a rețelei de localități urbane. Acest potențial este aproape absent în zona de vest care nu prezintă aceleași caracteristici.

În concluzie, pe lângă faptul că sunt motoare de creștere economică, orașele catalizează dezvoltarea teritorială, în special în zonele rurale aflate în vecinătatea lor. Trebuie astfel create oportunități și mijloace de dezvoltare și de accesibilitate a mediului urban. Dezvoltarea urbană poate stimula dezvoltarea rurală.

5.6. Analiza SWOT - Dezvoltare teritorială și spațială

Puncte tari	Puncte slabe
- Județul este traversat, prin municipiul Roman, de coridorul IX paneuropean (ramură feroviară și rutieră), ce leagă nordul de estul Europei. - UAT-urile din zona estică a județului intră în raza de polarizare a polilor urbani cu potențial regional. - Multipolaritatea dezvoltării socio-economice a județului - Localitățile urbane au potențial de intermodalitate - Pondere ridicată de drumuri publice modernizate - Constituirea ariilor metropolitane	- Relieful reprezintă în jumătatea de vest a județului o barieră în calea dezvoltării urbane / economice / a accesibilității. - Influența urbană scăzută în partea de nord-vest a județului - Infrastructurile peri-urbane slab dezvoltate - Infrastructura de transport rutier și feroviar prezintă deficiențe - Nu există căi de circulație rutieră de mare viteză - Absența serviciilor de transport public bine dezvoltate între localitățile urbane - Caracter rural pronunțat
Oportunități	Amenințări
- Harta TEN-T a coridoarelor europene de transport rutier ce urmează a fi modernizate traversează județul prin reședința acestuia, Piatra Neamț, făcând legătura cu orașul Iași. - Dezvoltarea unui hub de transport și logistic între Transilvania și Moldova. - Dezvoltarea unui hub de logistică la Roman, punct de intersecție între sudul României și Iași. - Potențial ridicat de dezvoltare teritorială	- Crearea unui coridor de transport dezvoltat între Transilvania și Moldova rămâne un subiect care nu este pe agenda publică / se preferă trecerea prin Bacău. - Riscul de marginalizare a centrului administrativ al județului - Migrația în teritoriul administrativ al județului Bacău

5.7. Provocări

- ✓ Dezvoltarea mobilității periurbane și a zonelor montane (elaborarea și implementarea planurilor de mobilitate urbană durabilă)
- ✓ Ameliorarea conexiunii la rețeaua TEN-T (core) a infrastructurii rutiere și feroviare județene
- ✓ Dezvoltarea infrastructurilor de transfer intermodal în principalele centre urbane ale județului, aflate pe coridoarele TEN-T (Piatra-Neamț, Tîrgu Neamț, Roman)
- ✓ Elaborarea cadastrului teritoriului județean
- ✓ Dezvoltarea infrastructurii de centre de servicii sociale și culturale prin PPP (ONG)
- ✓ Creșterea calității spațiilor publice din zonele urbane

5.8. Concluzie

Elementul cheie care caracterizează județul Neamț din perspectiva amenajării teritoriului este segmentarea teritoriului în două părți aproximativ egale: zona muntoasă și zona de podiș/colinară. În condițiile de dezvoltare socio-economică a județului (descrișă în celelalte capitole) această situație topografică devine condiție structurantă pentru planificarea și implementarea politicilor și măsurilor de amenajare a teritoriului în vederea combaterii disparităților și asigurării dezvoltării socio-economice echilibrate și durabile.

Din această perspectivă, includerea județului în rețeaua Trans European Transport Network, Comprehensive și Core (rețelele TENT-T de transport) reprezintă un atu incontestabil, prin oportunitatea pe care o reprezintă de a conecta întregul județ la fluxurile pan-europene.

Dacă structura teritorială induce segmentarea potențialului de dezvoltare teritorială, includerea pe traseul „core” TEN-T (atât rutier cât și feroviar) a județului are potențialul ameliorării acestor disparități de dezvoltare.

Oportunitatea pe care o reprezintă existența unor axe de circulație incluse în coridoarele TEN-T în vederea asigurării dezvoltării socio-economice echilibrate teritorial poate fi utilizată doar dacă, pe lângă investiția în dezvoltarea infrastructurilor de circulații majore (pe coridoarele menționate), sunt implementate soluții eficace pentru asigurarea conectării teritoriului (mai ales a zonelor muntoase și/sau rurale) și a resurselor sale la polii urbani cu potențial metropolitan.

Dată fiind structura urbană și evoluția procesului de urbanizare și peri-urbanizare din județ, conectarea teritoriului și a resurselor sale la fluxurile și oportunitățile economice trebuie realizat, conform Strategiei Regiunii Nord-Est 2014-2020, prin încurajarea dezvoltării principalelor centre urbane ca poli urbani sau metropolitan incluși în zone urbane funcționale, bine conectate mai departe în teritoriu. Aceasta presupune concomitent :

- Realizarea potențialului de nod intermodal al orașelor Piatra Neamț, Roman și Tîrgu Neamț

- Dezvoltarea transportului public și a infrastructurilor urbane critice în comunele peri-urbane
- Modernizarea conexiunilor între zona rurală mai îndepărtată sau montană și principalii poli urbani (modernizarea infrastructurii, dezvoltarea transportului public)

Adoptarea acestui triplu obiectiv are în vedere asigurarea dezvoltării polilor urbani în cadrul unor zone urbane funcționale, luând în considerare tendințele din procesul de urbanizare existente la nivel național și local² (deplasarea populației către centrele urbane care a rezultat în urbanizarea localităților rurale peri-urbane, generând astfel o tendință de urbanizare).

6. Turism

6.1. Descrierea sectorului turistic

Dezvoltarea turistică presupune existența într-o zonă a unui potențial turistic atractiv, care poate să asigure integrarea aceluiași teritoriu în circuitul turistic intern și internațional. Pentru ca această integrare să se poată realiza, zona trebuie să dispună de o serie de componente esențiale: infrastructură turistică și generală (pentru accesibilitate în teritoriu), potențial turistic atât natural, cât și antropic și structuri turistice, ca bază tehnică și materială a turismului.

În județul Neamț, zonele dezvoltate din punct de vedere al activității turistice sunt arealele Tîrgu Neamț, Piatra Neamț și Ceahlău (Durău).

6.1.1. Turism cultural

În județul Neamț pot fi vizitate, conform listei monumentelor istorice 2010 a Ministerului Culturii și Patrimoniului Național, 537 de astfel de monumente istorice, printre care se regăsesc: 35 de situri arheologice, 103 așezări din care 3 sunt așezări fortificate, 9 cetăți, 19 necropole, 80 de case, conace și hanuri tradiționale, 7 ziduri de incintă și fortificate, 2 centre urbane istorice la Roman și Tîrgu Neamț, 41 de clădiri monument istoric, 36 turnuri și clopotnițe.

În județ se găsesc de asemenea 54 de mănăstiri și schituri: Mănăstirile Agapia, Almaș, Biserican, Bistrița, Bodești, Dumbrăvele, Durău, Horăicioara, Horaița, Muntele Ceahlău, Muntele Pietricica, Neamț, Nechit, Paltin, Pângărați, Peștera-Gârcina, Petru Vodă, Poiana-Brusturi, Războieni, Secu, Sihăstria, Tarcău, Tazlău, Văratec; Schitul Agapia Veche, Bălțătești, Borlești, Braniște, Cărbuna, Cerebuc, Cuviosul Daniil Sihastrul, Cuviosul Pahomie cel Mare, Cuviosul Paisie de la Neamț, Draga-Cozla, Icoana Nouă, Icoana Veche, Nifon, Păstrăveni, Pocrov, Poiana lui Ioan, Poiana Maicilor Râpciunița, Sfânta Ana, Sfântul Daniil Sihastrul, Sfântul Ilie Tăciune, Sfântul Ilie Vama-Brateș, Sfântul Ioan cel Nou, Sfântul Mina Tîrgu-Neamț, Sihla, Stănila, Tarcău, Țibucani, Urecheni, Vovidenia.

² Având o abordare de planificare teritorială care pleacă de la tendințele care se exprimă natural încercând doar să « corecteze » dezechilibrele inerente generate la nivel teritorial evitând, însă, conflictul deschis cu aceste tendințe.

MĂNĂSTIRI

Cele mai vechi mănăstiri din județ sunt Mănăstirea Neamț și Mănăstirea Bistrița, de secol XIV și Mănăstirile Tazlău, Războieni, Bisericieni și Agapia Veche, de secol XV.

Cea mai veche mănăstire din județ și din Regiunea Nord-Est, este **Mănăstirea Neamț**, construită în sec al XIV lea de Mușatini. Situată în comuna Vânători din județul Neamț (lângă Tîrgu Neamț), pe valea pârâului Nemțișor, aceasta este cea mai veche mănăstire din Moldova. Locația poate fi vizitată împreună cu muzeul din incinta ei și cea mai veche bibliotecă mănăstirească.

Mănăstirea Bistrița din județul Neamț este așezată în comuna Alexandru cel Bun – sat Bistrița, la o distanță de 8 kilometri spre vest de orașul Piatra Neamț, pe drumul DN 15 Piatra Neamț-Bicaz. Mănăstirea este ctitorită de Alexandru cel Bun. Începuturile Mănăstirii Bistrița din județul Neamț datează de la sfârșitul secolului al XIV-lea, din vremea domniei lui Petru Mușat când a fost construită o biserică de lemn, iar în anul 1402, pe locul acestei biserici, domnitorul Alexandru cel Bun a construit o biserică din piatră.

Mănăstirea Tazlău este situată la poalele Măgurii Tazlăului și la 36 km sud de municipiul Piatra Neamț, ctitorie din 1497 a lui Ștefan cel Mare pe locul unei biserici de lemn construite de Alexandru cel Bun.

Mănăstirea Războieni este situată în com. Războieni la 25 km de Piatra Neamț și la 35 km de Tîrgu Neamț, ctitorie din 1496 a lui Ștefan cel Mare. De-a lungul anilor biserica de la mănăstirea Războieni a suferit mai multe intervenții, însă între anii 1975-1977 a revenit la forma ei inițială ca urmare a lucrărilor de restaurare în care au fost înlăturate turele ridicate în secolul al XIX lea, pridvorul, precum și alte anexe.

Mănăstirea Bisericani, construită în zona muntelui Pietrosu la o altitudine de 650 m, se află la 12 km vest de orașul Piatra Neamț, pe DN 15 - Piatra Neamț-Bicaz, construită posibil în anul 1520, ctitorită de Bogdan al III-lea și Petru Rareș.

La început, pe locul în care găsim astăzi mănăstirea, se pare că ar fi existat o sihăstrie a acesteia. În anul 1498, Cuviosul Iosif a părăsit Mănăstirea Bistrița și împreună cu alți călugări a început să construiască o biserică cu mijloace proprii, dar abia în vremea lui Ștefăniță Vodă (1517-1527), nepotul Sfântului Ștefan cel Mare, călugării de la Bisericani reușesc, cu ajutorul acestuia, să-și ridice un lăcaș de piatră.

CETĂȚI

Cetăți și Castele din județul Neamț: Cetatea Neamțului, Cetatea Nouă a Romanului, Cetatea Veche a Romanului (Cetatea Mușatină a Romanului), Cetatea Bâta Doamnei.

Cetatea Neamțului, așezată aproape de vârful cel mai înalt al Culmii Pleșului, în localitatea Tîrgu-Neamț, la 46 km de Piatra Neamț, face parte din categoria monumentelor medievale de valoare excepțională din România. A fost declarată monument istoric în 1866, anul construcției acesteia nu se știe cu exactitate, însă este notat în documente faptul că s-a ridicat în timpul lui Petru Mușat (1375-1391). Pe lângă cetate, construcția a fost și mănăstire în timpul lui Vasile Lupu. Cetatea Neamțului este inclusă în patrimoniul UNESCO.

Cetatea Veche a Romanului este prima cetate a orașului Roman, construită în a doua jumătate a secolului al XIV-lea, pe platoul înalt de pe malul stâng al râului Moldova. Se crede a fi fost construită în timpul lui Petru I Mușat (1375-1391) spre sfârșitul domniei sale.

Cetatea Nouă a Romanului, este situată la aproximativ 5 km de orașul Roman, pe malul stâng al Siretului, în apropierea confluenței cu Moldova, lângă actualul sat Gâdinți. Construită de Ștefan cel Mare în anul 1466, Cetatea Nouă de la Roman a fost o adevărată fortificație de piatră și un punct de rezistență pentru partea de sud a Țării Moldovei. Este singura cetate care nu a fost ridicată pe un loc greu accesibil, asemenea celorlalte cetăți din perioada medievală și a fost alcătuită dintr-un nucleu de ziduri. Aceste ziduri erau înconjurată de un șanț de apărare, cu o lățime de 30-60 m, obținut prin abaterea apelor Siretului și pavat cu lespezi de piatră.

Cetatea Bâta Doamnei este situată la aproximativ 4 km sud-vest de municipiul Piatra Neamț, dincolo de schitul și cartierul Doamna, pe creasta unui pînten denumit Bâta Doamnei. Așezarea aparține eneoliticului (Cucuteni A), epocii bronzului (cultura Monteoru), cuprinde o cetate dacică (sec. I î. d. Hr. – I d. Hr.) și o așezare feudală de secol XII. Cetatea Dacică de pe Bâta Doamnei descoperită de către fondatorul Muzeului de Istorie din Piatra-Neamț, Constantin Mătase, reprezintă cel mai vechi monument istoric de pe teritoriul municipiului Piatra Neamț și este desfășurată pe o suprafață de 20.000 m² pe creasta înălțimii cuprinzând platoul central, terasele vestice și suprafețele nivelate pentru construcții ale amplasamentului.

MUZEE

Complexul Muzeal Județean Neamț, a fost înființat în anul 1978 și integrează 15 unități muzeale din județ: Muzeul de Artă Eneolitică Cucuteni, Muzeul de Științe Naturale Piatra-Neamț, Muzeul de Artă Piatra-Neamț, Muzeul de Etnografie Piatra-Neamț, Muzeul Memorial Calistrat Hogaș Piatra-Neamț, Expoziția Curtea Domnească Piatra-Neamț, Galeriile de Artă Lascăr Vorel Piatra-Neamț, Muzeul de Istorie Roman, Muzeul de Științele Naturii Roman, Muzeul de Artă Roman, Muzeul de Istorie și Etnografie Țirgu Neamț, Muzeul Cetatea Neamț-Țirgu Neamț, Casa Memorială Veronica Micle Țirgu Neamț, Muzeul Memorial Ion Creangă Humulești-Țirgu Neamț și Muzeul de Istorie Bicăz.

Recunoscut ca instituție publică de interes regional, unitatea sa de bază având o vechime de aproape opt decenii, Complexul Muzeal Județean Neamț asigură cercetarea, colecționarea, conservarea, restaurarea, comunicarea și expunerea, în scopul cunoașterii, educării și recreerii publicului local și din afara județului, a celor mai importante mărturii materiale care atestă existența și evoluția comunităților umane din zona subcarpatică a Moldovei, precum și specificul mediului înconjurător.

Muzeul de Artă Eneolitică Cucuteni abordează o tematică dublă în cadrul său, fiind în același timp și muzeu de istorie și muzeu de artă și deține în acest moment cea mai importantă colecție eneolitică din sud-estul Europei. Această expoziție este dedicată exclusiv artei cucuteniene, conținând cele două componente de bază ale sale, arta decorativă și arta figurativă. Dintre aceste două mari categorii în care se înscriu manifestările artistice ale creatorilor artei Cucuteni, cea care poate fi considerată ca fiind cu adevărat însemnată este ceramica pictată Cucuteni.

Muzeul de Istorie Roman este cunoscut pentru colecția referitoare la perioada dacică, prezentă prin intermediul expoziției permanente dar și a celor organizate periodic, adăpostite într-o clădire monument istoric, Casa Negruzzi. Relativ recent, sunt prezentate în cadrul expoziției permanente și obiecte din istoria medicinei, donate de către doctorul Epifanie Cozarescu. Colecția este compusă din documente cu specific medical, diplome, lucrări de doctorat, obiecte de instrumentar medico-chirurgical, truse de diferite specialități, recipiente și cântare farmaceutice datând din secolul al XIX-lea.

Muzeul de Istorie și Etnografie Țirgu Neamț este organizat tematic, în două secțiuni și prezintă artefacte și produse ale istoriei și civilizației locale. Expoziția permanentă găzduită de muzeu are un specific istorico-arheologic și etnografic, piesele provenind în special din depresiunea subcarpatică Neamț. Colecțiile sunt expuse în clădirea în care a fost înființată prima școală publică din Țirgu Neamț-Școala Domnească, ridicată în 1852 din inițiativa lui Grigore Alexandru Ghica.

Muzeul Cetatea Neamț Țirgu Neamț a fost înființat încă din anul 1940, distrus în timpul confruntărilor militare din anul 1944 și reînființat în anul 1957. Despre existența unui muzeu propriu-zis la Cetatea Neamț nu se poate vorbi însă decât în anul 2009, odată cu înființarea expoziției permanente organizate în urma lucrărilor de restaurare realizate în anii 2007-2008.

Muzeul de Istorie Biczak, întemeiat în 1958, funcționează din 1966 în clădirea fostului teatru sătesc "Ion Kalinderu", numit în epocă și Teatru Regal. A organizat prima expoziție permanentă, după obținerea actualei clădiri, iar tematica muzeului urmărește două aspecte: locuirea Văii Bistriței, din cele mai vechi timpuri până astăzi și construcția hidrocentralei de la Biczak.

Muzeul de Artă din Piatra-Neamț deține lucrări de artă românească: pictură, sculptură, grafică și artă decorativă. Muzeul a fost deschis în anul 1964, ca secție de artă a Muzeului Regional de Arheologie, în prezent existând peste 200 de lucrări în cele 5 săli de expoziție. Inițial a funcționat ca școala primară, clădirea fiind construită în 1930 de către italienii Carol Zani-antreprenor și Vincenzo Puschiassis-sculptor în piatră.

Cele mai vizitate monumente istorice din județul Neamț sunt următoarele: Ansamblul Curții Domnești - municipiul Piatra Neamț; Biserica domnească Nașterea Sf. Ioan Botezătorul - municipiul Piatra-Neamț; Turn clopotniță - municipiul Piatra Neamț; Fosta mănăstire "Peste Vale" - municipiul Piatra Neamț; Ruine beci, azi muzeu - municipiul Piatra Neamț; Mănăstirea Agapia - comuna Agapia; Mănăstirea Bistrița - comuna Alexandru cel Bun; Ansamblul schitului Sf. Ana - comuna Ceahlău; Mănăstirea Neamț - comuna Vânători - Neamț; Mănăstirea Pângărați - comuna Pângărați; Mănăstirea Războieni - comuna Războieni; Catedrala episcopală Sf. Paraschiva - municipiul Roman; Casa Veniamin Costachi - municipiul Roman; Fosta biserică armenescă azi biserica "Adormirea Maicii Domnului" -

municipiul Roman; Mănăstirea Tazlău - comuna Tazlău; Cetatea Neamțului - oraș Tîrgu Neamț; Mănăstirea Văratec - comuna Agapia; Mănăstirea Secu - comuna Vânători - Neamț; Mănăstirea Sihăstria - comuna Vânători - Neamț; Muzeu - casa memorială "Ion Creangă" - oraș Tîrgu Neamț.

6.1.2. Turism de agrement

Arealul turistic Piatra Neamț s-a dezvoltat datorită resurselor montane din zonă și a fost susținut de proiectele de dezvoltare turistică din ultima perioadă. Pentru zona Ceahlău, elementul principal de interes este arealul masivului Ceahlău, alături de microclimatul din stațiunea Durău și barajul Izvorul Muntelui.

Județul Neamț beneficiază de un relief structurat în trepte de la vest la est, cu Masivul Ceahlău, având ca punct maxim vârful Ocolașul Mare-1907 m, urmând Subcarpații Moldovei și Podișul Moldovei și apoi Lunca Siretului, cu cea mai joasă altitudine-169 m. Râurile Siret, Moldova, Bistrița și Cracău, cu afluenții lor și diferitele lacuri hidroenergetice, de regularizare și irigații, piscicultură și agrement, alcătuiesc bogata rețea hidrografică și sporesc atracția zonei, pe parte de turism de agrement, recreere și agroturism.

Arii protejate în județul Neamț:

- 10 rezervații forestiere (*Pădurea de argint, Codrii de aramă, Pângărați, etc.*);
- 3 rezervații paleontologice și fosilifere (*munții Cozla, Pietricica și Cernegura din Piatra-Neamț*);
- 5 rezervații geologice (*Cheile Șugăului, Cascada Duruitoarea, etc.*);
- 3 parcuri dendrologice cu arbori seculari;
- 12 rezervații floristice, faunistice, acvatice, peisagistice și mixte;
- 5 monumente ale naturii: 4 stejari seculari și un ulm secular (*Piatra Teiului, etc.*).

Ariile naturale de interes național și local ocupă o suprafață de 38 448 ha. Dintre acestea, cele mai impresionante sunt *Parcul Național Ceahlău*, cu o suprafață de 7 742,5 ha și *Parcul Național Cheile Bicazului-Hășmaș* cu o suprafață de 6 575 ha. O altă arie protejată, de interes național, este rezervația naturală de la Vânători, care cuprinde 30 818 ha. Dintre ariile protejate de interes local pot fi amintite rezervația forestieră de la *Dobreni*, *lacul Izvorul Muntelui (150 ha)*, *rezervația floristică Dealul Vulpilor*, *rezervorul fosilifer (din zona Bicaz Chei)*, *stânca de la Șerbești* (comuna Ștefan cel Mare), de asemenea *Pădurea de argint* și *Codrii de aramă*, situate în localitățile Agapia și Văratec.

La acestea se adăugă rezervațiile naturale *Dobreni, Goșman, Brateș, Borca, Lacul Cuișel* (cel mai mare lac de baraj natural din România) și *Secu, Rezervația Codrul Secular Runc, ariile naturale protejate Pietricica, Cozla și Agârcia* (din zona Piatra-Neamț), ariile speciale avifaunistice *Lacurile Pângărați și Vaduri*.

La nivelul județului Neamț au fost declarate situri de importanță comunitară *Natura 2000* următoarele arii naturale protejate: *Ceahlău, Cheile Bicazului-Hășmaș, Cheile Șugăului-Munticelu, Pădurea Goșman, Vânători-Neamț*.

- **Parcul Natural Vânători-Neamț** (30 818 ha, din care 26 300 ha fond forestier)

Conține în perimetrul său rezervațiile forestiere *Codrii de aramă* (la o altitudine de cca. 600 m, cu arbori ce depășesc 135 de ani) și *Pădurea de Argint* (declarată arie protejată în 1972, cu o suprafață de 2,5 ha), *Rezervația de zimbri și faună carpatică "Dragoș Vodă"*.

- **Parcul Național Ceahlău** (a fost declarat arie protejată în 1955, dar limitele actuale au fost stabilite în 2003 și are o suprafață de 7 742,5 ha) cuprinde, la rândul său, câteva arii protejate, între care *Rezervația științifică Ocolașul Mare* și *Rezervația botanică Polița cu Crini*.

- **Parcul Național Cheile Bicazului-Hășmaș** (constituit în anul 2000, cu o suprafață de 6 575 ha)

Alte rezervații, ușor accesibile și situate în jurul municipiului Piatra-Neamt, sunt lacurile Cuejdel, Vaduri și Pângărați.

Lacul Cuejdel este cel mai mare lac de baraj natural din țară, cu o suprafață de 12,2 ha, o lungime de 1 km, o lățime medie de 102 m și o adâncime medie de 7,44 m. S-a format în urma unor alunecări de teren succesive, ce au afectat versantul stâng al văii Cuejdel între anii 1978 și 1991. Este declarat rezervație în anul 2004, aici formându-se un microclimat specific și o vegetație caracteristică mediului lacustru.

Lacul Vaduri este situat la 10 km vest de Piatra-Neamt, în comuna Alexandru cel Bun, aproape de DN15, și este unul din cele 9 lacuri de acumulare de pe cursul Bistriței cu o suprafață de 119 ha. A fost declarat în 2004 arie de protecție specială avifaunistică.

Lacul Pângărați este al treilea ca vechime din cele 9 lacuri de acumulare de pe Bistrița, fiind format în 1964, se află la 15 km vest de Piatra-Neamt și este alimentat, în principal, cu apă din Lacul Izvorul Muntelui, prin canalul de aducțiune al uzinei Stejaru.

Lacul Izvorul Muntelui este singurul lac din Moldova unde se pot practica sporturi nautice, de la schi acvatic, scufundări, la plimbări cu barca, cu hidrobicicleta sau cu vaporeșul. Este cel mai mare lac antropoc de pe râurile interioare ale României și singurul lac de interior pe care se serbează Ziua Marinei. Lacul are o lungime de 35 km, iar barajul este unul dintre cele mai mari din țară: înălțime 127 m, cota coronament 520 m, lungimea la coronament 435 m, lungimea la bază 127 m, lățimea maximă la bază 119 m, volumul de beton încorporat 1 652 000 mc.

Valorificarea potențialului unor locații care nu au fost aduse în atenția publicului larg. Discutăm aici de: rezervații paleontologice, forme de relief carstic, structuri geologice care au generat toponime cunoscute la nivel mondial de cei din domeniu, rezervații dendrologice, zăcămintul de Uraniu de la Grințieș.

Putem aminti aici despre doar câteva exemple: Peștera Munticelu (Ghiocelul), Cheile Șugăului, gresia de Tarcău.

Aceste locații pot atrage turiști obișnuiți, dar și elevi, studenți, profesori din România și din lume. Vreau să vă amintesc, în acest context, că doar în mediul universitar din România există în fiecare an câteva mii de studenți care urmează profile ce au ca obiect de studiu obiective pe care județul Neamț le are în patrimoniul său natural și științific.

Bineînțeles că există și un interes al turiștilor obișnuiți de a vedea și vizita obiective noi, așa încât atragerea ambelor categorii de vizitatori generează în final o dezvoltare economică benefică pentru județul nostru.

Amenajarea de piste și trasee pentru biciclete amplasate în locații pitorești (Valea Bistriței, Lacul Cuiejdol, parcuri dendrologice, etc.) sau care să unească puncte de interes turistic/istoric/științific.

Dezvoltarea turismului pe râul Bistrița (pe și de-a lungul său), trasee pentru rafting, trasee pietonale, faleze, trasee pentru bicicliști, amenajarea de pontoane pentru pescuit, amenajarea de locații pentru picnic, amenajarea de plaje pentru turiști, ș.a.m.d.. Există numeroase locuri în județ care se pretează pentru asemenea amenajări: Tarcău, Savinești, Dumbrava Roșie, Vânători Neamț, în zona râurilor Ozana și Moldova.

Dezvoltarea sportului profesionist de nivel național și mondial prin investiții în infrastructură, investiții care vor aduce nu doar rezultate în plan sportiv, ci și în plan economic prin vizita participanților și turiștilor. Deasemeni, investițiile respective vor deveni baze de antrenament și cantonament pentru sportivii din țară și din străinătate. Este o mare oportunitate pentru județul Neamț, deoarece putem fi deosebit de atractivi pentru cei din străinătate prin ceea ce oferim, prin frumusețea locurilor, dar și prin costuri reduse dacă este să le comparăm cu ceea ce există astăzi în alte țări.

De exemplu, județul Neamț poate organiza un tur pentru ciclismul profesionist care să fie inclus în circuitul mondial (bineînțeles și în cel național). Așa cum există în lume Turul Normandiei sau Turul Cataluniei (nu discutăm aici de alte mari competiții), de ce nu am avea Turul Mănăstirilor sau Turul Neamțului care să treacă prin diverse localități ale județului, parcurgând obiectivele de interes pe care le putem astfel populariza mult mai bine. Pentru aceasta se poate folosi și moderniza infrastructura existentă sau se pot amenaja noi trasee.

La același capitol (infrastructura pentru sport) putem realiza un Centru Olimpic pentru Caiac Canoe. Acesta se poate amenaja pe cursul actual al râului Bistrița sau în paralel cu acesta. Investiția constă în construirea unui canal în lungime de 2500-3200 de metri la o lățime de 60-75 de metri, a unei tribune pentru spectatori și a câtorva anexe necesare desfășurării activității specifice acestui sport. Investiția totală ar fi de 18-23 milioane de lei.

Acest Centru va deveni Centru Național pentru antrenamente și competiții naționale, dar și internaționale pentru un sport în care România este printre primele țări din lume.

În afara competițiilor, această bază, ca și în cazul circuitelor cicliste, se va folosi pentru agrement.

6.1.3. Stațiuni balneoclimaterice

Stațiunea Bălțătești

Stațiunea este amplasată în centrul comunei Bălțătești, fiind situată la 33 km nord de reședința județului, municipiul Piatra-Neamț și la 12 km sud de orașul Tîrgu Neamț, pe drumul național 15C, care face legătura între cele două localități. Localitatea Bălțătești este așezată într-un cadru natural atractiv, în sud-vestul Depresiunii Neamț, care este delimitată la vest de culmile Muntelui Stânișoara, ce ating înălțimi de cca 1000 m, Muntelui Agapiei (896 m) și Dealului Mare Văratec (1008 m); la est Dealul Boiștea (579 m) și Corni (600 m) la nord Culmea Pleșu (911 m) și în sud Șaua Bălțătești (538 m).

Stațiunea Bălțătești se bucură de un climat moderat, iar existența izvoarelor de ape minerale cu un conținut foarte ridicat în săruri plasează Sanatoriul de Balneofizioterapie și Recuperare Medicală "Dr. Dimitrie Cantemir" Bălțătești din punct de vedere curativ, la nivelul zonelor turistice europene: Karlsbad, Vichy.

Stațiunea este consemnată documentar la începutul secolului al XVIII-lea, fiind cunoscută pentru apele minerale clorurate, sulfatate, iodice, bromurate cu o concentrație de până la 280g/l. Între factorii de cură se evidențiază, de asemenea, aerul curat puternic ozonat. Băile, situate la o altitudine de 475 m, funcționează din anul 1810, prin grija prințului Cantacuzino care a pus bazele primei stațiuni în această zonă. În 1878 doctorul Dimitrie Cantemir cumpăra proprietatea și o dezvoltă, urmând ca până în 1993 stațiunea să treacă prin mai multe proprietăți.

Analizele efectuate de U. Chihac, Franz Humael în 1939, de Petru Poni în 1850, de Stenner și Kony în 1883 au confirmat că apele sunt cele mai bogate în săruri din toate apele omologate în Europa. Apele minerale de aici au luat medalii de aur la Paris în anul 1900 și la București în anul 1906. Capacitatea de cazare era de 100 de camere în anul 1938, fiind ulterior modernizată și extinsă în 1970, iar din 1993 a fost preluată de Ministerul Apărării Naționale, având o capacitate de cazare de 450 de locuri.

Stațiunea Bălțătești are în prezent patru hoteluri care oferă tratament în serii de 15-18 zile pentru 500 de pacienți. Apele minerale din stațiunea Bălțătești sunt indicate în tratamentul unor afecțiuni ale aparatului locomotor, afecțiuni vasculare periferice, afecțiuni ale sistemului nervos, afecțiuni respiratorii.

Stațiunea Negulești

Stațiunea Negulești este situată în comuna Piatra Șoimului, la o distanță de 10 km de orașul Roznov și 25 de km de municipiul Piatra-Neamț. Așezată la o altitudine de circa 400 de m într-o zonă de un

pitoresc și farmec aparte, cu dealuri și coline împădurite, la poalele Carpaților Orientali, la contactul munților Goșmanului cu depresiunea Cracău-Bistrița, a atras încă de la sfârșitul secolului al XIX - lea iubitorii de natură.

În apropiere de Negulești se află un lac de baraj natural cu o suprafață de 3 500 mp, lacul Veselaru, iar la 2 km în amonte se află un izvor cu apă dulce, pe care localnicii îl folosesc în vindecarea bolilor de ochi. Proprietățile acestuia au fost apreciate de germanii și polonezii care au lucrat la fosta fabrică de sticlă din Negulești. Apele de Negulești, cele 10 izvoare, sunt ape clorosodice, magnezice, iodurate, substanța uscată variind în funcție de perioada anului 26-40g/l.

Stațiunea Negulești a fost înființată în anul 1874, iar din anul 1935 a fost reamenajată cu o bază de tratament. Aceasta a funcționat până în anul 1962 când a fost desființată din lipsa dotărilor corespunzătoare. Din anul 1978 s-au făcut demersuri pentru valorificarea apelor de la Negulești și abia în anul 1986 s-au început lucrările pentru construirea stațiunii și a bazei de tratament. Până în vara anului 1992, stațiunea a funcționat doar ca hotel de cazare fără bază de tratament.

Proiectul pentru dezvoltarea Stațiunii Negulești faza a II-a a fost demarat în anul 1993 și a continuat până în anul 1996, când din lipsa fondurilor necesare nu s-au mai terminat lucrările de punere în funcțiune a stațiunii. De atunci și până în prezent Stațiunea balneo-climaterică de la Negulești se află într-o stare de conservare.

Stațiunea Oglinzi

Situată la o altitudine de 480 m și traversată de DN 15C, stațiunea Oglinzi aparține administrativ de orașul Tîrgu Neamț, încă din anul 1888. Stațiunea se află într-o microdepresiune din sud-estul Culmii Pleșului cunoscută sub numele de Poiana Dăscăliței. Zona este ușor înclinată și deschisă către sud-est, fiind în același timp flancată de versanți acoperiți cu păduri de foioase. Apele minerale au fost cunoscute și folosite de populația primelor așezări de aici, iar în anul 1856 s-au făcut analize chimice, prin care s-a constatat că sunt clorosodice, de mare concentrație. Are un microclimat specific zonei colinare, cu o circulație atmosferică moderată și fără temperaturi excesive. Aerul este bogat în ioni negativi, este ozonat și are un efect tonifiant asupra organismului.

Până în anul 1939, Stațiunea Oglinzi a cunoscut o perioadă de dezvoltare având pacienți din întreaga țară, iar atmosfera de vacanță era întreținută prin concerte zilnice oferite de fanfara militară. Cu timpul, datorită lipsei de fonduri stațiunea Oglinzi s-a degradat, iar cele patru fântâni și galeriile subterane nefiind exploatate s-au înfundat. Din anul 1988, stațiunea a fost redeschisă parțial în doar două pavilioane, cu o capacitate de 90 de locuri.

Începând cu toamna anului 1998, Stațiunea Oglinzi s-a deschis într-o formă modernizată și cu o bază de tratament nouă. Ca urmare a analizelor microbiologice și fizico-chimice a apelor de la Băile Oglinzi s-a constatat că acestea și-au îmbunătățit calitățile și au fost clasate pe locul cinci în Europa.

Astăzi, Stațiunea Oglinzi dispune de o bază de tratament cu băi calde, împachetări cu parafină, băi galvanice, curenți dinamici, ultrasunete, masaj și gimnastică medicală. Aici se pot trata afecțiuni reumatismale, ginecologice, dermatologice, afecțiuni ale aparatului respirator, sechele post-traumatice și nevroze astenice.

Din luna august 2009, societatea de investiții SIF Transilvania demarează un proiect de modernizare a stațiunii Oglinzi, în valoare de 20 milioane de euro. Proiectul prevede construcția unui complex hotelier de patru stele cu o capacitate de cazare de 240 de locuri, a unui centru spa și a unui centru de conferințe, dar și amenajarea unei zone de agrement pe o suprafață de 9.000 m².

Stațiunea Durău

Localitatea Durău este situată la 100km de Piatra Neamț și la 6km de comuna Ceahlău (de care aparține administrativ), la o altitudine de 780-800m la poalele masivului Ceahlău – stațiunea se află într-o regiune montană frecventată încă din secolul al XVII-lea. La Durău se află o mică biserică pictată de studenți și absolvenți ai Academiei de Arte Frumoase din Iași sub îndrumarea și cu sprijinul pictorului român Nicolae Tonitza, între anii 1935 și 1937.

În zonă există posibilitatea de a efectua excursii pe muntele Ceahlău (pe unul din trasee se găsește cascada Duruitoarea-25m înălțime), stațiunea de aici fiind recomandată atât pentru practicarea sporturilor de iarnă, pe pârtia amenajată cât și pentru tratament, pe tot parcursul anului.

6.2. Analiza sectorului turistic

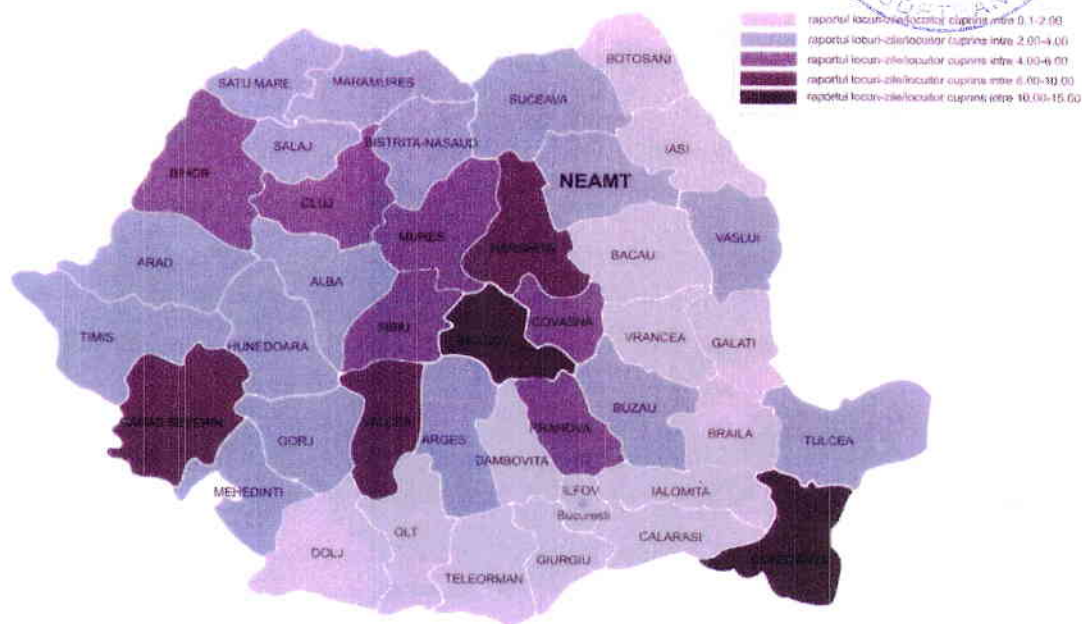
6.2.1. Capacitatea de cazare și fluxurile de turiști

Cu toate că deține resurse naturale și antropice de mare valoare turistică, județul Neamț nu are un profil marcat turistic. În ciuda potențialului pe care îl are, județul se poziționează în jumătatea inferioară a clasamentului național pe județe în ce privește intensitatea turistică (numărul de locuri-zile per cap de locuitor). Harta de mai jos ilustrează acest profil slab turistic al județului Neamț.

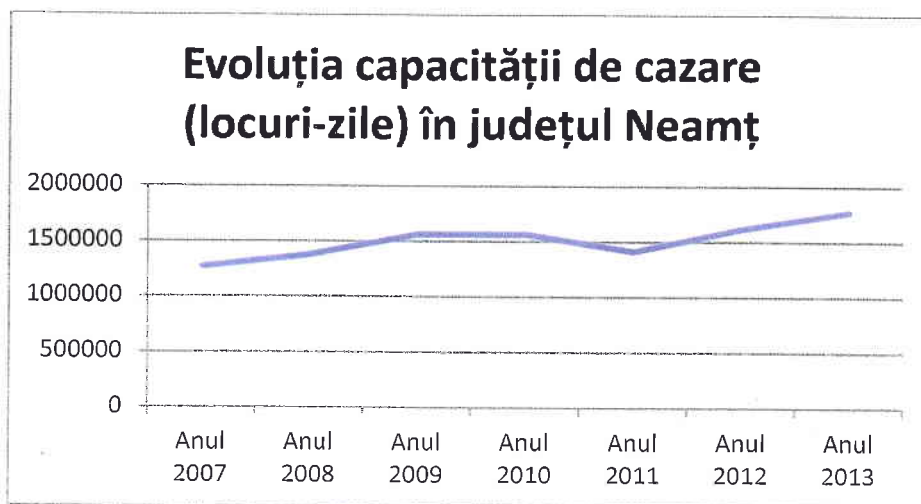
INTENSITATEA TURISTICĂ A JUDETELOR ROMÂNIEI

NUMĂRUL DE LOCURI-ZILE/LOCUITOR

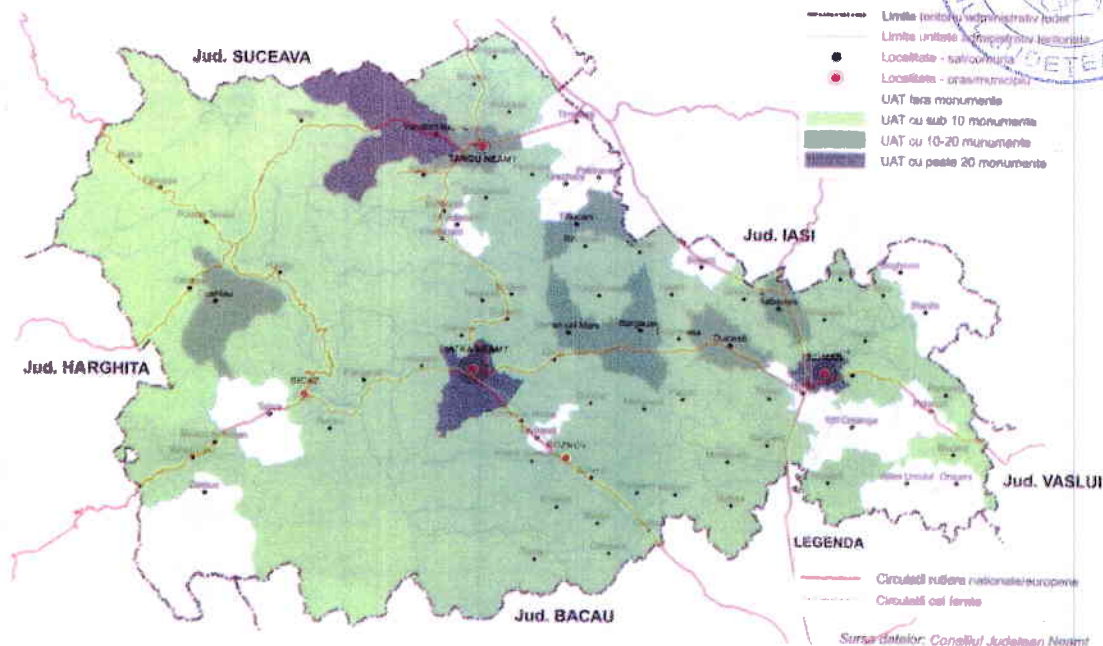
Sursa datelor: INSTITUTUL NAȚIONAL DE STATISTICĂ/2013

Evoluția capacității de cazare în ultimii 7 ani prezintă o creștere limitată, indicând o economie turistică care nu reușește să se afirme.

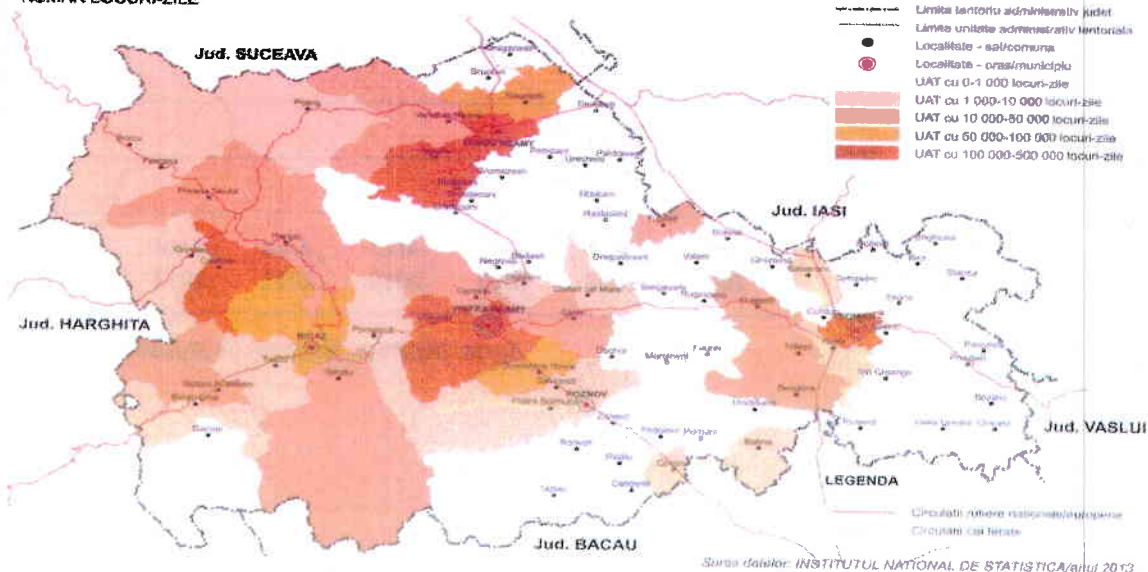
Sursa: Institutul Național de Statistică, prelucrarea consultantului

DENSITATEA MONUMENTELOR IN JUDETUL NEAMT

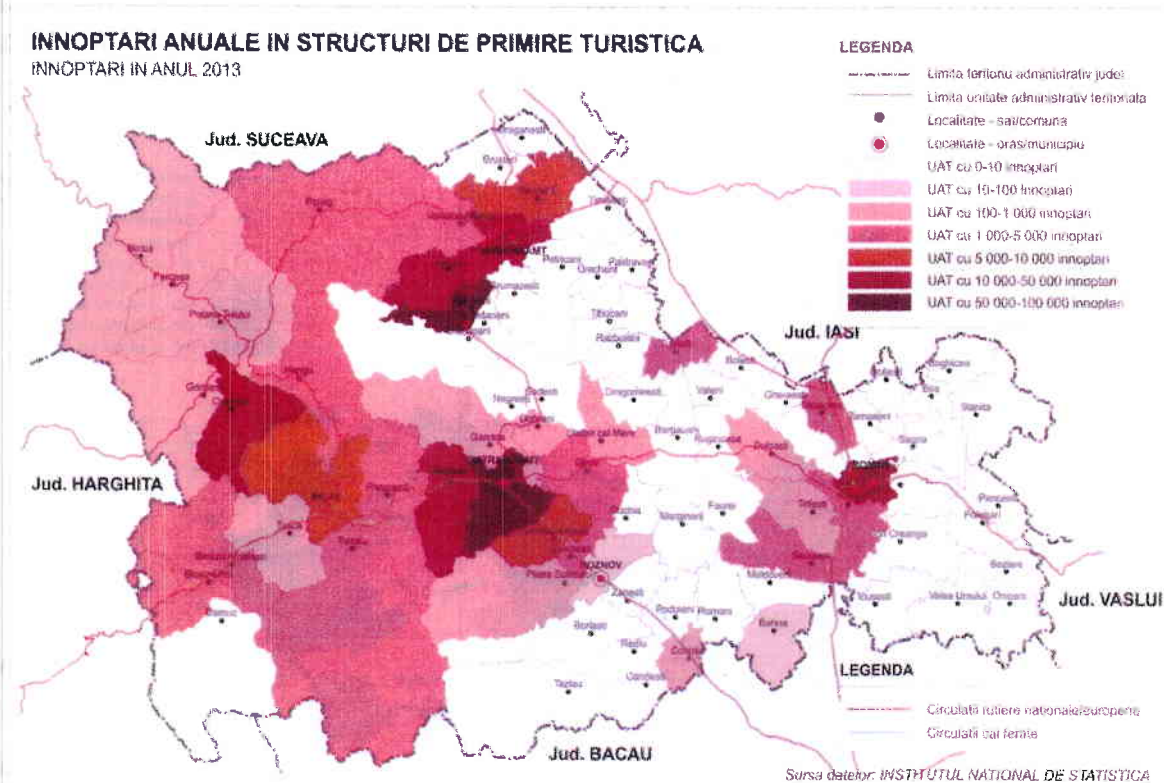
În ciuda existenței unui patrimoniu cultural-istoric remarcabil (vezi harta de mai sus) distribuit pe mare parte a teritoriului județean, capacitatea de cazare este distribuită inegal, concentrându-se în principal în centrele urbane și în jumătatea de vest, muntoasă a județului (harta de mai jos³) în stațiunea Băltățești și în jurul monumentelor religioase și istorice. Această distribuție teritorială sugerează necesitatea dezvoltării de noi produse turistice atractive care să asigure o atractivitate gestionată, nu o simplă utilizare a atracțiilor inerente care sunt „muntele”, patrimoniul religios-istoric și orașul ca centru de activități socio-economice.

CAPACITATEA DE CAZARE TURISTICA NUMAR LOCURI-ZILE

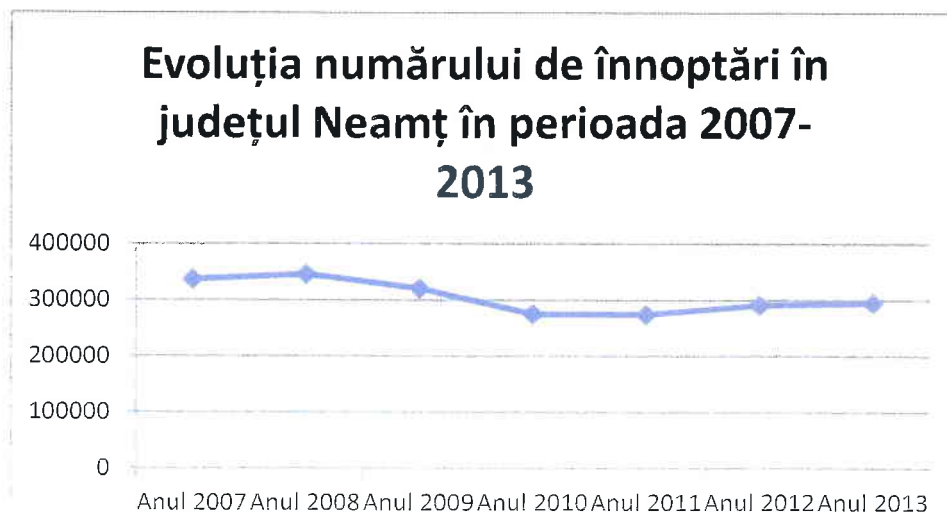

³ Deși aceste hărți nu prezintă și turismul de tranzit, având în vedere impactul său marginal asupra economiei locale (adevăratele beneficii economice generate de turism se obțin prin vânzarea produselor turistice integrate care includ întotdeauna cazarea) putem lua în considerare datele prezentate aici ca fiind o descriere corectă a frecvenței turistice a județului.

În mod natural, capacitatea turistică într-o anumită zonă este legată de intensitatea frecventării turistice din acea zonă și proximitatea sa. Acest fapt se verifică și în județul Neamț, după cum se poate observa comparând harta de mai sus cu cea de mai jos. Și în ce privește frecventarea putem observa concentrarea puternică în partea de vest, în orașele județului și în stațiunea Băltățești.

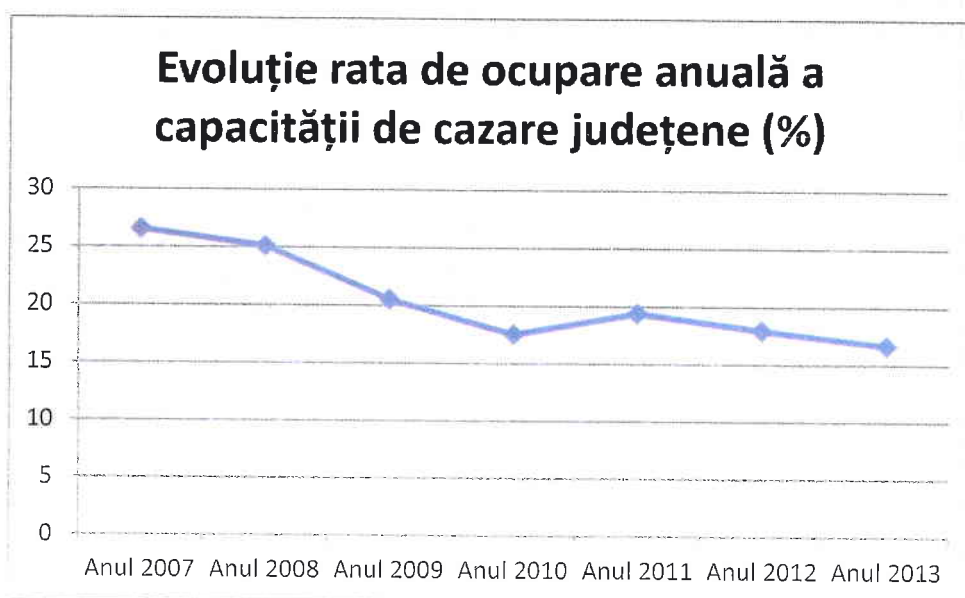
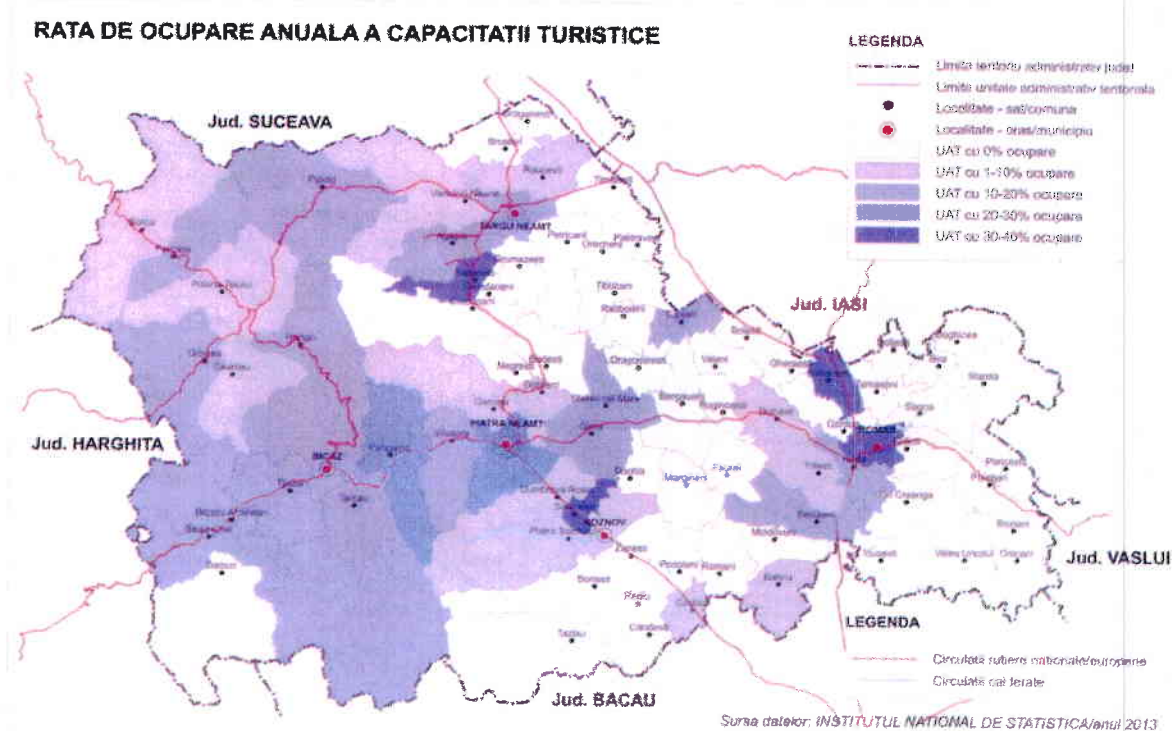

În termeni de evoluție a înnoptărilor anuale înregistrate în structurile de cazare din județul Neamț, putem observa o îngrijorătoare stagnare cu o tendință de scădere în ultimii 7 ani, ceea ce atrage din nou atenția asupra nevoii de a dezvolta atractivitatea județului. **Evoluția aceasta cuplată cu tendința de creștere a capacității de cazare (vezi graficul de mai sus) pune problema sustenabilității economice a întreprinderilor din sector și a celor care depind de externalitățile generate de turism dar indică și faptul că nu lipsa capacității de cazare în sine reprezintă bariera principală pentru dezvoltarea economiei turistice.**

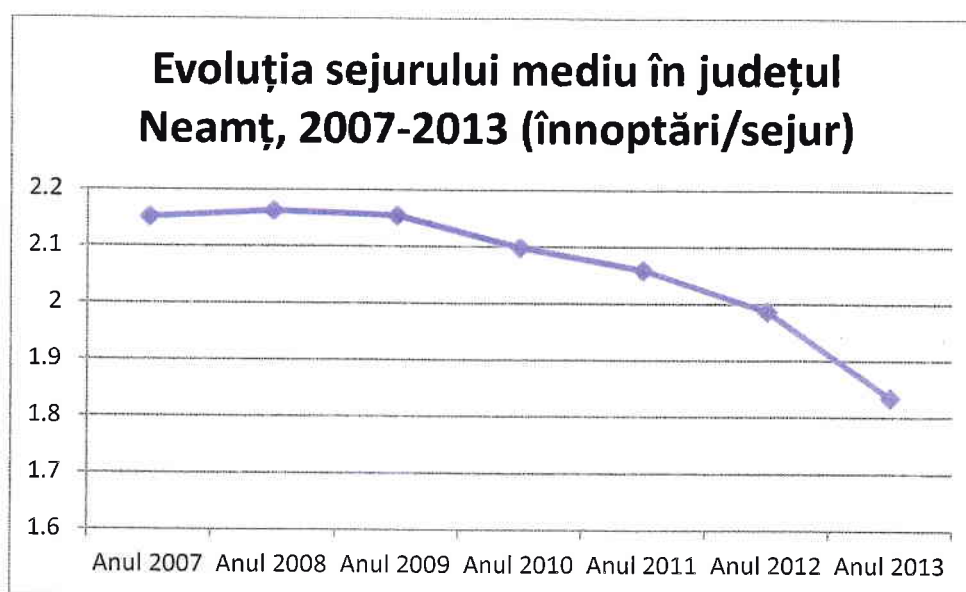
Sursa: Institutul Național de Statistică, prelucrarea consultantului

Cum se poate observa din harta de mai jos, viabilitatea economică a firmelor care dețin spații de cazare turistică în județ este puternic pusă la încercare de rata foarte scăzută de ocupare a capacității de cazare: **de numai 16% în 2013**. Aflată în plus în scădere constantă (vezi graficul de mai jos) rata de ocupare joasă este generată de o atractivitate scăzută și de un sejur mediu la fel de scăzut (care a scăzut în ultimii 2 ani – 2012 și 2013 – sub 2 înnopțiuni per sejur, incluzând în această medie cifrele pentru stațiunea Bălțătești care reprezentând un turism subvenționat social prezintă cifre mult superioare ceea ce îmbunătățesc în mod fals rezultatul general județean).

Sursa: Institutul Național de Statistică, prelucrarea consultantului

Graficul de mai jos este elocvent în ce privește evoluția sejurului mediu al unui vizitator al județului Neamț în ultimii 7 ani. Această evoluție în care în majoritatea locațiilor din județ turiștii nu rămân nici măcar două nopți este un semnal de alarmă cu privire la viitorul turismului județean în absența unei acțiuni rapide și concrete de stimulare a atractivității prin marketingul unor produse inovatoare de turism pe filierele cu cel mai mare potențial.

Sursa: Institutul Național de Statistică, prelucrarea consultantului

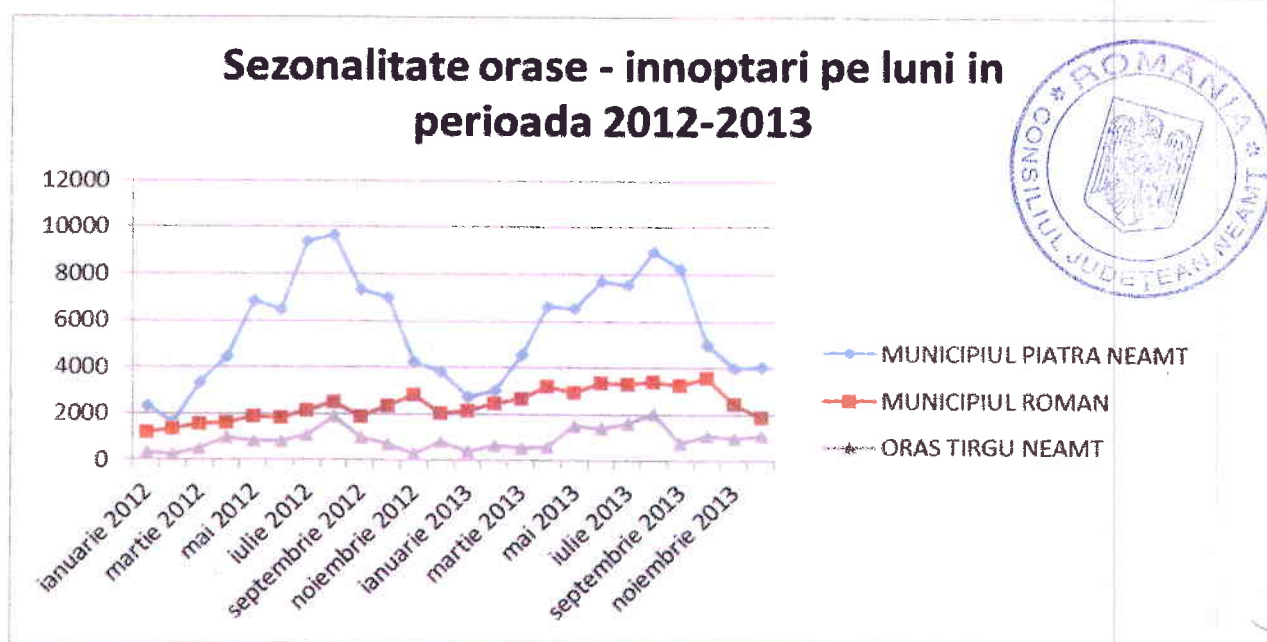
6.2.2. Sezonalitate

O altă problemă majoră a turismului la nivelul României o reprezintă **sezonalitatea** extrem de dezechilibrată cu perioade de extra-sezon pronunțate și lungi. Această caracteristică se verifică, din păcate și la nivelul județului Neamț, unde putem constata că frecventarea turistică are loc vara iar în perioada de toamnă, primăvară și iarnă avem de a face cu un extra-sezon cu frecvențări foarte joase, în anumite locații apropiate chiar de zero.

Graficele de mai jos prezintă variația numărului de înnoptări lunare pe diferite destinații din județ, grupate în funcție de tipul de turism dominant practicat la nivelul acelei destinații: turism urban (city-break sau turism de afaceri/MICE), turism cultural-religios, turism de agrement/montan/activ, turism balnear/de sănătate. Această împărțire permite identificarea unor diferențe de *pattern* de sezonalitate între diferitele tipuri de turism, acolo unde acestea există. Luarea în considerare a 2 ani consecutivi micșorează riscul unor aberații statistice generate de situații particulare care scapă analizei.

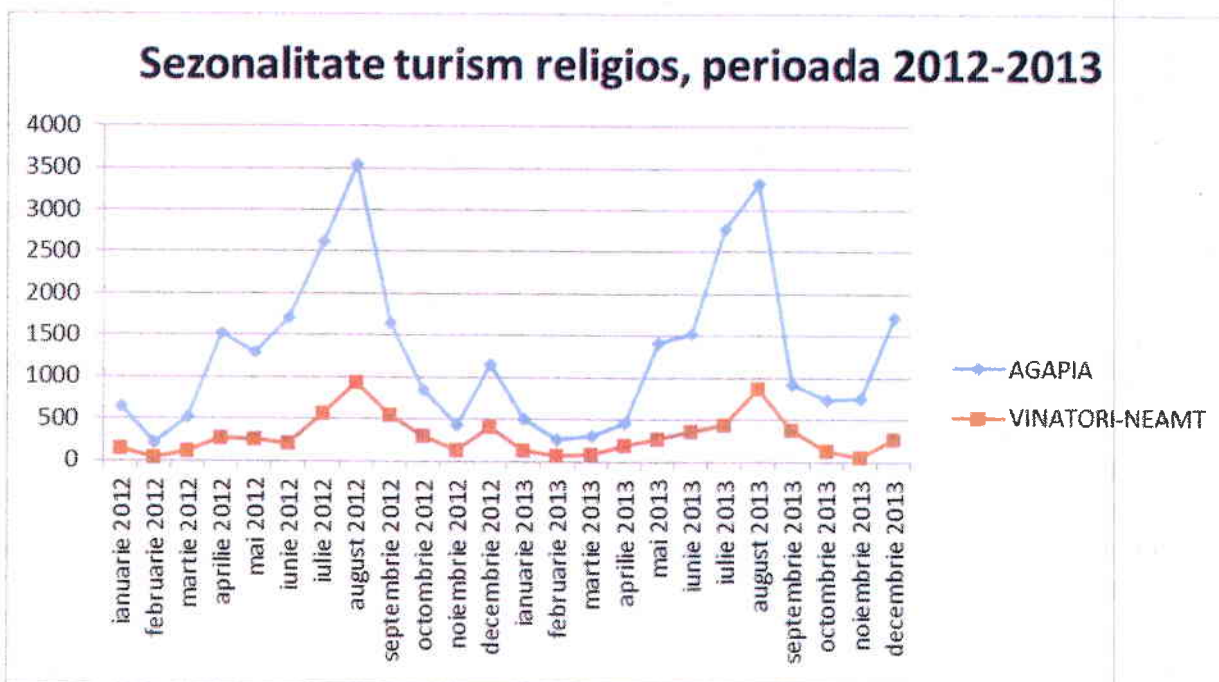

Sezonalitate orase - innoptari pe luni in perioada 2012-2013

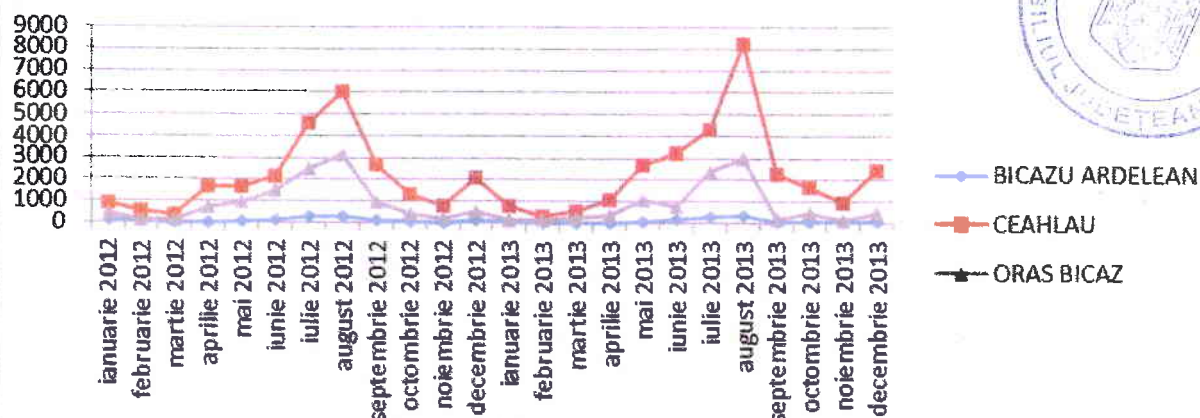
Sursa: Institutul Național de Statistică, prelucrarea consultantului

Sezonalitate turism religios, perioada 2012-2013

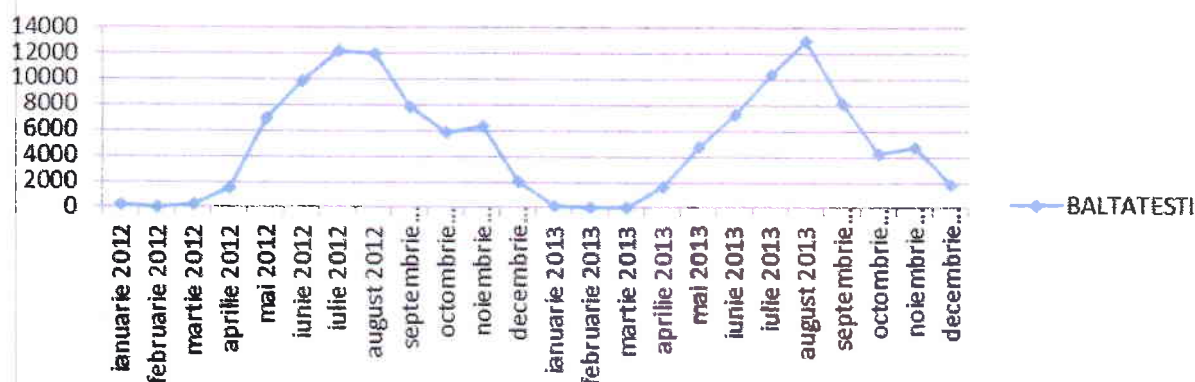
Sursa: Institutul Național de Statistică, prelucrarea consultantului

Sezonalitate turism de agrement/montan, innoptari 2012-2013

Sursa: Institutul Național de Statistică, prelucrarea consultantului

Sezonalitate innoptari statiunea Baltatesti 2012-2013

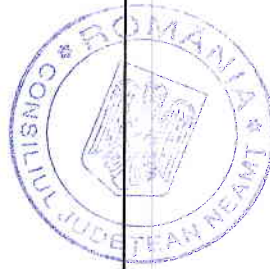
Sursa: Institutul Național de Statistică, prelucrarea consultantului

Se poate observa că, în afara municipiului Roman, care are o sezonalitate echilibrată pe fondul unei frecvențări scăzute, atât destinațiile urbane, cât și cele culturale sau cele rural/montane prezintă o sezonalitate accentuată sau chiar puternic dezechilibrată în favoarea perioadei de vară, cu o frecvențare foarte scăzută în restul anului. O mențiune trebuie făcută în legătură cu iarna (luna decembrie) când o parte dintre destinații (mai ales cele aflate în zona montană sau aproape de unul dintre centrele religioase) înregistrează o mai bună frecvențare pe fondul vacanțelor de iarnă și al sărbătorilor de Crăciun și Anul Nou.

6.2.3 Analiza SWOT – Dezvoltare turistică

Puncte Tari	Puncte slabe
- Atracții majore pentru turismul cultural-religios-istoric sau de agrement (Mănăstirile Secu, Văratec, Agapia, Neamț, Iacul și barajul de la Bicaz, Bistrița, Cetatea Neamțului, satul lui Ion Creangă, etc.) - O destinație cunoscută în țară - Capacitate de cazare modernă în anumite locații - Peisaj diversificat, biodiversitate bogată - Existența unor pensuni turistice de interes național și local - Existența unor produse de turism de aventură	- Intensitate turistică mică față de alte județe - Sezonabilitate pronunțată (sezon vara și fluxuri foarte mici iarna și primăvara) - Rata de ocupare scăzută a capacității de cazare - Turism de afaceri MICE scăzut - Ponderea turiștilor străini în total foarte scăzută - Lipsa de vizibilitate a ofertei turistice (produsele turistice nu sunt cunoscute)
Oportunități	Amenințări
- Dezvoltarea unor filiere turistice legate de cererea potențială și de resursele endogene: agro-turism, turism de sănătate, turism de aventură, etc. - Dezvoltarea de clustere care să includă activitatea turistică alături de sectoare economice dezvoltate, unde există componente la nivel local (textile, agricultură, etc.) pentru a dezvolta produse turistice integrate și inovatoare (produse de turism culinar, turism legat de modă, turism de aventură) - Maximizarea externalităților pozitive asupra sectoarelor conexe turismului (agenții de turism, alimentație publică, transporturi, ghizi, media, etc.) prin adoptarea unei abordări durabile a dezvoltării turistice în cadrul Masterplanului turistic al județului Neamț. - Utilizarea strategică a fondurilor europene (POR, PNDR, POCU 2014-2020) prin intermediul GAL-urilor, pentru crearea de produse de agro-turism, turism de aventură, turism culinar, etc.	- Distanța față de principalul bazin emitent al țării (București) și față de porțile de intrare în țară dinspre vest poate face dificilă atragerea clienților - Distanța față de principalele aeroporturi internaționale - Concurența turistică a județelor învecinate (Suceava, Bacău, Iași, Harghita) care fie au atracții mai cunoscute, pe aceeași filiere (turism religios-cultural-istoric, turism de agrement/munte/sănătate), fie destinații mature pe filiere unde Neamțul ar putea să se dezvolte (Iași pentru turism MICE și City-break), face dificilă poziționarea marketing a județului și a produselor sale turistice

6.3. Provocări strategice – Dezvoltare turistică

- ✓ Dezvoltarea de produse turistice integrate competitive
- ✓ Restaurarea, conservarea, protecția și valorificarea patrimoniului cultural-istoric
- ✓ Integrarea patrimoniului cultural și natural în produse turistice integrate
- ✓ Dezvoltarea marketingului on-line al produselor turistice
- ✓ Dezvoltarea și adoptarea de instrumente de guvernanță a sectorului turistic (ghiduri de bune practici pentru furnizorii de servicii turistice, dezvoltarea de instrumente de e-reputație, e-marketing pentru produsele turistice din județ)
- ✓ Organizarea sectorului turistic (oficii de turism, centre de informare, primire, etc.)
- ✓ Dezvoltarea accesibilității durabile a atracțiilor turistice din județ

6.4. Concluzie

Sectorul turistic din județul Neamț se confruntă cu o serie de probleme care sunt similare cu cele care afectează în linii mari întreaga țară. Ele sunt accentuate de accesibilitatea scăzută a județului pentru principalele piețe și/sau bazine emitente de turiști (București, vestul țării, etc.) cuplată cu lipsa de produse turistice integrate care să valorifice bogatele resurse și patrimoniul local.

O problemă majoră o reprezintă și starea în care se găsește mare parte din patrimoniul cultural-religios-istoric al județului și/sau lipsa de utilizare durabilă a sa în produse turistice moderne și inovatoare.

Infrastructura de marketing și informare/primire turistică este doar parțial dezvoltată, fiind puternic influențată în mod negativ de slaba prezență a unor produse turistice competitive (care iau în considerare, în construirea ofertelor, așteptările clientelor potențiale în mod strategic și realist și reușesc să conducă la creșterea frecvenței turistice).

Având în vedere aceste elemente este esențială apariția unor structuri de guvernanță a sectorului turistic eficace și eficiente care să asigure colaborarea principalilor actori publici și privați cu resurse și interese în dezvoltarea turismului la nivelul județului Neamț. De asemenea, este necesară crearea de clustere și incubatoare în care produsele și serviciile altor sectoare cu tradiție sau potențial în județ (textile, agricultură ecologică, agricultură tradițională, zootehnie, silvicultură, etc.) să fie asociate antreprenorilor în turism pentru a propune pe piața turistică produse cu un înalt grad de specificitate.

Capitolul 2: VIZIUNEA DE DEZVOLTARE

1. Contextul strategic

Pentru a putea asigura o dezvoltare socio-economică durabilă și pentru a putea obține ușor finanțările cele mai adecvate obiectivelor locale, strategia județeană trebuie să se insereze în strategiile de nivel superior, plecând de la orientările Europa 2020 și prioritățile tematice ale fondurilor europene (FEDER, FSE, FEGA, etc.) pentru perioada 2014-2020. Strategia de dezvoltare a județului Neamț trebuie astfel să asigure integrarea armonioasă a politicilor și programelor de dezvoltare, care vizează teritoriul județean, în politicile regionale, naționale și europene. De aceea, viziunea de dezvoltare a județului, misiunea Consiliului Județean ca principal actor coordonator al programelor de dezvoltare, cât și orizontul temporal al prezentei strategii (2014-2023) sunt formulate și structurate în jurul orientărilor și calendarul perioadei de programare 2014-2020 a bugetului UE, dar și plecând de la Acordul de Parteneriat România-CE. Cadrul național strategic este luat și el în considerare prin Strategia Națională pentru Dezvoltare Regională 2014-2020.

În consecință, mai jos, înainte de a prezenta viziunea de dezvoltare pentru perioada 2014-2023, sunt prezentate pe scurt atât cadrul strategic european, cât și cel național și regional.

1.1. Contextul strategic European

Actualmente, Europa se găsește într-o plină fază de transformare. Recenta criză economică și-a lăsat o amprentă puternică asupra economiei europene, anulând aproape anii de progrese economice și sociale, punând în evidență deficiențele structurale ale economiei Europei. În paralel cu aceste evoluții, lumea evoluează rapid, iar provocările pe termen lung, precum globalizarea și presiunea exercitată asupra resurselor, se intensifică.

Ca urmare a crizei economice, obiectivul de garantare a unei creșteri economice viitoare este mult mai greu de atins. Dificultățile cu care se confruntă în prezent atât întreprinderile, cât și gospodăriile pentru a obține credite și a investi, împreună cu situația încă fragilă în care se găsește sistemul financiar reprezintă o frână pentru redresarea economică.

Acționând colectiv, ca Uniune, pentru a face față situației actuale, Europa trebuie să răspundă unor provocări, precum deficiențe structurale, intensificări ale provocărilor globale legate de economiile care devin tot mai interconectate, nevoia unor măsuri corective ale sistemelor finanțelor mondiale și nu în ultimul rând trecerea la acțiune pentru evitarea declinului.

Strategia Europa 2020

Strategia Europa 2020 își propune să asigure o creștere economică:

- *inteligentă*, prin investiții mai eficiente în educație, cercetare și inovare;
- *durabilă*, prin orientarea decisivă către o economie cu emisii scăzute de dioxid de carbon;

- *favorabilă incluziunii*, prin punerea accentului pe crearea de locuri de muncă și pe reducerea sărăciei.

Strategia se concentrează pe cinci obiective ambițioase privind ocuparea forței de muncă, inovarea, educația, reducerea sărăciei și energia/clima.

1. Ocuparea forței de muncă

- o rată de ocupare a forței de muncă de 75 % în rândul populației cu vârste cuprinse între 20 și 64 de ani

2. Cercetare și dezvoltare

- alocarea a 3% din PIB-ul UE pentru cercetare și dezvoltare

3. Schimbările climatice și utilizarea durabilă a energiei

- reducerea cu 20% a emisiilor de gaze cu efect de seră (sau chiar cu 30%, în condiții favorabile) față de nivelurile înregistrate în 1990
- creșterea ponderii surselor de energie regenerabilă până la 20%
- creșterea cu 20% a eficienței energetice

4. Educație

- reducerea sub 10% a ratei de părăsire timpurie a școlii
- creșterea la peste 40% a ponderii absolvenților de studii superioare în rândul populației în vârstă de 30-34 de ani

5. Lupta împotriva sărăciei și a excluziunii sociale

- reducerea cu cel puțin 20 de milioane a numărului persoanelor care suferă sau riscă să sufere de pe urma sărăciei și a excluziunii sociale

De asemenea, pentru perioada 2014-2020, toate programele operaționale sectoriale finanțate din fonduri FEDR trebuie să își stabilească obiectivele plecând de la 11 obiective tematice :

1. Întărirea cercetării, dezvoltării tehnologice și a inovării

2. Îmbunătățirea accesului, a utilizării și calității tehnologiilor informațiilor și comunicațiilor

3. Creșterea competitivității întreprinderilor mici și mijlocii

4. Sprijinirea tranziției spre o economie cu emisii scăzute de carbon în toate sectoarele

5. Promovarea adaptării la schimbările climatice, prevenirea și gestionarea riscurilor

6. Protejarea mediului și promovarea utilizării eficiente a resurselor

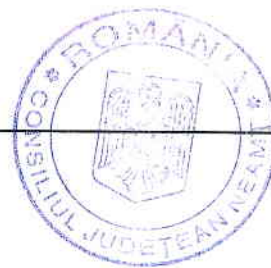
7. Promovarea transportului durabil și eliminarea blocajelor în rețelele cheie

8. Promovarea ocupării și sprijinirea mobilității forței de muncă

9. Investiții în competențe, educație și învățare continuă

10. Promovarea incluziunii sociale și combaterea sărăciei

11. Îmbunătățirea capacității instituționale și a eficienței în administrația publică

1.2. Contextul strategic Național

Țintele Strategiei Europa 2020 asumate de România

În ceea ce privește țintele Strategiei Europa 2020 asumate de România, acestea sunt:

Rata de ocupare a populației cu vârsta cuprinsă între 20 și 64 de ani de 70%

Nivelul investițiilor în cercetare și dezvoltare de 2% din PIB-ul României

Obiectivul 20/20/20 în materie de energie și schimbări climatice:

- emisiile de gaze cu efect de seră cu 20% sub nivelul înregistrat în 1990
- 24% din energia produsă să provină din surse regenerabile
- creșterea cu 19% a eficienței energetice

Rata de părăsire timpurie a școlii sub 11,3%

Ponderea tinerilor cu vârsta între 30-34 ani, absolvenți ai unei forme de învățământ terțiar, de cel puțin 26,7%

Scăderea numărului de persoane expuse sărăciei cu 580.000

Acordul de parteneriat 2014-2020

Pentru a contribui la atingerea țintelor Strategiei Europa 2020 asumate de România, a fost creat instrumentul strategic Acordul de parteneriat 2014-2020 care asigură cadrul strategic pentru programele operaționale ale României finanțate din cinci fonduri structurale și de investiții europene (fonduri ESI):

1. Fondul european de dezvoltare regională (FEDR),
2. Fondul de coeziune (FC),
3. Fondul social european (FSE),
4. Fondul european agricol pentru dezvoltare rurală (FEADR)
5. Fondul european pentru pescuit și afaceri maritime (FEPAM).

Acordul de parteneriat vizează următoarele provocări și prioritățile aferente:

- promovarea competitivității și a dezvoltării locale, în vederea consolidării sustenabilității operatorilor economici și a îmbunătățirii atractivității regionale;

- dezvoltarea capitalului uman, prin creșterea ratei de ocupare a forței de muncă și a numărului de absolvenți din învățământul terțiar, oferind totodată soluții pentru provocările sociale severe și combaterea sărăciei, în special la nivelul comunităților defavorizate sau marginalizate ori în zonele rurale;
- dezvoltarea infrastructurii fizice, atât în sectorul TIC, cât și în sectorul transporturilor, în vederea sporirii accesibilității regiunilor din România și a atractivității acestora pentru investitori;
- încurajarea utilizării durabile și eficiente a resurselor naturale, prin promovarea eficienței energetice, a unei economii cu emisii reduse de carbon, a protecției mediului și a adaptării la schimbările climatice;
- consolidarea unei administrații publice moderne și profesioniste, prin intermediul unei reforme sistemice, orientată către soluționarea erorilor structurale de guvernanță.

În funcție de potențialul identificat și luând în considerare disparitățile teritoriale constatate la nivel de analiză, au fost stabilite următoarele priorități de dezvoltare teritorială pentru perioada 2014-2020:

- îmbunătățirea calității vieții pentru comunitățile locale și regionale, pentru ca regiunile României să devină mai atractive pentru locuit, pentru petrecerea timpului liber, pentru investiții și muncă
- consolidarea rețelei urbane, prin dezvoltare policentrică și specializare teritorială
- promovarea parteneriatelor rural-urbane
- creșterea accesibilității și conectivității prin: creșterea accesibilității la marile aglomerații urbane și îmbunătățirea accesibilității între aglomerațiile urbane majore, acces echitabil la servicii de interes general și conectarea zonelor rurale la rețeaua majoră de transport și la utilitățile publice de nivel mai înalt (urban)

Pentru asigurarea unei abordări integrate pentru dezvoltarea teritorială a anumitor zone subregionale specifice, sunt definite următoarele sisteme:

- *Dezvoltarea locală asigurată de comunitate / dezvoltarea locală de tip Leader (DLRC)* – care în zonele urbane urmărește să crească nivelul de incluziune socială și să reducă sărăcia în rândul comunităților marginalizate din orașele românești. Acest instrument va fi utilizat în special în orașe (orașe mici cu o populație de până la 20.000 locuitori) și în zonele rurale învecinate, zonele rurale fără centre urbane, zonele costiere de-a lungul Dunării și Deltei Dunării, zonele de râuri și lacuri mari în care există ferme de acvacultură, zone defavorizate din centrele urbane.

- *Investiții teritoriale integrate (ITI)* – un instrument utilizat pentru stimularea creării de zone urbane funcționale, care pot oferi o organizare teritorială mai eficientă și un acces mai bun la servicii de interes general. Acest instrument va fi utilizat în următoarele tipuri de teritorii: zone urbane funcționale și Rezervația Biosferei Delta Dunării. Utilizarea ITI în zonele urbane funcționale se va axa pe două obiective principale: dezvoltarea zonelor majore de dezvoltare (ex. concentrarea pe inovare, cercetare-dezvoltare, accesul la rețele europene) și dezvoltarea teritorială echilibrată.
- *Dezvoltarea urbană durabilă* are ca măsuri prioritare: susținerea dezvoltării economiei orașelor, îmbunătățirea calității mediului în zonele urbane, susținerea dezvoltării infrastructurii de bază și a mobilității urbane în orașele României.
- *Cooperare teritorială*: Strategia UE pentru regiunea Dunării, cooperare teritorială europeană

Această dezinstituționalizare a serviciilor trebuie să producă ca efecte comunități locale puternice și autonome care, pe lângă exercitarea atribuțiilor ce le revin, să aibă instrumentele și capacitatea necesare de a încuraja dezvoltarea locală sub toate aspectele sale.

Strategia Națională pentru Dezvoltare Regională 2014-2020 (versiune disponibilă la data realizării Strategiei Județului Neamț)

Această strategie are ca și obiectiv general îmbunătățirea continuă a calității vieții, prin asigurarea bunăstării, protecției mediului și coeziunii economice și sociale pentru comunități sustenabile capabile să gestioneze resursele în mod eficient și să valorifice potențialul de inovare și dezvoltare echilibrată, economică și socială a regiunilor.

Obiectivele specifice ale acestei strategii sunt:

- Creșterea rolului și funcțiilor orașelor și municipiilor în dezvoltarea regiunilor, prin investiții care să sprijine creșterea economică, protejarea mediului, îmbunătățirea infrastructurii edilitare urbane și coeziunea socială
- Creșterea eficienței energetice în sectorul public și/sau rezidențial pentru a contribui la reducerea cu 20% a emisiilor de CO₂, în conformitate cu Strategia Europa 2020
- Creșterea gradului de accesibilitate a regiunilor prin îmbunătățirea mobilității regionale și asigurarea serviciilor esențiale pentru o dezvoltare economică sustenabilă și inclusivă
- Regenerarea zonelor defavorizate și stimularea incluziunii sociale a comunităților marginalizate, prin crearea premiselor necesare pentru asigurarea serviciilor esențiale și condițiilor decente de trai
- Creșterea economiilor regionale, prin dezvoltarea infrastructurii specifice inovării și cercetării, precum și stimularea competitivității IMM-urilor

- Stimularea dezvoltării competitive și durabile a turismului la nivel regional și local, prin valorificarea durabilă a patrimoniului cultural cu potențial turistic și crearea/modernizarea infrastructurii specifice de turism
- Protecția și îmbunătățirea mediului prin creșterea calității serviciilor de apă, reabilitarea siturilor industriale poluate și abandonate, luarea unor măsuri de prevenire a riscurilor și creșterea capacității de intervenție în situații de urgență.

1.3. Contextul strategic Regional

Strategia de Dezvoltare Regională Nord-Est 2014-2020 (versiune de lucru mai 2014)

Această strategie își propune ca obiectiv general derularea în Regiunea Nord-Est a unui proces de creștere economică durabilă, favorabil creșterii competitivității economice și incluziunii sociale, care să conducă la o diminuare a decalajelor existente față de celelalte regiuni ale României.

În ceea ce privește prioritățile tematice ale strategiei de dezvoltare regională acestea se prezintă după cum urmează :

Prioritate	Obiectiv specific
1. Îmbunătățirea capitalului uman	Creșterea ocupării în rândul tinerilor și a grupurilor vulnerabile
	Îmbunătățirea accesului și a participării la educație și instruire de calitate
	Creșterea accesului la servicii de sănătate de calitate
	Promovarea incluziunii sociale, prin regenerarea zonelor rurale și urbane aflate în declin
2. Dezvoltarea unei infrastructuri moderne	Creșterea accesibilității, conectivității și mobilității, prin realizarea de investiții în infrastructura de transport
	Stimularea atractivității și economiei locale, prin creșterea accesului la infrastructura TIC de calitate
3. Sprijinirea unei economii competitive și a dezvoltării locale	Sprijinirea inovării și competitivității mediului economic, promovarea rezultatelor obținute
	Impulsionarea sectorului de cercetare-dezvoltare, în special a celui aplicat
	Îmbunătățirea accesului firmelor la servicii de afaceri de calitate
	Sprijinirea exporturilor și a competitivității produselor locale la export
	Sprijinirea dezvoltării urbane
	Sprijinirea dezvoltării zonelor rurale
	Sprijinirea valorificării potențialului turistic existent
4. Optimizarea utilizării și protejarea resurselor naturale	Promovarea eficienței energetice
	Protejarea mediului și a biodiversității, prin realizarea de investiții

2. Analiză comparativă priorități de dezvoltare

Pentru a asigura continuitatea cu perioada anterioară de programare (2007-2013) și a capitaliza rezultatele programelor și proiectelor implementate în acest cadru, viziunea și obiectivele generale pentru perioada 2014-2023 pleacă de la concluziile unei analize a obiectivelor și rezultatelor perioadei 2007-2013. Astfel, asemeni Agendei Locale 21 (Strategia județului pentru perioada 2007-2013) și Strategia de dezvoltare pentru perioada 2014-2023 țintește marile domenii ale dezvoltării durabile: social, economic și mediu. Obiectivele anterioare sunt preluate și reformulate/structurate astfel încât să fie mai adaptate competențelor principalilor actori instituționali (Consilii Județene, Primării, structuri deconcentrate) activi la nivelul teritoriului județean, dar și capacității lor instituționale și spațiului lor bugetar. În acest fel, prezenta Strategie încearcă să asigure un cadru pentru o mai mare eficacitate și eficiență a politicilor și programelor publice locale, având în vedere că Fondurile Structurale și de Investiții Europene (FSIE) alocate României vizează obținerea de rezultate concrete la nivel macro (nu doar la nivel de livrabıl de proiecte socio-economic și reprezintă principala sursă de finanțare pentru dezvoltarea județului în perioada 2014-2023.

2.1. Agenda Locală 21 – Planul local de dezvoltare durabilă a județului Neamț (2007-2013)

Agenda Locală 21 – Planul local de dezvoltare durabilă a județului Neamț reprezintă principalul document de planificare strategică a direcțiilor prioritare de dezvoltare ale județului Neamț. Acest document a reprezentat, până în momentul de față, unul din principalele mijloace de programare strategică puse la dispoziția autorităților din județ, dorind să ofere un plan concret de acțiune și de implementare care să vină în întâmpinarea nevoilor comunității locale.

În ceea ce privește structura documentului de planificare strategică sus menționat, acesta a:

- evaluat potențialul socio-economic al județului,
- analizat atât punctele tari și slabe ale județului, cât și oportunitățile și amenințările cu care acest teritoriu se confruntă,
- conturat obiectivele generale și specifice de dezvoltare
- elaborat planul local de acțiune
- identificat portofoliul de proiecte prioritare

La momentul elaborării Agendei Locale 21 – Planul local de dezvoltare durabilă a județului Neamț, în anul 2008, obiectivele generale erau structurate după cum urmează:

III.1.1 Capitalul Natural

- Managementul durabil al capitalului natural

III.1.2 Domeniul Economic

- Întărirea și dinamizarea structurilor instituționale locale, cât și a mediului economic;
- Îmbunătățirea spațiului rural și creșterea competitivității sectorului agro-alimentar;
- Dezvoltarea infrastructurii de transport;
- Refacerea și dezvoltarea infrastructurii de bază;
- Turism durabil la nivelul județului Neamț;

III.1.3 Domeniul Social

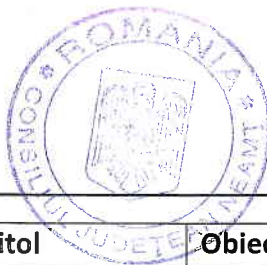
- Dezvoltarea și îmbunătățirea calității serviciilor sociale și a infrastructurii asociate lor;
- Dezvoltarea, îmbunătățirea calității serviciilor de sănătate și repartizarea echilibrată a acestora pe teritoriul județului;
- Îmbunătățirea și adaptarea la piața muncii a sistemului de învățământ;

Capitol	Obiectiv general	Subcapitol	Obiective specifice
1. Mediu	1.1 Managementul durabil al capitalului natural	1.1.1 Calitatea aerului ambiental	–Reducerea și prevenirea poluării aerului –Monitorizarea continuă a calității aerului la nivel județean;
		1.1.2 Zgomot	–Șosele de centură pentru principalele orașe din județ;
		1.1.3 Resurse de apă	–Utilizarea durabilă a resurselor de apă;
		1.1.4 Resurse minerale	–Managementul durabil al resurselor minerale;
		1.1.5 Solul	–Reactualizarea hărții pedologice; –Efectuarea de studii silvo-pastorale pentru păstrarea unui raport optim între efectivele de animale și suprafețele de pășune; –Creșterea capacității productive a terenurilor, prin eliminarea efectelor eroziunii, excesului de umiditate, ariditate, alunecări de teren; –Efectuarea de studii și aplicarea de tehnologii bine fundamentate științific pentru eliminarea deficitului de elemente nutritive ale solurilor și obținerea de producții ridicate;

Capitol	Obiectiv general	Subcapitol	Obiective specifice
		1.1.6 Aarii protejate	– Realizarea unui management adecvat pentru ariile protejate
		1.1.7 Pădurile	– Conservarea și managementul durabil al ecosistemelor forestiere din județul Neamț
		1.1.8 Deșeuri	– Sistem de management durabil al deșeurilor la nivelul județului Neamț
2. Economic	2.1 Întărirea și dinamizarea structurilor instituționale locale, cât și a mediului economic	2.1.1 Descriere județ	– Crearea unei administrații publice locale moderne, bazată pe satisfacerea necesităților cetățenilor – Sprijinirea activității economice la nivel local și județean
	2.2 Îmbunătățirea spațiului rural și creșterea competitivității sectorului agro-alimentar	2.2.1 Agricultură	– Modernizarea exploatațiilor agricole; – Sprijinirea fermierilor și a persoanelor care își desfășoară activitatea în sectorul agro-alimentar;
	2.3 Dezvoltarea infrastructurii de transport	2.3.1 Transport	– Extinderea sistemului de transport public – Creșterea gradului de confort pentru mijloacele de transport;
	2.4 Refacerea și dezvoltarea infrastructurii de bază	2.4.1. Infrastructura de bază	– Îmbunătățirea infrastructurii județene și locale de transport, – Asigurarea accesului tuturor locuitorilor la rețelele de energie electrică și gaze naturale
	2.5 Turism durabil la nivelul județului Neamț	2.5.1 Turism	– Dezvoltarea infrastructurii de turism și sport recreativ
3. Social	3.1 Dezvoltarea și îmbunătățirea calității serviciilor sociale și a infrastructurii asociate lor	3.1.1 Servicii sociale	– Dezvoltarea / extinderea parteneriatelor între instituții, autorități locale și ONG-uri pentru dezvoltarea de servicii sociale. – Consolidarea parteneriatului public-privat. – Dezvoltarea rețelei de lucru inter-instituționale la nivel local;

Capitol	Obiectiv general	Subcapitol	Obiective specifice
			– Participarea activă și îmbunătățirea accesului beneficiarilor la serviciile sociale; – Sensibilizarea și informarea opiniei publice asupra drepturilor persoanelor și grupurilor în dificultate în vederea îmbunătățirii atitudinii și comportamentului general privind problematica specifică; – Asigurarea respectării standardelor minime de calitate în domeniul protecției sociale și a celor specifice pentru fiecare tip de serviciu oferit; – Promovarea furnizării serviciilor de calitate care să răspundă nevoilor individuale ale persoanei cu dizabilități; – Dezvoltarea de servicii cu caracter primar și servicii alternative; – Accesibilizarea mediului în vederea evitării transformării dizabilității în surse de handicap; – Creșterea gradului de ocupare a forței de muncă pentru persoanele cu handicap. – Restructurarea și modernizarea centrelor de protecție specială pentru copii și pentru persoane adulte cu dizabilități; – Perfecționarea și specializarea personalului de îngrijire din centrele sociale și școlile speciale; – Îmbunătățirea sistemului educațional și de formare profesională; – Corelarea sistemului de protecție a copilului cu handicap cu cel al adultului cu handicap; – Prevenirea abandonului și reducerea numărului de copii instituționalizați; – Pregătirea și integrarea socio-profesională

Capitol	Obiectiv general	Subcapitol	Obiective specifice
			a tinerilor din centrele de plasament
	3.2 Dezvoltarea, îmbunătățirea calității serviciilor de sănătate și repartizarea echilibrată a acestora pe teritoriul județului	3.2.1 Sănătate	–Dezvoltarea serviciilor de îngrijiri medicale la domiciliu în urban și rural; –Dezvoltarea și diversificarea serviciilor de asistență medicală preventivă și curativă în rural și urban; –Dezvoltarea infrastructurii în domeniul medical; –Realizarea unui sistem informațional și a unei baze de date necesare cunoașterii evoluției biologice;
	3.3 Îmbunătățirea și adaptarea la piața muncii a sistemului de învățământ	3.3.1 Învățământ preuniversitar și special	–Acces egal și sporit la educație și dezvoltare fizică armonioasă; –Calitate ridicată a educației și pregătirea societății bazate pe cunoaștere; –Reconstrucția învățământului în mediul rural; –Reabilitarea, modernizarea, extinderea și dotarea școlilor speciale.
		3.3.2 Învățământ special	–Reabilitarea, modernizarea, extinderea și dotarea centrelor sociale

Important de menționat este faptul că în momentul elaborării Agendei Locale 21 – Planul local de dezvoltare durabilă a județului Neamț, proiectele identificate pentru îndeplinirea obiectivelor generale și specifice corespundeau surselor de finanțare din acel moment. Pentru actuala perioadă de programare strategică 2014 – 2023, multe dintre proiectele identificate în cadrul Agendei Locale 21 – Planul local de dezvoltare durabilă a județului Neamț 2007-2013, trebuie actualizate și integrate în formatul noii perioade de programare strategică.

2.2. Strategia de Dezvoltare a Județului Neamț 2014-2023

Prin prisma obiectivelor sale generale și specifice, Strategia de Dezvoltare a Județului Neamț 2014-2023 își propune să asigure o continuitate a planificării strategice prevăzute de Agenda Locală 21 – Planul local de dezvoltare durabilă a județului Neamț (2007-2013).

Strategia anterioară - Agenda Locală 21 – Planul local de dezvoltare durabilă a județului Neamț (2007-2013) prezenta o viziune globală de dezvoltare a județului Neamț, prin asocierea obiectivelor sale de dezvoltare la pilonii centrali ai dezvoltării durabile. Axele de dezvoltare prevăzute în cadrul strategiei anterioare au fost integrate în prezenta strategie pentru asigurarea unei continuități coerente.

Valoarea adăugată pe care o prezintă strategia de dezvoltare de față este dată de multiplele elemente de analiză, din care menționăm :

- analiza surselor de finanțare disponibile pentru perioada 2014-2020, mai exact Cadrul financiar multianual 2014-2020
- analiza atribuțiilor Consiliului Județean și a capacităților acestuia în implementarea de proiecte
- analiza rezultatelor perioadei de programare anterioare și a capacității actorilor locali în gestionarea de proiecte cu finanțare nerambursabilă

Scopul prezentei Strategii de dezvoltare este acela de a identifica o serie de linii strategice de dezvoltare pertinente, cu proiecte și surse de finanțare viabile conforme cu arhitectura politicii de coeziune și care să permită o sinergie optimă cu ariile de competență ale Consiliului Județean Neamț, pilonul instituțional al dezvoltării durabile a județului.

Politica de coeziune a Uniunii Europene pentru perioada 2014-2020 se va concentra pe ținte coerente care doresc să răspundă provocărilor reale de la nivelul regiunilor europene: investiții pentru dezvoltare și locuri de muncă și cooperare teritorială europeană. Cum se poate observa și din tabelul de mai jos, aceste ținte înlocuiesc obiectivele mai abstracte ale perioadei anterioare de programare. Dacă cooperarea teritorială europeană rămâne o țintă în sine, convergența și competitivitatea devin investiții pentru dezvoltare și locuri de muncă, o subliniere a importanței investițiilor pentru depășirea perioadei de criză economică, în special printr-o creștere economică generatoare de locuri de muncă durabile și de calitate.

Arhitectura Politicii de coeziune				
2007 - 2013		2014 – 2020		
Obiective	Fonduri	Ținte	Categorii de regiuni	Fonduri
Convergența	FEDR FSE FC	Investiții pentru dezvoltare și locuri de muncă	- Regiuni mai puțin dezvoltate; - Regiuni în tranziție.	FEDR FSE FC
Competitivitate și ocuparea forței de muncă	FEDR FSE		- Regiuni mai dezvoltate.	FEDR FSE
Cooperare teritorială europeană	FEDR	Cooperare teritorială europeană		FEDR

3. Misiune și Viziune de dezvoltare

VIZIUNE DE DEZVOLTARE

Un județ dezvoltat social și economic, prin valorificarea inteligentă și durabilă a resurselor umane și naturale și luarea de măsuri integrate de incluziune socială și de protejare a mediului înconjurător.

MISIUNEA CJ

Consiliul Județean Neamț trebuie să devină un garant al folosirii eficiente a resurselor publice și nucleul de coeziune al unei administrații eficiente și moderne la nivel de județ, printr-un management orientat spre populația județului. Consiliul Județean Neamț, ca element de legătură între administrație, comunitatea locală și sectorul privat va fi promotorul și susținătorul acțiunilor de dezvoltare județeană.

Logica intervenției (Obiective generale și specifice)

Partea operațională a strategiei vizează domeniile cheie care pot contribui în mod eficace la realizarea potențialului real de dezvoltare și deci la realizarea viziunii. În urma analizei-diagnostic a situației județului Neamț, a rezultat necesitatea stringentă de furnizare a unor servicii publice și de asistență socială de calitate, care să contribuie activ la reinserția socială și profesională a populației apte de muncă. Alături de această provocare majoră, analiza a identificat potențialul turistic major, dar sub-utilizat, al județului ca reprezentând o resursă importantă pentru diversificarea economică și dezvoltarea unei economii a serviciilor cu valoare adăugată mai mare, care să asigure venituri suplimentare populației locale. Existența unor coridoare „TEN-T core” care traversează județul reprezintă de asemenea un important atu pentru dezvoltarea economică a județului și pentru atragerea de investiții care să optimizeze utilizarea resurselor locale (agricole, umane, naturale, etc.).

Pentru a asigura implementarea sa eficace și eficientă, precum și monitorizarea sa facilă, Strategia de dezvoltare a județului Neamț pe perioada 2014-2023 este structurată ca un program operațional, plecând de la un număr limitat de obiective generale care sunt declinate apoi în obiective specifice. Dacă obiectivele generale încearcă să acopere toate domeniile dezvoltării socio-economice durabile, cele specifice au ca scop obținerea unor rezultate care să asigure atingerea obiectivelor generale. De aceea, obiectivele specifice sunt mai precise, fiind direct legate de concluzii concrete ale analizei-diagnostic. Ele sunt astfel formulate încât să poată fi apoi declinate, la rândul lor, în proiecte concrete care vor fi implementate în perioada 2014-2023.

4.1. Obiective generale

1. Un județ în care mobilitatea intra și interzonală este crescută

Fundamentarea alegerii infrastructurii drept obiectiv general s-a produs prin identificarea acelor componente de infrastructură care pot crește gradul de dezvoltare al județului, prin avantajul unei infrastructuri de bază intra și interzonală reabilitată.

Atât investițiile realizate în infrastructura de transport și de tranzit a mărfurilor, cât și viitoarele proiecte de modernizare a infrastructurii de transport dețin un loc central în completarea și funcționalizarea sistemului intermodal la nivelul județului Neamț. Prin conjuncția principalelor tipuri de transport, vor fi atinse țintele de creare a unui mediu propice pentru dezvoltarea antreprenorială în transport și servicii conexe și dezvoltarea comerțului.

Chiar dacă relieful constituie, în jumătatea de vest a județului, o barieră în calea dezvoltării urbane și a accesibilității, împreună cu influența urbană scăzută din această zonă, trebuie menționat faptul că județul are avantajul de a fi traversat la est, prin municipiul Roman, de coridorul IX paneuropean (ramură feroviară și rutieră) ce leagă nordul de estul Europei, fapt ce oferă o anumită multipolaritate a dezvoltării socio-economice a județului împreună cu un potențial ridicat de intermodalitate la nivelul localităților urbane.

Având în vedere previziunile actuale referitoare la traficul de mărfuri, împreună cu dezvoltarea economică ce va cunoaște un trend ascendent, prezentul obiectiv integrează o componentă de creștere a siguranței circulației.

În cadrul procesului de implementare a Strategiei o atenție deosebită va trebui să fie acordată corelării intervențiilor și investițiilor în infrastructura de transport cu măsurile de dezvoltare a infrastructurii de mediu prevăzute în Master Planul „apă-canal” al județului. Astfel, la nivel operațional, prioritizarea intervențiilor la nivelul infrastructurii publice de transport va trebui să fie coordonată cu prioritizarea intervențiilor din Master Planul „apă-canal”. Pe lângă consultarea planului de acțiuni al Masterplanului „apă-canal”, administratorii infrastructurii de transport se vor consulta regulat cu operatorul(ii) de apă-canal.

2. Servicii medicale de calitate și ușor accesibile

O necesitate majoră este creșterea accesului tuturor categoriilor sociale la serviciile medicale de strictă necesitate. Prin susținerea modernizării unităților medicale și facilitarea apariției furnizorilor privați în piața serviciilor de sănătate, strategia de dezvoltare își propune creșterea calității vieții cetățenilor județului Neamț. Consiliul Județean Neamț va juca un rol foarte important pentru viitorul infrastructurii de sănătate, participând activ la gestiunea unităților medical-sanitare din județ și la asigurarea unor servicii de calitate, prin susținerea calificării personalului conex din sistemul sanitar, fapt ce reprezintă o altă tematică fundamentală ce structurează prezentul obiectiv general de dezvoltare.

Pentru perioada 2014-2020 o noutate majoră va consta în concentrarea eforturilor pentru a putea începe furnizarea de servicii primare de sănătate în sistemul economiei sociale. Astfel, actorii non-guvernamentali alături de diferitele instituții ale administrației publice locale vor fi încurajați să implementeze proiecte finanțate inițial din fonduri europene pentru a dezvolta modele funcționale de întreprinderi sociale capabile de a furniza servicii medicale de bază, în principal în domeniul prevenției și a medicinei primare.

3. Servicii sociale adecvate nevoilor populației

Actualmente, descentralizarea serviciilor sociale este un deziderat al reformării mai largi a administrației publice, ghidată de nevoia de a crea o piață complexă și variată de livrare a serviciilor sociale, piață care va conduce la creșterea calității prestațiilor livrate locuitorilor județului Neamț. Analiza-diagnostic la nivelul județului Neamț a identificat o nevoie de îmbunătățire a serviciilor sociale adresate copiilor sau cetățenilor maturi, cu o preocupare sporită asupra mediului rural, mediu ce cunoaște o anumită subdezvoltare. Accesul, uneori dificil, la servicii de sănătate și educație, atât la nivelul mediului urban, cât mai ales la nivel rural, obligă la setarea unor programe care să conducă la un acces crescut la aceste servicii pentru creșterea generală a calității vieții.

Județul Neamț are particularitatea unei populații preponderent rurale și implicit înregistrează un anumit decalaj urban – rural. Îndeplinirea acestui obiectiv general, cheie pentru dezvoltarea județului, se va realiza prin aplicarea unor obiective specifice și domenii de acțiune clare.

Un element important al acestui demers este contractarea serviciilor publice către piața de profil, către actori publici sau privați (companii sau organizații non-guvernamentale). În acest sens o importanță deosebită va fi acordată dezvoltării actorilor și proceselor economiei sociale, ca o alternativă mult mai eficientă, eficientă și durabilă la asistența socială clasică cu problemele generate de aceasta (lipsa de inițiativă a populației asistate, menținerea unei rate înalte a populației inactive și pe cale de consecință o subdezvoltare economică cronică care conduce la emigrarea populației active). Astfel, la nivelul acestui obiectiv general va fi propus un important obiectiv specific pentru dezvoltarea economiei sociale și promovarea antreprenoriatului social care va viza implementarea de proiecte în diferite domenii de activitate: gestiunea deșeurilor și reciclarea, turism, agricultură-silvicultură, etc. Aceste proiecte vor viza dezvoltarea de întreprinderi cu scop social (integrarea unor șomeri sau persoane inactive în muncă, acordarea de competențe tinerilor, asigurarea unor venituri suplimentare pentru persoane cu venituri scăzute, dezvoltarea competențelor antreprenoriale la nivel local, asigurarea de servicii de îngrijire pentru persoanele cu handicap, etc.). Trebuie însă subliniat că aceste întreprinderi vor funcționa ca orice întreprindere având ca scop valorificarea pe piață a unor produse și servicii, care însă vor avea, pe cât posibil, un specific local și vor fi realizate cu materie primă sau forță de muncă locală.

Un al doilea pas necesar pentru realizarea obiectivului propus urmărește creșterea calității serviciilor sociale livrate populației din județul Neamț.

Prevenția a reprezentat întotdeauna o politică importantă pentru reducerea impactului negativ al problemelor sociale. În acest sens, creșterea accesului și participării la educație reprezintă elemente cheie pentru diminuarea efectelor crizei economice și diminuarea disparităților urban-rural. Socializarea timpurie și consilierea acordată copiilor reprezintă soluții pentru limitarea în timp a problemelor sociale cronice. De asemenea, politicile de atenuare a impactului migrației asupra populației, în special aplicate recipienților familiilor de emigranți care rămân în țară, reprezintă o necesitate majoră.

De asemenea, trebuie menționat faptul că sectorul serviciilor sociale reprezintă unul din principalii mari consumatori ai bugetului Consiliului Județean, iar atragerea de fonduri nerambursabile reprezintă o necesitate justificată menită să diminueze presiunea exercitată de acest sector asupra bugetului. În acest sens, dezvoltarea economiei sociale va reprezenta o soluție alternativă de mare valoare cu potențial de a declanșa un cerc virtuos în care populația cu nevoi sociale își va putea asigura singură o parte a veniturilor și serviciilor necesare, cu toate efectele pozitive legate de ameliorarea întregului climat socio-economic din județ.

4. Un mediu înconjurător sănătos

O creștere economică sustenabilă are la bază o utilizare eficientă a resurselor disponibile, în încercarea de a dezvolta noi procese și tehnologii. Așadar, în Strategia 2020, Uniunea Europeană setează drept obiective creșterea competitivității statelor membre, prin exploatarea alternativelor „verzi”, reducerea emisiilor poluante pentru a combate schimbările climatice și utilizarea unor surse de energie „curate” și eficiente.

Prin urmare, în conformitate cu aceste deziderate, Strategia de Dezvoltare a Județului Neamț își propune o susținere durabilă a unui mediu înconjurător sănătos. Acest obiectiv general a fost identificat ca fiind o necesitate pentru toate sectoarele în care se dorește reluarea sau accelerarea dezvoltării. Astfel, acest obiectiv va susține dezvoltarea adecvată a economiei, revigorând tradițiile economice locale, ținând însă cont de necesitatea reducerii emisiilor poluante și minimizarea efectelor negative asupra mediului înconjurător.

Potrivit obiectivelor setate la nivel european, trebuie promovate exploatarea responsabilă a resurselor energetice regenerabile, încurajarea unui consum de energie redus, reducerea amprente de carbon și eficiența energetică a clădirilor. Utilizarea eficientă a energiei și a resurselor regenerabile asigură sustenabilitatea dezvoltării, protejarea cadrului natural existent, precum și creșterea susținută a competitivității economice.

De asemenea, obiectivele și acțiunile Strategiei în domeniul protecției mediului iau în considerare obiectivele Master Planului „apă-canal” al județului Neamț, astfel încât proiectele prioritare prevăzute de Strategie să fie complementare cu cele prevăzute de Masterplan.

5. Un sector turistic competitiv, pilon al economiei județene

Orientările actuale ale turismului nemțean, împreună cu investițiile efectuate până în prezent, prin accesarea de fonduri nerambursabile, sau în curs de concretizare, își propun să genereze o serie de schimbări profunde pentru economia turistică a acestui teritoriu. În acest sens, prezentul obiectiv general își propune sprijinirea și dezvoltarea antreprenoriatului în domeniul turismului, dezvoltarea de produse turistice integrate și a unei accesibilități durabile a atracțiilor turistice din județ, totodată contribuind la conservarea, protejarea și valorificarea patrimoniului cultural și natural al județului Neamț. Aceste ținte reprezintă demersurile necesare unei puneri în valoare coerente a avantajelor turistice majore ale județului Neamț.

Având în vedere atât rolul economic major pe care îl deține în prezent turismul, cât și impactul de dezvoltare care îl poate exercita asupra acestui teritoriu, acestea motivează includerea sectorului turistic printre obiectivele generale de dezvoltare în cadrul Strategiei de Dezvoltare a Județului Neamț. Pe termen mediu și lung, acest sector poate aduce un aport semnificativ la dezvoltarea economică a județului, în special în partea de vest a acestuia.

Unul din factorii cheie în procesul de relansare a economiei județului Neamț poate fi reprezentat de turism, prin prisma potențialului pe care îl are partea de vest a județului și care permite practicarea unei game largi de tipuri de turism. De asemenea, unul din principalele aspecte care trebuie abordat în cadrul Strategiei îl reprezintă utilizarea insuficientă a potențialului turistic sau utilizarea acestuia în condiții neadecvate.

În prezent, județul Neamț beneficiază de un potențial cultural și turistic ridicat, fapt ce favorizează dezvoltarea și practicarea unei activități turistice variate și complexe. Cu toate acestea, analiza situației actuale relevă un nivel al dezvoltării turismului inferior potențialului existent în mare parte datorat unei lipse acute de produse turistice competitive. Acest lucru implică necesitatea unui efort semnificativ și concentrat pentru dezvoltare. Creșterea aportului turismului în județul Neamț se poate face pe o bază solidă, conturând un concept unitar de turism integrat și sustenabil, diferențiat prin calitate, respect față de natură și accesibilitate pentru turiști.

În viitor, actorii locali, publici și privați implicați în activitatea turistică a județului Neamț vor trebui să se concentreze pe valorificarea în condiții optime a potențialului turistic, prin diversificarea, modernizarea și adaptarea permanentă a produselor și a ofertelor turistice la nivelul așteptărilor turiștilor interni și internaționali. Este necesară, astfel, creșterea atractivității turismului montan și rural, precum și a turismului din zonele cu impact cultural-religios major, fapt ce va contribui la crearea de noi locuri de muncă la nivel local. În ceea ce privește produsele turistice, acestea trebuie să devină integrate și să îmbine diverse sectoare productive, astfel contribuind la valorizarea producțiilor locale, fie ele agricole sau de alta natură.

6. Un județ dezvoltat multipolar și echilibrat teritorial

Pentru a contribui la atingerea obiectivelor stabilite de către Cadrul național strategic de dezvoltare teritorială a României, prezenta strategie de dezvoltare ia în calcul structurarea și dezvoltarea de rețele teritoriale constituite pe temeiul principiului policentricității, mizând pe aspecte precum diversificarea funcțională a orașelor ca suport al echilibrului în teritoriu, consolidarea orașelor mici și mijlocii ca poli de dezvoltare și parteneriatul urban – rural.

În contextul actual de dezvoltare, politicile de dezvoltare teritorială trebuie să ajute la reconcilierea obiectivelor pe termen scurt și lung, a măsurilor sectoriale, în baza principiilor și valorilor coeziunii teritoriale și dezvoltării teritoriale durabile. În acest sens, este nevoie de o abordare integrată a planificării și implementării care să ducă la sinergii.

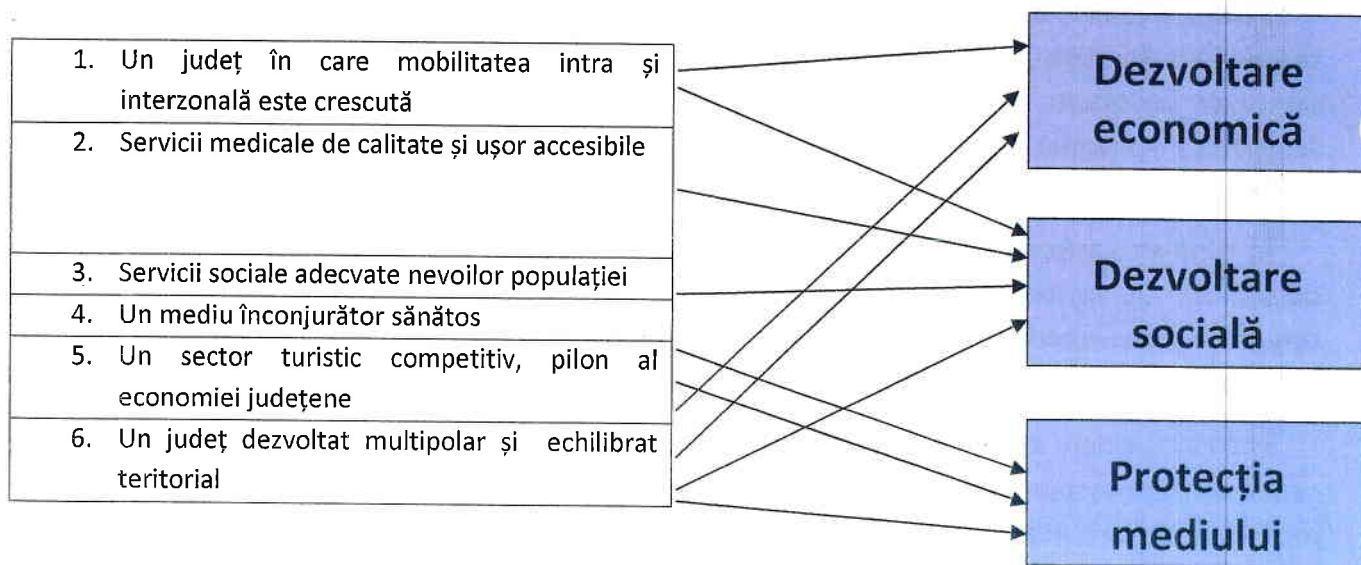
Având în vedere caracterul echilibrat teritorial al dezvoltării socio-economice a județului Neamț - 3 centre similare ca intensitate economică – strategia de față vizează asigurarea elementelor cheie pentru o dezvoltare în care acest echilibru policentric este păstrat alături de o integrare mai profundă a zonelor rurale în activitatea economică. Pentru a atrage investitori în zona rurală și peri-urbană și pentru a crește accesul rezidenților din zonele rurale și/sau izolate la oportunitățile oferite de centrele urbane (locuri de

muncă, servicii sociale, sănătate, educație) fără a conduce la depopularea masivă a zonei rurale, Strategia include în cadrul acestui obiectiv general investiții în diferitele tipuri de infrastructuri în mediul rural: sisteme de transport public peri-urban, echipamente sanitare, infrastructură pentru creșterea calității și valorii adăugate a produselor agricole (procesare, clusterizare de producții conexe pentru livrarea pe piață a unor produse mai complexe, etc.), dezvoltarea infrastructurilor telecom (Internet în bandă largă).

De asemenea, pentru a crea niște poli urbani competitivi în mod durabil, acest obiectiv vizează implementarea unor politici publice care să încurajeze dezvoltarea sectorului IMM-urilor pe bază de resurse endogene și cooperare extinsă multi-sectorială, prin dezvoltarea infrastructurilor de incubare (încurajare a antreprenoriatului) și a clusterizării (dezvoltarea unor oferte de piață de succes a IMM-urilor).

Având în vedere existența unor importante resurse locale de creativitate în județul Neamț (care include un centru universitar) un aspect important al dezvoltării pe baza resurselor interne va fi acela de creare de structuri sau dezvoltarea de inițiative pentru sprijinirea IMM-urilor sau antreprenorilor creativi, inclusiv în mediul rural. Într-un județ cu resurse economice limitate, capacitățile creative și capitalul uman vor fi eliberate prin crearea de platforme de întâlnire între capitalul financiar și capacitatea tehnică, pe de o parte, și ideile creative, pe de alta. Aceste platforme, cum sunt incubatoarele creative, vor permite inovației creative a nemțenilor să devină un instrument de dezvoltare contribuind chiar și la emergența unei imagini de brand local.

Pentru a concluziona, putem face o repartiție a obiectivelor generale identificate, în funcție de pilonii centrali ai dezvoltării durabile, pentru a demonstra respectarea principiilor de sustenabilitate și continuitate cu strategia anterioară - Agenda Locală 21 – Planul local de dezvoltare durabilă a județului Neamț (2007-2013).

4.2. Obiective specifice

Cum a fost menționat și mai sus, obiectivele generale sunt declinate în obiective specifice. Acestea sunt prezentate mai jos alături de indicarea acelor surse de finanțare care, în acest moment, sunt cele mai favorabile pentru principalii actori implicați în implementarea Strategiei: Consiliul Județean, Primării, Instituții deconcentrate, ONG-uri, etc. Sursele de finanțare identificate sunt astfel, în principal, reprezentate de fondurile europene alocate României în perioada 2014-2020 care pot fi accesate prin Programele Operaționale Naționale. Ele nu reprezintă singurele surse de finanțare disponibile, însă reprezintă, în principiu, sursele cele mai indicate prin adaptarea lor la specificul unei Strategii de dezvoltare județene: sunt nerambursabile și au obiective care reprezintă detalierea operațională a obiectivelor de dezvoltare ale României. Fondurile europene au fost tratate din perspectiva Programelor Operaționale în forma disponibilă la data redactării prezentei Strategii, fiecare Obiectiv specific fiind „legat” de unul sau mai multe obiective specifice (OS) ale diferitelor Axe prioritare ale Programelor Operaționale. Nici aici nu a fost vorba despre o exhaustivitate. Au fost selectate acele Obiective specifice (ale PO naționale) al căror indicator de realizare corespunde cel mai mult rezultatului la care vrea să conducă Obiectivul specific (al Strategiei județului Neamț) respectiv. Ca atare, nici în cadrul surselor din fonduri europene nu este vorba despre o exhaustivitate: pot exista și alte Axe prioritare care pot finanța programe și proiecte care să contribuie la realizarea obiectivelor specifice. Așadar, menționarea acestor surse de finanțare nu implică excluderea altor surse de finanțare posibile (ex.: împrumuturi BEI, parteneriate public-private, finanțări ale programelor naționale, etc.).

Pentru a asigura o eficiență crescută procesului de implementare, este necesară înțelegerea aprofundată a obiectivelor Programelor Operaționale naționale finanțate din Fondurile structurale și de investiții europene. În acest fel, obiectivele generale și specifice ale Strategiei județului Neamț vor fi înțelese în contextul rezultatelor pe care vor să le obțină Programele Operaționale, asigurându-se astfel obținerea facilă a finanțării, optimizarea șanselor de a atinge valorile propuse pentru indicatorii de proiect, obținerea rambursării rapide și generarea unor externalități pozitive cu impact la nivel de județ. De aceea, înainte de a prezenta obiectivele specifice ale Strategiei de dezvoltare a județului Neamț, sunt prezentate pe scurt obiectivele Programelor Operaționale naționale pertinente pentru obiectivele județului Neamț.

4.2.1. Programele Operaționale naționale

Mai jos sunt prezentate succint axele prioritare ale fiecărui Program Operațional cu indicarea obiectivelor specifice ale fiecărei axe⁴. Aceasta permite identificarea rezultatelor pe care România dorește să le obțină prin intermediul fiecărei axe. Aceste rezultate vor putea fi apoi corelate cu obiectivele specifice ale Strategiei județului Neamț, permițând înțelegerea legăturilor logice între obiectivul județean și obiectivele sursei sale de finanțare principale.

⁴ Prezentarea Programelor Operaționale ale României finanțate din FSI în perioada 2014-2020 are la baza variantele preliminare ale acestor programe disponibile public în momentul elaborării prezentei Strategii (Septembrie 2014).

Programul Operațional Regional (POR) 2014-2020

Programul Operațional Regional preia Obiectivele Tematice ale Regulamentului FEDER în cadrul țintei generale "Investiții pentru dezvoltare și locuri de muncă", particularizându-le situației de la nivelul Regiunilor de Dezvoltare ale României și implicit a județelor componente. Programul Operațional Regional al României pentru perioada 2014-2020 vizează astfel dezvoltarea economică (transfer tehnologic, competitivitatea IMM-urilor, diversificare economică), eficiența energetică în clădirile publice, dezvoltarea spațială și urbană durabilă, protecția mediului și gestiunea riscurilor, protecția și valorificarea patrimoniului cultural, infrastructura de sănătate, socială și educațională, modernizarea infrastructurii rutiere regionale și locale, regenerarea socială și economică a comunităților defavorizate din mediul urban, cadastrarea teritoriului național. Mai jos, prezentarea obiectivelor specifice care declină aceste domenii permite înțelegerea problematicii precise pe care fiecare axă prioritară dorește să o abordeze. Spre exemplu, dezvoltarea urbană durabilă vizează eficiența energetică a clădirilor și a sistemelor de iluminat, elaborarea planurilor sustenabile de mobilitate urbană, măsurile pentru reducerea emisiilor de carbon în orașele medii și mici, creșterea calității spațiilor publice în zonele urbane. Se poate ușor constata că aproape toate axele vizează provocări valabile pentru județul Neamț, multe dintre ele fiind chiar acute (infrastructura județeană și locală, conservarea patrimoniului, dezvoltarea turismului, modernizarea infrastructurii de sănătate și socială, regenerarea comunităților defavorizate din mediul urban, dezvoltarea competitivității IMM-urilor).

Programul Operațional Regional 2014-2020	
Axe prioritare	Obiective specifice
AP 1: Promovarea transferului tehnologic	OS 1.1. Creșterea inovării în firme prin susținerea entităților de inovare și transfer tehnologic în domenii de specializare inteligentă
AP 2: Îmbunătățirea competitivității întreprinderilor mici și mijlocii	OS 2.1. Consolidarea poziției pe piață a IMM-urilor în domeniile competitive identificate în SNC și PDR-uri
	OS 2.2. Îmbunătățirea competitivității economice prin creșterea productivității muncii în IMM-uri în sectoarele competitive identificate în SNC
AP3: Sprijinirea tranziției către o economie cu emisii scăzute de carbon	OS 3.1. Creșterea eficienței energetice în clădirile rezidențiale, clădirile publice și sistemele de iluminat public, îndeosebi a celor care înregistrează consumuri energetice mari
	OS 3.2. Reducerea emisiilor de carbon în zonele urbane bazate pe planurile de mobilitate urbană durabilă .
	OS 3.3. Creșterea calității vieții în zonele urbane
AP 4: Sprijinirea dezvoltării urbane durabile	OS 4.1. Reducerea emisiilor de carbon în municipiile reședință de județ prin investiții bazate pe planurile de mobilitate urbană durabilă
	OS 4.2. Creșterea calității vieții în zonele urbane

	OS 4.3. Creșterea gradului de participare în sistemul educațional
AP 5: Conservarea, protecția și valorificarea durabilă a patrimoniului cultural	OS 5.1.1. Conservarea, protejarea și valorificarea patrimoniului cultural și a identității culturale pentru impulsionearea dezvoltării locale
AP 6: Îmbunătățirea infrastructurii rutiere de importanță regională	OS 6.1.1. Creșterea gradului de accesibilitate a zonelor rurale și urbane situate în proximitatea rețelei TEN-T prin modernizarea drumurilor județene
AP 7: Diversificarea economiilor locale prin dezvoltarea durabilă a turismului	OS 7.1.1. Creșterea gradului de ocupare a forței de muncă prin turism și domenii conexe acestuia
AP 8: Dezvoltarea infrastructurii sanitare și sociale	OS 8.1. Creșterea speranței de viață sănătoasă prin sporirea accesibilității serviciilor medicale și sociale acordate și îmbunătățirea calității acestora
AP 9: Sprijinirea regenerării economice și sociale a comunităților defavorizate din mediul urban	OS 9.1. Reducerea numărului de persoane aflate în risc de sărăcie și excluziune socială, prin măsuri integrate
AP 10: Îmbunătățirea infrastructurii educaționale	OS 10.1. Creșterea gradului de participare în sistemul educațional
AP 11: Extinderea geografică a sistemului de înregistrare a proprietăților în cadastru și cartea funciară	OS 11.1. Înregistrarea tuturor proprietăților din zonele rurale selectate în Sistemul Integrat de Cadastru și Carte Funciară
AP 12: Asistență tehnică	OS 12.1. Implementarea transparentă și eficientă a Programului Operațional Regional

Programul Operațional Infrastructură Mare (POIM) 2014-2020

Programul Operațional Infrastructură Mare regroupează pentru perioada 2014-2020 investițiile din fonduri europene care vor fi făcute atât în infrastructura de transport (modernizarea infrastructurii de pe coridoarele TEN-T, modernizarea infrastructurii regionale și locale care conectează aceste teritorii cu infrastructura aflată pe coridoarele TEN-T, fiind finanțată din fonduri europene prin POR), cât și în domeniile energiei și a mediului. Este unul dintre Programele Operaționale cu cea mai mare alocare financiară.

Programul Operațional Infrastructură Mare 2014-2020	
Axe prioritare	Obiective specifice
AP 1: Îmbunătățirea mobilității prin dezvoltarea rețelei TEN-T și a metroului	OS 1.1. Creșterea mobilității prin dezvoltarea transportului rutier pe rețeaua TEN-T
	OS 1.2. Creșterea mobilității prin dezvoltarea transportului feroviar pe rețeaua TEN-T centrală
	OS 1.3. Creșterea atractivității transportului naval prin dezvoltarea căilor navigabile și a porturilor situate pe rețeaua TEN-T centrală
	OS 1.4. Creșterea atractivității rețelei de metrou în București-Ilfov prin dezvoltarea infrastructurii și serviciilor aferente
AP 2: Dezvoltarea unui sistem de transport multimodal, de calitate, durabil și eficient	OS 2.1. Creșterea mobilității prin dezvoltarea transportului rutier pe rețeaua TEN-T
	OS 2.2. Creșterea accesibilității regionale prin conectarea zonelor cu o conectivitate redusă la infrastructura rutieră a TEN-T
	OS 2.3. Creșterea mobilității regionale prin dezvoltarea sustenabilă a aeroporturilor
	OS 2.4. Creșterea atractivității transportului intermodal pentru stimularea utilizării modurilor de transport sustenabil
	OS 2.5. Creșterea gradului de siguranță și securitate pe toate modurile de transport și reducerea impactului transporturilor asupra mediului
	OS 2.6. Fluidizarea traficului la punctele de ieșire din țară
	OS 2.7. Creșterea sustenabilității și calității transportului feroviar prin măsuri de reformă și modernizare a rețelei și serviciilor
AP 3: Dezvoltarea infrastructurii de mediu în condiții de management eficient al resurselor	OS 3.1. Creșterea gradului de reutilizare și reciclare a deșeurilor prin asigurarea premiselor necesare la nivelul sistemelor de management integrat al deșeurilor de la nivel județean
	OS 3.2. Creșterea nivelului de colectare și epurare a apelor uzate urbane, precum și a gradului de asigurare a alimentării cu apă potabilă a populației
AP 4: Protecția mediului prin măsuri de conservare a biodiversității, monitorizarea calității aerului și decontaminare a siturilor poluate istoric	OS 4.1. Creșterea gradului de protecție și conservare a biodiversității prin măsuri de management adecvate și refacerea ecosistemelor degradate
	OS 4.2. Creșterea nivelului de evaluare și monitorizare a calității aerului la nivel național prin dezvoltarea instrumentelor de monitorizare
	OS 4.3. Reducerea suprafețelor poluate istoric
AP 5: Promovarea adaptării la schimbările climatice, prevenirea și gestionarea riscurilor	OS 5.1. Reducerea efectelor și a pagubelor asupra populației cauzate de fenomenele naturale asociate principalelor riscuri accentuate de schimbările climatice
	OS 5.2. Creșterea gradului de pregătire pentru intervențiile la dezastre prin susținerea autorităților implicate în managementul situațiilor de criză

AP 6: Promovarea energiei curate și eficienței energetice în vederea susținerii unei economii cu emisii scăzute de carbon	OS 6.1. Creșterea producției de energie din resurse regenerabile prin noi capacități de producție de energie din resurse regenerabile mai puțin exploatare
	OS 6.2. Creșterea eficienței energetice prin monitorizarea consumului de energie la nivelul consumatorilor industriali
	OS 6.3. Creșterea eficienței energetice prin implementarea sistemelor de măsurare inteligentă la rețelele electrice de joasă tensiune
	OS 6.4. Creșterea eficienței energetice în industrie prin promovarea consumului de energie produsă în sisteme de cogenerare de înaltă eficiență
AP 7: Creșterea eficienței energetice la nivelul sistemului centralizat de termoficare în orașele selectate	OS 7.1. Creșterea eficienței energetice prin modernizarea sistemelor centralizate de transport și distribuție a energiei termice în orașele selectate
	OS 7.2. Creșterea eficienței energetice prin modernizarea sistemului centralizat de furnizare a energiei termice în Municipiul București
AP 8: Sisteme inteligente și sustenabile de transport al energiei electrice și gazelor naturale	OS 8.1. Creșterea siguranței Sistemului Energetic Național prin extinderea și consolidarea rețelei electrice de transport pentru integrarea energiei din RER
	OS 8.2. Creșterea flexibilității Sistemului Național de Transport a gazelor naturale din România în vederea asigurării interconectării cu alte state vecine

Programul Operațional Capital Uman (POCU) 2014-2020

Reprezentând principalul instrument pentru promovarea creșterii ratei populației active și a ocupării forței de muncă, Programul Operațional Capital Uman include 7 axe prioritare care acoperă întregul spectru de provocări din sectorul resurselor umane: locuri de muncă și oportunitățile de carieră pentru tineri, educație și furnizarea de competențe căutate pe piața muncii, dezvoltarea competențelor antreprenoriale, creșterea accesului la serviciile sociale și de asistență socială, locuri de muncă pentru lucrătorii în vârstă, sprijinirea tranziției către asumarea de către comunitățile locale a furnizării unor servicii publice sau sociale. Mai jos sunt prezentate obiectivele specifice ale fiecărei axe prioritare.

Programul Operațional Capital Uman 2014-2020	
Axe prioritare	Obiective specifice
AP1: Inițiativa locuri de muncă pentru tineri	OS 1.1. Creșterea ocupării tinerilor NEETs cu vârsta între 16 - 24 ani, înregistrați la Serviciul Public de Ocupare și cu rezidența în regiunile eligibile (Centru, Sud-Est și Sud Muntenia)
	OS 1.2. Îmbunătățirea competențelor tinerilor NEETs șomeri cu vârsta între 16 - 24 ani, înregistrați la Serviciul Public de Ocupare și cu rezidența în regiunile eligibile (Centru, Sud-Est și Sud Muntenia)
AP2: Îmbunătățirea situației tinerilor din categoria NEETs	OS 2.1. Creșterea ocupării tinerilor NEETs șomeri cu vârsta între 16 - 24 ani, înregistrați la Serviciul Public de Ocupare și cu rezidența în regiunile eligibile (București-Ilfov, Nord-Est, Nord-Vest, Vest, Sud-Vest Oltenia)

	OS 2.2. Îmbunătățirea competențelor tinerilor NEETs șomeri cu vârsta între 16 - 24 ani, înregistrați la Serviciul Public de Ocupare și cu rezidența în regiunile eligibile (București-Ilfov, Nord-Est, Nord-Vest, Vest, Sud-Vest Oltenia)
	OS 2.3. Funcționarea mecanismului național integrat de sprijin care vizează identificarea și înregistrarea la SPO a tinerilor din categoria NEETs
AP3: Locuri de muncă pentru toți	OS 3.1. Creșterea ocupării șomerilor și a persoanelor inactive, cu accent pe șomerii pe termen lung, lucrătorii vârstnici (55-64 ani), persoanele din rândul minorității rome, persoanele cu dizabilități, persoanele cu nivel redus de educație, persoanele din mediul rural, în special cele din agricultura de subzistență și semisubzistență
	OS 3.2. Îmbunătățirea competențelor șomerilor și a persoanelor inactive, cu accent pe șomerii pe termen lung, lucrătorii vârstnici (55-64 ani), persoanele din rândul minorității rome, persoanele cu dizabilități, persoanele cu nivel redus de educație, persoanele din mediul rural în special cele din agricultura de subzistență și semisubzistență
	OS 3.3. Creșterea ocupării prin încurajarea antreprenoriatului și a înființării de întreprinderi
	OS 3.4. Actualizarea cunoștințelor, competențelor și a aptitudinilor angajaților din întreprinderile din sectoarele prioritare cu potențial competitiv, identificate conform SNC și SNCDI
	OS 3.5. Susținerea întreprinderilor pentru a se adapta schimbărilor mediului de afaceri, cu accent pe sectoarele prioritare cu potențial competitiv identificate conform SNC și SNCDI
	OS 3.6. Creșterea calității, diversității și gradului de cuprindere a serviciilor oferite de SPO, inclusiv prin externalizarea unora dintre servicii către furnizori privați
AP4: Incluziune socială și combaterea sărăciei	OS 4.1. Reducerea numărului persoanelor aflate în risc de sărăcie prin implementarea de măsuri integrate, cu accent pe comunitățile marginalizate
	OS 4.2. Creșterea numărului de persoane aparținând grupurilor vulnerabile care au depășit situația de vulnerabilitate
	OS 4.3. Dezvoltarea economiei sociale, promovarea și susținerea antreprenoriatului social
	OS 4.4. Îmbunătățirea calității și accesului la servicii sociale
	OS 4.5. Îmbunătățirea calității și accesului la servicii de asistență medicală
	OS 4.6. Asigurarea tranziției de la sistemul de îngrijire de tip instituționalizat către servicii oferite la nivelul comunității
AP5: Dezvoltare locală plasată sub responsabilitatea comunității	OS 5.1. Reducerea numărului persoanelor aflate în risc de sărăcie și excluziune socială, prin implementarea de măsuri integrate, cu accent pe comunitățile marginalizate

AP6: Educație și competențe	OS 6.1. Creșterea accesului și participării la învățământul ante-preșcolar și preșcolar de calitate, în special pentru categoriile dezavantajate de copii.
	OS 6.2. Stimularea accesului și participării la învățământul primar și secundar de calitate și de prevenire a părăsirii timpurii a școlii, în special pentru categoriile dezavantajate de copii/elevi.
	OS 6.3. Diversificarea oportunităților de revenire în sistemul educațional a copiilor/tinerilor care au părăsit prematur școala prin extinderea programelor de tip a doua șansă, inclusiv prin asigurarea accesului la programe de calificare profesională.
	OS 6.4. Îmbunătățirea sistemului pre-universitar de educație prin actualizarea, validarea și implementarea unei oferte curriculare de calitate
	OS 6.5. Diversificarea oportunităților de revenire în sistemul educațional a tinerilor NEETs șomeri cu vârsta între 16 - 24 ani, înregistrați la SPO, care au părăsit prematur școala, prin extinderea programelor de tip a doua șansă, inclusiv prin asigurarea accesului la programe de calificare profesională.
	OS 6.6. Creșterea accesului și participării la învățământul terțiar, în special pentru persoane cu oportunități reduse (categorii netradiționale de studenți, persoane din mediul rural, persoane cu CES, persoane de etnie romă, persoane provenite din medii socio-economice defavorizate etc.).
	OS 6.7. Îmbunătățirea calității învățământului terțiar la nivel de sistem și instituții de învățământ în concordanță cu cerințele pieței muncii
	OS 6.8. Consolidarea capacității sistemului de educație și formare profesională în vederea asigurării calității și relevanței programelor de FPI și FPC pentru piața muncii
	OS 6.9. Consolidarea capacității furnizorilor de educație și formare pentru a dezvolta și implementa programe de calitate, relevante pentru piața muncii, în special prin stimularea parteneriatelor cu mediul de afaceri pentru sectoarele prioritare identificate prin SNC
	OS 6.10. Îmbunătățirea eficienței învățământului terțiar la nivel de sistem și instituții de învățământ în concordanță cu cerințele pieței muncii, în special în sectoare economice cu potențial de creștere prin consolidarea parteneriatelor dintre universități, mediul academic și de cercetare și companii
	OS 6.11. Creșterea accesului și participării la programele de ÎPV, în special în rândul persoanelor necalificate, cu un nivel scăzut de educație și calificare, inclusiv din categorii dezavantajate, care să ofere inclusiv oportunitatea recunoașterii și certificării rezultatelor învățării
AP7: Asistență Tehnică	OS 7.1. Îmbunătățirea capacității AM și OI ale POCU de a gestiona și implementa în mod eficient și eficace programul operațional.
	OS 7.2. Asigurarea capacității AM POCA de a gestiona și implementa în mod eficient și eficace programul operațional.

	OS 7.3. Îmbunătățirea capacității beneficiarilor POCU de a implementa în mod eficient și eficace proiecte de tip FSE
	OS 7.4. Creșterea gradului de informare a beneficiarilor și potențialilor beneficiari POCU privind activitățile care pot face obiectul FSE, valorizarea și implementarea de bune practici și inițiative în domeniul FSE

Programul Operațional Capacitate Administrativă (POCA) 2014-2020

Programul Operațional Capacitate Administrativă vizează furnizarea de instrumente și competențe administrației publice, astfel încât aceasta să își atingă în mod eficient obiectivele stabilite în cadrul competențelor lor legale. În acest sens, axele prioritare ale POCA 2014-2020 vor finanța atât măsurile interne de eficientizare și cooperare (axa 1), cât și cele de transparentizare și facilitare a interacțiunii între societatea civilă, mediul de afaceri și autoritățile publice (axa 2). În cadrul primei axe, dezvoltarea capacităților de planificare și bugetare strategice este abordată dintr-o perspectivă de cooperare interinstituțională, fiindu-i, de asemenea, asociate măsuri de dezvoltare a managementului modern al resurselor umane din administrația publică.

Programul Capacitate Administrativă 2014-2020	
Axe prioritare	Obiective specifice
AP 1: Administrație publică și sistem judiciar eficiente	O.S 1.1 Adaptarea sistemelor, structurilor și optimizarea proceselor pentru creșterea eficienței autorităților și instituțiilor publice centrale
	O.S 1.2 Dezvoltarea și implementarea de politici și instrumente moderne de management al resurselor umane
	O.S 1.3 Îmbunătățirea eficienței sistemului judiciar
AP 2: Administrație publică și sistem judiciar accesibile și transparente	O.S 2.1 Modernizarea structurilor și proceselor autorităților și instituțiilor publice locale pentru oferirea de servicii publice de calitate
	O.S 2.2 Creșterea transparenței, eticii și integrității la nivelul autorităților și instituțiilor publice
	O.S 2.3 Îmbunătățirea accesului și a calității serviciilor furnizate de sistemul judiciar, inclusiv prin asigurarea unei transparențe și integrități sporite la nivelul acestuia
AP 3 : Asistență tehnică	OS 3.1. Sprijin pentru implementarea eficientă și transparentă a PO CA 2014 - 2020

Programul Operațional Competitivitate (POC) 2014-2020

Acest program țintește, în principal, obținerea unei creșteri a competitivității diferitelor sectoare ale economiei naționale, prin finanțarea transferului tehnologic, dezvoltarea activității de cercetare și inovare internă (inclusiv prin atragerea talentelor în sistemul național de C&I), sprijinirea investițiilor în infrastructura și sistemele TIC (în special a celor care vizează integrarea soluțiilor TIC în economie și dezvoltarea infrastructurii de telecomunicații), dezvoltarea competențelor digitale la nivelul populației și dezvoltarea sistemelor de e-guvernare în diferite sectoare cheie (educație, sănătate, cultură, etc.).

Programul Competitivitate 2014-2020	
Axe prioritare	Obiective specifice
AP 1: Cercetare, dezvoltare tehnologică și inovare (CDI) în sprijinul competitivității economice și dezvoltării afacerilor	OS 1.1. Creșterea investițiilor private în CDI
	OS 1.2. Creșterea transferului de cunoștințe, tehnologie și personal cu competențe CDI între mediul public de cercetare și cel privat
	OS 1.3. Creșterea capacității științifice ca motor al inovării
	OS 1.4. Creșterea participării românești în cercetarea la nivelul UE
AP 2: Tehnologia informației și comunicațiilor (TIC) pentru o economie digitală competitivă	OS 2.1. Extinderea și dezvoltarea infrastructurii de comunicații în bandă largă de mare viteză
	OS 2.2. Creșterea integrării pe verticală a soluțiilor inovative TIC în economie
	OS 2.3. Creșterea utilizării sistemelor de e-guvernare
	OS 2.4. Dezvoltarea infrastructurii și sistemelor TIC, precum și a competențelor digitale pentru susținerea e-educației, e-sănătății, a culturii online și a incluziunii digitale

Programul Național de Dezvoltare Rurală (PNDR) 2014-2020

Programul Național de Dezvoltare Rurală 2014-2020 transpune orientările reformei Politicii Agricole Comune și preia Obiectivele Tematice ale Regulamentului (UE) NR. 1305/2013 privind sprijinul pentru dezvoltare rurală acordat din Fondul european agricol pentru dezvoltare rurală (FEADR), luând în considerare situația agriculturii românești (fragmentarea între mici exploatații individuale de subzistență și exploatațiile foarte mari, valoarea adăugată scăzută generată de sectorul agricol). Astfel, PNDR 2014-2020 finanțează 14 măsuri pentru dezvoltarea rurală cu accent pe dezvoltarea exploatațiilor medii și a celor asociative capabile de o producție cu o valoare adăugată superioară, prin procesarea produselor agricole și prin diversificarea activităților economice din zona rurală (servicii turistice bazate pe patrimoniul local). Sunt de asemenea prevăzute și măsuri pentru modernizarea serviciilor de bază din zona rurală, premisa esențială pentru dezvoltarea economică a satelor și remedierea problemelor demografice (migrație a forței de muncă, îmbătrânire, spor natural scăzut sau negativ, etc.).

Obiective specifice ale PNDR:

- OS1 Restructurarea și creșterea viabilității exploatațiilor agricole (P2+P3),
- OS2 Gestionarea durabilă a resurselor naturale și combaterea schimbărilor climatice (P4 +P5),
- OS3 Diversificarea activităților economice, crearea de locuri de muncă, îmbunătățirea infrastructurii și serviciilor pentru îmbunătățirea calității vieții în zonele rurale (P6).

4.2.2. Obiective specifice

Mai jos sunt prezentate fiecare din obiectivele specifice ale Strategiei județului Neamț pentru perioada 2014-2023 aferente fiecărui obiectiv general. O scurtă explicație a obiectivului general este apoi urmată de indicarea principalelor surse de finanțare din fonduri europene.

4.2.2.1. Obiective specifice OG 1

Obiectiv general	Obiective specifice
1. Un județ în care mobilitatea intra și interzonală este crescută	1.1. Creșterea gradului de accesibilitate a zonelor rurale și urbane (ex. : rețeaua TEN-T, drumuri județene, comunale, poduri)
	1.2. Dezvoltarea de terminale de transfer intermodal amplasate pe rețeaua TEN-T
	1.3 .Dezvoltarea, modernizarea și adaptarea infrastructurii agricole și silvice (drumuri agricole, forestiere)
	1.4. Implementarea măsurilor aferente Planurilor sustenabile de mobilitate urbană
	1.5. Creșterea siguranței circulației

1.1. Creșterea gradului de accesibilitate a zonelor rurale și urbane (ex. : rețeaua TEN-T, drumuri județene, comunale, poduri)

În contextul actual de dezvoltare, una dintre premisele esențiale pentru stabilirea calității vieții este reprezentată de condițiile minime infrastructurale. Investițiile destinate infrastructurii de transport au ca rol, în primul rând, îmbunătățirea accesibilității înspre și dinspre județe și regiuni și creșterea mobilității zonale. Prin investițiile în infrastructura rutieră se promovează, de asemenea, și coeziunea teritorială, prin îmbunătățirea conectivității și accesibilității la nivelul județului.

Surse de finanțare:

POIM AP 2. Dezvoltarea unui sistem de transport multimodal, de calitate, durabil și eficient OS 2.5. Creșterea gradului de siguranță și securitate pe toate modurile de transport și reducerea impactului transporturilor asupra mediului.

1.2. Dezvoltarea de terminale de transfer intermodal amplasate pe rețeaua TEN-T

Transportul intermodal de mărfuri, în general, împreună cu dezvoltarea de terminale de transfer intermodal amplasate pe rețeaua TEN-T reprezintă o soluție pentru echilibrarea pieței transporturilor și ameliorarea efectelor ambientale negative.

Transferarea deplasărilor rutiere pe distanțe mari în sistemul feroviar și, acolo unde situația permite, transferarea către sistemul de transport fluvial pot conduce la ameliorarea efectelor negative ale intensificării transporturilor rutiere.

Investițiile în dezvoltarea de terminale de transfer intermodal, mai ales a celor amplasate pe rețeaua TEN-T, sunt o reală necesitate, competitivitatea transportului intermodal depinde de amplasarea terminalelor și de costurile de transfer. Având în vedere faptul că tranzitarea și prelucrarea fluxurilor în terminale conduc la costuri suplimentare de transbordare/transfer, funcțiile pe care le îndeplinesc și eficiența acestor terminale reprezintă elemente cheie pentru dezvoltarea transportului intermodal.

Surse de finanțare:

POIM AP AP 2: Dezvoltarea unui sistem de transport multimodal, de calitate, durabil și eficient OS 2.4. Creșterea atractivității transportului intermodal pentru stimularea utilizării modurilor de transport sustenabil.

1.3. Dezvoltarea, modernizarea și adaptarea infrastructurii agricole și silvice (drumuri agricole, forestiere)

Procesul de dezvoltare și modernizare al sectorului agricol și silvic trebuie să includă și măsuri de restructurare a modului de administrare și utilizare a infrastructurii de acces. Adaptarea infrastructurii la noua structură agricolă și silvică, precum și folosirea eficientă a infrastructurii utilizabile necesită investiții, în special pentru modernizare și dezvoltare. Secetele, inundațiile și alte probleme legate de schimbările climatice au un impact important asupra stabilității producției, iar lipsa unei infrastructuri adecvate contribuie la limitarea oportunităților de dezvoltare economică în pofida existenței potențialului din agricultură.

Competitivitatea sectorului agricol și silvic este în mare măsură afectată de sub-dezvoltarea infrastructurii, astfel că sectoarele rămân vulnerabile condițiilor climatice (alternarea situațiilor de secetă cu inundațiile frecvente), cu efecte economice însemnate asupra viabilității economice a fermelor.

Surse de finanțare:

PNDR M4: Investiții în active fizice, M 4.1 Investiții în exploatații agricole, MS 4.3 Investiții pentru dezvoltarea, modernizarea și adaptarea infrastructurii agricole și silvice.

1.4. Implementarea măsurilor aferente Planurilor sustenabile de mobilitate urbană

Planul de Mobilitate Urbană Durabilă presupune crearea unui sistem de transport urban și peri-urban durabil, prin facilitarea accesului tuturor la locurile de muncă și la servicii, îmbunătățirea siguranței și securității, reducerea poluării, creșterea eficienței și eficacității costurilor pentru transportul de persoane și mărfuri și, nu în ultimul rând, prin creșterea atractivității și a calității mediului urban. Măsurile implementate se adresează tuturor modurilor și formelor de transport din întreaga aglomerație urbană, incluzând transportul public și privat, de pasageri și de marfă, monitorizat și nemonitorizat, în mișcare sau oprit.

Surse de finanțare:

POR AP 4: Sprijinirea dezvoltării urbane durabile OS 4.1. Reducerea emisiilor de carbon în municipiile reședință de județ prin investiții bazate pe planurile de mobilitate urbană durabilă.

POIM AP 2. Dezvoltarea unui sistem de transport multimodal, de calitate, durabil și eficient OS 2.5. Creșterea gradului de siguranță și securitate pe toate modurile de transport și reducerea impactului transporturilor asupra mediului.

1.5. Creșterea siguranței circulației

Având în vedere creșterea exponențială a parcului de autovehicule raportat la o dezvoltare anevoioasă a infrastructurii rutiere, se constată că pe drumurile naționale, județene și locale din România, și implicit și pe cele de pe teritoriul județului Neamț, se înregistrează o creștere alarmantă a numărului de accidente rutiere cu consecințe grave. Pentru a preîntâmpina o escaladare necontrolată a acestui fenomen, Strategia de Dezvoltare a județului Neamț a considerat necesară prevederea unui astfel de obiectiv specific. Prezentul obiectiv specific prevede o serie de măsuri și inițiative menite să diminueze efectul negativ al creșterii numărului de victime pe rețeaua de drumuri din județul Neamț.

Surse de finanțare:

POIM AP 2. Dezvoltarea unui sistem de transport multimodal, de calitate, durabil și eficient OS 2.5. Creșterea gradului de siguranță și securitate pe toate modurile de transport și reducerea impactu' transporturilor asupra mediului.

4.2.2.2. Obiective specifice OG 2

Obiectiv general	Obiective specifice
2. Servicii medicale de calitate și ușor accesibile	2.1. Îmbunătățirea accesului la servicii medicale de calitate, prin intermediul unei infrastructuri modernizate de sănătate
	2.2. Îmbunătățirea calității serviciilor medicale

2.1. Îmbunătățirea accesului la servicii medicale de calitate, prin intermediul unei infrastructuri modernizate de sănătate

Îmbunătățirea accesului la servicii medicale de calitate, prin intermediul unei infrastructuri modernizate de sănătate, reprezintă obiectivele oricărei reforme a sistemului de sănătate și asistenței medicale. Accesul la serviciile medicale de calitate rămâne în continuare defectuos, atât din cauza infrastructurii insuficient dezvoltate, a lipsei de resurse umane calificate în diferite domenii de specialitate, cât și din cauza accesului inegal la aceste servicii (diferențe între urban – rural, disparități zonale importante). Sărăcia și izolarea contribuie adeseori la conturarea unui acces limitat sau inexistent la serviciile medicale de calitate.

Surse de finanțare:

POR AP 8: Dezvoltarea infrastructurii sanitare și sociale OS 8.1. Creșterea speranței de viață sănătoasă prin sporirea accesibilității serviciilor medicale și sociale acordate și îmbunătățirea calității acestora.

POCU AP4: Incluziune socială și combaterea sărăciei OS 4.3. Dezvoltarea economiei sociale, promovarea și susținerea antreprenoriatului social.

POCU AP4: *Încluziune socială și combaterea sărăciei OS 4.5. Îmbunătățirea calității și accesului la servicii de asistență medicală.*

2.2. Îmbunătățirea calității serviciilor medicale

Actualmente, îmbunătățirea performanțelor și calificarea resurselor umane din sectorul de sănătate este un obiectiv vital urmărit de toate strategiile de dezvoltare. În lipsa planificării resurselor umane și inexistența unei politici clare și transparente de calificare a resursei umane, poate apărea o situație de criză a resurselor umane din acest domeniu. Calificarea resursei umane din domeniul sănătății și rolul pe care aceasta îl joacă în sistemul de sănătate este incontestabil, iar calitatea managementului resurselor umane reprezintă un factor esențial în vederea obținerii de performanțe.

Un aspect important legat de performanța sistemului medical este reprezentat de calitatea personalului, deoarece putem afirma că eficiența serviciilor de sănătate este determinată de aceasta. Competența profesională și cunoștințele în domeniu sunt decisive în vederea obținerii eficienței actului medical.

Surse de finanțare:

POCU AP4: *Incluziune socială și combaterea sărăciei OS 4.4. Îmbunătățirea calității și accesului la servicii sociale OS 4.5. Îmbunătățirea calității și accesului la servicii de asistență medicală.*

4.2.2.3. Obiective specifice OG 3

Obiectiv general	Obiective specifice
3. Servicii sociale adecvate nevoilor populației	3.1. Modernizarea și eficientizarea serviciilor județene și locale de asistență socială și protecția copilului, prin diminuarea costurilor și creșterea impactului socio-economic
	3.2. Dezvoltarea și sprijinirea economiei sociale și promovarea antreprenoriatului social
	3.3. Creșterea nivelului de educație

3.1. Modernizarea și eficientizarea serviciilor județene și locale de asistență socială și protecția copilului, prin diminuarea costurilor și creșterea impactului socio-economic

În prezent, cheltuielile sociale au o pondere majoră în bugetele locale sau județene. Județul Neamț nu face excepție în această privință, iar cheltuielile cu asistența socială și prestațiile sociale reprezintă de departe cea mai însemnată categorie de cheltuieli din totalul bugetului județean. Modernizarea și eficientizarea serviciilor județene și locale de asistență socială și protecția copilului și a instituțiilor furnizoare de servicii sociale în general reprezintă o prioritate a autorităților administrației publice județene și locale pentru eficientizarea cheltuielilor publice și echilibrarea bugetelor.

Accesul la serviciile sociale constituie un element de bază al politicilor de incluziune și coeziune socială, fiind utilizat de asemenea drept un factor de creștere al calității vieții. Alături de beneficiile (prestațiile) sociale, serviciile sociale sunt o componentă a sistemelor naționale de protecție socială.

Actualmente, serviciile de asistență socială reprezintă un instrument pentru combaterea sărăciei și menținerea coeziunii sociale, dar și o sursă suplimentară de locuri de muncă. O bună planificare, organizare, monitorizare și finanțare a acestora poate asigura o diminuare a efectelor negative datorate nivelului de trai scăzut al persoanelor defavorizate și, totodată, poate contribui la creșterea economică în comunitate.

Surse de finanțare:

POCU AP4: Incluziune socială și combaterea sărăciei OS 4.3. Dezvoltarea economiei sociale, promovarea și susținerea antreprenoriatului social.

POCU AP4: Incluziune socială și combaterea sărăciei OS 4.5. Îmbunătățirea calității și accesului la servicii de asistență medicală.

POR AP 8: Dezvoltarea infrastructurii sanitare și sociale OS 8.1. Creșterea speranței de viață sănătoasă prin sporirea accesibilității serviciilor medicale și sociale acordate și îmbunătățirea calității acestora.

3.2. Dezvoltarea și sprijinirea economiei sociale și promovarea antreprenoriatului social

În momentul de față, dezinstituționalizarea serviciilor de asistență socială este un proces necesar pentru județul Neamț, iar implicarea furnizorilor privați de servicii sociale reprezintă o reală necesitate. Resursele insuficiente fac ca furnizorii publici să nu aibă capacitatea administrativă necesară pentru a gestiona problematica socială, pornind de la implementarea conceptului de incluziune activă și până la derularea atribuțiilor tradiționale de asistență socială.

Sprijinirea dezvoltării întreprinderilor sociale și de inserție, parteneriatul public privat, contractarea unei părți a serviciilor sociale către prestatori privați sau organizații ale societății civile și promovarea antreprenoriatului social constituie condiții pentru crearea unei oferte competitive de servicii sociale.

Surse de finanțare:

POCU AP4: Incluziune socială și combaterea sărăciei OS 4.1. Reducerea numărului persoanelor aflate în risc de sărăcie prin implementarea de măsuri integrate, cu accent pe comunitățile marginalizate.

POCU AP4: Incluziune socială și combaterea sărăciei OS 4.2. Creșterea numărului de persoane aparținând grupurilor vulnerabile care au depășit situația de vulnerabilitate.

POCU AP4: Incluziune socială și combaterea sărăciei OS 4.3. Dezvoltarea economiei sociale, promovarea și susținerea antreprenoriatului social.

3.3. Creșterea nivelului de educație

La nivelul județului Neamț se poate observa un clivaj tot mai accentuat între mediile de rezidență. Oportunitățile de învățare pentru copiii din mediul rural sunt sensibil mai scăzute decât acelea pentru copiii rezidenți ai mediului urban. Aceste diferențe sunt generate în principal de factori cronici, precum resursele precare la nivel rural, calitatea redusă a infrastructurii rurale ce împiedică accesul cadrelor didactice specializate, nivelul șomajului și lipsa stimulentei culturale și a oportunităților de învățare. Pentru diminuarea acestor disparități și crearea de oportunități egale pentru mediul rural, județul Neamț își propune să creeze un cadru care să faciliteze accesul mai bun la educație pentru copiii și familiile din mediul rural.

Pentru a atinge acest obiectiv, va fi încurajată crearea de parteneriate la nivel de comunitate, pentru pregătirea de proiecte de infrastructură educațională modernă pentru creșterea accesului și participării la educație în condiții nediscriminatorii. De asemenea, componenta socială a acestui obiectiv presupune și măsuri adaptate grupurilor care prezintă un risc crescut de părăsire timpurie a școlii.

Surse de finanțare:

POCU AP4: Incluziune socială și combaterea sărăciei OS 4.1. Reducerea numărului persoanelor aflate în risc de sărăcie prin implementarea de măsuri integrate, cu accent pe comunitățile marginalizate.

4.2.2.4. Obiective specifice OG 4

Obiectiv general	Obiective specifice
4. Un mediu înconjurător sănătos	4.1. Diminuarea gradului de poluare și a altor efecte negative asupra mediului în contextul dezvoltării
	4.2. Protecția cadrului natural
	4.3. Creșterea eficienței energetice, reducerea emisiilor de CO ₂ și exploatarea responsabilă a resurselor energetice regenerabile pentru o dezvoltare durabilă a județului
	4.4. Întărirea capacității de intervenție la dezastre a autorităților implicate

4.1. Diminuarea gradului de poluare și a altor efecte negative asupra mediului în contextul dezvoltării

Activitatea economică, în general, și industrială, în special, și-a lăsat o anumită amprentă asupra mediului în județul Neamț. Reducerea efectelor negative asupra mediului în contextul dezvoltării va reprezenta un proces de durată, sustenabil numai într-un context partenerial între diferitele niveluri ale

administrației, pe de o parte, și companiile și organizațiile non-guvernamentale, de cealaltă parte. Principalele direcții de acțiune pentru contracararea amenințărilor la adresa mediului înconjurător vor fi acțiuni pentru diminuarea gradului de poluare, prin ameliorarea calității aerului, apei și solului, cât și prin crearea de condiții pentru colectarea selectivă a deșeurilor (reciclare / recuperare).

Surse de finanțare:

POIM AP 3: Dezvoltarea infrastructurii de mediu în condiții de management eficient al resurselor OS 3.1. Creșterea gradului de reutilizare și reciclare a deșeurilor prin asigurarea premiselor necesare la nivelul sistemelor de management integrat al deșeurilor de la nivel județean.

POIM AP 3: Dezvoltarea infrastructurii de mediu în condiții de management eficient al resurselor OS 3.2. Creșterea nivelului de colectare și epurare a apelor uzate urbane, precum și a gradului de asigurare a alimentării cu apă potabilă a populației.

4.2. Protecția cadrului natural

Protecția mediului înconjurător, în general, și ocrotirea monumentelor naturii, în special, au devenit obiective importante ale societății. Dezvoltarea economică și socială, impulsionată de nevoia de resurse, ne pune în fața unor probleme noi, necunoscute și uneori nebanuite cu câteva decenii în urmă. În scopul asigurării unei dezvoltări durabile pentru județul Neamț, conservarea patrimoniului natural devine un obiectiv de interes public major. Garantarea conservării, menținerea și ameliorarea calității mediului împreună cu utilizarea durabilă a patrimoniului natural constituie elemente cheie ce contribuie la îndeplinirea prezentului obiectiv.

Surse de finanțare:

POIM AP 4: Protecția mediului prin măsuri de conservare a biodiversității, monitorizarea calității aerului și decontaminare a siturilor poluate istoric OS 4.1. Creșterea gradului de protecție și conservare a biodiversității prin măsuri de management adecvate și refacerea ecosistemelor degradate.

4.3. Creșterea eficienței energetice, reducerea emisiilor de CO₂ și exploatarea responsabilă a resurselor energetice regenerabile pentru o dezvoltare durabilă a județului

Sursele regenerabile de energie reprezintă reale alternative la combustibilii fosili, contribuind la reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră, la diversificarea ofertei de energie și la reducerea dependenței de piețele volatile și lipsite de fiabilitate ale combustibililor fosili, în special de petrol și gaze. În ceea ce privește situația la nivel național, conform analizelor, sursele regenerabile de energie din România prezintă un potențial teoretic major. În realitate, potențialul utilizabil al acestor surse este mult mai mic, datorită limitărilor tehnologice și eficienței economice, dar nu și în ultimul rând datorită restricțiilor de mediu.

Prezentul obiectiv are ca țintă crearea unui cadru necesar unei exploatări responsabile față de mediu a resurselor energetice regenerabile, prin promovarea utilizării surselor alternative de energie și realizarea de investiții pentru creșterea eficienței energetice.

Surse de finanțare:

POR AP3: Sprijinirea tranziției către o economie cu emisii scăzute de carbon OS 3.1. Creșterea eficienței energetice în clădirile rezidențiale, clădirile publice și sistemele de iluminat public, îndeosebi a celor care înregistrează consumuri energetice mari.

POR AP 4: Sprijinirea dezvoltării urbane durabile OS 4.1. Reducerea emisiilor de carbon în municipiile reședință de județ prin investiții bazate pe planurile de mobilitate urbană durabilă.

POIM AP 6: Promovarea energiei curate și eficienței energetice în vederea susținerii unei economii cu emisii scăzute de carbon OS 6.1. Creșterea producției de energie din resurse regenerabile prin noi capacități de producție de energie din resurse regenerabile mai puțin exploatate.

POIM AP 6: Promovarea energiei curate și eficienței energetice în vederea susținerii unei economii cu emisii scăzute de carbon OS 6.2. Creșterea eficienței energetice prin monitorizare a consumului de energie la nivelul consumatorilor industriali.

4.4. Întărirea capacității de intervenție la dezastre a autorităților implicate

Dezastrele reprezintă o amenințare permanentă pentru dezvoltarea durabilă și generează anual numeroase victime omenești și pagube materiale, iar impactul tot mai accentuat al activității umane (agricultură, defrișări ...) determină modificări considerabile ale mediului înconjurător.

În vederea întăririi capacității de intervenție la dezastre a autorităților, prezentul obiectiv își propune două axe de dezvoltare, una legată de modernizarea infrastructurii de monitorizare și avertizare a fenomenelor hidrometeorologice severe și o a doua ce vizează creșterea capacității de intervenție a autorităților în caz de dezastru.

Surse de finanțare:

POIM AP 5: Promovarea adaptării la schimbările climatice, prevenirea și gestionarea riscurilor OS 5.2. Creșterea gradului de pregătire pentru intervențiile la dezastre prin susținerea autorităților implicate în managementul situațiilor de criză.

4.2.2.5. Obiective specifice OG 5

Obiectiv general	Obiective specifice
5. Un sector turistic competitiv, pilon al economiei județene	5.1. Sprijinirea și dezvoltarea antreprenoriatului în domeniul turismului
	5.2. Dezvoltarea de produse turistice integrate și introducerea lor pe piață
	5.3. Conservarea, protejarea și valorificarea durabilă a patrimoniului cultural și natural al județului Neamț
	5.4. Dezvoltarea accesibilității durabile a atracțiilor turistice din județul Neamț

5.1. Sprijinirea și dezvoltarea antreprenoriatului în domeniul turismului

În ceea ce privește sectorul turistic, experiența dovedește faptul că pentru a obține rezultate tangibile și produse turistice sustenabile din punct de vedere economic, sprijinirea și dezvoltarea antreprenoriatului, împreună cu asocierea actorilor responsabili cu furnizarea de servicii turistice și conexe reprezintă elemente cruciale. Sprijinirea și dezvoltarea competențelor antreprenoriale în domeniul turismului va duce la crearea unei valori adăugate considerabile ce poate fi tradusă prin diminuarea riscurilor investiționale, creșterea numărului de clienți, iar asocierea actorilor responsabili cu furnizarea de servicii turistice și conexe va conduce la crearea unei baze de date integrate, asigurarea complementarității serviciilor turistice și implicit creșterea veniturilor.

Surse de finanțare:

POR AP 7: Diversificarea economiilor locale prin dezvoltarea durabilă a turismului OS 7.1.1. Creșterea gradului de ocupare a forței de muncă prin turism și domenii conexe acestuia.

POCU AP2: Îmbunătățirea situației tinerilor din categoria NEETs OS 2.3. Funcționarea mecanismului național integrat de sprijin care vizează identificarea și înregistrarea la SPO a tinerilor din categoria NEETs

POCU AP3: Locuri de muncă pentru toți OS 3.4. Actualizarea cunoștințelor, competențelor și a aptitudinilor angajaților din întreprinderile din sectoarele prioritare cu potențial competitiv, identificate conform SNC și SNCDI.

5.2. Dezvoltarea de produse turistice integrate și introducerea lor pe piață

Nevoia dezvoltării unor produse turistice integrate este datorată, în principal, necesității identificării și corelării unor proiecte turistice care să permită ieșirea din sfera turismului de tip clasic. Impactul dorit prin realizarea acestor tipuri de produse turistice se dorește a fi concretizat prin creșterea timpului de

staționare a turiștilor pe teritoriul județului Neamț și prin diversificarea și creșterea sezonabilității turistice. Aceste produse turistice integrate vor contribui la ieșirea din anonimat a turismului nemțean.

Surse de finanțare:

POR AP 2: Îmbunătățirea competitivității întreprinderilor mici și mijlocii OS 2.2. Îmbunătățirea competitivității economice prin creșterea productivității muncii în IMM-uri în sectoarele competitive identificate în SNC.

POR AP 7: Diversificarea economiilor locale prin dezvoltarea durabilă a turismului OS 7.1.1. Creșterea gradului de ocupare a forței de muncă prin turism și domenii conexe acestuia.

POC AP 2: Tehnologia Informației și Comunicațiilor (TIC) pentru o economie digitală competitivă OS 2.4. Dezvoltarea infrastructurii și sistemelor TIC, precum și a competențelor digitale pentru susținerea educației, e-sănătății, a culturii online și a incluziunii digitale.

POC AP 2: Tehnologia Informației și Comunicațiilor (TIC) pentru o economie digitală competitivă OS 2.2. Creșterea integrării pe verticală a soluțiilor inovative TIC în economie.

POCU AP3: Locuri de muncă pentru toți OS 3.4. Actualizarea cunoștințelor, competențelor și a aptitudinilor angajaților din întreprinderile din sectoarele prioritare cu potențial competitiv, identificate conform SNC și SNCDI.

POCA AP 2: Administrație publică și sistem judiciar accesibile și transparente OS 2.1 Modernizarea structurilor și proceselor autorităților și instituțiilor publice locale pentru oferirea de servicii publice de calitate.

5.3. Conservarea, protejarea și valorificarea durabilă a patrimoniului cultural și natural al județului Neamț

Având în vedere importantul potențial cultural și natural al județului Neamț, acest obiectiv specific își propune conservarea, protejarea și valorificarea durabilă a patrimoniului cultural și natural al județului pentru generațiile viitoare și facilitarea accesului la patrimoniu a publicului larg. Pentru atingerea acestui obiectiv, se dorește, în primul rând, reabilitarea patrimoniului natural de pe teritoriul județului Neamț și introducerea acestuia în circuitul turistic regional și național, dar și elaborarea și implementarea strategiilor de management și de vizitare ale siturilor Natura 2000 prezente pe teritoriul județului, împreună cu protejarea și valorificarea patrimoniului cultural în vederea consolidării identității culturale.

Surse de finanțare:

POR AP 5: Conservarea, protecția și valorificarea durabilă a patrimoniului cultural OS 5.1.1. Conservarea, protejarea și valorificarea patrimoniului cultural și a identității culturale pentru impulsionearea dezvoltării locale.

POIM AP 4: Protecția mediului prin măsuri de conservare a biodiversității, monitorizarea calității aerului și decontaminare a siturilor poluate istoric OS 4.1. Creșterea gradului de protecție și conservare a biodiversității prin măsuri de management adecvate și refacerea ecosistemelor degradate.

PNDR M7: Servicii de bază și reînnoirea satelor în zonele rurale, MS 7.6 Investiții asociate cu protejarea patrimoniului cultural.

5.4. Dezvoltarea accesibilității durabile a atracțiilor turistice din județul Neamț

Având în vedere atât tipologia reliefului, cât și repartitia teritorială a unităților administrative și a centrelor urbane, în raport cu concentrările de atracții turistice, putem observa o nevoie de conectare a zonelor de atractivitate turistică. O accesibilitate facilă și în același timp “prietenă cu mediul înconjurător” va asigura nu numai o conectivitate a diferitelor atracții turistice prezente pe teritoriul județului Neamț, dar va contribui de asemenea, într-o mare măsură, la crearea unor produse turistice integrate cu o puternică identitate locală. De asemenea, pentru a asigura o creștere a vizibilității turistice a județului, prezentul obiectiv își propune și dezvoltarea unei infrastructuri integrate multi-canal de informare turistică.

Surse de finanțare:

POR AP 2: Îmbunătățirea competitivității întreprinderilor mici și mijlocii OS 2.1. Consolidarea poziției pe piață a IMM-urilor în domeniile competitive identificate în SNC și PDR-uri.

POR AP 4: Sprijinirea dezvoltării urbane durabile OS 4.1. Reducerea emisiilor de carbon în municipiile reședință de județ prin investiții bazate pe planurile de mobilitate urbană durabilă.

POR AP 5: Conservarea, protecția și valorificarea durabilă a patrimoniului cultural OS 5.1.1. Conservarea, protejarea și valorificarea patrimoniului cultural și a identității culturale pentru impulsivarea dezvoltării locale.

POC AP 2: Tehnologia informației și comunicațiilor (TIC) pentru o economie digitală competitivă OS 2.2. Creșterea integrării pe verticală a soluțiilor inovative TIC în economie.

4.2.2.6. Obiective specifice OG 6

Obiectiv general	Obiective specifice
6. Un județ dezvoltat multipolar și echilibrat teritorial	6.1. Dezvoltarea mediului de afaceri
	6.2. Creșterea calității vieții în zonele urbane și rurale
	6.3. Extinderea și dezvoltarea infrastructurii de comunicații în bandă largă de mare viteză

	6.4. Dezvoltarea sistemului de cadastru la nivelul teritoriului județului Neamț
	6.5. Dezvoltarea exploatațiilor agricole
	6.6. Creșterea capacității administrative

6.1. . Dezvoltarea mediului de afaceri

Decalajele în dezvoltarea antreprenorială a diferitelor regiuni ale țării, măsurate prin numărul IMM-urilor la 1.000 locuitori, s-au adâncit în ultimii ani. În România, datele statistice din ultimii ani ne arată că numărul de IMM-uri la 1.000 de locuitori este situat sub 50% din media UE, fapt ce face ca sprijinirea antreprenoriatului să devină un element cheie pentru o dezvoltare teritorială coerentă.

Dezvoltarea infrastructurii de incubare se traduce prin creșterea investițiilor private și încurajarea cererii pentru CDI. Prezentul obiectiv specific își propune să încurajeze o creștere atât a cheltuielilor sectorului privat pentru CDI, cât și a procentului de întreprinderi ce execută și utilizează activități de CDI.

Surse de finanțare:

POR AP 2: Îmbunătățirea competitivității întreprinderilor mici și mijlocii OS 2.1. Consolidarea poziției pe piață a IMM-urilor în domeniile competitive identificate în SNC și PDR-uri.

POR AP 2: Îmbunătățirea competitivității întreprinderilor mici și mijlocii OS 2.2. Îmbunătățirea competitivității economice prin creșterea productivității muncii în IMM-uri în sectoarele competitive identificate în SNC.

POC AP1 : Cercetare, dezvoltare tehnologică și inovare (CDI) în sprijinul competitivității economice și dezvoltării afacerilor OS 1.1. Creșterea investițiilor private în CDI.

POCU AP3: Locuri de muncă pentru toți OS 3.3. Creșterea ocupării prin încurajarea antreprenoriatului și a înființării de întreprinderi.

POCU AP3: Locuri de muncă pentru toți OS 3.4. Actualizarea cunoștințelor, competențelor și a aptitudinilor angajaților din întreprinderile din sectoarele prioritare cu potențial competitiv, identificate conform SNC și SNCDI.

6.2. Creșterea calității vieții în zonele urbane și rurale

Începând cu procesul de descentralizare demarat în anii 1990 și concomitent cu schimbările economice majore traduse prin reducerea sau încetarea activităților industriale, dezvoltarea urbană a cunoscut noi forme influențate și de tendința de migrare a populației spre zonele rurale sau periurbane. În acest context, unele zone ale orașelor, chiar centrale, au devenit neatractive, fondul construit și spațiile publice

suferind multiple degradări pe fondul lipsei resurselor necesare investițiilor în modernizarea diferitelor infrastructuri și spații urbane.

Aspectele prezentate mai sus, împreună cu situația actuală a mediului rural care se confruntă cu problematica îmbătrânirii, învechirea infrastructurii de bază și migrația importantă a populației au contribuit la diminuarea calității vieții locuitorilor acestor zone.

Regenerarea urbană, împreună cu investițiile în infrastructura de bază rurală au ca scop îmbunătățirea condițiilor de viață ale cetățenilor.

Surse de finanțare:

POR AP 4: Sprijinirea dezvoltării urbane durabile OS 4.2. Creșterea calității vieții în zonele urbane.

POR AP 9: Sprijinirea regenerării economice și sociale a comunităților defavorizate din mediul urban OS 9.1. Reducerea numărului de persoane aflate în risc de sărăcie și excluziune socială, prin măsuri integrate.

POCU AP4: Incluziune socială și combaterea sărăciei OS 4.1. Reducerea numărului persoanelor aflate în risc de sărăcie prin implementarea de măsuri integrate, cu accent pe comunitățile marginalizate.

PNDR M7: Servicii de bază și reînnoirea satelor în zonele rurale, MS 7.2 Investiții în crearea și modernizarea infrastructurii de bază la scară mică.

6.3. Extinderea și dezvoltarea infrastructurii de comunicații în bandă largă de mare viteză

Prezentul obiectiv specific a fost conceput astfel încât să asigure o abordare sistemică a intervențiilor susținute, abordarea provocărilor și necesităților de dezvoltare într-o manieră de sus în jos. Așa cum reiese din Acordul de parteneriat, România se confruntă cu dificultăți deosebite în ceea ce privește extinderea Accesului de Generație Următoare (NGA) în zonele rurale unde, în absența unei intervenții publice ambițioase, se estimează că până în 2020 mai mult de jumătate dintre gospodăriile ar rămâne fără infrastructura care să permită viteze de transfer de peste 30Mbps.

Suținerea introducerii conexiunii de tip NGA reprezintă o necesitate, aceasta oferind acces la internet pentru echipamente moderne TIC, precum și utilizarea de servicii publice online sofisticate, într-un mod uniform din punct de vedere geografic. Aceste acțiuni sunt critice pentru a oferi infrastructurii dreptul de acces la noile tehnologii TIC, care au un impact direct asupra creșterii competitive pe termen mediu și lung.

Surse de finanțare:

POC AP 2: Tehnologia informației și comunicațiilor (TIC) pentru o economie digitală competitivă OS 2.1. Extinderea și dezvoltarea infrastructurii de comunicații în bandă largă de mare viteză.

6.4. Dezvoltarea sistemului de cadastru la nivelul teritoriului județului Neamț

La nivel național, în vederea creșterii gradului de înregistrare a proprietății și a drepturilor corelate în Registrul de Cadastru și Carte Funciară, până în 2020 (2023), este prevăzută implementarea lucrărilor de înregistrare sistematică pentru aproximativ 3,6 milioane ha și realizarea planului vectorial de bază pentru

aproximativ 15 milioane ha. Acest plan va îmbunătăți eficiența procesului de înregistrare sporadică în zonele respective și va furniza infrastructura necesară pentru proiectele viitoare de înregistrare sistematică.

Ca urmare a înregistrării proprietăților, atât private, cât și publice, populația din zonele rurale, și nu numai, va putea beneficia de îmbunătățirea condițiilor economice și sociale, atât datorită securizării statutului proprietății, cât și implicațiilor clarificării situației terenurilor asupra bugetelor locale .

Surse de finanțare:

POR AP 11: Extinderea geografică a sistemului de înregistrare OS 11.1. Înregistrarea tuturor proprietăților din zonele rurale selectate în Sistemul Integrat de Cadastru și Carte Funciară.

6.5. Dezvoltarea exploatațiilor agricole

Prin obiectivul specific Dezvoltarea exploatațiilor agricole sunt vizate investiții care să conducă la creșterea nivelului de dotare tehnică a exploatațiilor cu potențial în implementarea proiectelor de investiții viabile, care să asigure continuarea procesului de modernizare a exploatațiilor agricole, prin modernizarea construcțiilor fermei, echipamentelor și utilajelor tehnice, îmbunătățirea calității activelor, adoptarea standardelor comunitare, îmbunătățirea eficienței energetice, o mai bună gestionare a solului și să direcționeze diversificarea producției agricole.

Surse de finanțare:

PNDR M4 : Investiții în active fizice, MS 4.1 Investiții în exploatații agricole.

6.6. Creșterea capacității administrative

Întărirea capacității administrative are o contribuție indirectă pentru atingerea obiectivelor generale ale Strategiei de Dezvoltare a Județului Neamț. Prin prezentul obiectiv specific se dorește ca rezultatele viitoare înregistrate de administrația publică din județul Neamț să aibă efecte tangibile asupra calității serviciilor publice oferite locuitorilor. De asemenea, se urmărește ca prin implementarea acestui obiectiv specific să aducă schimbări reale în managementul formulării de politici publice și al furnizării de servicii publice, care includ și schimbări în ceea ce privește competențele și comportamentul funcționarilor publici de la toate nivelurile, cât și locuri de muncă mai bune.

Surse de finanțare:

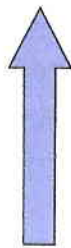
PCA AP 1: Administrație publică și sistem judiciar eficiente O.S 1.2 Dezvoltarea și implementarea de politici și instrumente moderne de management al resurselor umane.

AP 2: Administrație publică și sistem judiciar accesibile și transparente O.S 2.1 Modernizarea structurilor și proceselor autorităților și instituțiilor publice locale pentru oferirea de servicii publice de calitate.

Tabelul de mai jos indică corelarea dintre Obiectivele Tematice ale FEDER, declinate și adaptate la situația României de către Programele Operaționale naționale, și obiectivele generale ale Strategiei de dezvoltare a județului Neamț 2014-2023. Tabelul indică, astfel, cum toate Obiectivele Tematice sunt ținute de către obiectivele generale, făcând astfel posibilă identificarea sinergiilor între acestea din urmă și Programele Operaționale finanțate din fonduri europene care ținesc Obiective Tematice FEDER.

Obiective strategice Strategia de dezvoltare a județului Neamț							
		1. Modernizarea infrastructurii pentru creșterea conectivității și accesibilității	2. Modernizarea infrastructurii de sănătate, creșterea accesibilității acesteia și calificarea personalului conex	3. Servicii sociale adequate nevoilor populației	4. Susținerea durabilă a unui mediu înconjurător sănătos	5. Un sector turistic competitiv, pilon al economiei județene	6. Un județ dezvoltat multipolar și echilibrat teritorial
Obiective tematice Strategia Europe 2020							
1. Întărirea cercetării, dezvoltării tehnologice și a inovării	0	0	0	+	0	+++	
2. Îmbunătățirea accesului, a utilizării și calității tehnologiilor informațiilor și comunicațiilor	+	++	++	+	+++	+++	
3. Creșterea competitivității întreprinderilor mici și mijlocii	++	0	0	+	++	+	
4. Sprijinirea tranziției spre o economie cu emisii scăzute de carbon în toate sectoarele	+	0	0	+++	+	0	
5. Promovarea adaptării la schimbările climatice, prevenirea și gestionarea riscurilor	0	0	0	+++	+	+	
6. Protejarea mediului și promovarea utilizării eficiente a resurselor	+	0	0	+++	+	+	
7. Promovarea transportului durabil și eliminarea blocajelor în rețelele cheie	+++	0	0	+	+	+	
8. Promovarea ocupării și sprijinirea mobilității forței de muncă	+	0	0	0	+	+	
9. Investiții în competențe, educație și învățare continuă	0	+	++	0	+	0	
10. Promovarea incluziunii sociale și combaterea sărăciei	+	+++	+++	0	+	0	
11. Îmbunătățirea capacității instituționale și a eficienței în administrația publică	+	+	++	+	++	+++	

Legendă: privind îndeplinirea obiectivelor tematice Strategia Europa 2020 : +++ contribuție foarte mare, ++ contribuție mare, + contribuție minimă, 0 efect neutru

Capitolul 3: PLAN OPERAȚIONAL

1. Structura logică a Strategiei de dezvoltare a județului Neamț 2014-2023

Pentru a asigura dezvoltarea durabilă a județului Neamț prin realizarea viziunii de dezvoltare enunțată anterior, strategia propune o întreagă logică de intervenție care prevede detalierea succesivă și operațională a obiectivelor generale în obiective specifice care, la rândul lor, se concretizează într-o serie de proiecte. Tabelul de mai jos prezintă toată această « logică a intervenției » care are scopul de a asigura o cât mai mare sinergie între intervențiile și politicile publice ale autorităților publice locale și activitățile/investițiile societăților comerciale, sectorului societății civile și să asigure implicarea și participarea cetățenilor în procesul de dezvoltare socio-economică durabilă a județului Neamț.

Fiecărui proiect, formulat în termeni generali pentru a permite un grad de flexibilitate și adaptabilitate necesar eficacității strategiei ca instrument de planificare a politicilor publice județene, îi corespunde, în tabelul de mai jos, una sau mai multe surse de finanțare, în principal din Fondurile Structurale și de Investiții europene puse la dispoziția României în cadrul Programelor Operaționale 2014-2020.

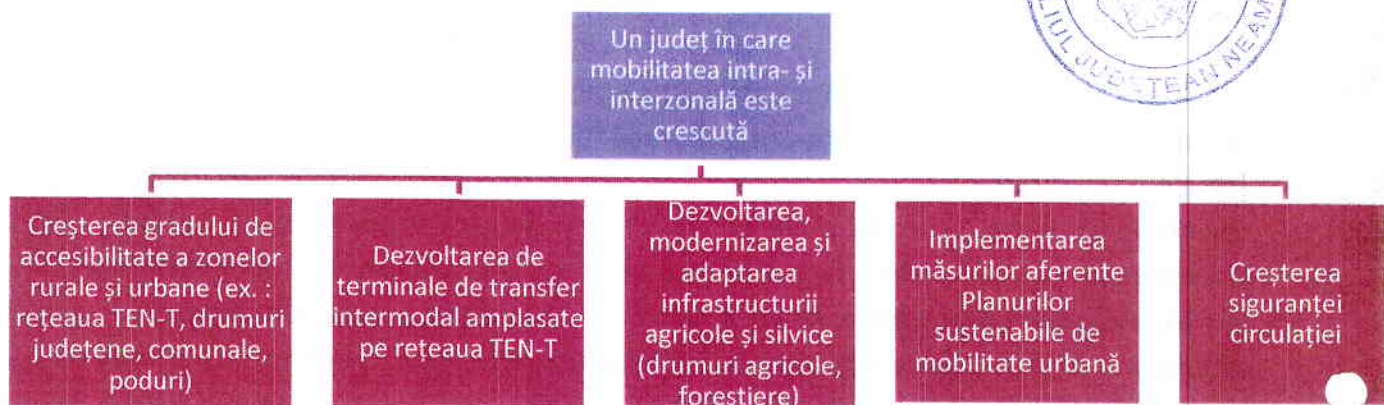
1.1. Obiectiv general 1. Un județ în care mobilitatea intra și interzonală este crescută

Accesibilitatea crescută și mobilitatea facilă sunt caracteristici esențiale pentru asigurarea creșterii economice și a coeziunii sociale, izolarea și accesul dificil la resursele teritoriului (resurse umane, turism, agricole, silvice, etc.) reprezintă bariere importante în calea dezvoltării socio-economice durabile și echilibrate teritorial. Datorită reliefului județean, dispunerii zonelor de activitate economică, a zonelor de densitate urbană, precum și situației infrastructurilor și serviciilor de transport, accesibilitatea zonei rurale (în special în zona montană) și a celei periurbane din județul Neamț este una scăzută. Primul obiectiv general al Strategiei județului pentru perioada 2014-2023 vizează dezvoltarea infrastructurilor și serviciilor de transport și mobilitate, în special prin utilizarea atuului existenței unui coridor TEN-T care traversează teritoriul județean.

Proiectele propuse își doresc atingerea acestui obiectiv general prin țintirea a patru aspecte ale mobilității durabile cu relevanță pentru situația particulară a județului Neamț și cu un înalt grad de sinergie între ele: dezvoltarea conexiunii la axele majore europene de transport, dezvoltarea de infrastructuri intermodale care să încurajeze modalitățile de transport durabile și maximizarea retenției locale a beneficiilor tranzitului de mărfuri, dezvoltarea mobilității durabile peri-urbane pentru sprijinirea emergenței unor poli urbani dezvoltați echilibrat și bine conectați

cu teritoriul înconjurător și dezvoltarea accesibilității resurselor agricole, cu o pondere importantă în activitatea economică județeană.

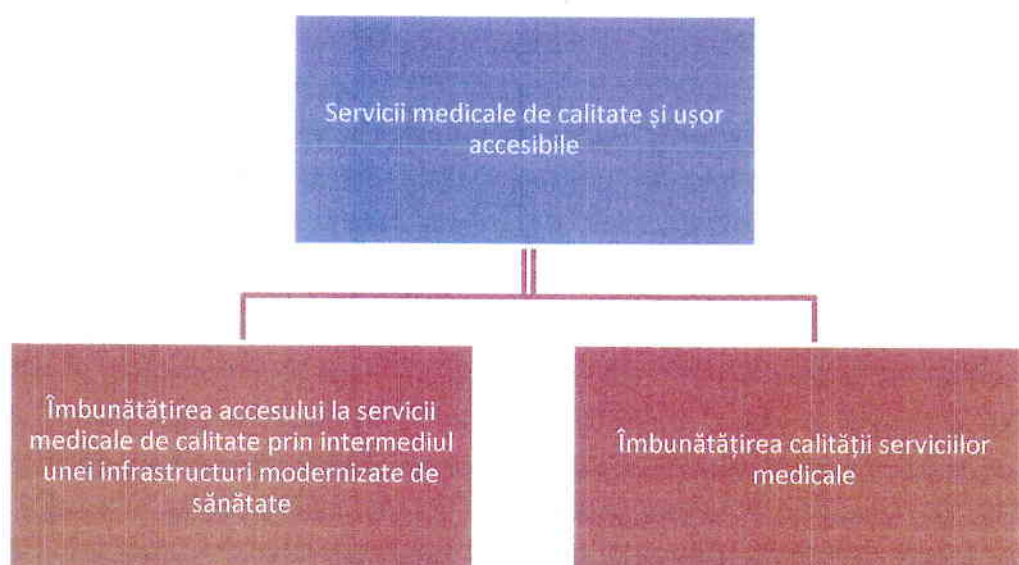

	Obiective specifice	Domenii de acțiune
1. Un județ în care mobilitatea intra- și interzonală este crescută	1.1. Creșterea gradului de accesibilitate a zonelor rurale și urbane (ex. : rețeaua TEN-T, drumuri județene, comunale, poduri)	1.1.1. Reabilitarea și modernizarea conexiunilor zonelor rurale și urbane între ele și cu rețeaua TEN-T
	1.2. Dezvoltarea de terminale de transfer intermodal amplasate pe rețeaua TEN-T	1.2.1. Dezvoltarea de centre logistice/hub-uri intermodale de transport la nivelul polilor urbani ai județului
	1.3 .Dezvoltarea, modernizarea și adaptarea infrastructurii agricole și silvice (drumuri agricole, forestiere)	1.3.1. Înființare, extindere, reabilitare și modernizare a infrastructurii de acces în / către ferme și a căilor de acces în cadrul fondului forestier
	1.4. Implementarea măsurilor aferente Planurilor sustenabile de mobilitate urbană	1.4.1. Reabilitarea și dezvoltarea sistemelor de transport/mobilitate publică în zonele peri-urbane
	1.5. Creșterea siguranței circulației	1.5.1. Dezvoltarea sistemelor inteligente de management al traficului și al infrastructurilor pentru creșterea siguranței circulației

1.2. Obiectivul general 2. Servicii medicale de calitate și ușor accesibile

Serviciile publice de sănătate sunt un element cheie al calității vieții, coeziunii sociale, dar și al atractivității socio-economice a unui teritoriu. Din cauza tendințelor de îmbătrânire a populației la nivel european și a problematicii sustenabilității financiar-economice a sistemelor de sănătate publică, orientarea generală europeană vizează dezvoltarea abordării preventive și a măsurilor de îmbătrânire activă. Pentru ca acestea să fie eficace și eficiente este necesar ca ele să fie furnizate cât mai adaptat contextului socio-cultural local, adică cât mai aproape de beneficiari sau pacienți.

Puternic afectat de fenomene ca îmbătrânirea populației sau probleme precum lipsa infrastructurilor medicale în zona rurală și sub-finanțarea sistemului medical, județul Neamț trebuie să adopte politici publice capabile să contribuie la ameliorarea rapidă a situației serviciilor de sănătate. Proiectele propuse de Strategie pentru perioada 2014-2023 vizează adoptarea de măsuri atât pentru modernizarea infrastructurilor, dotarea cu echipamente, cât și adaptarea personalului medical la gestionarea provocărilor specifice teritoriului (spațiu rural izolat, slab populat, spațiu urban cu zone de sărăcie, etc.), prin noile abordări de prevenție și îngrijire ale Uniunii Europene. Astfel, pe lângă finanțarea reabilitării și dotării infrastructurilor clasice de sănătate, proiectele vizează dezvoltarea de mecanisme informatice de gestiune a actului medical (statistici, planificare a nevoilor și provocărilor, dezvoltarea de planuri complexe de intervenție, managementul adaptat diferitelor tipuri de afecțiuni ale populației județului, etc.). În domeniul resurselor umane, proiectele vizează crearea abilităților personalului medical clasic pentru a face față nevoii de mai multă prevenție la distanță, parteneriat cu comunitățile locale, prevenție și medicină primară asigurată prin intermediul unor întreprinderi sociale, etc., alături de finanțarea proiectelor și inițiativelor de economie socială în domeniul medical. În acest fel, proiectele sunt sinergice, încurajând atât dezvoltarea actorilor non-medicali locali, cât și a abilităților personalului medical de a interacționa eficace și eficient cu aceștia.

Obiective generale	Obiective specifice	Domenii de acțiune
2. Servicii medicale de calitate și ușor accesibile	2.1. Îmbunătățirea accesului la servicii medicale de calitate prin intermediul unei infrastructuri modernizate de sănătate	2.1.1. Înființarea, reabilitarea, modernizarea și dotarea cu echipamente a infrastructurii de sănătate
		2.1.2. Informatizarea serviciilor de sănătate publică pentru un control mai riguros în vederea creșterii calității serviciilor furnizate
	2.2. Îmbunătățirea calității serviciilor medicale	2.2.1. Dezvoltarea economiei sociale în domeniul medical
		2.2.2. Creșterea competenței profesionale a personalului medical
		2.2.3. Crearea de centre de diagnostic și tratament
		2.2.4. Dezvoltarea furnizării de servicii medicale în sistem integrat

1.3. Obiectiv general 3. Servicii sociale adecvate nevoilor populației

Serviciile sociale sunt un ingredient esențial al coeziunii sociale într-un teritoriu afectat de îmbătrânirea populației, emigrație masivă și unde agricultura de subzistență reprezintă principala activitate a unui procent important din populație. În acest context, instituțiile deconcentrate și cele descentralizate implicate în furnizarea de servicii și asistență socială la nivelul județului trebuie să implementeze noua orientare a Uniunii Europene, care vizează o implicare crescută a comunităților în furnizarea serviciilor sociale și dezinstituționalizare. Acest accent asupra asumării de către comunitate a rolului de furnizare a unor servicii sociale adecvate nevoilor locale este extrem de adaptat contextului local al județului Neamț, având în vedere lipsa de resurse și infrastructuri.

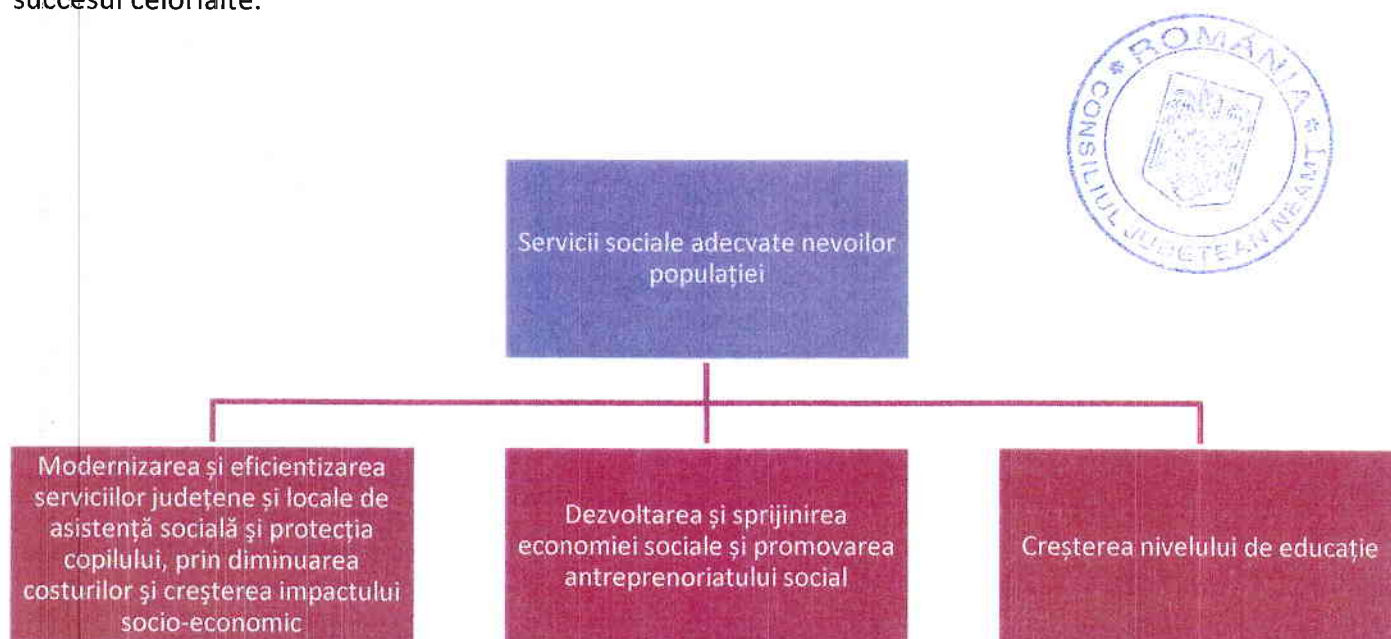
Proiectele prevazute de Strategia de față contribuie la atingerea obiectivului general, prin măsuri care să asigure tranziția către furnizarea locală, prin economia socială a unor servicii publice esențiale și către dezinstituționalizare progresivă. Aceste măsuri vizează nu doar dezvoltarea țesutului economiei sociale și a mecanismelor de inserție a persoanelor vulnerabile sau inactive bazate pe economia socială, ci și crearea premiselor ca instituțiile și structurile de servicii sociale clasice să conlucreze cu actorii țesutului menționat. Astfel, pe lângă măsurile de încurajare a antreprenoriatului social, sunt prevazute și măsuri de modernizare și dezvoltare a infrastructurii sociale clasice și de furnizare a unor pachete de sprijin grupurilor vulnerabile. De

asemenea, pentru a permite un transfer cât mai eficace al competențelor serviciilor sociale clasice către comunitățile locale, sunt necesare strategii și planuri de acțiune complexe, fundamentate pe analize ale nevoilor la nivel local.

În domeniul esențial al educației sunt prevăzute proiecte indicative care vizează reducerea abandonului școlar și asigurarea unei participări nediscriminatorii la educație. Aceste proiecte iau în considerare atât situația socio-demografică din județ, nevoile stringente de a asigura înrolarea în educație a tuturor copiilor de vârstă școlară, cât și atribuțiile autorităților publice locale în domeniu. Asigurarea unei înrolări și participări la procesul educativ este un element indispensabil pentru dezvoltarea economiei sociale, în special în mediul rural. Antreprenoriatul social se dezvoltă dificil în absența resursei umane bine calificate și capabile să furnizeze servicii adaptate cererii locale.

Toate proiectele sunt ca atare sinergice, rezultatul unora reprezentând input-uri esențiale pentru succesul celorlalte.

Obiective generale	Obiective specifice	Domenii de acțiune
3. Servicii sociale adecvate nevoilor populației	3.1. Modernizarea și eficientizarea serviciilor județene și locale de asistență socială și protecția copilului, prin diminuarea costurilor și creșterea impactului socio-economic	3.1.1. Eficientizarea sistemului de furnizare a serviciilor sociale la nivel județean prin evaluarea nevoilor și elaborarea de planuri de acțiune
		3.1.2. Creșterea calității prestațiilor sociale furnizate
		3.1.3. Furnizarea de pachete integrate de sprijin pentru grupurile vulnerabile
		3.1.4. Calificarea resurselor umane de la nivelul serviciilor sociale
	3.2. Dezvoltarea și sprijinirea economiei sociale și promovarea antreprenoriatului social	3.2.1. Sprijinirea dezvoltării întreprinderilor sociale și de inserție
		3.2.2. Creșterea responsabilității sociale și promovarea inițiativelor de voluntariat și a incluziunii active
		3.2.3. Dezvoltarea unor incubatoare pentru antreprenoriatul social
	3.3. Creșterea nivelului de educație	3.3.1. Creșterea accesului și participării la educație în condiții nediscriminatorii
		3.3.2. Reducerea părăsirii timpurii a școlii, prin măsuri de prevenție și acompaniere

1.4. Obiectiv general 4. Un mediu înconjurător sănătos

Obiectivul care vizează asigurarea unui mediu înconjurător sănătos este abordat multi-direcțional: din punct de vedere al gestionării efectelor negative ale activității antropice asupra mediului, din punct de vedere al protecției patrimoniului natural existent, din punct de vedere al tranziției către energiile din surse regenerabile și scăderea amprente de carbon antropice, prin încurajarea eficienței energetice și prin gestiunea riscurilor și a hazardelor generate în primul rând de schimbările climatice. Toate aceste perspective asigură urmărirea concertată a protecției mediului și o eficacitate crescută a măsurilor prevăzute prin domenii de acțiune propuse. Astfel, în domeniul infrastructurilor critice de mediu, Strategia are ca obiectiv central implementarea cu succes a Master Planului „apă-canal” și a Master Planului pentru gestiunea deșeurilor, proiectele propuse fiind preluări ale direcțiilor de acțiune prevăzute de Master Planurile menționate. Se vizează continuarea investițiilor pentru o gestiune mai durabilă și ecologică a deșeurilor și apelor uzate așa cum sunt acestea prevăzute în Master Planul de apă-canal și Masterplanul pentru gestiunea deșeurilor. Această abordare vizează asigurarea coordonării tuturor intervențiilor în sectorul infrastructurilor și al utilităților cu impact major asupra mediului, subliniindu-se importanța Master Planurilor și a complementarității cu planurile de acțiuni prevăzute de acestea a oricăror altor acțiuni în domeniu întreprinse de alți actori (ex.: APL-uri).

Alături de reducerea efectelor asupra mediului din zonele antropizate, proiectele prevăzute în acest capitol vizează și măsuri de protecție a patrimoniului natural, a ecosistemelor și a habitatelor din zonele naturale protejate. Impactul antropic asupra mediului se face simțit nu doar prin apa uzată și prin deșeuri, ci și prin emisiile de gaze cu efect de seră prin generarea și utilizarea energiei necesare proceselor de dezvoltare socio-economice. De aceea, Strategia propune proiecte care să sprijine măsurile de eficiență energetică și utilizarea resurselor din surse regenerabile, pentru scăderea impactului producerii și consumului de energie asupra mediului din județul Neamț și pentru conformarea cu țintele asumate de România prin diferitele documente programatice în cadrul Strategiei Europa 2020. Sunt prevăzute de asemenea și proiecte care vizează gestiunea riscurilor generate de schimbările climatice și creșterea capacității de intervenție a autorităților publice locale în caz de dezastru natural.

Eficiența energetică și reducerea emisiilor de CO₂

Se va urmări creșterea eficienței energetice, gestionarea inteligentă a energiei și a utilizării energiei din surse regenerabile în infrastructurile publice, inclusiv în clădirile publice, și în sectorul locuințelor.

Principalele acțiuni vor avea în vedere, după caz:

1. Scăderea nivelului anual specific al gazelor cu efect de seră (echivalent tone de CO₂);
2. Scăderea consumului anual de energie primară (kWh/an);
3. Scăderea consumului de energie finală în clădirile publice (Mtep)

4. Scăderea consumului de energie finală în sectorul rezidențial (Mtep)
5. Scăderea consumului de energie finală în iluminatul public (GWh)
6. Scăderea emisiilor GES provenite din transportul rutier (Mii tone echiv. CO₂/an)

❖ **Măsuri de creștere a eficienței energetice în clădirile publice**

Principalele acțiuni avute în vedere, după caz:

I. Măsurile de creștere a eficienței energetice (cu asigurarea condițiilor de confort interior) includ lucrări de intervenție/activități aferente investiției de bază.

Lucrări de construcții și instalații:

- A. Reabilitarea termică a elementelor de anvelopă a clădirii:
  - a. izolarea termică a fațadei – parte vitrată, prin înlocuirea tâmplăriei exterioare existente, inclusiv a celei aferente accesului în clădirea publică, cu tâmplărie termoizolantă dotată, după caz, cu dispozitive/fante/grile pentru ventilarea spațiilor ocupate și evitarea apariției condensului pe elementele interioare de anvelopă;
  - b. izolarea termică a fațadei – parte opacă, în care se pot cuprinde termo-hidroizolarea terasei, respectiv termoizolarea planșeului peste ultimul nivel în cazul existenței șarpantei, cu sisteme termoizolante, după caz; înlocuirea învelitorii cu o soluție alternativă, în măsura în care este justificată printr-o performanță termică superioară, care ar contribui la creșterea performanței energetice a clădirii (îmbunătățirea izolării și inerției termice);
  - c. izolarea termică a planșeului peste sol/subsol neîncălzit, a pereților subsolului (când acesta este utilizat/încălzit pentru desfășurarea activității /urmează a fi utilizat/încălzit pentru desfășurarea activității) sau a podului existent al clădirii (când acesta este utilizat/încălzit pentru desfășurarea activității sau urmează a fi utilizat/încălzit pentru desfășurarea activității), izolarea termică a pereților interiori, conform soluției tehnice, în cazuri argumentate tehnic și arhitectural;
  - d. asigurarea unui nivel ridicat de etanșeitate la aer a clădirii, atât prin montarea adecvată a tâmplăriei termoizolante în anvelopa clădirii, cât și prin aplicarea de tehnologii adecvate de reducere a permeabilității la aer a elementelor de anvelopă opace și asigurarea continuității stratului etanș la nivelul anvelopei clădirii.
- B. Reabilitarea termică a sistemului de încălzire/ a sistemului de furnizare a apei calde de consum:
  - a. repararea/înlocuirea instalației de distribuție între punctul de racord și planșeul peste subsol/canal termic, inclusiv izolarea termică a acesteia, în scopul reducerii pierderilor de căldură și masă, precum și montarea robinetelor de presiune diferențială la baza coloanelor de încălzire în scopul creșterii eficienței sistemului de încălzire prin autoreglarea termohidraulică a rețelei;

- b. repararea/înlocuirea cazanului și/sau arzătorului din centrala termică proprie, repararea/înlocuirea centralei termice proprii, instalarea unui nou sistem de încălzire/ nou sistem de furnizare a apei calde de consum, în scopul creșterii randamentului și al reducerii emisiilor echivalent CO_2 , inclusiv prin instalații de micro-cogenerare, dacă sunt fezabile tehnic și economic;
  - c. înlocuirea/dotarea cu corpuri de încălzire cu radiatoare/ventiloconvectoare;
  - d. montarea/repararea/înlocuirea instalației de distribuție a agentului termic pentru încălzire și apă caldă de consum;
  - e. reabilitarea și modernizarea instalației de distribuție a agentului termic - încălzire și apă caldă de consum, inclusiv zonarea (control zonal) și echilibrarea instalațiilor termice, montarea de robinete cu cap termostatic la radiatoare și izolarea conductelor din subsol/canal termic în scopul reducerii pierderilor de căldură și masă;
  - f. montarea debitmetrelor pe racordurile de apă caldă și apă rece și a contoarelor de energie termică, inclusiv cele dotate cu dispozitive de înregistrare și transmitere la distanță a datelor.
- C. Instalarea unor sisteme alternative de producere a energiei electrice și/sau termice pentru consum propriu

Instalarea, după caz, a unor sisteme alternative de producere a energiei: sisteme descentralizate de alimentare cu energie utilizând surse regenerabile de energie, precum instalații cu captatoare solare termice sau electrice, instalații cu panouri solare fotovoltaice, microcentrale care funcționează în cogenerare de înaltă eficiență și sisteme centralizate de încălzire și/sau de răcire, pompe de căldură și/sau centrale termice sau centrale de cogenerare pe biomasă, schimbătoare de căldură sol-aer, recuperatoare de căldură, în scopul reducerii consumurilor energetice din surse convenționale și a emisiilor de gaze cu efect de seră etc.

- D. Instalarea/reabilitarea/ modernizarea sistemelor de climatizare, ventilare naturală și ventilare mecanică pentru asigurarea calității aerului interior:
- a. asigurarea calității aerului interior prin ventilare naturală organizată sau ventilare hibridă (inclusiv a spațiilor comune), repararea/refacerea canalelor de ventilație în scopul menținerii/realizării ventilației naturale organizate a spațiilor ocupate;
  - b. repararea/înlocuirea/montarea sistemelor/echipamentelor de climatizare, de condiționare a aerului, a instalațiilor de ventilare mecanică cu recuperare a căldurii, după caz, a sistemelor de climatizare de tip „numai aer” cu rol de ventilare și/sau de încălzire/răcire, umidificare/dezumidificare a aerului, a sistemelor de climatizare de tip „aer-apă” cu ventiloconvectoare, a pompelor de căldură, după caz;
  - c. instalarea, în cazul în care nu există, sau înlocuirea ventilatoarelor și/sau a recuperatoarelor de căldură, dacă prevederea lor contribuie la creșterea performanței energetice a clădirii.

E. Reabilitarea/ modernizarea instalației de iluminat aferente clădirii:

- a. reabilitarea/ modernizarea instalației de iluminat;
- b. înlocuirea corpurilor de iluminat fluorescent și incandescent cu corpuri de iluminat cu eficiență energetică ridicată și durată mare de viață,
- c. instalarea de corpuri de iluminat cu senzori de mișcare/prezență, acolo unde acestea se impun pentru economia de energie.

F. Managementul energetic integrat pentru clădiri și alte activități care conduc la realizarea obiectivelor proiectului:

- a. montarea unor sisteme inteligente de contorizare, urmărire și înregistrare a consumurilor energetice, și/ sau, după caz, instalarea unor sisteme de management energetic integrat, precum sisteme de automatizare, control și/sau monitorizare, care vizează și fac posibilă economia de energie la nivelul sistemelor tehnice ale clădirii;
- b. montarea echipamentelor de măsurare a consumurilor de energie din clădire pentru încălzire și apă caldă de consum;
- c. înlocuirea/modernizarea lifturilor (înlocuirea mecanismelor de acționare electrică a ascensoarelor de persoane, în baza unui raport tehnic de specialitate, precum și repararea/înlocuirea componentelor mecanice, a cabinei/ușilor de acces, a sistemului de tracțiune, cutiilor de comandă, trolilor, după caz, astfel cum sunt prevăzute în raportul tehnic de specialitate);
- d. realizarea lucrărilor de racordare/branșare/rebranșare a clădirii la sistemul centralizat de producere și/sau furnizare a energiei termice;
- e. implementarea sistemelor de management al consumurilor energetice: achiziționarea și instalarea sistemelor inteligente pentru gestionarea energiei electrice/gazelor naturale.

Dotări (utilaje, echipamente tehnologice și funcționale cu și fără montaj, dotări, active necorporale):

- utilaje și echipamente tehnologice, inclusiv cel din instalațiile funcționale, precum și montajul utilajelor tehnologice și a utilajelor incluse în instalațiile funcționale, inclusiv rețelele aferente necesare funcționării acestora.
- utilaje și echipamente care nu necesită montaj, precum și echipamente și echipamente de transport tehnologic.
- active necorporale: drepturi referitoare la brevete, licențe, know-how sau cunoștințe tehnice ne brevetate.

II. Măsuri conexe

Construcții, instalații și dotări (utilaje, echipamente tehnologice și funcționale cu și fără montaj, dotări, active necorporale) aferente măsurilor conexe:

- a. repararea elementelor de construcție ale fațadei care prezintă potențial pericol de desprindere și/sau afectează funcționalitatea clădirii;
- b. repararea/construirea acoperișului tip terasă/șarpantă, inclusiv repararea sistemului de colectare a apelor meteorice de la nivelul terasei, respectiv a sistemului de colectare și evacuare a apelor meteorice la nivelul învelitoarei tip șarpantă;
- c. demontarea instalațiilor și a echipamentelor montate aparent pe fațadele/terasa clădirii, precum și montarea/remontarea acestora după efectuarea lucrărilor de intervenție;
- d. refacerea finisajelor interioare în zonele de intervenție;
- e. repararea trotuarelor de protecție, în scopul eliminării infiltrațiilor la infrastructura clădirii;
- f. repararea/înlocuirea instalației de distribuție a apei reci și/sau a colectoarelor de canalizare menajeră și/sau pluvială;
- g. măsuri de reparații/consolidare a clădirii, acolo unde este cazul;
- h. crearea de facilități/ adaptarea infrastructurii pentru persoanele cu dizabilități (rampe de acces) și alte măsuri suplimentare de dezvoltare durabilă;
- i. lucrări de recompartimentare interioară;
- j. procurarea și montarea lifturilor în cadrul unei clădiri prevăzute din proiectare cu lifturi (care are casa liftului, dar care nu are montate lifturile respective) sau în cazuri argumentate tehnic și funcțional-arhitectural;
- k. lucrări specifice din categoria lucrărilor necesare obținerii avizului ISU sau lucrări aferente cerințelor fundamentale de securitate la incendiu conform Legii nr. 10/1995 privind calitatea în construcții, republicată;
- l. reabilitarea/ modernizarea instalației electrice, înlocuirea circuitelor electrice deteriorate sau subdimensionate;
- m. lucrări de înlocuire a tâmplăriei interioare (uși de acces și ferestre).

❖ **Măsuri de creștere a eficienței energetice în transportul rutier:**

Principalele acțiuni avute în vedere, în parteneriat cu municipiul reședință de județ, după caz:

A. Investiții destinate îmbunătățirii transportului public urban (local/zonal) de călători

- 1. Achiziționarea de troleibuze
- 2. Achiziționarea de autobuze
  - ✓ Autobuze alimentate cu gaz natural comprimat (CNG);
  - ✓ Autobuze alimentate cu gaz natural lichefiat (LNG);

- ✓ Autobuze alimentate cu esteri metilici ai acizilor grași (FAME);
  - ✓ Autobuze alimentate cu ulei vegetal hidrotratat (HVO);
  - ✓ Autobuze alimentate cu bioetanol;
  - ✓ Autobuze electrice;
  - ✓ Autobuze hibride de tip diesel/electric;
  - ✓ Autobuze hibride cu celule de combustibil pe bază de hidrogen/electricitate.
3. Construirea/modernizarea/reabilitarea/extinderea traseelor de transport public electric
- 3.1. Modernizarea/reabilitarea/extinderea căii de rulare a tramvaielor
  - 3.2. Modernizarea/reabilitarea/extinderea rețelei de troleibuz
  - 3.3. Construirea/modernizarea/extinderea stațiilor de alimentare a autobuzelor alimentate electric
4. Construirea/modernizarea/reabilitarea depourilor aferente transportului public urban de călători, inclusiv infrastructura tehnică aferentă
5. Construirea și modernizarea stațiilor de transport public urban de călători (tramvai, troleibuz, autobuz)
6. Crearea/extinderea/modernizarea sistemelor de bilete integrate pentru călători („e-bilete” sau „e-ticketing”)
7. Construirea/modernizarea/extinderea de trasee separate, folosite exclusiv pentru vehiculele de transport public
8. Construirea/modernizarea/reabilitarea/reamenajarea infrastructurii rutiere (pe coridoarele deservite de transport public) pentru creșterea nivelului de siguranță și eficiență în circulație și exploatare al rețelei de transport (cu asigurarea construirii/modernizării traseelor pentru pietoni și bicicliști, acolo unde este posibil)
- ✓ Construire și modernizare a coridoarelor separate, din punct de vedere fizic, dedicate transportului public urban
  - ✓ Construire/modernizare a traseelor/pistelor pentru bicicliști și a traseelor pentru pietoni
  - ✓ Construirea/modernizarea/amplasarea de elemente pentru îmbunătățirea siguranței rutiere
  - ✓ Modernizarea/reabilitarea infrastructurii rutiere
9. Construirea/modernizarea/reabilitarea părții carosabile a infrastructurii rutiere utilizate prioritar de transportul public de călători
- ✓ Construirea/modernizarea traseelor/pistelor pentru bicicliști și a traseelor pentru pietoni
  - ✓ Componente/sisteme de managementul traficului

- ✓ Construirea/modernizarea/amplasarea de elemente pentru îmbunătățirea siguranței rutiere
- ✓ Construirea/modernizarea/reabilitarea infrastructurii rutiere

10. Construirea/modernizarea/reabilitarea podurilor și pasajelor supra și subterane utilizate prioritar de transportul public de călători

B. Investiții destinate transportului electric și nemotorizat

1. Achiziționarea și instalarea punctelor de reîncărcare a autovehiculelor electrice și electrice hibride

1.1. Puncte de reîncărcare cu putere normală

1.2. Puncte de reîncărcare cu putere înaltă

2. Construirea/modernizarea/extinderea pistelor/ traseelor pentru bicicliști

3. Crearea/modernizarea/extinderea sistemelor de închiriere de biciclete (sisteme de tip „bike-sharing”)

4. Construirea/modernizarea/extinderea de zone și trasee pietonale, inclusiv măsuri de reducere a traficului auto în anumite zone

- ✓ Construirea/modernizarea/extinderea de zone exclusiv pietonale
- ✓ Construirea/modernizarea/extinderea de zone cu caracter prioritar pietonal (semi-pietonale)
- ✓ Construirea/modernizarea/extinderea unor trasee pietonale
- ✓ Construirea/modernizarea/extinderea de poduri/pasaje/pasarele pietonale
- ✓ Instalarea de sisteme de reducere/interzicere a circulației autoturismelor în zonele centrale (semi-) pietonale/pietonale
- ✓ Amplasarea de panouri de informare și/sau indicatoare de orientare pentru traseele pietonale;
- ✓ În cadrul traseelor/zonelor (semi-)pietonale: instalarea de mobilier urban, amenajarea sau modernizarea de spații verzi, modernizarea/extinderea iluminatul public aferent zone/traseului acestora;

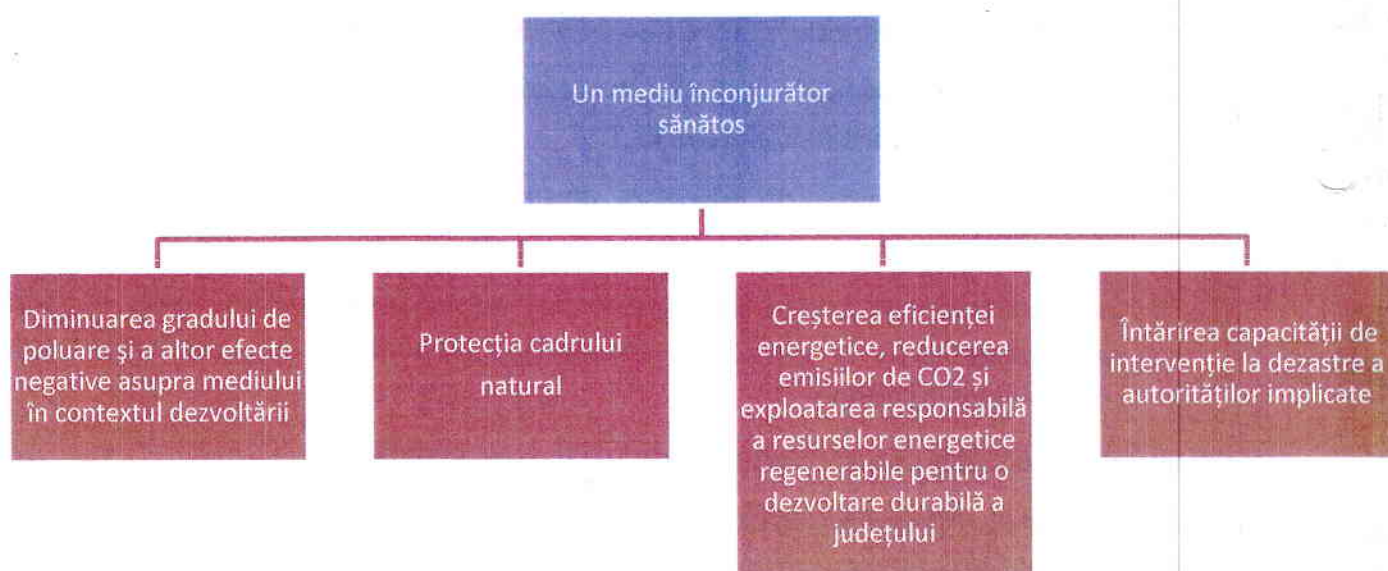
C. Alte investiții destinate reducerii emisiilor de CO₂ în zona urbană

1. Crearea/modernizarea/extinderea sistemelor de management al traficului, inclusiv a sistemului de monitorizare video, precum și a altor sisteme inteligente de transport (SIT)

- ✓ Sisteme de monitorizare video CCTV, mai ales în intersecții;
- ✓ Sisteme de semnalizare și semaforizare adaptivă și sincronizată, ce poate asigura prioritizarea mijloacelor de transport în intersecțiile semnalizate/semaforizate;

- ✓ Sisteme de localizare a vehiculelor de transport public urban și de managementul flotei (prin GPS, AVL, etc.);
  - ✓ Sisteme de informare în timp real a pasagerilor, amplasate în mijloacele de transport în comun și/sau în stațiile de transport public;
  - ✓ Crearea de aplicații software pentru informarea în timp real a utilizatorilor asupra programului mijloacelor de transport în comun;
  - ✓ Alte sisteme de informare (VMS – sisteme de mesaje variabile);
  - ✓ Amplasarea de senzori de detectare a vehiculelor;
  - ✓ Dotarea centrului de comandă pentru managementul traficului, cu componente specifice software și hardware;
2. Plantarea de alinamente de arbori și arbuști
- ✓ Plantarea de alinamente de arbori și arbuști în corpul drumurilor, în zonele pietonale și semi-pietonale, în lungul pistelor de biciclete, trasee pietonale, parcuri de tip „park and ride” etc.
  - ✓ Realizarea de înierbări, mai cu seamă în arealele unde au fost plantați arbori și arbuști (de exemplu, din zona de protecție a drumului, traseul de tramvai, unde e cazul), inclusiv sistemele de irigații aferente.
3. Construirea parcarilor de tip „park and ride” – „parchează și călătorește cu transportul în comun/moduri nemotorizate de transport”

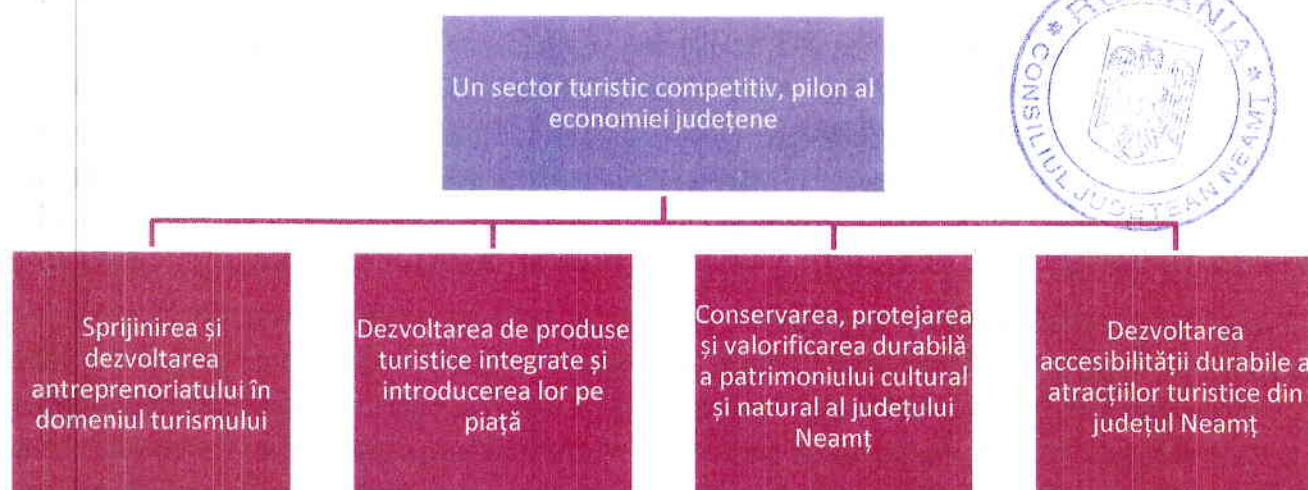
Obiective generale	Obiective specifice	Domenii de acțiune
4. Un mediu înconjurător sănătos	4.1. Diminuarea gradului de poluare și a altor efecte negative asupra mediului în contextul dezvoltării	4.1.1. Dezvoltarea și modernizarea rețelelor de apă
		4.1.2. Dezvoltarea și modernizarea infrastructurii de colectare și epurare a apelor uzate
		4.1.3. Încurajarea colectării selective a deșeurilor
	4.2. Protecția cadrului natural	4.2.1. Îmbunătățirea stării de conservare a ariilor naturale protejate
		4.2.2. Elaborarea și implementarea strategiilor de management și de vizitare ale siturilor Natura 2000
	4.3. Creșterea eficienței energetice, reducerea emisiilor de CO2 și exploatarea responsabilă a resurselor energetice regenerabile pentru o dezvoltare durabilă a județului	4.3.1. Realizarea de investiții pentru creșterea eficienței energetice
		4.3.2. Promovarea utilizării surselor alternative de energie, atât pentru mediul privat, cât și pentru cel public
	4.4. Întărirea capacității de intervenție la dezastre a autorităților implicate	4.4.1. Modernizarea infrastructurii de intervenție pentru situațiile de urgență și formarea personalului conex
		4.4.2. Creșterea suprafețelor acoperite cu vegetație și a pădurilor cu rol de protecție

1.5. Obiectiv general 5. Un sector turistic competitiv, pilon al economiei județene

Turismul reprezintă o resursă considerabilă pentru diversificarea competitivă a economiei județului Neamț. El poate reprezenta o oportunitate pentru reinserția în viața activă a unor persoane aflate în risc de excluziune socială, prin dezvoltarea economiei serviciilor turistice. Nu în ultimul rând, produsele turistice din județ trebuie să se dezvolte pentru a crește externalitățile pozitive ale turismului de tranzit.

Pentru a asigura atingerea acestor deziderate, Strategia de dezvoltare a județului Neamț propune o serie de proiecte indicative care vizează toate domeniile și aspectele unui turism competitiv: crearea de produse turistice integrate, dezvoltarea marketingului și a promovării produselor turistice din județ, crearea și funcționarea structurii asociative de pilotare și management partenerial public-privat a sectorului. Conex acestor domenii strict turistice și pentru a le susține eficacitatea sunt prevăzute proiecte care să asigure restaurarea, protejarea și punerea în valoare a patrimoniului cultural și natural (active fundamentale pentru crearea de produse turistice prin proiectele menționate anterior), proiecte care să asigure accesibilitatea specific turistică a atracțiilor reabilite și puse în valoare (ex.: drumuri verzi) și proiecte de încurajare și sprijinire ale antreprenoriatului în domeniul turistic care să asigure dezvoltarea unui țesut robust de IMM-uri în sectorul serviciilor turistice, partener incontornabil al administrației publice în efortul de a crea și promova produse turistice competitive. Cum se poate observa, proiectele sunt coerente și vizează obținerea unui efect conjugat care este esențial pentru succes într-un domeniu atât de special precum este turismul. În lipsa antreprenorilor dinamici, capabili să aducă pe piață produse turistice competitive și inovatoare, eforturile de promovare sunt sortite eșecului, tot așa cum, în lipsa unor atracții bine semnalizate, accesibile și bine integrate în produse turistice complexe, existența unor spații de cazare și a eforturilor de promovare nu vor avea efectele scontate. De asemenea, oferirea de produse turistice integrate și a unui program de evenimente cultural-artistice specifice atractive reprezintă singura modalitate prin care pot fi atrase diverse categorii de clienți și poate fi asigurată fidelizarea acestora. În lipsa integrării serviciilor, echipamentelor și atracțiilor turistice în produse complexe, economia turistică riscă să rămână subdezvoltată, iar externalitățile turismului riscă să fie negative: utilizare a infrastructurii de agrement asociate unor sejururi scurte, sezonabilitate dezechilibrată, piață a muncii în sectorul turistic subdezvoltată, oferind oportunități sezoniere de calitate scăzută, etc. De aceea, proiectele indicative prezentate mai jos vizează o abordare sinergică în atingerea obiectivului general.

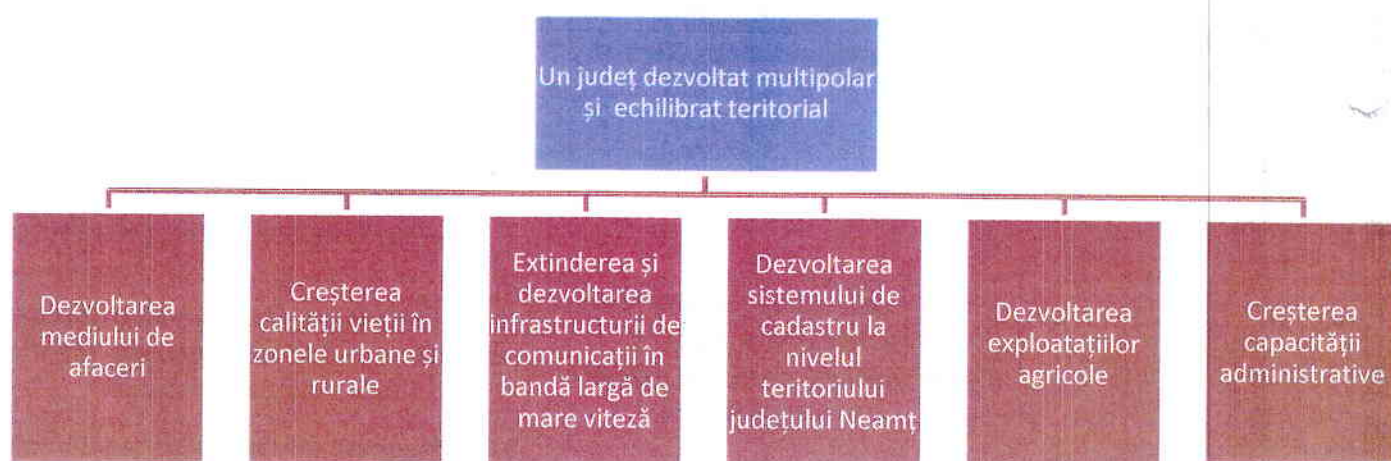

Obiective generale	Obiective specifice	Domenii de acțiune
5. Un sector turistic competitiv, pilon al economiei județene	5.1. Sprijinirea și dezvoltarea antreprenoriatului în domeniul turismului	5.1.1. Dezvoltarea de incubatoare pentru agro-turism în județul Neamț
		5.1.2. Dezvoltarea competențelor antreprenoriale în domeniul turistic
	5.2. Dezvoltarea de produse turistice integrate și introducerea lor pe piață	5.2.1. Dezvoltarea infrastructurii și echipamentelor turistice pentru crearea de produse competitive
		5.2.2. Dezvoltarea marketingului turistic al județului Neamț
		5.2.3. Dezvoltarea activității Asociației de turism Neamț – structură asociativă public-privată/publică/privată
	5.3. Conservarea, protejarea și valorificarea durabilă a patrimoniului cultural și natural al județului Neamț	5.2.4. Organizarea unor evenimente cheie culturale, folclorice, sportive și artistice
		5.3.1. Reabilitarea patrimoniului natural și cultural de pe teritoriul județului Neamț și valorificarea lui turistică
	5.4. Dezvoltarea accesibilității durabile a atracțiilor turistice din județul Neamț	5.4.1. Studiarea posibilității de realizare de trasee verzi (Greenways) în zonele de atractivitate turistică

1.6. Obiectiv general 6. Un județ dezvoltat multipolar și echilibrat teritorial

Obiectivul dezvoltării teritoriale echilibrate vizează dezvoltarea pe baze endogene a acelor sectoare economice cu cel mai mare potențial competitiv (conform Strategiei naționale de competitivitate) pe baze echilibrate teritorial (fără enclave excluse din fluxurile economice). Modalitățile prin care Strategia urmărește realizarea acestui obiectiv sunt în concordanță cu orientările de la nivelul Uniunii Europene și se axează pe dezvoltarea țesutului de IMM-uri prin măsuri de incubare și clusterizare. Pentru a asigura succesul proiectelor de clusterizare și condițiile optime pentru atragerea de investiții, o serie de proiecte indicative sunt prevăzute pentru dezvoltarea infrastructurii locale de Internet în bandă largă și a accesului la servicii de broadband, creșterea calității vieții prin reabilitarea spațiilor publice urbane și a infrastructurilor la scară mică rurale, sprijinirea la nivel local al ANCPI pentru cadastrarea teritoriului, măsură importantă pentru realizarea de investiții, creșterea valorii adăugate în agricultură, sector economic dominant ca pondere în populația activă.

Ca atare, și în cazul acestui obiectiv general, proiectele indicative acționează în sinergie, rezultatele fiecăruia având un rol important în succesul celorlalte. Crearea de infrastructuri critice pentru dezvoltarea economiei, în special a sectorului terțiar și cuaternar (servicii cu înaltă valoare adăugată), precum Internet-ul în bandă largă, creșterea calității vieții prin reabilitarea spațiilor publice urbane și a infrastructurilor edilitare, crearea transparenței pe piața bunurilor imobiliare prin cadastrare și crearea condițiilor pentru intrarea pe piață a unor produse agricole ne-brute sunt măsuri de natură să atragă investiții prin creșterea accesului capitalului și investitorilor la resursele locale (terenuri, produse agricole, resurse umane, spații și facilități pentru activități economice, etc.).

Obiective generale	Obiective specifice	Domenii de acțiune
6. Un județ dezvoltat multipolar și echilibrat teritorial	6.1. Dezvoltarea mediului de afaceri	6.1.1. Dezvoltarea de clustere, incubatoare
		6.1.2. Încurajarea clusterizării pentru sprijinirea dezvoltării producției agricole cu valoare adăugată mare
	6.2. Creșterea calității vieții în zonele urbane și rurale	6.2.1. Reabilitarea spațiilor publice în zonele urbane defavorizate
		6.2.2. Investiții în crearea și modernizarea infrastructurii de bază la scară mică în mediul rural
	6.3. Extinderea și dezvoltarea infrastructurii de comunicații în bandă largă de mare viteză	6.3.1. Sprijinirea adoptării serviciilor de broadband în zonele albe și gri cu potențial de dezvoltare economică
	6.4. Dezvoltarea sistemului de cadastru la nivelul teritoriului județului Neamț	6.4.1. Participare la îmbunătățirea cadastrală și a înregistrării proprietăților în zonele rurale din România
	6.5. Dezvoltarea exploatațiilor agricole	6.5.1. Înființarea, extinderea și/sau modernizarea fermelor zootehnice și vegetale
		6.5.2. Investiții în procesarea produselor agricole la nivel de fermă și investiții în vederea comercializării
	6.6. Creșterea capacității administrative	6.6.1. Elaborarea, actualizarea cadrului strategic județean
		6.6.2. Dezvoltarea capacității personalului din administrația publică de a implementa politicile publice relevante (formare profesională, schimburi de experiență, etc.)